3 1761 05503589 3

HANDBOUND
AT THE
UNIVERSITY OF
TORONTO PRESS

HANDBOUND
AT THE
UNIVERSITY OF
TORONTO PRESS

4382 I

CATALOGUE

DE

MANUSCRITS ET LIVRES RARES

BERNHEIMER

LIVOURNE
S. BELFORTE & C.ie, IMPRIMEURS

CATALOGUE

DES

MANUSCRITS ET LIVRES RARES

HÉBRAÏQUES

DE LA

BIBLIOTHÈQUE DU TALMUD TORA

DE

LIVOURNE

PAR

CARLO BERNHEIMER, D.R PHIL.

AVEC VINGT FACSIMILES

LIVOURNE
AUX DÉPENS DE LA COMMUNAUTÉ

Z
6621
L49

LIBRARY
APR 22 1965
UNIVERSITY OF TORONTO

976556

PRÉFACE.

Ayant publié l'année passée dans la Révue des Études Juives (1) une notice assez détaillée sur les conditions dans lesquelles j'entrepris mes travaux à la Bibliothèque du Talmud-Tora de Livourne et sur mes recherches concernant son histoire et sa progressive augmentation, je crois pouvoir me limiter ici à exposer au lecteur en forme de résumé les résultats de ces travaux tout en l'informant du plan que j'ai suivi dans la compilation de ce Catalogue.

Je distingue dans les manuscrits et les imprimés au point de vue de leur provenance:

1. Un fonds plus ancien constitué en partie dès le commencement du 17ème siècle. Ce fonds primitif que j'appelle fonds du TALMUD-TORA (T. T.) est le principal au point de vue du nombre. Il doit son origine et son acroissement progressif à des legs ou donations, qui se sont succédées en époques diverses au cours du 17ème et du 18ème siècle. Malheureusement, à l'exception de quelques exemplaires ayant appartenu à la famille Ergas, les livres qui constituent ce fonds ne contiennent en géneral aucune indication touchant leur provenance particulière. Le plus sûr a été donc de reunir dans ce seul groupe tout ce qui n'appartenait pas aux deux groupes suivants.

2. Le fonds MONSELLES (Msl.) incorporé à la Bibliothèque en 1806. Ce fonds constitué par la collection privée de Raphaël Hayyim Monselles (1761-1806) comprend les manuscrits les plus précieux et les livres les plus rares de la Bibliothèque. C'est par conséquent le fonds le plus important au point de vue de la valeur.

3. Le fonds MONDOLFI (Mnd.) passé à la Bibliothèque en 1909 par donation de M.r le Professeur Rodolfo Mondolfi. Ce fonds ayant appartenu au père du donateur, Ismaël Eliézer Mondolfi est constitué en grande partie par des manuscrits dont plusieurs de contenu cabbalistique.

En dehors de ces trois fonds principaux la Bibliothèque de Livourne s'est accrue en différentes époques par d'autres legs encore (R Israël Costa, Mad. Angelica Aghib etc.), dont l'importance est toutefois trop limitée pour qu'ils méritent d'être signalés a part. Les livres et les manuscrits présentés tout dernièrement par M.r Perera et M.rs Castelnuovo ont été réunis dans un Supplément au fond du volume (Dernières Acquisitions). Je me suis limité à donner l'indication de leur provenance aux seuls manuscrits, ce qui est d'ailleurs l'habitude générale;

(1) vol. LXV pag. 301 et sv.

mais j' ai toujours reproduit même pour les imprimés toutes les notes manuscrites touchant leurs différents propriétaires.

Le nombre des manuscrits est de 130; il n'est donc pas grand. Je crois toutefois pouvoir affirmer que la collection de Livourne, bien que peu nombreuse, mérite une certaine considération. En effet, à côté de manuscrits d'un intérêt général comme le n.° 2, qui est en même temps le plus beau et le mieux conservé de tous les manuscrits, et le n.° 18, ce recueil presque unique de consultations autographes, le lecteur trouvera des numeros offrant un intérêt peut-être plus limité mais non moins captivant à différents point de vue, et le nombre des manuscrits uniques ou tout au moins contenant des ouvrages inconnus jusqu'ici est assez considérable, étant données les proportions modestes de la collection. À ce propos je me permets de signaler au lecteur surtout les n.^{os} suivants: 7, 8^{2}, 10, 12, 14^{1}, 27^{1}, 28-30, 34, 35, 36, 40^{4}, 51, 85, 97, 111, 117, 118, 127. Le lecteur aura vite reconnu en même temps que la collection ne laisse rien à désirer au point de vue de la variété.

Le nombre des imprimés s'élève à 3000 à-peu-près. Parmi les livres précieux je ne citerai que les Incunables au nombre de 15 et dont quelques uns très rares. Quant au livres appartenant à une époque postérieure je préfère laisser au lecteur le jugement de leur rareté. Cette qualité est à mon avis dans la plupart des cas difficilement et diversement appréciable, aussi je ne l'ai relevée que dans très-peu de cas; je dois toutefois signaler la présence d'un exemplaire unique, le ספר פתחי שערים par Salomon Maschisch imprimé par De Gara à Venise en 1595.

Je dois maintenant au lecteur quelques mots sur le plan et la disposition de mon ouvrage. Pour les manuscrits j'ai tâché de donner toujours une déscription complète, en cherchant de n'omettre aucun détail, tant soit peu important, qui pouvait offrir au lecteur uu intérêt quelconque; n'oubliant pas en même temps que j' écrivai pour un Catalogue et non pour une Monographie. Le nombre assez limité m'a permis de m'arrêter à loisir sur les manuscrits les plus importants, ce qui n'est pas toujours possible quand il agit de vastes collections. On trouvera peut-être que je suis allé quelque fois un peu trop loin dans l'analyse du contenu; mais je suis d'avis que tous les détails concernant l'auteur, l'écrivain et même les propriétaires d'un manuscrit peuvent aider à mieux préciser l'importance historique ou littéraire du manuscrit même ou tout-au-moins à enrichir le nombre des documents sur telle on telle autre famille juive. Le lecteur remarquera d'ailleurs que sur les manuscrits d'une importance secondaire je n'ai donné généralement que le strict nécessaire. Vu le nombre assez petit des manuscrits je n'ai pas cru devoir adopter le classement par matières (1). À la suite d'une erreur typographique les n.ºs 35 et 36 ont reçu leur place dans les Additions à pag. 67-71. La numération des feuilles ayant été oubliée dans la composition des premières pages, j' ai préféré de la réunir à la fin de la première partie; le lecteur voudra bien nous pardonner cet inconvénient qu'on aura soin d'éliminer dans une prochaine édition.

Quant à la deuxième partie je ferai noter avant tout que mon Catalogue ne comprend qu' une partie des livres de la Bibliothèque de Livourne. Mon intention n'était pas de donner une énumération complète des imprimés contenus dans cette collection. Une telle énumération forcément

---

1) À ce Catalogue est joint dans un volume à part un choix de facsimiles des manuscrits les plus interessants.

très maigre aurait été selon moi tout-à-fait inutile. En effet la Bibliothèque de Livourne comme toutes les Bibliothèques en général, possède un grand nombre de livres lesquels, tout en étant très importants et très utiles pour les étudiants, n'offrent au contraire aucun intérêt au point de vue bibliographique. Une liste complète et précise de tous ces livres est évidemment indispensable pour l'usage interne d'une Bibliothèque; mais à quoi bon les passer tous en revue l'un après l'autre dans un Catalogue descriptif si ce n'est pour accroître à volonté les dimensions du volume? Mon but étant de contribuer par mon travail, tant soit faiblement, au progrès de la Bibliographie hébraïque, un choix s'imposait tout d'abord. Or, limiter la description aux seuls livres rares au vrai sens du mot, n'eut pas été conseillable. Avant tout, quels livres sont vraiment rares et quels ne le sont pas? question délicate et très souvent difficile à resoudre, comme j'ai déjà remarqué plus haut; et puis une telle restriction aurait eu pour resultat une liste trop maigre de livres, qui n'aurait donné au lecteur pas même une idée approximative de la richesse de la Collection. Le mieux étant donc, comme toujours, de tenir le milieu, j'ai compris dans mon Catalogue les livres suivants:

1. tous le livres imprimés depuis les débuts de la Typographie hébraïque jusqu' à l'an 1550 à quelques exceptions près;

2. tous les livres imprimés depuis 1550 pouvant offrir quelque intérêt bibliographique ou biographique, soit par eux mêmes, soit à cause des notes manuscrites qu'ils contiennent;

3. tous les livres au sujet desquels j'ai cru devoir rectifier ou ajouter quelque détail à la description contenue dans les plus importants Catalogues.

J' ajouterai encore que j'ai toujours noté sans exception les livres non mentionnés dans les Catalogues de la Bibliothèque Bodléienne (Steinschneider) et de la Bibliothèque du British Museum (Zedner). Après l'Éd. Pr. ou une des éditions plus anciennes et rares d'un ouvrage j'ai jugé à propos de faire suivre les éditions postérieures contenues dans la Bibliothèque, hormis naturellement la Bible le Talmud et leurs parties, les Midraschim, Alfasi, Mischne Tora, Bet Joseph etc. dont les éditions modernes très nombreuses sont assez souvent dépourvues de tout intérêt bibliographique. Le lecteur ne prendra donc pas trop à la lettre le mot « rares » dont je me suis servi, faute d'un meilleur, dans le titre, pour indiquer d'une manière générale que mon Catalogue ne comprend qu'une partie des livres de la Bibliothèque.

Les imprimés n'exigeant pas une description détaillée comme celle des manuscrits, j'ai adoptée comme règle générale de ne donner après le titre (1) et le nom de l'auteur que les indications touchant le lieu, l'an, le format du livre et le nom de l'imprimeur. On remarquera toutefois que cette règle n'a été suivie que pour les livres très connus; dans la pluspart des cas au contraire j' ai eu toujours quelque détail à ajouter. La signature des censeurs dont j' ai toujours tenu compte dans les manuscrits, n'a été reproduite chez les imprimés que dans quelques cas exceptionnels. Les catalogues de Steinschneider (St.) et de Zedner (Ze.) sont toujours cités (2), ce qui donne au lecteur le moyen de contrôler et de comparer tout de suite sans perdre du temps dans la recherche. Un trait horizontal suivant le nom de l'auteur indique que le livre n'a pas été mentionné dans

---

(1) Là on plusieures éditions d'un même ouvrage se suivent, le titre n'a été reproduit qu'en cas de divergence; autrement il est substitué par un trait horizontal.

(2) Les " Annales ,, par De Rossi seulement chez les Incunables.

son Catalogue; dans les cas ou la citation manque le lecteur est renvoyé à celle qui accompagne le numéro précédent ou suivant.

Un catalogue doit avant tout offrir au lecteur le moyen de s'orienter au plus vite sur un auteur ou sur un livre déterminé; je suis donc d'avis que dans ce genre d'ouvrages on est tenu à suivre dans la disposition alphabétique une règle générale et une seule. C'est pourquoi j'ai toujours désapprouvé l'incohérence témoignée à cet égard dans certains catalogues, d'ailleurs excellents, comme celui de Zedner (Brit. Mus.) ou p. ex. les ouvrages par Abraham b. Isaac Laniado et par Abraham b. Isaac Tsahalon sont catalogués à l'article Abraham, tandis que ceux par Rephael Salomon Laniado et par Mordecai b. Jacob Tsahalon le sont aux articles Laniado et Tsahalon; cela cause toujours une grande confusion et une perte de temps inévitable. J'ai donné donc toujours la précédence au prénom de l'auteur, en faisant suivre dans l'ordre alphabétique le nom de famille et dans les cas ou ce dernier manque le nom du père. Quand un auteur a plusieurs prénoms, je n'ai tenu compte que du premier; ainsi p. ex. l'article Moïse Kohen Porto précède l'article Moïse Hayyim Luzzatto (1). J'ai catalogué chaque ouvrage sans exception sous le nom de l'auteur auquel il est attribué dans le livre, même si cette authorité ne subsiste pas devant la critique (2); ainsi p. ex. le Zohar a été placé à l'article Siméon b. Yohaï, sans que je sois tenu pour cela à croire à l'authenticité de ce livre. Les éditions de l'Ancien Testament et de ses parties ont été réunies à l'article « Bible », celles des commentaires seulement quand elles contiennent le texte du livre commenté. Les recueils de Prières ont été réunis à l'article « Liturgies ». Dans la transcription des noms j'ai suivi d'habitude l'ortographe française, telle qu'on la trouve adoptée p. ex. dans « Gallia Judaica » par H. Gross; j'invoque l'indulgence du lecteur pur les éventuelles et inévitables infidélités à cette règle. Les citations toujours encombrantes dans un Catalogue ont été évitées autant que possible dans la deuxième partie; dans la première elles ont été placées dans les notes.

Des Tables alphabétiques à la fin du volume sont indispensables même dans un catalogue de petites dimensions; j'en ai dressées quatre. La Ière, celle des Auteurs et Traducteurs, a été compilée sur les manuscrits seuls; pour les imprimés le Catalogue même peut servir de table, les auteurs ayant été disposés en ordre alphabétique. Dans la IIème, celle des titres, j'ai séparés les ouvrages manuscrits des ouvrages imprimés pour éviter de la confusion dans les renvois; ainsi pour les premiers le numéro suivant le titre correspond au numéro du manuscrit, pour les seconds à celui de la colonne. J'ai reuni dans la IIIème table les noms des écrivains, censeurs, propriétaires, témoins et en général des tous les personnages mentionnés au cours de l'ouvrage, exceptés naturellement ceux des auteurs. La IVème table enfin contient, je crois, quelques noms géographiques qu'on ne recontre pas souvent. Dans les « Corrections » à la fin du volume j'ai rectifié en dehors des principales fautes d'impression, quelques appréciations contenues dans mon ouvrage; je prie le lecteur de les consulter.

En fait de Bibliographie et surtout de Bibliographie hébraïque malgré la plus constante at-

---

(1) Certains noms de lieux de naissance très connus ont été considérés comme noms de famille, v. p. ex Isaac de Düren, Meïr de Rothenbourg.

(2) C'est le système adopté par Mr Zedner dans son Catalogue; dans les cas on l'authorité est très douteuse, le nom de l'auteur est suivi par l'abbreviation: (pseud.)

tention et la meilleure bonne volonté, on est toujours sujet à se tromper; je serai par conséquent très obligé à tous ceux qui pas leurs indications et leurs conseils voudront contribuer à l'amélioration de mon ouvrage. En terminant j'exprime ici avec plaisir ma vive reconnaissance à mon cher ami le Dr Samuel Colombo Rabbin de Livourne, pour l'intérêt témoigné pendant la durée de mes travaux et pour son précieux concours dans la révision des épreuves.

Livourne. Décembre 1914.

Carlo Bernheimer

LISTE DES PRINCIPALES ABRÉVIATIONS.

add. = addition
allem. = allemande
auto. = autographe
cens. = censeur
col. = colonne.
comm. = commence
consult. = consultation
corr. = correcteur
écrit. = écriture
Ed. Pr. = Editio Princeps
éspagn. = éspagnol
ff. = feuilles
fin. = finit
hébr. = hébraïque
ital. = italien
Liv. = Livourne
ms. = manuscrit
orient. = oriental
provenç. = provençal
R. = Rabbi
rabb. = rabbinique
vol. = volume

TABLE DES MATIÈRES.

Liste des principaux ouvrages consultés . . . . . page xm
Manuscrits . . . . . col. 1-64
Notes et Additions . . . . . „ 65-74
Numération des feuilles. . . . . „ 77-80
Imprimés. . . . . „ 81-180
Additions. . . . . „ 181-188
Dernières Acquisitions . . . . . „ 189-198
Tables: I. Auteurs et Traducteurs . . . . . „ 205
II. Titres (Classification des Matières) *A*. Manuscrits . . . . . „ 217
B. Imprimés . . . . . „ 225
III. Écrivains, propriétaires, censeurs etc. . . . . „ 241
IV. Noms géographiques . . . . . „ 249
Corrections . . . . . „ 253

LISTE DES PRINCIPAUX OUVRAGES CONSULTÉS.

Les abréviations entre parenthèses sont celles employées au cours de cet ouvrage.

Bartolocci, J., *Bibliotheca magna rabbinica de scriptoribus et scriptis hebraicis etc.* 4 vol. fol. Romae 1675-83.

Ben Jacob. I. A. (Ben Ja.) אוצר הספרים *Thesaurus Librorum Hebraeorum tam impressorum quam manuscriptorum.* Wilna 1880.

Biscioni, A. M., *Bibliothecae Mediceo - Laurentianae Catalogus etc.* — Tomus Primus Codices Orientales Complectens. Florentiae 1752 fol.

— *Bibliothecae Ebraicae-Graecae Florentinae etc. Catalogus.* Florentiae 1757 4°

Carmoly, E., *Annalen der hebräischen Typographie von Riva di Trento* (1558-1562) Frankfurt a. M. 1868.

Cowley, A. E. (Cowl.), *Supplement of Hebrew Manuscripts in the Bodleian Library.* Oxford 1906 (cfr. Neubauer).

De Rossi, G. B., *Annales Hebraeo - Typographici Sec.* XV. Parmae 1795 (De Rossi XV).

— *Annales Hebraeo - Typographici ab an.* MDXL *ad* MDI. Parmae 1799.

— *Annali Ebreo - Typografici di Cremona.* Parma 1808.

— *Annali Ebreo - Tipografici di Sabbioneta sotto Vespasiano Gonzaga.* Parma 1780.

— *De Hebraicae Typographiae origine ac primitiis etc.* Parmae 1778.

— *De Typographia Hebraeo - Ferrariensi Commentarius historicus.* Parmae. 1780.

— *Dizionario storico degli autori ebrei e delle loro opere.* Parma 1802.

— *MSS. codices hebraici biblioth. J. B. De Rossi etc.* 3 vol. Parmae 1803.

Fürst, J., *Bibliotheca Judaica.* Leipzig 1863.

Ghirondi, M. S., תולדות גדולי ישראל et Nepi Han. זכר צדיקים לברכה Trieste 1853.

Graetz. H., *Geschichte der Juden von den ältesten Zeiten bis auf die Gegenwart etc.* 10 vol. Leipzig. 1867 sv.

Gross H., *Gallia Judaica, Dictionnaire géographique de la France d'après les sources rabbiniques.* Paris 1897.

Jewish Enciclopedia, the (JE) *A descriptive record of the history, religion etc. of the Jewish People.* 12 vol. New-York 1901-06.

Kayserling. M., *Biblioteca Espanola - Portugueza - Judaica.* Strassburg. 1890.

Luzzatto, S. D., אגרות שד"ל *Hebräische Briefe.* 9 Tle. Przemysl — Krakau. 1882-1894.

— פניני שד"ל Przemysl. 1888.

Manzoni. G., *Annali Tipografici dei Soncino.* 5 vol. Bologna 1883-86.

Margoliouth. A. (Marg.), *Descriptive List of the Hebrew and Samaritan MSS in the British Museum.* London 1893.

Mortara M. (Mor) מזכרת חכמי איטאליא *Indice Alfabetico dei Rabbini e scrittori Israeliti etc.* Padova 1886.

Neubauer, A. (Neub.) *Catalogue of the Hebrew Manuscripts in the Bodleian Library etc.* Oxford. 1886 (cfr. Cowley).

Peyron, B., *Codices hebraici manu exarati Reg. Bibl. Taurinensis.* Taurini 1880.

Révue des études juives (Rèj).

Shem Hagedolim (Sh. Hag.), שם הגדולים par H. J. D. Azulai ed. par I. Ben Jacob. Wilna 1852.

Steinschneider, M., *Catalogus Codicum hebraeorum Bibliothecae Acad. Lugduno - Batavae.* Lugd. Bat. 1858.

— *Catalogus Librorum Hebraeorum in Bibliotheca Bodleiana.* Berolini 1852-60.

— *Die Arabische Literatur der Juden* (Bibliotheca Arabico-judaica). Frankfurt a. M. 1902.

— *Die hebräischen Handschriften der K. Bibliotek in München.* München 1875.

— *Die Hebräischen Uebersetzungen des Mittelalters und die Juden als Dolmetscher.* 2 vol. Berlin 1893. (St. H. Ue.)

Vogelstein H. und P. Rieger, *Geschichte der Juden in Rom.* Berlin 1895.

Wolf, J. C., *Bibliotheca Hebraea.* 4 vol. Hamburg 1713-23.

Winter, J. und A. Wünsche, *Die jüdische Literatur seit Abchluss des Kanons.* 3 Tle. Berlin 1894-96.

Zedner, *Catalogue of the Hebrew Books in the Library of the British Museum.* London 1867.

Zunz. L., *Die gottesdienstlichen Vorträge der Juden.* Berlin 1832.

— *Die synagogale Poesie des Mittelalters.* Berlin 1855-59.

— *Literaturgeschichte der Synagogalen Poesie.* Berlin 1865-67.

— *Zur Geschichte und Literatur.* Berlin 1845.

MANUSCRITS.

COD. 1. Msl.

1. Introduction et commentaire de Maïmonide au חלק (Sanhedrin XI) et עקרים י"ג (hebr.) précédés par la poésie suivante:

לעמודים שלש עשרה בני שים · לבבך בם ובינה
עקריהם: אשר המה יסוד הכל ושורש · וכל בית
יעקב נכון עליהם: ודע כי יש אלוה צור והמציא ·
יצודי כל ושם בם טבעיהם: והוא אחד ולא כאשר
אחרים · אשר בם נכנס חלוק ובהם(?): אינו נוף וגם אינו
גויה · ונקי הוא ובר ממקריהם: והוא קדמון והוא
סבה והעד · לגלגליו מרום עם אהליהם: ולו ראוי
בני אדם לעובדו · עבורת לב ופה יחד שניהם:
והוא מניד דברו לעבדיו · ממראה או בחידות
בחלומהם: ומשה נאמן ביתו אדונם · ומהודו אמת
האציל אליהם: ותורותיו אמת הם משמי רום · ושבכתב
ושעל פה שתיהם: ולא לזמן נתנם אך ערי עד ·
לפניו העמיד את משפטיהם: ויודע ומשגיח בדרכי ·
בני אדם ומבין מפעליהם: וגומל טוב לשומרי
מצוותיו · ומכרית הוא לנפש מורדיהם: וגם נואל
לעמו ישלח לא - · סוף גילו ונדחו מנויהם: ויה ישיב
נשמות לפגרים · קחה בתים ובינה עקריהם:

2. du même: ח' פרקים ופרוש מסכת אבות (hébr.) (avec le texte) précédé par la poésie suivante:

תהי ירך נא לעזרני · כי פקודיך בחרתי:
בצדק כל אמרי פי · אין בהם נפתל ועקש:
כלם נכוחים למבין · וישרים למוצאי דעת:
אדם ערום כוסה רעת · ולב כסילים יקרא אולת:

Ce ms. renferme un assez grand nombre de variantes au texte mishnique et au commentaire.

3. deux morceaux anonymes de contenu philosophique. Le premier n'a pas de titre, le 2ème est précédé par l'indication suivante ונם זה מעניין אשר למעלה אך הוא לאותם שאין מספיק להם במסור להם ראשי פרקים. Au bas de la page suivante on lit la définition suivante:

בהבדל אשר בין שם העצם לשם התאר
ראה מהבין לשם עצם ותואר · והוא נבדל בארבעה
דברים: ושם עצם לכל נגזר תשימו · וגם כן לא יחובר
לחברים: וגם לא יהיה נודע בהא ה - · ידיעה כאשר
נודעו אחרים: וכן לא יהיה נסמך לדבר · אבל
עומד בעצמו כגברים:

4. עניין סדם ועמרה morceau exégétique sur le passage mishnique: אנשי סדם אין להם חלק לעולם הבא וכו' anonyme.

Écriture rabbinique orient. (ancienne) 14 × 20 parchemin ff. 63.

COD. 2. TT.

בבא קמא בב' מצי' בב' בת' סנהדרין: אלפסי sur מכות שבועות נדרים עב' זרה ברכות תענית מגלה et un recueil de notes (tosafot) anonyme. Ce dernier est dû sans aucun doute à un savant allemand (14ème siècle) et contient une grande quantité de décisions par les plus célèbres rabbins de l'époque, et un assez grand nombre de discussions et décisions originales (1). L'auteur prend toujours pour point de départ le texte de Rif. (comme R. Asher et R. Mordechai). Ce ms. ne renferme aucune indication de temps ni de lieu, mais il est en tout cas allemand et antérieur au 15ème siècle. Le nom Abraham (probablement celui du scribe) est toujours marqué par des petits points. Le seul traité de Joma porte une indication relative à son contenu: סליק חלכות י"ה מאבי העזרי ה"ש יוציא אבי במהרה מיד בני מרי Les der-

(1) C'est à dire anonymes et par consequent attribuables à l'auteur du recueil.

niers mots de cette épigraphe renferment evidemment une allusion au père du scribe, peut-être aussi de l'auteur du recueil. Par אבי העזרי est indiqué probablement R. Eliezer b. Joel Hal-levi. Reste à voir en quelle mesure cette partie du ms. correspond à celle contenue dans le livre de Rabia. Celui-ci est en tout cas un des auteurs le plus souvent cités dans le ms. Les premières 20 feuilles du ms. sont occupées par une table des דינים. La p. 21 contient: סדר תשובה מהרב אליעזר ממץ et A la p. 22 סדר תשובה מהרב' אליעזר מגרמצא (sic) commence le traité de Baba Qamma. Presque tous les 13 traités se terminent par un verset; p. ex: סליקא מסכת בבא קמא תולה ארץ על בלימה ועבירנו ימה ביד רמה ויביאינו ירושליימא. Ce ms. ne présente aucune trace de censure pas même dans le traité de Aboda Zara.

Dans la première page se trouvent les contrats de vente suivants: קניתי זה האלפסי ע"י מה"ר מאיר ב"ר אברהם מצד ·

דוד ב"ר אורי ז"ל וקבל דמי מכירתו ע"י אחיו — עובדיה י"ז אדר השני רל"ג ·

אמת ויציב שעל ידי ח"מ היה הקניי' דלעי' ובצווי ר' דוד בן הרר' אורי ז"ל מכרתי זאת חתיכ' האלפס למהרר' חיים יצו בר אשר ז"ל והמכיר' הנל' היית' מכיר' גמור' שריר' וקיים' דלא בהשטא' ודלא להשבא, ודלא למיהדר ביה מן יומא דנן ולעול' ולא יטעו' ר' דוד הנ"ל על המכיר' הנ"ל שום אונא' או מקח טעות כי נתפיים ר' דוד הנ"ל ממהר"ר חיים הנ"ל בפיום גמור וקבל דמי המכיר' ע"י אחיו עובדיה י"צ משלם היום יום ד' י"ז אדר השני רל"ג לפ"ק · הכל שריר וקים נא' מאיר בר' אברהם ז"ל ה"ה כאשר כתב לעי' שארי כמהר"ר מאיר שי' מהר' המכיר' הנ"ל אני ח"מ מאשר ומקיים כמבוא' לעי' היו' יו' ה' מרחשון שנת רל"ד לפ"ק נאו' דוד בן הרר' אורי זצ"ל.

Au bas de la page on lit encore la note suiv: למען לא תהיה האמת נעדרת רק גלוי ומפורסם לכל אני יוסף בכמהרר' שמואל נבריאל מקרפי (Carpi) זלה"ה קניתי זה האלפסי מיד הנעלה כמהר' דניאל עזריאל חילי יצ"ו בער שבר ?... מלמור בנו רפאל יצו משנה אחת וכמו שני חדשים עברו ונתרציתי ללמוד ספר עוד שבע חדשים אחרים הבאים עד היינו בער כל חדש אלול השצ"ה הע"ל ולראיית האמת שקניתי אותו קנייה מוחלטת ונמורה מיד הנ"ל הוא בעצמו יחתום מידו ממש שהוראת ב"ד כמאה עדים דמו והכול שריר וקים — אני דניאל עזריאל חילי יצ"ו מודה ומאשר במכירת האלפסי הנ"ל למהר' רבי יוסף הנ"ל כנ"ל שלי יקותיאל בכר' יהודה מאנקונה (1) .— קנין כספי יוסף חילי .— שלי מהרר' חיים ישראל שטן

Écriture rabb. allem. ça-et-la quelques mots à l'encre rouge. Fol. 35 × 24 parchemin (ff. 350).

COD. 3. Msl.

R. Isaïe de Trani b. Elie (אחרון) sur ברכות, כתובות, שטרות, מבירות, קניות, גיעין, אירוסין ציצית, תפילין מזוזה, ע"ז, נידה, שבת, עירובין, פסחים, יום טוב, סוכה, ראש השנה, מגילה, משקין, יומא, תעניות, חולין ·

À la fin des הילכו' נידה l'épigraphe suivante סליקו ברכות ונידה וע"ז··· מרבינו ישעיה האחרון בר' אליה ז"ל שכתבתים אני יחיאל בכמר' יהודה זצ"ל מאנקנה (Ancona) ה' בייאר (sic !) שנת ק"ך לפרט

À la fin des חולין הילכו' encore l'épigraphe suivante: ברוך שנתן לעמו ישראל תורה ומצוות: נשלמו פסקי חולין שבח לאל אמן ואמן סלה ועד · אני יחיאל בכמר' יהודה זצ"ל מאנקונה כתבתי זה ספר פסק (sic !) רבינו ישעיה האחרון ה' בפיבררו (Febraro) קל"א להנות בו אני ובניי ובני בניי אחריי וכן יהי רצון מהאל אמן ואמן סלה ועד · ויש בזה הפסק כל אילו הספרים הכתובים לפנינו בזה הקלף (!?) ·

Cens. Camillo Jaghel 1611 Lugo. — Écriture rabb. italienne. 21 × 16. parchemin (ff. 453).

COD. 4. Msl.

Rashi sur le Pentateuque. Le texte du commentaire est entouré par des notes (הגהות) écrites par le même scribe: elles sont sans aucun doute l'oeuvre d'un savant italien, antérieur à l'an 1462 (v. plus bas l'épigrafe); elles ont été peut-être recueillies par l'auteur du ms. même. Ce ms. renferme un assez grand nombre des variantes au texte courant de Rashi (2). À la fin du ms. se trouve l'épigraphe suivante: ותכל מלאכת עבודת הקודש אשר כתבתי אני יקותיאל יזיו"א בכמ"ה שלמה ישר"ו זה הפירוש חומש מרש"י עם הגהות סביבותיו פה בעיר קורטונה (Cortona) וסיימתיו בשני בשבת ט"ו ימים לירח אב שנת חמשת אלפים ומאתים ועשרים ושתים לבריאת עולם פרש' ברוך תהיה מכל העמים ולמען רחמיו הרבים יברכנו מברכותיו הטובות · והשם שויכני לכתבו הוא יזכני להנות בו אני וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות ויקים עלינו קרא דכתיב לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והנית בו

(1) Cfr. Neub. 1116.

(2) Parmi ces variantes il y en a bon nombre qui ne se trouvent pas dans l'ed. Berliner.

יומם ולילה למען אשמור לעשות מכל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל · וחלק המחוקק והיה ספון עם מצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד · ויזכני לראות בביאת הגואל ובניין בית ישראל אמן חזק ונתחזק הסופר לא יוזק · לא היום · ולא לעולם · ועד שיעלה חמור בסולם · אשר יעקב אבינו חלם · והפרוש נשלם · ואני במותי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם · יי׳ עוז לעמו יתן יי׳ יברך את עמו בשלום · יי׳ ישמרך מכל רע ישמור את נפשך · יי׳ ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם

Dans la dernière page est écrit: לעולם יכתוב אדם שמו על ספרו שמא יבא אחד מן הרקנים מן השוק ויערער עליו ויאמר שלי הוא על כן כתבתי עליו שמי אני יקותיאל בכמר׳ שלמה מקורטונה זלו״ה היום יום ה׳ י״א דיצי׳ (Decembre) רמ״ד לפרט לא יבא עוד שמשך וירחך לא יאסף · א׳ ירעה את צאן יוסף · ואת זרוע עוז במהרה יחסוף · ויעברנו מראש ועד סוף · ובמהרה ישלח גיאלינו · מנחם יבא ויגאלינו · והוא ירחמנו מתאלינו · ולמחסה יהיה לנו · וכן יהי רצון אמן ואמן סלה : Dans la première page la signature: שלי ישראל בן יקוטיאל מקורטונה :

Cens: visto per mi fr. Luigi del 1600.

Ms. d'une rare perfection. Écriture rabb. italienne 21 × 14. parchemin (ff. 294).

COD. 5. Msl.

כנף רננים commentaire au Cantique par R. Isaac Alatrino. Le titre entier qui se trouve sur le frontispice est le suivant: פירוש שיר השירים על הנשמה אשר חברתי אני הצעיר יצחק אלטרינו מציננולי (Cingoli). וקראתיהו כנף רננים ·

Le nom de l'auteur tel qu'on le trouve au debut de l'introduction est: Isaac b. Abraham b. Mathatyah Alatrino, c'est-à-dire qu'il était le petit fils de R. Mathatyah Alatrino; ce dernier composa entre autres un commentaire au בחינת עולם et son nom est cité dans le כנף רננים. Dans le ms. la préface est précédée par deux lettres adressées à l'auteur: la première par son disciple R. Elyakim Sanguine commençant par les mots suivants: וברואת חר מן הברייא ה״ה המשכיל כמהרר׳ אליקים בכמ׳ השר הנעלה שמואל סנגוינו יצ״ו תלמיד חבר למחבר החבור הלז וישא משלו ויאמר. Cette lettre est suivie par une poésie. La deuxième par R. Menahen Azaria Fano est précédée par l'indication suivante: ב״ה טופס הכתב ששלח אלי החכם הכולל הנאון כמהרר׳ מנחם עזריה מפאנו יצ״ו אחרי ראיתו החבור הזה ·

Cette lettre porte la date: כ׳ סיון שס״ה (1605). Le ms. (auto?) est en tout cas antérieur à l'an 1609 puisqu'il contient les censures suivantes:

Domenico Jerosolimitano. Revisto p. mi Gio. dom. di vistorini 1609 (1). Le commentaire a été composé en 1605.

Écriture ital. 25 × 19 papier.

COD. 6. Msl.

Supercommentaire à Rashi sur le Pentateuque, anonyme, inachevé. Il est dû probablement à un disciple de R. Samuel b. Meir Katzenellenbogen de Padoue. En tête de la première page on lit la poésie suivante: זהו שיר מחולק כלו יתד ושתי תנועות כמו אדון עולם למצבת הצריק כמר׳ שמואל מפאדואה ז״ל

וְזֹאת רִינָה · לְרֹאשׁ פִּינָה · אֲשֶׁר קָנָה · מְנוּחָתוֹ :
וּמַצֵּבָתוֹ (sic !) · תְּהִלָּתוֹ · כְּמוֹדַּתוֹ · קְבוּרָתוֹ :
וְאֵי חֶזְוָה · וְלֹא בָזָה · וְלֹא שָׁקַץ · עֱנוּת מוֹתוֹ :
וְנוֹף נִרְצָה · אֲשֶׁר נִמְצָא · וָגֶם טָעָא · נְאוּלָתוֹ :
וּימֵי אָסוֹן · כְּמֵי שָׁשׁוֹן · נָהַר פִּישׁוֹן · וְשׁוּעָתוֹ :
תְּשׁוּעָתוֹ · תְּשׁוּבָתוֹ · לְרָמָתוֹ · וְשָׁם בֵּיתוֹ :
וּשְׁמוֹ אֵל · בְּתוֹךְ בֵּיתֵאֵל · בְּבֹא גוֹאֵל · יְקִיצָתוֹ :

גבר הוקם על אשר בשלכת מצבת בו בורע קדש מצבתו תהלתו בקהל חסידים המפואר כמהרר׳ שמואל מפאדווה זלה״ה.

Écrit. ital. 21 × 16 papier.

COD. 7. Msl.

Commentaire philosophico-agadique au Cantique par R. Nathan b. Moïse ha-jeruschalmi ibn Rebia. L'auteur de ce commentaire est tout-à-fait inconnu. Je suppose qu'il a vécu en Orient ou en Grèce au 16ème ou au 17ème siècle. L'épigraphe suivante qui se trouve à la fin du ms. contenait la date de la composition malheureusement coupée par le relieur aver la marge des feuilles:

מי יבין מנסתרות נקני · גם מזדים חשוך עברך :
אל ימשלו בי אז איתם ונקתי · מפשע רב יהיו לרצון אמרי פי :
וכתב לעצמו נתן בר׳ משה הירושלמי ן׳ רביע שנת ···· ליצידה כ״ט לכסלו והש׳ יחזירני לירושלם ע״ה תוב״ב אמן סלה.

Écrit. rabb. grecque 22 × 15 papier.

---

(1) Le ms. du כנף רננים contenu dans le cod. 2220 Bodl. est jugé par Neub. autographe: mais il a été écrit six ans au moins après la composition de l'ouvrage puisque une des lettres qui le précèdent (celle de R. Jacob Ségre) porte la date 1611.

COD. 8. Msl.

1. פי' ספר קהלת לר' אברהם בן מרדכי פריצול avec le texte biblique. Se termine avec l'épigraphe suivante: תם ונשלם תל"ח יום ה' י' תמוז ד' לולייו (Luglio) ש"ב ליצ' עי' הצעיו ממשפחתי ומבית אבי יצחק (Del Vecchio) מבית וקנים.
Cens. fra Luigi 98; Jag. di Modena corresse.

2. Commentaire au livre de Ruth par R. Nathan de Beth-El. L'auteur de ce commentaire est tout-à-fait inconnu. Il appartenait évidemment à la famille des Beth-El (Casadio) dont plusieurs branches prîrent plus tard le nom de Anavim (Mansi, Pietosi, Piatelli) (1). Il vivait d'après l'épigraphe à la fin du 16ème et au commencement du 17ème siècle: תם ונשלם התל' לאל עול' שרת יעבדי דור נשי"א (1601) להם לעולם. Suit une table redigée par l'auteur même avec le titre suivant: מכתם מאמרי המדרשי' וההלמוד וחידושי' אשר נמצאים בפירוש רות אשר רחבתי למעלה.

3. Commentaire au Cantique et au livre des Lamentations par R. Abraham b. Isaac hal-levi. (?) (2)

4. מדרש עשרה הרוגי מלכות (מדרש אלה אזכרה) N. I, II, III écrit. ital. n.° IV écr. rabb. espag. assez anc. 20 × 15 papier.

COD. 9. Msl.

1. ספר מבחר המאמרים. Abrégé du commentaire au Pentateuque (ספ' זכרון טוב) de R. Nathan b. Samuel (נבש"ת) par l'auteur même (3). Ce commentaire est suivi par:

2. trois morceaux exégétiques: *a.* באור ענין העזאזל *b.* ביאור על מאמר רז"ל sur quelques passages du 1er chap. de la Génèse; *c.* בריתא דרבי ישמעאל notes aux 18 מדות de R. Ismael. Nombreuses notes marginales.

3. des notes sur différents versets bibliques (fragments du זכרון טוב?)
Cens. Domen. Jerosolom. 1597. Fra Luigi 1597. Gio. Domenico Carretto 1628.
Écrit. rabb. ital. très soignée. Fol. 28 × 20 papier.

COD. 10. Msl.

Commentaire au livre de l'Ecclesiaste par R. David b. Samuel ibn. Schoschan (4). En tête de la première page est écrit: קניתי מי' ר' משה פורטו בריגייו (Reggio) שנת של"ז (1637) נאם נמליאל מונ' (Monselice?) (1). Cens. Fra Luigi da Bologna del 1600: Giov. Dom. Carretto 1628.
Écriture orientale. Fol. 30 × 21 papier.

(1) V. Mor. pg. 8, 49 etc.

(2) Le commentaire au Cantique commence par le mots אמ' ר' אברהם בן יצחק הלוי ת"מך; le comm. aux lamentations est anonyme; mais il a été écrit de suite par le même copiste; serait-ce un ouvrage inconnu par le même auteur?

(3) Publié à Livourne (1840) par R. Abraham Baruch Piperno.

(4) Cfr. J.E VI, 543.

COD. 11. TT.

1. ספ'מדע, הלכות עדות, הלכו' תלמור תורה, ה' ע"ז וחקות הגוים, ה' תשובה, ספ' אהבה, סד' תפילה (שו"ת מ"הרם) ה' תפלי' מזוזה וס"ת, ה' ציצית, ה' מילה, ה' ברכת המזון, ה' שביעית, ה' חמץ ומצה, (וזה סדר של מהר"ם ז"ל) ה' שופר סכה ולולב, ה' מגלה וחנכה.

2. Recueil de 46 consultations par R. Salomon b. Adreth sur נדה et מקוות.

3. Recueil de 388 consultations du même auteur précédé par une table des matières.

4. שו"ת הר"שבא בריני הרבית au nombre de 53.

5. Recueil de 55 consultations par R. Meïr de Rothenbourg, avec quelques consultations par d'autres rabbins (ר' יוסף ב' יעקב ור' משה ב' יצחק etc.).

6. מהלכות יום הכיפורים anonyme (מהר"ם?)

7. תשובו' שאלו' השייכו' לסד' נזיקין ממהר"ם ז"ל au nombre de 21.

8. תשובו' השייכו' לספר קניין anonymes.

9. פסקי ריקנטי (n.° 501) avec une table des matières.

10. Recueil d'extraits des הנהות מימוניות.

11. Morceau halachique avec l'indication: העתקתי סביב המרדכי הגדול בפ' ביצה.

12. Recueil de 8 consultations anonymes.
Cens. Fr. Hipp.[1] 1601.
Écr. rabb. allem. 21 × 15 (14ème siècle?)

COD. 12. Msl.

1. הנהות (תיקוני) הריף par Moïse Jechiel del Vecchio (auto).
Cet ouvrage est attribué généralement à Samuel del Vecchio (2). Bartolocci croyait toutefois devoir l'attribuer à Moïse del Vecchio sur la foi d'un ms. ayant appartenu à R. Manoach Corcos. Le ms. de Liv. ne laisse à mon avis, plus de doute sur la pater-

(1) V. Mor. pg. 29. Le R. Moïse Porto est probablement l'auteur du פלגי מים (Venise 1608).

(2) v. Neub. 559 et cfr. Index. Mor. pg. 68 n. 1. Dans Marg. le le texte (pg. 36) donne le nom de Moïse, l'index (pg. 130) celui de Samuel suivi d'un point interrogatif.

nité de cet important ouvrage halachique. Ce ms. est tout-à-fait rempli de corrections; il ne contient presque pas de page ou l'on ne rencontre soit des passages entiers, soit des lignes, soit des mots rayés et substitués dans les marges, ce qui est un indice presque infaillible que le ms. est autographe.

L'avant propos qui se trouve dans la première page du ms. est le suivant: זה שמי לעולמים · וכתבתיו לזכות בו דורים · וזכרי לא יסור מפי ההונים · משה יחיאל מזקנים · והעתקתיו לכבוד דודי מהרר׳ שמואל מהסבים · והם רקוטי שבולים · מהגמר׳ חמר חטים · ויתרות וחסרות, ותיקון טעיות, ופירוש על הברייתות חלק ראשון מאלפסי נקרא · אשר שמי בין העמים נגלה · נשלם פה פיררה (Ferrara) הבירה · ביום אשר בו אדם נברא · בחדש קריאת הגאולה, אשר בו נתנה התורה, יהי לעולם למרבה, המשרה וגאולה · יוכני בו להגות בו זרעי וזרע זרעי עד סוף הדורות · וראה בני׳ לבני תורה ירבו בישראל תעודה · משה יחיאל על שמו נקרא תצליחנו על ידו בתורה ׳תשמיענו על ידו בשורה טובה אמן :

Le nom de R. Samuel del Vecchio, auquel l'ouvrage a été dedié par l'auteur (son neveu?) a été la cause de l'erreur dans l'attribuition de cet ouvrage, puisque il y a des ms.ts qui donnent le nom de Samuel comme celuí de l'auteur (1). C'est donc Bartolocci qui était dans le vrai en attribuant les הנהות הרי״ף à Moïse del Vecchio. Le ms. mentionné par Mortara porte la date 1687. Le ms. Liv. est anterieur de plus d'un siècle car il porte à la fin des notes sur מוער קטן la date שר״נ = 1573. Une seule objection pourrait être opposée à l'attribution de cet ouvrage à Moïse Jehiel del Vecchio; c'est que l'auteur a employé le mot העתקתיו en parlant de son ouvrage. Or sans avoir recours à d'autres suppositions (2), je crois que l'auteur a employé le mot העתקתיו pour la même raison qui l'a determiné à rendre le nom « del Vecchio » la seconde fois par מהסבים et non par מהזקנים c'est-à-dire pour ne pas répéter le mot וכתבתיו qu'il avait employé plus haut. L'avant-propos que j'ai reproduit est tenu dans un language poétique, et l'auteur aura cherché d'obtenir une certaine symetrie dans la disposition de ses phrases.

J'estime que l'emploi du mot העתקתיו qui serait évidemment mal choisi pour un ouvrage original ne peut contrebalancer l'importance du morceau que j'ai transcrit; les expressions: וכתבתיו לזכות בו דורים זה שמי לעולמים etc. ne peuvent en tout cas être attribués qu'à l'auteur, je dirai même à un auteur qui ne saurait être qualifié d'excessivement modeste!

Les notes sur la Ghemara et sur les déciseurs se trouvent dans l'ordre suivant: ברכות, הלכו׳ טומאה, ה׳ מזוזה ה׳ תפילין, ה׳ ציצית, שבת, עירובין, פסחים, תענית, יום טוב, ראש השנה, יומא, סוכה, מגילה, מועד קטן · Le num. des pages de Rif contenant les passages relatifs est toujours très-soignensement indiqué en marge; quand les notes se rapportent aux passages d'autres commentateurs ou déciseurs leurs noms sont aussi toujours cités (ר״ן רש״י etc.). Quoique les observations contenues dans son ouvrage ne concernent qu'en partie le code de Rif, c'est toujours le texte de ce dernier que l'auteur prend comme point de départ, comme la plupart des deciseurs. Les notes sur מסכ׳ עירובין sont celles qui ont été remaniées et corrigées le plus. Le הנהות הרי״ף occupent 204 feuilles du ms. Suivent:

2. un morceau avec le titre: דרך רש״י והרשב״ם הולך אל מקום אחד.

3. des notes sur différents passages talmudiques; petits recueils de דינים (p. ex: דינים חלוקים על חמוקצה).

4. un morceau avec le titre: דעת הרשב״א ז״ל בהטבת המנורה והעלת׳.

Le ms. entier à l'exception du n.° II a été écrit par Moïse del Vecchio.

Cens: fra Luigi del 95. Dom. Jerosol. 1593. Fr. Hipp.[1] 1601.

Écrit. ital. de lecture difficile. 20 × 14 papier.

COD. 13. TT.

1. ספ׳ הליכות עולם par R. Jeshua Levi; quelques feuilles manquent au milieu du ms. À la fin l'épigraphe suivante: תם ונשלם על ידי משה ברר׳ יצחק פורטירו ביום ו׳ לחדש חשון והעתקתיו מספר מוטעה מאד · ואל יתלה בי שגיאות ·

2. ספ׳ מבוא התלמוד par R. Samuel han-naghid.

3. פירוש מסכת אבות לר׳ ישראל ז״ל.

C'est le même commentaire aux Pirqe Aboth qui est contenu dans le cod. Bodl. 383 ou il est attribué à R. Isaac b. Salomon.... b. Jsrael (1). Dans l'introduction l'auteur nous dit qu'il s'est inspiré surtout de l'ouvrage du philosophe R. Israel (הפילוסוף האלהי הרר׳ ישראל ז״ל) probablement R. Israel de Tolède (2) auteur d'un commentaire arabe sur les Pirqe Aboth dont la Bodl. possède un exemplaire incomplet (3). Les dernières feuilles du ms. manquent.

N.os I et II écr. rabb. ital.; n.° III écr. esp. 20 × 14 papier.

(1) C'est un de ces ms.ts qu'aura eu sous les yeux Moïse Zacuto sur le temoignage duquel Mortara appuie son opinion.

(2) On pourrait supposer que le ms. était une copie preparée par l'auteur même pour son oncle.

(1) Neub. 383.

(2) Cfr. Zunz. Z. G. 426: Stein. H▸Ü. 912.

(3) Neub. 2354.

COD. 14. Msl.

1. ברכות הנהנין par R. Jehuda b. Isac b. Abraham ibn Schoschan (auto).

Cet ouvrage inconnu jusqu'ici n'a pas de titre dans le ms. même; mais l'auteur en a énoncé le contenu dans l'introduction avec les mots ברכות הנהנין. L'auteur qui a séjourné dans sa vieillesse en Orient (1) n'a pas eu une vie heureuse et doit en tout cas avoir beaucoup voyagé; c'est ce qu'il nous apprend dans l'épigraphe suivante: נשלמו ברכות הנהנין וחלוקיהם ופרטיהם ודקדוקיהם · חן ושכל טוב יתן יי לכל עושיהם · בזאת יפרוס כף רואיהם · כי זרע ברוכי יי הם · המעשה והמכתב מכתב ידי העמוס התלאות מחדש ומישן · בין ערבין ישן (2) · יהודה בן שושן שנת נאדר (1495) בקדש נורא תהלות · יום זכר רב טו״כך יביעו לעמר (22 Iyyar) (3).

Dans une conclusion qu'il a fait suivre au dernier chapitre l'auteur nous donne les raisons qui l'ont déterminé à écrire son ouvrage; j'en reproduis ci-après les premières lignes: אמר יהודה הנזכר · אחר שעוני טרטלני · ומארבע אמותי הדיחני · ומכלי אל כלי הריקני עד כי לארץ פרובינציה הביאני · ראיתי כי רוב המון היהודים אשר בה מזלזלים באיסורי המאכלות · כמו נבינות הנוים וחלב שלהם וכן יינות של נוים ותולין עצמם בצרותיהם · וטרדות זמניהם · מהם שמברכין על היין החלה וסוף · ומהם שאין מברכין עליו כלל · ומהם שמקדשין ומבדילין עליו ומברכין עליו ברכת המילה ושאר הענינים שהייו קודמם וכו׳ :

Ce ms. renferme un grand nombre de notes et de corrections marginales.

2. *a.* דרכי התלמוד par R. Isaac b. Jacob Qampanton. *b.* קלים והמורים par R. Samuel Al-Valensi.

3. חידושי אבות לר׳ יונה ז״ל commentaire aux Pirqe Aboth par R. Jonah b. Abraham ha-gerundi (4), avec nombreuses notes marginales.

I. écr. orient. — II. rabb. espagn. (?) — III. rabb. espagn. très anc. 21 × 14 papier.

COD. 15. TT.

1. הלכות שחיטה שחברתי אני הצעיר שמואל ש״א ברר׳ אלישע en 19 chapitres.

2. ספר איסור והיתר שחברתי אני שמואל בן לא״א ר׳ אלישע משער אריה יצ״ו ורובו ככלו הועתק מספ׳ תורת חטאת לרבינו משה איסרלש מעיין ישר · וכל מה שכא בו בלשון סתום הוא העקר וכו׳

3. סדר הבדיקה בכלליה ופרטיה בקיצור ממני הצעיר שמואל בר״א ש״א.

Ces ouvrages du célèbre R. Samuel b. Elisha Portaleone (1), ne sont pas fréquents. Azulai ne les mentionne pas (2). Ce ms. a été écrit par le frère de l'auteur, R. Salomon Portaleone comme l'auteur même nous dit dans l'épigraphe: כל אלו החידושים העתיק החכם אחי ר׳ שלמה זרה״ה ברשותי מספרי ה׳ יתן לו חלקו הטוב עם שאר הצדיקים בג״ע כי גם הוא חיבר הרבה חידושים בדיני׳ ובסודות ורמזי׳ ועדיין לא הספיקה לי השעה ליהנות מהם ובחייו לא זכיתי אליהם כלל·

Écr. ital. 20 × 15 papier.

COD. 16. Msl.

כפר לחם הפנים Recueil de notes sur le Tur par R. Isaac Levi-Valle rabbin à Vérone et à Modène (3). Ce ms. contient le recueil entier.

Écrit. ital. (de lecture très-difficile). 21 × 16 papier.

COD. 17. TT.

הלכות שחיטה ובדיקה par Jehuda Arje b. Jssachar Ezechiel Reggio (4) (autogr.), aver dessins.

Écrit à Ferrare en 1833.

COD. 18. TT.

Recueil de 240 consultations et décisions pour la plupart autographes. C'est de ce cod. qu'ont été transcrites en grande partie les consultations du recueil זרע אנשים de la collection Azulai (5). Je donne ci-après une analyse détaillée de ce ms. précieux et en grande partie inedit:

1. Consult. par R. Jacob Berab. auto.

2. Consult. par R. Joseph Karo. auto.

3. 4. Consult. par R. Samuel de Medina et R. Isaac Adarbi (6). auto.

5. Consult. dont la signature est illisible; dans זר׳ אנ׳ elle a été transcrite שלמ׳ פינון (?). auto.

6. à 25. Vingt consultations par R. Moïse b. Maimon. C'est le fragment d'un recueil défectueux au debut

(1) C'est peut être R. Jehuda b. Isaac ibn Schoschan qui à été rabbin à Manissa (cfr. J.E. VI, 543).

(2) Ces mots semblent faire allusion à sa demeure en Orient. L'écriture du ms. présente aussi un caractère oriental très prononcé.

(3) Le mot טובך exprime le nombre des jours écoulés depuis le jour de l'Omer; à partir du 16 Nissan nous obtenons le 22 Jyyar.

(4) Imprimé à Altona (1848): St. Bodl. « editio turpissima ».

(1) v. Mor. 51.

(2) v. Sh. Hag. I, 178.

(3) v. Mor. 67; Ben Ja. 261; Neub. 749 et sv.

(4) v. Mor. 54.

(5) Publié en partie par Fränkel. Husyatin 1902. — V. pour plus de détails mon article Réj. LXVI, pag. 98 sv.

(6) Sh. hag. 98.

et à la fin. Après le n. 6 l'indication suivante: (?) מהריון הר' נסים מדמשק' יצ"ו. Écriture rabbinique orient.

26. Fragment d'une consultation commençant par les mots suivants: טופס מעשה שהיה כך היה על פי האמת והצדק וכו'.. Écrit. ital.

27. à 30. Quatre consultations par R. David ibn Zimra.

31. 32. Consultations par R. Isaac Sabà (1). auto.

33 à 39. Fragment d'un recueil de consultations diverses: n. 33 consult. par R. Moïse hac-cohen; manque le début; n. 43 consult. par R. Meïr Gavison; n. 35 et 36 consult. sur le même sujet, par: (?) יהודה חאמי, et שלמה אלפרנגי; n. 37 et 38 par R. Meïr Gavison (2); du n. 39 manque la dernière partie. Écrit. orient.

40 à 42. Fragment d'un recuil de consultations: les n. 40 et 41 n'ont pas de signature; le n. 42 est incomplet. Écrit. orient.

43. Consult. par R. Daniel b. Nathanael de Carcassonne (3). auto.

44. Consult. par R. Isaac Gershon (4). auto.

45. Consult. anonyme; écr. orient.

46. Décision des rabbins de Venise.

47. Consult. anonyme. Il s'agit de questions débattues dans la communauté de Cypre.

48. Consult. par Salomon b. Ahron ibn Attar. auto.

49. 50. Consultations par R. Israel Benjamin (?). auto.

51. Consult. par R. Samuel hal-levi (5). auto.

52. Consult. par R. Chizkiya Manoach Corcos (6). auto.

53. Consult. par R. Israel Chizkiya Bassan (7). auto.

54. Autodéfense par le médecin Eliah Montalto écrite à Livourne (?), pour justifier son habitude d'aller en voiture le Samedi pour visiter ses malades. auto.

55. Consultation signée par הצעיר לוי (?). auto.

56. Consultation par R. David Gerasi (?).

57. Consultation anonyme. Écr. ital.

58. 59. Décision sur le même sujet par R. Azaria Figo et R. Jehuda di Modena (8). auto.

60. Consult. par R. ...? b. Abraham Barach. auto.

61. Consult. par R. Isac Caprilino (?).

62. Consult. par R. ...? b. Abraham Barach.

63. Consult. anonyme. Écr. orient.

64. Consult. par R. Yom-tob ibn. Yaish (9). auto.

65. Fragment d'une consult. anonyme.

66 à 68. Trois consult. sur la même question par R. Samuel de Medina, R. Mardocai Matalon (1) et Jacob ibn Nachmias. auto.

69. באור דברים על תשובת מהרי"ק. Anonyme. Écr. ital. Nombreuses notes marginales.

70. Consultation anonyme. Écr. ital.

71. Consultation par R. Jacob Maioni? (2) avec l'adresse de R. Simcha Luzzatto auquel elle a été envoyée. auto.

72. 73. Consultations anonymes; écrit. ital. de lecture très-difficile.

74. Consultation anonyme; écrit. orient.

75. Consultation par R. Saul Levi Morteira. auto.

76. Consultation par R. Salomon Luria. auto.

77. Consultation par R. Isaac Molina (3). auto.

78. Consultation par R. Meïr de Rothenbourg.

79. Consultation par R. Eliah Arbaro (?). auto.

80. 81. Consultations par R. Isaac b. Moïse Dondon (4). auto.

82. Consultation par R. Elischa Gallico. auto.

83. Consultation par R. Jacob Castro (5).

84 à 96. Recueil de douze consultations anonymes sur les דיני ממונות. Écrit. orient. Nombreuses notes marginales.

97. Consultation par R. Moïse b. Jonathan Galante. auto.

98. Consultation par R. Chananya Esperiel (6). auto.

99. Consultation par R. Moïse hal-levi (7). auto.

100. Consultation par R. Abraham di Boton. auto; l'encre sensiblement pâlie. Suit une note par l'auteur.

101. Consultation par R. Samuel hal-levi (8). auto.

102. 103. Consultations par R. Isaïe de Trani (?) (9) sur la même question. La première est de beaucoup plus longue; la deuxième est probablement antérieure et a été plus tard remaniée et developpée. auto.

104 à 107. Consultations sur la même question par R. Ahron Abiob (10), R. Moïse Almosnino, R. Samuel di Medina; le n. 104 contient la décision conclusionale par R. Ahron Abiob. auto.

108. Consult. par R. Jehoseph de Leiria (11). auto.

109. Pesaq par R. Jacob b. Salomon ibn Chabib. auto.

110. Pesaq par R. Moïse Aroukos (?). auto.

---

(1) Sh. hag. 106.

(2) M.r Fränkel croit (pag. 113 n.° 3) que le n.° 60 manque de sa dernière partie. Dans l'original au contraire il ne manque rien; les n.os 60 et 62 (pag. 114) se suivent sans aucune interruction.

(3) Sh. hag. 46.

(4) Sh. hag. 101.

(5) ib. 175.

(6) Mor. 16.

(7) Sh. hag. 114.

(8) cfr. Rej. LXVI, pg. 100.

(9) Sh. hag. 74.

(1) ib. 130.

(2) v. Rej. vl. cit. pg. 99.

(3) Sh. hag. 106.

(4) Sh. hag. 101.

(5) ib. 97.

(6) ib. 61.

(7) ib. 136.

(8) ib. 175.

(9) v. Rej. vl. cit. pg. 102.

(10) Sh. hag. 16.

(11) Mor. 32.

111 à 119. Recueil de consultations par R. Moïse Galante, R. Moïse Castellazzo, R. Yom-tob Zahalon (1), R. Abraham Monson (2), R. Chiyya Rofé, R. Jehuda Mas'od (3) (le n. 117 n'est pas signé). — Écrit. orient.

120. Consult. signée par: (4) סעדיה ב' דוד צראפה יצחק אבודרהם יוסף אלענבוט יצחק ן' צמרה חנניה ארובאש. — Écrit. orient.

121. Consult. anonyme; en tête de la première page l'indication: מהנאון אבי זלה"ה. Je crois qu'il s'agit d'une consult. de R. Zerachia Gotto (5) parce que le n. 130 qui présente la même écriture contient aussi une indication analogue, écrite sans aucun doute par la même main: מהנאון הרז"ג זלה"ה.

122. Consult. par R. Samuel hal-levi. auto.

123. Pesaq. par R. Jacob Berab.

124. Consult. par R. Jechiel Bassan (6). auto.

125 à 129. Recueil de cinq consultations; dont quatre signées pas R. Gabriel ibn. Eliah (7). Le n. 127 porte l'indication suivante: כתב שלח' הר' יהושע שונצין להרר' יצחק ן' לב ז"ל. Or comme Josua Sonzin était contemporain de מהריב"ל (8) je crois que le copiste s'est trompé en écrivant le nom du destinataire et que la lettre était adressée à R. Joseph ibn Loeb.

130. Consult. anonyme, avec l'indication suivante: מהנאון הרז"ג זלה"ה (v. au n. 121).

131. à 152. Recuil de 22 consultations anonymes avec le titre: הרכות שבועות נדרים ונזיר וחרמות chaque consultation se termine par l'abbreviation הלרד"ך ou bien: הנלרד"ך. Écrit. orient.

153. 154. Documents sur une question commerciale avec formulaire de contrats. Parmi les signataires qui sont très nombreux j'ai noté les suivants: Isaac Vidal, Daniel b. Benjamin, Saul Galimidi. Écrit. orient.

155. Consult. par R. Joseph de Trani. auto.

156. 157. Deux consultations, avec les indications suivantes: *a.* העתקתי מכתבת ירי מהרר' שמואל ן' סיד ז"ל וכו' (9) *b.* מצאתי כתוב והעתקתי לשון מהרר' יחיאל אשכנזי ז"ל (10).

158. Consult. signée par les rabbins suivants: Jacob ibn Chabib, Salomon Taitazak, Eliezer ha-Simeoni, Jehuda ibn Benveniste, Joseph Pazzi, Meïr b. Arama, Joseph b. Salomon Taitazak, Levi b. Chabib, Samuel Uzziel et Abraham Seralvo.

(1) Sh. hag. 74.
(2) ib. 13.
(3) ib. 67.
(4) ib. 151.
(5) ib. 52.
(6) ib. 84.
(7) ib. 40.
(8) ib. pag. 71.
(9) ib. 177.
(10) ib. 84.

159. 160. Consultations par R. Abraham Jeruschalmi. auto. C'est probablement le rabbin mentionné par Josua Sonzin dans son recueil de consultations (נחלה ליהושע) (1).

161. 162. Deux consultations non signées, avec l'indication suivante: מהחכם מורי מהררי' סאגיש ז"ל C'était selon Azulai (2) le maître de R. Eleazar Ascari l'auteur du ספר חרדים.

163 à 169. Recueil de consultations anonymes. La dernière est incomplète. Écrit. ital.

170. Consultation par R. Abraham Monson (v. n.os 111-119) suivie par deux approbations: la première par R. Moïse Meschallem hal-levi (3), la deuxième par R. Yechiel Bassan.

171. Recueil de 100 הלכות anonymes en dix chapitres: ה' ברכות ותפילה, ה' שבת, ה' ימים טובים ה' מאכלות אסורות, ה' מעשרות וחלה, ה' שבועות ונדרים וחרמות ונדויים, ה' רבית, ה' קדושין וכתובות ה' נטין, הש"מ.

Dans la première page se trouve l'indication suivante: אפשר זה הוא ספ' שלחן מלכים וכו'. C'est peut-être un extrait de l'ouvrage intitulé שלחן מלכים par R. Isac Bueno mentionné par Azulai (4).

172. Consultation par Abraham Monson. auto. La signature est presque indéchiffrable.

173. Consult. par R. Abraham לבית חון (5): elle est suivie d'une approbation par R. Salomon b. Joseph Hodara (6). auto.

174 à 181. Consultations par R. Joseph Corcos (7) auto.

182. Consultation par R. Samuel Tormas (תורמס)? auto.

183. Consultation par R. Abraham ibn Loeb (?) auto.

184. 185. Décisions concernant les héritiers de R. Simeon Levi Askhenazi (Adrianople 1602). Les signatures (auto.) sont d'une lecture très-difficile; je suis parvenu à déchiffrer les suivantes: R. Ahron Abiob, R. Jochanam b. Chajjm, R. Abraham b. Moïse Askkenazi, R. Mardochai b. Elzaphan hal-levi Askhenazi.

186. Consultation par R. Abraham Jeruschalmi. auto.

187. Consultation par R. Baruch ibn Eleazar (?) auto.

188. Pesaq, par R. Jehuda de Boton avec le titre suivant: בע"ה מסכת ע"ז פ' כל הצלמי' דיבור התוספות מפני שחולדה וכו'; l'auteur de ce n.o est probablement le rabbin Jehuda Biton, mentionné par Azulai (8)

(1) ib. 71.
(2) ib. 81.
(3) ib' 144.
(4) ib. 100.
(5) ib. 10.
(6) ib. 164.
(7) ib. 83.
(8) ib. 64; cfr. II 78 à l'art. מחזה אברהם.

et le copiste du זרע אנשים a peut-être mal transcrit le nom. auto.

189. Consultation par R. Hayyim Sabbataï (1). auto.

190. Consultation par R. Josua Sonzin (2). auto. La première page manque. Elle était adressée à R. Jehuda Zarfati et provenait d'Adrianople.

191. Consultation par R. Moïse Jehuda Bassan. auto.

192. Consultation par R. Isaac b. Albargeloni (3). auto. Écrit. orient. (?) d'une lecture très difficile.

193. Décision relative à la préparation des courroies pour les phylactères, suivie par les signatures de 15 rabbins italiens; je ne suis parvenu à déchiffrer que les suivantes: Jehuda Arié Modena, Simha Luzzatto, Abraham Soliman (4), Nehemja Saraval, Jacob b. Moïse Hallévi, Abraham del Vecchio (5), Samuel Mas'od (6), Yehiel b. Salomon Norzi (7), Nathanel b. Benjamin Trabotto, Jehuda Arié b. Jacob Poggetto (8), Jehuda Loeb Lonigo (9), Pelatya b. Chananya de Monselice (10) auto.

194. Consultation par R. Zerahya Gotto. auto.

195. Consultation par R. Moïse Benveniste (11). auto.

196. Consultation par R. Samuel Hallévi. auto.

197. Consultation anonyme sur la même question que le n.° précédent.

198. Consultation signée par R. Joseph de Trani, R. David Egozi (12), R. Isaac b. Yom-Tob ibn Faraghi, R. Salomon Karo (13), R. Zerahya (?)

199-201. Trois consultations anonymes; la dernière incomplète.

202. Consultation par R. Samuel Hahim (14).

203. 204. Deux consultations sur la même question, la première par R. Joseph de Trani, avec l'approbation de R. David Egozi, la deuxième par R. Zerahya Gotto. Du n. 203 le ms. conserve des brouillons avec nombreuses corrections. auto.

205. Consultation par R. Moïse b. Abraham di Boton. auto.

206. Consultation avec une signature illisible. Elle est pliée en forme de lettre et conserve l'adresse suivante coupée en partie: מקור החכמה והתורה ליהודים

(1) ib. 59.
(2) v. n.°s 125-129.
(3) Cet auteur est mentionné par Azulai (I, 98) comme: יצחק ן' אלברגלוני אחרון. Il n'est pas autrement connu.
(4) Mor. 63.
(5) ib. 68.
(6) ib. 37.
(7) ib. 45.
(8) ib. 50.
(9) ib. 35.
(10) ib. 30.
(11) Sh. Hag. 132.
(12) ib. 43.
(13) ib. 171.
(14) Dans זר' אנ' le copiste a transcrit Samuel Chabib (?) Cfr. Réj. LXVI pag. 102.

היתה אורה מוציא לאור כל העלומות ....אור כשלמה ביתו ....החכמה מאירה בפני חמה הלא מורי רבי עטרת תפארת ....מנאליפולי לקושטאנטינא ·

207. Consultation anonyme.

208. Consultation par R. Salomon Abir (?) auto.

209. Consultation par R. Abraham Monson. auto.

210. 211. Consultations par R. Meïr Gavison.

213. Consultation par R. Moïse Castellazzo.

214. Consultation par R. Moïse ibn. Sanghi (1). auto.

215. Consultation par R. Joseph...? auto.

216. Consultation anonyme.

217. Consultation par R. Zerahya Gotto. auto.

218. Consultation anonyme, avec nombreuses notes marginales.

219. Consultation par R. David ibn abi Zimra.

220. Morceau halachique avec l'indication: כתב מהדר' מאיר מפדואה סי' טו' (auto?)

221. 222. Deux consultations avec les indications suivantes: *a.* ע"כ מצאתי ממהרש' חכים ז"ל מכתיבת ידו; *b.* ע"כ מצאתי מכתיבת יחיאל רב אשכנזי

223. Consultation par R. Joseph Corcos. auto.

234. Consultation par R. Salomom et R. Joseph Taïtazak (2). auto.

225. Consultation avec l'indication: ע"כ דברי מהרר' לוי ן' חביב זה"ה הועתק מכתיבת ידו ז"ל · Suivent deux notes précédées par le mots: עוד תמצא שם מכתיבת הרב הנז"ל ·

226. 227. Deux consultations précédées par les indications suivantes: *a.* העתקתי מכתיבת יד בעל ברכת אברהם (3) *b.* מכתיבת יד בעל ברכת אברהם וממנו העתקתי

228. Décision du rabbinat de Safed avec le titre suivant: בע"ה וה כתב השלוח מחכמי צפת על עניין השמטה שנ"ה (1595?) לרבני הישיבה הקדושה שבירושלם ע"ה תוב"כ. Elle est suivie par une quarantaine de signatures.

229. Consultation par R. Meïr Arama.

230 - 236. Consultations par R. David ibn abi Zimra auto.

237. 239. Documents relatifs à une question entre deux rabbins de Corfou; le n. 237 est une lettre adressée par R. Joseph b. Mardokhaï Haccohen aux rabbins de Venise; le n. 238 est une note préliminaire par le même; le n. 239 contient la réponse du rabbinat de Venise (4). auto.

240. Fragment de consultation. Écrit. ital.
(À la fin du ms. se trouve le « Pesaq » imprimé à Rome 1547, cfr. col. 88).

(1) Sh. hag. 144.
(2) Sh. hag. 79.
(3) Comme il y a plusieurs ouvrages connus sous ce nom, l'identification de l'auteur de ces consultations n'est pas facile.
(4) cfr. Réj vol. cit. pg. 100,

COD. 19 Msl.

Recueil de 173 consultations, décisions etc. de rabbins italiens du 16ème 17ème et 18ème siècle.

Dans la première page l'indication suivante: ליקוטי שו"ת מעלת א"א ז"ל וחכמים אחרים. Les consultations par R. Chananya Monselice étant presque toujours précédées par les mots: מהחסיד זקני ז"ל j'en déduis que le ms. a été écrit par R. Pinehas Monselice, fils de R. Pelatya et petit fils de R. Chananya.

Parmi les n.os les plus intéressants de ce recueil je citerai le n.° 12: פסקים שנעשו על החזקות המתחדשות במעמד הפיפיור. C'est un recueil de décisions et documents concernant la communauté de Ferrare sous le pape Clement VIII (1592-1605). Parmi les noms mentionnés dans cette partie du ms. je citerai les suivants: Chananel b. Israël Sforno, Eliézer Mazliach b. Abraham Kohen di Viterbo, Joseph b. Jehuda Azbariel (Esperiel?), David b. Isaac Franco, Moïse b. Sabbataï Zammat, Jehuda Loeb Saraval, Isaac Gerson, Ezra da Fano etc.

Les rabbins dont les consultations ont été reunies dans ce ms. sont très nombreux; je me limite par consequent à en citer quelques uns:

Sabbataï Elchanan b. Abraham Recanati.
Moïse Kohen Porto.
Salomon Isaïe b. Nissim Isaac Sforno.
Joseph Baruch h. Jedidya Zecharia di Urbino.
Gamliel b. Chananya Monselice.
Jehuda Arié b. Jacob Poggetto.
Chananya Monselice.
Samuel b. Elisha Portaleone.
Moïse Israël Foà.
Abraham del Vecchio.
Nathanel b. Benjamin Trabotto.
Joseph Jedidya b. Benjamin Jekoutiel Carmi.
Mordekhaï b. David da Carpi.
Eliézer Alpron (Heilbronn).
Jehuda Uzziel Finzi.
Rafaël b. Samuel Corcos.
Pelatya b. Chananya Monselice.
Isaac b. Simha Ketzighin.
Sanson b. Salomon Basila.
Salomon Chajjm Camaiori etc. (1)

Écrit. ital. Fol. 31 × 21 papier.

COD. 20 Msl.

Recueil de 228 consultations par R. Azriel Diena de Sabbionetta (2) avec une table des matières.

Écrit. ital. fol. 31 × 21 papier.

(1) Pour la plupart de ces noms v. Mor. Ind.
(2) Cfr. Rāj. XXV pg. 304; XXXVIII, pg. 277. Mor. 19.

COD. 21 22. Msl.

Recueil de 306 consultations du même auteur. Chaque vol. renferme une table des consultations. Nombreuses notes marginales. Ce recueil appartenait à R. Nathanel b. Benjamin Trabotto.

Écrit. ital. 22 × 16 papier. (1)

COD. 23. Msl.

Recueil de 240 consultations par R. Moïse b. Abraham Provenzal précédé par une table des matières, avec l'indication suivante: מפתחות מהתשובות כתובים יד מהגאון כמהרר' משה פרובינצאל שהם ביד כמהר' יחודה פרובינצאל. Le rabbin Jehuda Provenzal qui possedait autrefois ce ms. était peut-être le frère de l'auteur. Le ms. est rempli de notes et de corrections marginales et interlineaires.

Écrit. ital. 22 × 16 papier (auto?).

COD. 24. Msl.

Recueil de consultations, décisions et autres documents (expertises, dépositions etc.) relatifs à des procès ayant eu lieu durant le 16ème et le 17ème siècle dans plusieures villes de l'Italie septentrionale (Vercelli, Alessandria, Casale, Parma etc.).

L'énumération complète des noms qui se presentent au lecteur de ce ms. serait trop longue; je me limiterai par consequent comme pour le n.° 19 à en citer une partie.

Le n.° 1 est suivi par les signatures suivantes:

Joseph b. Michael Ravenna, Simha Luzzatto, Nehemya Seraval, Shemaya b. Moïse de Medina, Josua Loeb Lonigo, Jacob b. Moïse Sagal, Nathanel Trabotto, Jehuda b. Jacob Poggetto, Joseph Baruch di Urbino, Meïr b. Moïse Melli, Abraham b. Sabbataï del Vecchio, Samuel David Nantova.

Je donne encore ci-après quelques noms qui n'ont pas été cités au n. 19.

Isaac b. Samuel Levi-Valle (l'auteur du לחם הפנים).
Moïse b. Mardokhaï Zacut (הרמ"ז).
Nathanel b. Aron Segre.
Joseph b. Nissim Fermo.
Isaac b. Abraham Arobas.
Isaac b. Samuel Borgo.
Isaac b. Moïse di Ventura.
Abraham Navarra.
Abraham Catalano.
Hananel b. Moïse Pontremoli.
Josua b. Salomon Jonah.
Abraham Pescarolo.

(1) C'est probablement le recueil mentionné par Azulai (Sh. Hag. I, 53).

Jacob. b. Sanson Bachi.
David Osimo. (1)
Ècrit. ital. 23 + 15 papier.

COD. 25. Msl.

1. Consultation anonyme.
2. Consultation par R. Jehuda b. Moïse da Fano. (2) auto.
3. Documents relatifs à une controverse entre les rabbins de Mantoue. (1600). Quelques unes parmi les signatures sont autographes.
4. Cinq décisions (פסק׳ם) par R. Johanan b. Joseph b. Moïse Treves, composés pendant son séjour à Viadana. auto.
5. Consultation par R. Azriel Rofé.
6. Quatre consultations (ébauches?) anonymes de lecture difficile et remplies de corrections.
7. פסק anonyme. (32 ff.) L'écriture présente une grande analogie aver celle du n. 4 et je crois qu'il appartient au même auteur. Nombreuses notes et corrections. auto.
Cens. Giov' Dom. Vistorini 1610.
Écrit. ital. 22 × 15 papier.

COD. 26 TT.

1. Recueil de 43 consultations par R. Jacob Israël b. Rafaël Finzi da Recanati (3). Dans la première page l'indication suivante:
פסקים וכתבים שהעתקתי מן ס׳ אחד שחיבר כמהרר׳ יעקב ישראל נר״ו בכמהרר׳ רפאל פינצי מריקאנאטי ז״ל · שהוא של הזקן כמר׳ יקותיאל פינצי מאורבינו ונתנו בהשאלה להגאון כמהרר׳ שבתי רפאל מונדולפי נר״ו להעתיקו ·
2. Consultation par R. David b. Nathanel de Carcassonne (cfr. cod. 18 n.° 43).
Écrit. ital. 20 × 13 papier.

COD. 27. Msl.

1. Pièces relatives à une controverse entre les rabbins de Ferrare et R. Rafaël b. Gabriel Norzi (4) à la suite de différends survenus entre les héritiers de Simcha (Allegra) femme de R. Sabbataï di Corio (5) *a.* exposition des faits et décision par R. Yehiel b. Azriel Trabotto suivie par les approbations de R. Hizkiyya b. Benjamin Finzi et de R. Isaac b. Joseph di Monza *b.* trois décisions par R. Moïse b. Isaac Hallévi, R. Joseph Samego, et R. Mahalalel Jedidya b. Baruch di Ascoli (1). Toutes ces pièces sont autographes (16ème siècle).
2. קיצור עשרים שערי שבועה של הגאון ר׳ יצחק בן הרב ר׳ ראובן (2)
3. Consultation par R. Immanuel Calvo rabbin de Livourne (18ème siècle). auto.
4. Cinq décisions signées par: *a.* R. Jacob b. Samuel Aboab (Veniss), *b.* R. Isaac b. Jedidya Zekharya di Urbino (Pesaro) *c.* R. Jehuda Rafaël Josua b. Pinehas Baruch Monselice (Florence). *d.* R. Eliézer Kohen (Pise), *e.* R. Rafaël Baruch Benedetti, R. Abraham Hayyim Rodriguez, R. Gabriel del Rio (Livourne). 1726 (התפ״ו) auto.
5. Recueil de 72 consultations par R. Ahron b. Israël Finzi rabbin de Ferrare (16ème siècle). Avec une table des matières.
6. Pièces relatives à un procès discuté à Casale en 1659 (actes, dépositions, consultations etc.) Je donne encore les noms de trois rabbins, qui ont pris part à ce procés:
R. Jehuda b. Isaac Rabbeno.
R. Samuel Meldola.
R. Zemach b. Isaac Cohen-Porto.
7. *a.* Formulaire pour différentes occasions de la vie privée et pour les relations commerciales. (אירוסי׳, כתובה, עיסקא, פקדון, גט, חליצה וכו׳).
b. Formulaire pour la correpondance.
Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 28. TT.

Le premier de trois volumes contenant les ouvrages de R. Benjamin Espinosa (3).
1. נופת צופים recueil de דרושים: *a.* דרוש למעלת התורה *b.* דרוש למעלת האחדות *c.* דרוש למעלת האחדות *d.* דרשתי בסיום מ׳ חניגה Avec une table des passages bibliques et talmudiques cités. Dans les dernières feuilles des לי׳קוטים. Nombreuses notes et corrections.
2. ידים רפות en trois parties: *a.* notes au texte de la Ghemara *b.* notes au משנה תורה *c.* recueil de consultations. Entre la 2ème et la 3ème partie se trouvent des notes à Rashi sur le Pentateuque et au supercommentaire par Élie Mizrachi.
3. נופת צופים, *a.* commentaire au livre d'Esther, *b.* commentaire à l'Haggada de Pâques.
Ecrit. ital. (18ème siècle) fol. 30 × 20 papier.

---

(1) Cfr. Mor. Indice.
(2) Mort. 21. C'est l'auteur du מקוה ישראל.
(3) Cfr. Mor. 22.
(4) L'auteur du סאה סלת etc.
(5) Cfr. Réj. X. pg. 202 (Un recueil de consult. n.° 259).

(1) Cfr. Mor. Ind.
(2) Cfr. Stein. Codl. 1150.
(3) Cfr. Mor. 20. Sh. hag. I, 35.

COD. 29. TT.

(Suite du précédent):

1. בית העזר. *a.* Supercommentaire à Abraham ibn Ezra sur les livres suivantes: איוב, משלי, תהלים, דניאל, עזרא, נחמיה, שי' השיר', רות, איכה, קהלת, אסתר, ישעיה, תרי עשר.

b. recueil de lettres sur Abraham ibn Ezra et ses commentaires, précédé par l'indication suivante:

אמר הכותב אשר נדרתי בהקדמת הספר אשלמה להעתיק פה אגרות שכתב החכם רפאל אשכנזי נ"ע להרב גמליאל מונסילישי זלה"ה להיותם רבי התועלת בפרסום שבחי הרב הגדול הראב"ע זלה"ה וזה יצא ראשונה:

1. אגרת שלוחה מהרב רפאל אשכנזי אל הר' גמליאל העתק אגרת תשובה על הנ"ל מהרב. 2. מונסילישי עור חזר וכתב הרב רפאל הנ"ז להרב. 3. גמליאל ז"ל העתק אגרת שלוחה מהרר' גד. 4. גמליאל הנ"ל דילאקוילא (Dell'Aquila) ז"ל לר' אביעד (1) שלא ידפיס ספר אמונת חכמים.

Cette partie du ms. a été écrite par l'auteur à Livourne en 1774.

2. יסוד הקיום en 12 chapitres. Sur le texte traditionnel des prières. Achevé à Livourne en 1772.

Suivent les approbations des rabbins: Abraham Israël, David Hayyim Chassan, Joseph b. Samon, Moïse Haccohen, Israël b. Benjamin Serusi, Meïr Sanguinetti, Jacob Castro, Abraham Samuel Ricchi, Isaac Hayyim Frosoloni.

3. Notes pour la dernière partie du בית העזר (הראב"ע על התורה) ouvrage inachevé.

4. ספר נוה צדק en 14 chapitres sur l'architecture et la construction du temple de Jérusalem. Avec une table alphabetique des matières.

Fol. 30 × 20 papier.

COD. 30. TT.

(Suite des précédents:)

1. Notes pour plusieurs de ses ouvrages.
2. Première ébauche et notes pour le מלאכת סופר (n.° 4).
3. Recueil de חדושים sur differents sujets.
4. מלאכת ספר Traité poétique de l'art du sopher avec commentaire par l'auteur Le traité est divisé en 5 portes (שערים). Cet ouvrage est inachevé.
5. הלכות תפלין הנמצא על שם הגאונים ונקרא שימושא רבא. Recueil de notes aux הלכות תפלין par R. Asher b. Yehiel.

(1) Il s'agit probablement de R. Abiad Sar-Schalom Basila.

6. Recueil de 28 compositions poétiques.
7. Recueil de 33 lettres.
8. Recueil de règles rituelles (דינים) en poésie; ouvrage inachevé.

Fol. 30 × 20 papier. auto.

COD. 31. 32. 33. Msl.

Trois volumes contenant un recueil de דרושים anonymes sur le Pentateuque et sur les fêtes principales du calendrier juif. Ce ms. ne renferme aucune indication de temps ni de lieu. Dans le 2ème vol. quelques feuilles ont été arrachées.

Écrit. ital. (18ème siècle?) 12 × 16 papier.

COD. 34. Msl.

תנאי הדרשן Ouvrage homilétique par R. Moïse b. Samuel ibn Bassa de Blanes rabbin à Florence (17ème siècle) (1). Cet ouvrage ne se trouve à ma connaissance dans aucune autre collection.

Les premières feuilles du ms. sont remplies par des notes. Dans la préface sont exposées les raisons et le but de l'ouvrage; elle se termine par l'épigraphe suivante: נאם הצעיר משה ברר' שמואל ן' באסה מבלאניש כותב פה פיורינצה ו' חשון השפ"ז (1627).

L'ouvrage qui est précédé par une longue introduction, se compose d'une partie historique (13 chapitres) et d'une partie didactique (39 chap. דרכים). Il se termine par une conclusion generale en forme de resumé.

Écrit. ital. 12 × 15 papier. auto.

COD. 37. (2) Msl.

Recueil de nombreux écrits philosophiques dans la traduction de Jehuda b. Moïse b. Daniel (Jehuda Romano). Les deux premières feuilles renferment un document concernant les relations entre deux familles juives de Nègrepont (3).

1. ספ' הנפש השלישי לאביר הפילוסופים אריסטוטולים עם ביאור האח הנכבר איאיריוס העהקת החכם הפילוסוף האלהי ר' יהודה ב' משה ב' דניאל זצ"ל מלשון נוצרית ללשון עברית.

(1) v. Mor. 6. C'était le beau-père de R. Nathan Orvieto qui lui dédia son ברכי נפשי; (cfr. Cat. Bod. 6627).

(2) Pour les n.os 35 et 36 v. à la col. 67 et sv.

(3) Cfr. mon article Réj. LXV pg. 224-30.

J'ai reproduit le titre du n.° 1 entièrement; des n.os suivants je ne donnerai que l'indication de leur contenu.

מאמר מעשיי לחכם הגדול טומס מאקווינו בתפילה 2.
מאמר לטומס אם 4. מאמר לאיאידיוס בתפילה 3.
מאמ' אלהיי 5. ראוי לשאול בתפילה עניין מוגבל
לאח אלכסנדר מבית הקטנים בביאורו על החכמה
מאמ' אח' לחכם הנז' גם כן בבאורו על 6. האלהית
מאמ' אחר לחכם המתו'" 7. החכמה המתוארת
מאמ' לחכם טומס" 8. לחכמה האלהית בבאורו וכו'
בספר הנקרא נגד האומות באחדות המציאות והמהות
מאמ' להכם הנז' בהשגת השם 9. בסבה הראשונה
מאמ' לחכם 10. י"ת עצמותו השגה ראשונה ועקרית
טומס" בספ' נגד האומות בהעדר הנשמות מהאלוה
מאמר לטומס" בהעדר ההבדל המספרי 11. י"ת
מאמ' 12. מהעצמים הנפרדים בספר המתואר
לאלכסנדר המתו' בביאורו על החכמה האלהית
מאמ' 14 מאמ' אלכסנדר המתו' בביאורו המתו' 13.
לחכם הפילוסוף" ר' יהודה בר' משה בר' דניאל
מאמ' הגיוני לאיאידיוס בביאורו על ספר המופת 15.
מאמ' לחכם הגדול אח אלבירטוס אשכנזי בספ' 16.
המושכל והמשכיל שהכללי הוא המושג המיוחד לשכל
מאמ' לאלכסנדר המתו' בביאורו על החכמה 17.
מאמ' לטומס" בהעדר רצון האלוה 18. האלהית
מאמ' 20. מאמ' טבעי לחכם המתו' 19. בנמנעות
מאמ' מעשיי לחכם המתו' 21. אלהיי לחכם המתו'
מאמ' 23. מאמ'" לחכם המתו' בבריאה 22. בשבועה
מאמ' 24. טבעי לאיאידיוס בבאורו על ספר המופת
מאמ' טבעי 25. הגיוני לאיאידיוס על תבונת ספק
מאמ' לחכם המתו' בספר 26. לטומס"בספר הכלל
מאמ' קצר לחכם המתו' באחדות האלוה 27. הכלל
מאמר טבעי 29. מאמ' לחכם המתואר 28. י"ת
מאמ' טבעי 30. לאלבירטוס האשכנזי בספר הנפש
מאמ' ספירת 31. לאיאידיוס בביאורו על ספר הנשמע
ספר הישות והמהות 32. השכל לאח הנכבד איאידיוס
ספר הנפש לאביר הפילולוף 33. לאח" איאידיוס
מאמ' אריסטו' עם ביאור האח" איאידווס וכו' (les trois premières pages seulement) 34. מאמ' הזמן שהוא הח"ק
השלישי מהמאמר הרביעי מספר השמע לאביר
הפילוסוף אריסטו' עם ביאור האח" איאידיוס וכו'
ספר ההטעאה ממלאכת ההגיון לחכם טומס 35.
מאקווינו (la première page seulement) 36. מאמ' קצר
בחכמה הנפשית חיבור החכם"?" העתקת וכו'
מאמר הבדלי כחות הנפש וחלוקיהם בקצור הארי' 37.
הדורש (?) העתקת החכם ר' יהודה ב' משה וכו' · (1)

Dans les dernières pages du ms. sont transcrits en caractères hébraïques:

a. les passages suivants de la Divine Comédie: Parad. V 73-83, Parad. XII 52-54, Parad. XX 49-54, Purgat. XVI 73-76.

Je donne ci-aprés un spécimem de la transcription qui est assez curieuse:

E quel che segue in la circonferenza
אֶי קְוֵויל קְיסֵיגְווֵי אִיל צִירְקוֹנְפִירִינְצַה

Di che ragiono per l'arco superno.
דִיקְירַייוֹנוֹ פֵּירֵר וַקֵרְקוֹ (?) סוֹפֵּירְנוֹ

Morte indugiò per vera penitenza
מוֹרטִי נוֹנְצִיאוֹ (1) פִּיר וירַאה פִּינִיטֵינְצַאַה

Chacun de ces passages est suivi par une note explicative en hebreu.

b. Les passages latins suivants: dominus dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum et reprobat consilia principum (avec la traduction hebr. ה' הפיר עצת גוים וכו'); consilium vero domini manet in aeternum cogitationes cordis ejus in seculum seculi (עצת ה' לעולם וכו'); exaudivit dominus deprecationem meam, dominus orationem meam assumpsit (שמע ה' תפילתי וכו'); judicabit pauperes ejus populi et salvos faciet filios pauperum et umiliabit calumniatores (שפוט עניי עם במזמור ע"ב). Ces passages ont été transcrits d'après le même système que les précédents.

L'écriture présente une certaine affinité avec celle du manuscrit.

Cens. Frate Renato da Modena 1611; Fra Luigi 1594 Camillo Jaghel 1613.

Écrit. rabb. ital. fol. 30 × 20 papier.

COD. 38. Msl.

ספר הכוזרי par R. Jehuda Hallévi, avec deux commentaires, le קול יהודה de R. Jehuda Moscato, et le בת קול יהודה. Ce dernier est inconnu; je crois que c'est un abrégé du קול יהודה par l'auteur. J'en reproduis ici le commencement: כי את קולי קול יהודה שמעת מתהלך בגן ביאור הכוזרי לרוח היום אשר על פני יחלוף להרחיב פה ולהאריך לשון בעניינו · והיה הקול הולך ומתפשט בכל פרט ופרט במלא רחב ואורך היריעות · וכל העם הרואים את הקולות פן יראו וינועו ויעמדו מרחוק כי יאמרו רב ממנו הדרך ואנה אנחנו עולים כי לא נדע ללכת אל עיר לבא עד תכונת הכנת דברי הספר הזה החתום · ומי יעלה לנו בתחלה ונפוצות (2) קול יהודה יקבץ להעמיד גרגורי אמריו על ישובן של דברים המתבארים על ידם על כן אמרתי ישתמשו בבת קול הקצור הזה וכו' ·

---

(1) Sur Jehuda Romano et ses traductions cfr. St. H. Ue. pag. 300-305.

(1) Le transcripteur citait d'après un ms. contenant la lection *nunzìò* au lieu de *indugiò* (?)

(2) Allusion au livre נפוצות יהודה par l'auteur

Les dernières feuilles (contenant les cinq derniers paragraphes du ספ' הכוזרי) manquent. Nombreuses notes marginales.

Écrit. ital. (16ème siècle?) fol. 29 × 20 papier.

COD. 39. Msl.

ספ' הניון הנפש העצובה par R. Abraham bar Hiyya hassefardi. Ce ms. renferme des variantes très-nombreuses au texte imprimé (1). Entre le 3ème et le 4ème chapitre le copiste a introduit quatre consultations par Moïse b. Maïmon et un passage assez long du Tachkemoni par Jehuda al-Harizi. Les consultations et le passage transcrits présentent évidemment quelques affinités avec le troisième chap. du ספר הנפש pour leur contenu; c'est toutefois un cas assez rare que celui d'un copiste qui interrompt la transcription d'un ouvrage pour y insérer des morceaux empruntés à d'autres ouvrages. Le 4ème chapitre contient le plus grand nombre de variantes.

Écrit. rabb. allem. (14ème siècle?) 19 × 14 papier.

COD. 40. Msl.

1. ספר הנפש par R. Schem-Tob b. Joseph Palquera (2).

2. מורה המורה commentaire au מורה הנבוכים par le même auteur (3), suivi par les trois chapitres publiés daus l'édition Pressbourg et dont le dernier renferme des notes critiques à la traduction de R. Samuel ibn Thibbon. Après les mots: ונשלם זה הספר בשנת הארבעים על חמשת וכו' par lesquels se terminent tous les mscrits. et l'ed. imprimée, ce ms. contient encore un morceau de deux pages environ commencant par les mots suivants: שני מיני האדים נאמרו בכורא · האחד נקרא הואר פעולה כגון רחום וחנון ארך אפים וכו' · כמו שאמ' בפר' נג' מזה החלק והתאר הזה נאמר עליו להודיע כי פעולותיו דומות לפעולות הבאות מבני אדם · il se termine par le mots: כי אין בדברי חכמים מלה כי אם לצורך וכן כתב ארס' בספרו ולא ההערד אשר בצמר התחלה לכוון הסיף אך ההערד אשר בברזל התחלה לסיף וההערד אשר בצמר התחלה לבגד : תם ונשלם ח"ל עולם ·

3. אגרת השבת par R. Abraham ibn Ezra (4).

4. Commentaire anonyme au מורה הנבוכים.

Ce commentaire inconnu jusqui-ici a été probablement composé en Espagne vers la fin du XIIIème siècle. L'auteur critique très souvent les traductions par Samuel ibn Thibbon et par Jehuda al-Harizi. La dernière partie reprend quelques questions exégétiques et philosophiques traitées dans le Moreh.

À la fin de l'ouvrage se trouve l'épigraphe suivante: כתבתי זה הספר פה בליידה (Leyde?) וסימתיו יו' אלול שנת ה' אלף ומאה וארבעים ושתים ליצירה וסימנו כי תעשה הישר בעינ"י אלהים (1382)

Les dernières pages du ms. contiennent des notes par différents proprietaires du ms. J' en donne ci-après le commencement: 1. כאשר זמני גרם לבלתי עשות המצות של תורה במעשה נמלכתי בעצמי לעשותם במחשבת לבי והמכוון מעצמותם לבוא עד תכונתם וכו'

2. ורחמיו על כל מעשיו א"כ למה נבראו בריות טורפות חיות ועופות · שהרי אם הוחר לנח לאכול מהכל שנאמ' כי רק עשב נתתי להם את כל וכו'

3. רעיוני על משכבי סריקו בעבור להרחיב לבבי על אנחתי שאין לי רשות לעשות המצות כבתוב ויש לי לעשותן במחשבתי וכו'.... כתו' שבעת ימים תשבו בסוכות וגו' וכתי' ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל ושמחתם וגו'

4. יש לשאול מפני מה סבב השם גלות עשרת השבטים בגבול אחד שנאמ' וינלם בחלח וחבור נהר גוזן והרי (1) מדי ושבט יהודה ובנימין היו נפוצים בכל הארצות מה נשתנו אלו מאלו שהרי עשרת שבטים היו עוברי ע"ז ואלו לא היו שהרי רז"ל אמרו בית ראשון מפני מה חרב מפני ע"ז בית שני מפני מה חרב מפני שנאת חנם א"כ יותר היה ראוי להיות בפזור עד גורל עונם לא האחרים וכו'

5. יש לעיין ולהשגיה במה שבא בתורה כי בלוחות הראשונות אם עמד משה במרום ארבעים יום לפי הסברה הראשונה היה לדעת וללמד טעמי עשרת הדברות והרמזים אבל בלוחות שניות שלא היו חסרין אלא הכתיבה לבד כמה שנראה מן הפסוקים שהרי אמר השם למשה פסול לך שני לוחות אבנים כראשונים וכו'

Cens: visto e revisto p.me boniforte delli Asinari (2). Fr. Alex. Longus Inquisitor.

Écrit. rabb. espagn. 20 × 14 papier.

COD. 41. Msl.

1. מלות ההגיון par R. Moïse b. Maïmon dans la traduction de Moïse ibn Thibbon; à la fin du ms. l'épigraphe suivante: ותתי השלמת הספר הזה בעזר

(1) Publié à Leipsic (1860) par W. Freimann.
(2) Publié à Lemberg 1835.
(3) Publié à Pressbourg 1834.
(4) Publiée pas S. D. Luzzatto dans כרם חמד vol. IV.

(1) II R. I7, 6. L'auteur avait probablement sous le yeux un ms. portant au lieu de ערי la lection הרי cfr. LXX (R.) ad loc.
(2) Dans Neub. (Bodl. pg. 1098) Boniforte dell'Asina (?) Cfr. aussi JE. III. 652.

הצור ויכלתו ע"י הצעיר משה בכמ' אברהם פרווינצאלו יצ"ו שנת רפ"א לפ"ק בחיותו בן י"ב שנים ואל אלהים אקרא יזכני לכתוב ספרי קדש בתוך עמו עד אין קץ ולהגות בם זרעי וזרע זרעי אמן סלה ועד אמן.

En tête de la première page l'indication suivante: עליה לחלקי משה פרווינצאלו בכמר' אברהם פרווינצ'.

2. טרטרו מהניון. C'est la traduction des Parva Logicalia de Petrus Hispanus par Ahraham Abigdor b. Meshoullam. Le nom de l'auteur manque comme dans presque tous les manuscrits (1). Nombreuses notes marginales dont beaucoup en latin. Ms. inachevé.

3. צרור הכסף (אבן כספי) Abrégé de Logique par Jeseph ibn Caspi b. Abba Mari (Bonafos de l'Argentière) (2). À la fin de l'ouvrage des tables des catégories logiques. Dans la dernière page l'épigraphe suivante: עד הנה עזרני ה' לחזיק בעוז ידי לאחוז בעט סופר להתחיל ולהשלים הספר הזה הנקרא אבן כספי היום יום ד'.... (3) פא"ד וזה אקריב אליו תודה שלמים ה"ה נפשי הצעירה. ואעתר אלי ה' בכל לבבי ובכל נפשי כשם שזכני בזה כן יזכני להתחיל ולהשלים שאר כתבי הקודש ולהגות בם אני וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות אמן אמ' סלה ועד. חזק ונתחזק הסופר לא יוזק לא היום ולא לעולם עד שיעלה חמור בסולם. אני אני הוא דוד פרווינצאלו בכמר' אברהם פרווינצאלו.

4. רוח חן Introduction à l'étude du Moreh Nebochim en 11 chapitres. anonyme. Dans ce ms. elle est attribuée au philosophe Jacob de Marseille (Jacob Anatoli?) (4). Même épigraphe qu'an n.° 1.

5. ספר הנהגת הכריאות Traité diététique attribué à R. Jehuda b. Jacob. Introduction sur les תקופות (solstices) suivie par 9 chapitres dont voici les titres: הנהגת הכריאות במאכלים, הנה' הבר' במשקים, הנה' הבר' בשינה ובהקצה, הנה' הבר' בתנועה והנחה, הנה' הבר' במקרים הנפשיים, הנה' הבר' בנקיון הגוף מן המותרות, הנה' הבר' ברחיצה, הנה' הבר' במשגל, הנה' הבר' בחזקה. Épigraphe comme au n.° précédent.

6. מכלל יופי. Abrégé de Logique par Messer Leon de Mantoue (Jehuda b. Yehiel). Cet ouvrage comprend 83 chapitres (54 + 29) dans ce ms. comme dans le cod. Paris. n.° 994 (5). Chaque porte (שער) est précédée par une notice sur son contenu et une table des chapitres. Ce ms. étant parfaitement complet je crois que la divergence entre les ms. dans le nombre des chapitres (1) est due ou à l'existence de deux versions différentes de cet ouvrage ou à quelque erreur dans la numération des chapitres. En voici la liste telle qu'on la trouve dans ce ms: Première partie (חלק) Ire porte 9 chap. IIème porte 10 chap. IIIème porte 8 chap. IVème porte 18 chap. Vème porte 9 chap. Deuxième partie Ire porte 8 chap. IIème porte 5 chap. IIIème porte 16 chap. À la fin du ms. se trouve l'épigraphe suivante: ועד כה עזרני ה' להשלים זה החבור נפלא התועלת....? וכולל ב' חלקים ח' שערים צא' פרקים (?) ופנ' סימנים וכמו' רסב' בין שרשים וכללים. והתחלתו מידי המחבר טרם חג הפסח רפ"ב ותהי השלמתו יא' סיון רפ"ב (?) אני המעתיק אריא ממודינא הצעיר ברר' יוסף ממורינה זצ"ל כתבתי זה הספר למהר' דוד בכמר' אברהם פרווינצאלו יצ"ו. אך בעי אשלח יד אל בשמים יזכני ללמוד וללמד לשמור ולעשות. ויתן פדות ונאולה. כן יהי רצון אמן. Selon la notice contenue dans cette épigraphe l'auteur aurait composé son ouvrage en deux mois à peu-près dans l'an 1522. Or cette date est en tout cas impossible puisqu'on sait que l'Abrégé de Logique a été écrit en 1453-4 (2) et qu'il est mentionné par l'auteur même dans son ouvrage de Rhétorique (נופת צופים) lequel a été imprimé avant 1480. Je dois avouer que cette date est inexpliquable à moins d'admettre une bévue du copiste. Elle ne peut en tout cas être regardée comme la date du ms. (3).

L'indication relative à l'âge de Moïse Provenzal, contenue dans les épigraphes des n.ºs 1, 4, 5, nous donne le moyen d'établir d'une facon tout-à-fait sûre l'an de sa naissance: 1509 (4).

Cens: Dom. Ierosol. 1587. Giov. Domenico Carretto 1615.

N.ºs 1, 3, 4, 5 écrit. provenç; n.ºs 2, 7 écrit. ital. 23 × 18 papier.

COD. 42. Msl.

1. פירוש ספ' מכוא.
2. פירוש ספ' מאמרים.
3. פירוש ספ' מליצה. Supercommentaire de Messer Leon à Averroès sur l'Introduction de Porphyre et

(1) Cfr. St. H. Ue. pg. 471.

(2) Cfr. Stein H. Ue. pg. 91-94, Gross, Gallia Judaica pg. 67 et sv.

(3) L'indication du mois manque.

(4) Cfr. Stein H. Ue. pg. 426 et sv. Gross. op. cit. pg. 374 et sv. Neub. n.° 1208.

(5) Cfr. Stein H. Ue. pg. 80.

(1) Stein. Op. cit. ib.

(2) Ib. cfr. toutefois pg. 84. Peut-être bien que l'ouvrage a été plus tard remanié par l'auteur. V. aussi Graetz Gesch. VIII 243 et De Rossi, Cat. n.° 114.

(3) Le mot חמחבר suffit à exclure cette supposition. Mais on doit aussi tenir compte de ce que David Provenzal pour lequel le ms. a été copié est appelé כמר' דוד tandis que son frère Moïse était à cette époque âgé de 13 ans.

(4) Selon Stein. (Bodl. 1981) il serait mort en 1575 à l'âge de 73 ans. Selon notre ms. ce calcul serait faux.

les deux premiers livres de la Logique d' Aristote (1) avec nombreuses notes marginales.
Dans la première page est écrit: מנחם רבא פה קרפי (1558) ר״ח מרחשון השי״ח. Dans la deuxième page on lit sous le titre; בה״א נתן לי אני משה בכמר׳ יעקב רבא ז״ל מגיסי במ׳ מנחם בקרפי שנת (1563) (השכ״נ).

Cens. Fra Luigi da Bologna 1549 Fra Renato da Modena 1626 Camillo Jaghel 1613.

Écrit. ital. 22 × 18 papier.

COD. 43. Msl.

Ms. contenant les premières notes de R. Salomon b. Abraham d' Urbino pour son ouvrage sur les Synonymes intitulé אהל מועד. Chaque page du ms. est divisée en deux colonnes; celle de droite contient l'énumération alphabétique des synonymes avec la citation des passages bibliques, dans celle de gauche se trouvent les corrections et les additions. Dans la première page est écrit: אהל מועד מכתיבת ידו של המחבר.

Écrit. ital. 11 × 8 papier.

COD. 44. TT.

1. קיצור המספר. Traité d'Arithmétique en 15 chapitres par R. Jehuda ibn Verga, avec une table des matières.
2. Petit recueil des notes exégétiques sur des passages bibliques (entre autres sur Dan. XII) anonyme. Écrit. ital? (16ème siècle) 22 × 17 papier.

COD. 45. Msl.

1. קצור ספר אלמגיסטו. Abrégé de l' Almageste par Al-Fergani, dans la traduction de Jacob Anatoli (2) Nombreuses figures astronomiques et notes marginales.
2. ספר צורת הארץ par R. Abraham bar Hiyya hassefardi. À la fin du ms. l' épigraphe suivante: נשלם החבור הזה ב״ד ימים לחדש סיון שנת שבח לצור העוו וכו׳ (1136) תתצ״ו. D'après l'indication contenue dans cette épigraphe l'auteur aurait été encore vivant en 1136, contrairement à ce que S. D. Luzzatto avait établi sur la foi d'un ms. de 1136 dans lequel le nom de l'auteur était suivi par l'abbrev. ז״ל.

(1) Cfr. St. H. Ue. pg. 31 et sv.
(2) Cfr. St. H. Ue. pg. 554 et sv.

3. Longue note astronomique anonyme.
Cens. Giov. Dom. Carretto 1618. Domen. Jerosol. Alessandro Scipione Benedett. Mant. 1597.
Écrit. ital. (16ème siècle) 22 × 16 papier et parchemin.

COD. 46. Msl.

ספר מעשה חושב Traité d'Arithmétique par Lévi b. Gerson (הרלב״נ). Avec l'épigraphe suivante: נשלם השער הששי מזה המאמר ובהשלמו נשלם זה הספר והתהלה לאל לברו והיתה השלמתו בחדש אלול של שנת שמנים שתים לפרט הלאף הששי וברוך העוזר (1322). On sait que De Rossi a déduit l'an de naissance (1228) de Lévi b. Gerson d' un manuscrit (De Rossi n.° 836) du מעשה חושב, d'après lequel l'auteur aurait terminé son ouvrage à l'âge de 33 ans et au mois de Nissan 5081=1321. Le ms. de Liv. donne au contraire la date Elul 5082=1322. L'épigraphe de ce ms. ne contient toutefois aucune indication relative à l'âge de l'auteur à cette époque.

Écrit. provenç (14ème siècle)?) 25 × 14 papier.

COD. 47. Msl.

Ms. contenant un recueil d' écrits relatifs au calendrier juif.

1. table des évenements les plus importants de l'histoire d' Israël avec l' indication chronologique.
2. table des תקופות pour l' an שמ״ה (1285) et les suivants.
3. אמר עמנואל בן יעקב ז״ל בעל הכנפים; c'est un extrait de l' ouvrage sur les conjonctions, les eclipses etc.
3. Tables des concordances entre le calendrier juif et le calendrier chrétien.
5. לוח תקנות השמש וחק המרחב, לוח חלוף ההבטה באורך וברוחב במרחב מ״ב ל״ו הוא מרחב פרפיניאנו (Perpignan), לוח לקות השמש במרחק האמצעי, לוח שעות חצי היום אמרחב מ״ר לכמה״ר מרכי פינצי (Finzi) (1)
6. Traité commencant par le mots: אמר ר׳ יעקב בר׳ דוד בר׳ יום טוב הפיעל (2) en deux chapitres; le premier sur les conjonctions et les oppositions etc. le second sur les eclipses solaires et lunaires.
4. אלו הם י״ג מחזורים אשר חברם רב נחשון גאון ז״ל וכו׳ Table contenant le cycle des fêtes en relation avec les jours de la semaine.

(1) V. Mor. 22.
(2) Cfr. Neub. 1483, 4 b.

8. Petit traité avec le titre: לדעת יום קביעות ראש השנה.

9. *a.* לוח מרחק תקופת כ״א מהמודד שלפניה בכל לוח לדעת יום ענוים ויום י״ט שנות המחזור *b.* פסחים כל החדש מתוך ידיעת איזה יום השביע לוח לדעת בו באיזה יום מהשבוע יכנסו *c.* וכו׳ חדשי החמה התחיל חמשת אלפים ומאתים ותשעה ליצירה.

10. פירוש מולדות אמתים על דרך הפועל בקצור.

11. Table contenant le cycle des fêtes chrétiennes (pasqua, quaresima etc.).

12. *a.* לוח חק חמה. *b.* לוח חק לבנה *c.* לוח שעות *d.* לוח שעות וחלקים לחצאי היום במרחבים הנזכרים ודקו׳ ושניו׳ לחצאי היום מסדרי ממעלה למעלה *e.* לוח מה שבין האופקים מקצה עד אמצע במרחב *f.* לוח חלוף ההכטה באורך וברחוב באופק העולם *g.* לוח חקו׳ חלוף ההבטה מרחב *h.* לוח חצי השמים *i.* לוח לקות *m.* לוח מהרות הירח *l.* לוח ההכאה *n.* לוח לדעת חדשי החמה *o.* לוח מרחב הירח החמה בכמה מחדשי הלבנה יכנסו בכל יט׳ שנות המחזור וכו׳.

13. Traité des מולדות, קביעות, תקופות etc.
Dans la première page du ms. on lit: לה׳ הארץ ומלואה שלי יצחק חזק (Forti) בכמר׳ מרדכי חזק ז״ל · לה׳ הארץ ומלואה קנין כספי שלמה באזילה יצ״ו קניתיו מהר׳ יצחק הנ״ל בער ל״ט ליא (?)
Sur la première page du n.° 1 est écrit, אני מנחם שמשון באזילה יצ״ו כותב בגוואר (Gazzuolo) (sic!)
À juger par l'écriture les n.os 1-4 aussi auraient été écrits par ce rabbin. À la fin du vol. se trouve le ספר העברנות (Riva di Trento 1561).
Cens. Domen. Jerosolim 1594. Aless. Scipione Mantova 1597. Giov. Domen. Carretto 1617.
Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 48. TT.

1. Table chronologique des principaux événements de l'histoire d'Israel, de la naissance d'Abraham jusqu'à la destruction du second temple.
2. תקופות et קביעות.
3. מחזור pour les ans רע״ג et רע״ד (1513 et 1514) inachevé.
4. Notes diverses sur la concordance des fêtes juives et chrétiennes (sont cités très-souvent: Rabbenu Gamliel; R. Samuel; בנימין בן אברהם).
5. Notes et calculs relatifs aux phases de la lune, au zodiaque, aux solstices (ניסן, טבת, תקופות תשרי, תמוז,) à la lecture des פרשיות et des הפטרות, avec table.
6. י״ד שערים 14 chapitres par Benjamin b. Abraham (Anaw) avec tables. (1)
Cens. Domen. Jerosol. 1594. Giov Dom. Carretto 1623.
Écrit. ital. (16ème siècle) 22 × 17 papier.

COD. 49. TT.

1. י״ד שערים par Benjamin b. Abraham (Anaw) (cfr. cod. préc. n°. 6) dans une version un peu différente. Les mots: בנימין צעיר, בר, אברהם, הרופא, השם, ישמרהו, ויחייהו, ואושר, בארץ, ואל, תתנהו, בנפש אויביו, sont placés comme titres en tête des 14 chapitres (p. ex. שער א׳ בנימין, שער ב׳ צעיר etc.).
2. Notes diverses sur le calendrier avec tables.
Écrit. ital. (16ème siècle?) 20 × 15 papier.

COD. 50. TT.

1. Resumé de la controverse de Barcelone (a. 1263) avec le titre suivant: אלו הם הטענות שהיו בין הר״ב ר׳ משה בר נחמני ובין אח פולו בפני המלך.
2. Notes sur quelques passages des traités de Sabbath, Sota et Sanhedrin. anonymes.
Écrit. ital. (16ème siècle?) 19 × 13 papier.

COD. 51. TT.

1. טענות נגד הנוצרים en 15 chapitres, anonymes: apologie du judäisme et réfutation des dogmes principaux de la religion chrétienne (טענות par R. Moïse de Salerne?). Le dernier chapitre contient un dialogue assez long sur Daniel XII.
2. הויכוח עם מש׳ פרנציסק דורש מפורסם (Messer) (?) מחכמי הצעירים. Controverse sur les croyances juives et chrétiennes. anonyme.
3. Recueil de discussions sur différentes croyances juives et chrétiennes; je reproduis ci-après quelques uns des titres:
n°. 2. עניין משיח בן דוד מי יהיה ומה יהיה בימיו · בן אדם מזרע בית דוד והנה המופתים ·
n°. 3. בימי המשיח תשוב הממשלה לישראל על ידו תהיה ·
n°. 7. בביאת המשיח יהיה שלום גמור כלל ואת המות והשרצים לא ייקו ·
n°. 20. הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנואל וכו׳ ·

(1) Cfr. Neub. 1483, 4 *e*

4. ספר תשובת הנוצרים מכל מקרא מראיות הדעת שחבר הר׳ בנימין בכמהרר׳ משה מעיר רומא לר׳ יצחק בן יעקב ז״ל (1). Seulement la première partie. Écrit. ital. 21 × 16 papier.

COD. 52. TT.

ספר ויכוח הממיר והמאמיר העזר האמונה par R. Moïse hac-cohen (v. n°. 54), contenant la controverse sur les livres d'Isaïe, Jéremie, Hosée, Amos, Michée, Habbakuk, Haggäi, Zacharie; de ce dernier seulement la première partie. Écrit. ital. 20 × 18 papier.

COD. 53. Msl.

ספר אבן בוחן par. R. Shem-Tob ibn Shaprout. Le ms. ne contient que 97 chapitres de cet ouvrage polémique. L'introduction est de beaucoup plus longue que celle du ms. de Breslau publiée par M.r Loeb. (2) Écrit. ital. 22 × 17 papier.

COD. 54. Msl.

1. עזר הדת (ספר העזר) par R. Moïse hac-cohen de Tordesillas, traduit de l'arabe (?) par. R. Méir b. Jacob (3); sorte d'introduction en 7 chapitres au:

II. ספר עזר האמונה par le même auteur. Dans la dernière page l'épigraphe suivante: על יד הצעיר משה בכמר׳ א״א שמואל רושו (Rosso) ן׳ לוניל יצ״ו. העתקתיו ליקר נישא ונעלה לארון דון יהודה בכמה״ר דון שמואל אבראבניל זצ״ל יהי רצון שיזכה להגות בו הוא וזרעו וזרע זרעו עד סוף כל הדורות אמן · ותהי השלמתו יום ששה ועשרי׳ לחדש ואדר שנת חמשת אלפי׳ ושלוש מאות ותשע ליצירה (1549). Le nom de Don Samuel étant suivi par l'eulogie ז״ל il est hors de doute qu'à cette époque cet illustre personnage était déja mort. (4)

COD. 55. TT.

I. ספר חזוק אמונה par Isaac b. Abraham Troki dans la traduction espagnole de Isaac Athias. Elle est dediée à Gabriel Aboab et précédée par une confutation de tous les arguments produits contre les dogmes du judäisme, ouvrage du docteur Eliah Montalto. La traduction porte la date 5381=1621.

2. Preguntas que se hizieron de un Clerigo de Ruan ala Ciudad de Amsterdam respondidas par el Haham Saul Levi Mortera (23 n.os).

3. Deux chapitres avec les titres suivants: 1°. En que se declara quando y por quales ocasiones deva o sea obligado el pio y fiel siervo del Señor Bendito morir por la Santificacion de su santo nombre, y quanto es obligado anque sea. 2°. En que se trata de las Calidades en que la prophecia de Moseh maestro nuestro hera superior a la de todos otros prophetas, con algunas otras particularidades concirnientes aesta materia.

4. Apologia de la Religion Ebraica. Demonstracion de la verdad y firmera contra la nueba ynvencion Cristiana.

5. Versos que composo Lope de Vega estando En la Enquesision En Espana mandado al Enquisitor Maior e lo quesuaron per Santificar il nombre de Dio En el publico.
Très-belle écriture (17ème siècle?) fol. 31 × 22 papier.

COD. 56. TT.

תיקוני הזהר (55 n.os). Ce ms. renferme un assez grand nombre de variantes au texte imprimé.
Écrit. ital. 20 × 14 papier.

COD. 57. Mnd.

פירוש השם המפורש anonyme. Dans la première page une poésie de 24 vers sur les différents noms de Dieu. Suit un morceau (הנהה) qui commence par les mots suivants: שלש סעודות בנים׳ שלש מעלות ושלש מעלות הן שלשה חלקי המציאות עולם העליון ועולם הגלגלים ועולם ההויה וכו׳ .
Suit le commentaire avec le titre: פירוש השם המפורש ושמו חיי העולם הבא יסוד מספר אותיות ירושלם. À la feuille n.° 4 b. commence la série des figures (roues) cabbalistiques avec leur éxplication; elle comprend 5 ordres ou dispositions. À la f. n.° 29a un morceau commençant par les mots: תחלת בחינת כל בוחן תלמיד מבקש קבלה האלהית צריך להיות הבוחן בוחן ומנסה תלמידו וכו׳. Différentes combinaisons des lettres du nom tetragramme et du nom אהיה (au nombre de 144) avec commentaire; elles sont reunies en 12 groupes (עינולים).
La dernière porte commence par le mots suivants: כה ראה וקדש כל משכיל אשר רוח אלהים בקרבו יודע ומכיר כי הדבר הקרוב אל הדבר שהוא ממינו

(1) Cfr. Neub. 2408,3.
(2) Réj. XVIII 219 et sv.
(3) Cfr. Neub. 1796,4.
(4) Grätz, Gesch. IX pg. 40 donne l'an 1550 comme celui de sa mort. JE. ad loc. donne l'an 1551. Ces deux dates sont inexactes d'après le temoignage de notre ms.

גבורה ולא לנבונים בינה. הנה כי נשלם ניקוד שלשי מן עשר ניקודים מן שם של ד' אותיות והוא נקוד שורק בן ג' נקודים ואלו השמות ששמתי לשלשה אלו הנקודים והם שמות מיושבים על דרך השכל והחכמה . תם' וכו'. Une partie seulement des 28 voies a été traitée et expliquée dans cet ouvrage. Les noms et les attributions des anges y occupent une grande place; l'ouvrage ne présente au contraire aucune trace de cabbale lurianique.

Le ms. n'a pas d'épigraphe mais il a été sans aucun doute écrit par la même main qui a écrit le le n.° 1, Dans la dernière page se trouve une formule pour conjurer les esprits: להביא רוח שידבר לך פה אל פה בכל לשון וכו' .

Écrit. ital. (16ème siècle) 14 × 10 papier.

COD. 59. Mnd.

(1) ספר הקנה. Sur le frontispice la note suivante: יש ברפוס ספר א' יקראו אתו ספר הקנה אבל יש לי ב' ספרים כ"י והם כל ספר הקנה שברפוס ושם הספר הוא ספר הפליאה . זה ספ' הקנה אינו ברפוס כמו שהייתי סובר אח"כ. מצאתי בסוף ספ' ב' של ספר הפליאה כ"י זה : אמר הכותב ששם זה הספר הוא נעלם ולא ידע מאי קאמר כי זה הספר הוא תשלום הקנה הנקרא ג"כ ספר הפליאה וכן אמיתות הדבר .

À la fin l'épigraphe suivante: תם ונשלם שבח לבורא עולם היום יום ג' כ"ו לחדש סיון ש"ל לפ"ק פה ויניציא חזק הכותב וחזק הקור' שמואל ז' גאטיניו (Gattinio) זרה"ה .

Très-belle écrit. ital. (16ème siècle) fol. 33 × 23 papier.

COD. 60. Mnd.

ספר הפליאה attribué dans le ms. à R. Elkana b. Yerucham b. Abigdor. Nombreuses figures cabbalistiques et notes marginales.

Écrit ital. 25 × 17 papier.

COD. 61. Mnd.

Même ouvrage que le précédent.

Écrit. ital. 27 × 20 papier.

COD. 62. Mnd.

Même ouvrage que le précédent. Sur le frontispice l'épigraphe suivante: ספר הפליאה אשר חבר המקובל

(1) Sur ce livre et sur le ספר הפליאה v. entre autres Graetz Gesch. VIII pg. 449 et sv. cfr. St. Bod. 637.

אם אין לו הפכים שיהפכו טבעו הוא הדבר האהוב לו יותר מזולתו וכו'. L'ouvrage se termine par une poésie de 14 vers avec l'acrostiche: מראה הנבואה חיים רזי חיים עולם הבא .

Dans les dernières feuilles des notes sur le מעשה מרכבה, des roues cabbalistiques et des signes mystiques. Le ms. contient les signatures suivantes:

ע"ה פנחס בן לא"א עבדול רחמאן השם אמי קומרי ממדינת בוכארא (Bokhara).

ע"ה משה בן לא"א מרדכי השם אמי חנה ממדינת סמרקנד (Samarcande).

Très-belle écrit. rabb. ital. (15ème siècle) 19 × 14 parchemin.

COD. 58. TT.

1. פירוש ספר יצירה (ff. 85). C'est le commentaire attribué à R. Abraham b. David, avec הנהות dans le texte même et nombreuses notes marginales.

Épigraphe: תם תל"ח פה פיררה (Ferrara) ליל י"ט ינא' (Gennaio) ש"נ י"ר שבט לפ"ק .

2. ספר המאור (ff. 77). Ouvrage cabbalistique anonyme. Il commence par les mots suivants: כל יומא ויומא דעלמא נהורא הוה נפיק בנבורותי' וברחמי' מסניות גבורתיה וויויה והדריה הוו כל נהוריא נפקי לקדמותיה הוו כל נהורא מקבלין מניה וכו' .

Le premier paragraphe se termine par les mots suivants: ומאור מכלכל לאלף אלפי' מלאכי' גדולים מן העומדי' בהיכל המלך . וכאשר השומרי' המנדל והחומה והמבצר וההיכל ובית גנזי המלך ובראת החכם זה והשם הזה לכל א' וא' הוא נותן גבורה שזו אינו דומה לזה וזה לזו על כן שים מחשבתך להבין חכמה ודעת כי עד כאן הוא ראשי(ת) ההקדמה.

La partie suivante commence par les mots: המאור הזה כאשר הוא מתחלק לכ"ו דרכי' ודרך זו מלאה בא והגוף אינו חסר אע"פ שהוא נחלק וכל מאור ומאור מן הכ"ו דרכי' מהגבר ו' מאות פרסאות שבכל פרסה ופרסה יש ז' גבולים וכו'. Elle contient l'énumération des 28 voies (דרכים) qui forment l'argument principal de l'ouvrage.

Le ms. a été évidemment transcrit d'un ms. défectueux, puisque en divers endroits on y trouve l'indication: בכאן חסר (ff. 68 b; 69 b; 73 a). À la f. 75a on lit encore: מצאתי כתוב חסר כאן הרבה והרבה ויותר מהרבה. Une partie de cet ouvrage est donc probablement perdue; l'ouvrage se termine par les mots suivants: וכבר אמרתי לך שמו של זה המאור העליון ובאותיותיו תראה כי הוא שם ג' שבתות שבת העליון ושבת התיכון ושבת התחתון ואלו סודות עמוקות ותרא החכמה כי לא לחכמים חכמה ולא לגבורים

האלהי כמהרר' אלקנה בן ירוחם בן אבינדור ממשפחת רם . העתקתי אותו מספר כתיבת יד ישן נושן בבית כמוהרר' שמואל חי מורפורגו פה גראריסקא בשנת התקי"ד אני יצחק לוי מורטירה מוירונה יע"א. Au bas de la page on lit la note suivante: ואתה הקורא נעים אם ראה תראה בהעתקתי זאת איזה דבר בלתי מתוקן אל תחשוב לי בזה עון אשר חטא כי אני חעתקתי מה שמצאתי אות באות מלה במלה . וירא תי לשלוח יד במופלא ממני שאין לי עסק בנסתרות ואתה תבחר ורא אני .

Écrit. ital. 29 × 19 papier.

COD. 63. Mnd.

ספר סתרי תורה commentaire au Moreh Nebochim par Abraham Abulafia (1). Commence par les mots suivants: בשם יי' אלקי ישראל אכתוב פירוש סודות מורה הנבוכים וכו'. L'ouvrage se termine par une poésie de 10 strophes (20 vers) avec l'acrostiche: בני הנביאים.

Écrit. ital. (16ème siècle?) 20 × 24 papier.

COD. 64. TT.

1. ספ' שערי אורה par R. Joseph Gikatilja; les premières feuilles manquent.
2. פירוש המרכבה של יחוקאל הנביא ע"ה anonyme. À la fin le passage correspondant du targoum.
3. פרקי המרכבה attribués dans le ms. à R. Ismael. Se termine par les mots suivants: אמר ר' ישמעאל כל השירות הללו וכל המעשה הזה שמע ר' עקיבא כשירד למרכבה וחפש ולמד אותם מלפני כבודו שהיו משוררים לפניו משרתיו . ברוך הוא וכו' .
4. שער הרזים commentaire cabbalistique au psaume n°. XIX par R. Todros hal-levi Abulafia. À la fin la strophe suivante:

טעם דבש רזי וסוד ספרי . הלוחמים לחמי וצוף יערי : מה תשאלוני עוד למי אלה . כי זה שמי רשום וזה זכרי :

Le premier vers donne l'acrostiche: טדרוס הלוי (Todros hal-levi).

5. שערי צדק en six chapitres. C'est l'אגרת הקודש de Nachmanide (סוד החבור).
6. Recueil de règles sur les différents aliments en relation avec l'union sexuelle, suivi par des prières dont la première porte le titre suivant: זאת התפילה התפלל שלשה הפעמים בטהרה ובנקיות סמוך לרמטחך בלילי החיבור. anonyme.

(1) Cfr. Ben Ja. pg. 426. et St. H. Ü. pg. 424.

7. סוד י"י ליריאיו סוד גדול ומופלא attribué dans le ms. à R. Hammai Gaon, (1) (par Eléazar de Worms?) commençant par les mots suivants: אדוני דע באמת כי הב"ה אחד והוא שכל ואין עין שולט בו וכו'; terminant par les mots suivants: וכח המאציל בנאצל ואין המאצל חסר כלום : זהו החבור שחברתי אני רב חמאי .
8. Morceau anonyme sur les noms de Dieu et sur les anges: Comm: כל הקורא ק"ש באותיותיה מצננין לו גיהנם שנא' בפרש שרי מלכים בה תשלג בצלמון .
9. Morceau anonyme sur les Sephiroth et sur les lettres de l'alphabet: Comm: נתתי את לבי לפרש סוד. ויסוד הקרמוני שהוא הב"ה. Dans quelques ms. ce morceau porte le titre de סתרי תורה (2).
10. Consultation sur les 13 מדות et les 10 Sephiroth attribuée à R. Haï Gaon. Comm: נשאלה שאלה לרמאור הגדול אדון החכמה רבינו האיי גאון זצ"ל מרב פלטוי וחבירו ז"ל . ילמדי' רבי' מצינו לרבותי' ז"ל י"ג מדות שקבל משה רבי' ע"ה בספר יחסוהו רבותינו על שמו והוא ספ' יצירה ומונה שם מספר י' ספירות . ואנחנו צריכין ללמוד מפי קדוש אם י' ספירות הם י' מדות אם כן י"ג מדות מצינו י"ג ספירות לא מצינו . או י"ג מדות לבד וי' ספירות לבד . לתורתך אנחנו צריכין ותשובתך אנו מיחלים .
11. אלו הן הסודות שצריך אדם לקבל מפה אל פה. והם עשרים וארבעה סודות (n.° 1 סור האדם, n.° 24 סוד בנדי כהנה) anonyme (3).

Écrit. rabb. ital. 21 × 15 papier et parchemin.

COD. 65. TT.

1. עבודת הלוי (מורה צדק) par Salomon b. Eliezer hal-levi.
2. ספר שערי אורה par R. Joseph Gikatilja. Épigraphe: ע"י פרץ במהרר' מנחם טרבות ז"ל יום ה' כט' תשרי ש"א (1541). R. Perez b. Menahem est un des membres les plus anciens de l'illustre famille des Trabotto (4).
3. ספ' שערי צדק par le même auteur. Avec une table des matières (לסעז ירוץ הקורא וכו'). Ce numero ainsi que les n.os 1 et 4 n'ont pas de signature, mais il ont été transcrits probablement par R. Perez Trabotto à juger par l'écriture.
4. כתר שם טוב. Sur le nom tetragramme et les Sephiroth par R. Abraham de Cologne.

(1) Cfr. St. Bod. 629.
(2) Cfr. Neub. 1610,2.
(3) Cfr. Neub. 1610,3.
(4) V. Mor. 65.

5. שאלות תשובות בקבלה 12 réponses de contenu cabbalistique par Azriel b. Menahem b. Salomon (?) (1) Se termine par les mots suivants: עד באן לשון החכם והרב רבינו עזריאל שקבל מפי הרב הגדול ז״ל חזק ׳

6. חלק מהזהר. Par. ויהי בשלח et ויקרא.

7. Morceau halachique par R. Moïse b. Nachman (?)

8. סדר מדרש שמואל (1ère ed. Constant. 1517) (2).

Au n.° 6 la signature de Fra Luigi da Bologna 1597. À la fin du n.° 8: revisus per me Laurentius Franguelli 1575. Camillo Jaghel 1617.

Écrit. ital. (16ème siècle) 19 × 14 papier.

COD. 66. Mnd.

ספר ברית מנוחה attribué à Abraham b. Isaac de Grenade (3) avec l'épigraphe suivante: ותהי השלמתו בששי בשבת ארבעה ועשרים יום לחדש סיון משנת תצלי״ח (1778) לפ״ק ע״י הפועל במלאכת שמים חירגא דיומא (4) עפר מן האדמה לא שמיה שלמה בלא״א המון כה״ר יעקב אביטבול נר״ו. כשם שזיכני ה׳ להעתיק זה הספר כך יזכני להעתיק כל ספרי הקבלה וללמור אני וזרעי וכו׳ .

Écrit. orient. 20 × 15 papier.

COD. 67. Mnd.

Même ouvrage. Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 68. TT.

שושן סודות recueil cabbalistique par R. Jacob b. Moïse de Kiew. Commence par la poésie suivante: אתחיל לכתוב ספר שושן סודות בעזרת יי׳ שוכן ערבות כמניין שושן להרמבן ׳ וזה שירו אשר שר המחבר :

עשר קבין ירדו שבר . על כל חוקר מבין חידות
רבינו משה בר נחמן . נטל מהם תשע ירות :
כי הוא השלישי מתושיבי . קבל סתרי עשר מירות :
משה בַּכְרי ארה מריו . עם בשמי סודות נכברות :
בשנת רנ״ה חדש ניסן . הוא עת צרה אל צאן אוכדות :
וילקוט מהם קב ונקי . קרא לשמו שושן סודות :

La poésie reproduite par Azulai (5) a dans le 4ème vers au lieu de בכרי le mot נכדו. La date רנ״ה=1490 (1495 ?) exclut en tout cas la supposition que l'auteur de cet ouvrage était un neveu de Nachmanide. D'autres ms. ont la lection בכורי (1). Le mot בַּכְרִי (Num. XXVI, 35) est peut-être employé comme equivalent de בכר״י (Moïse b. Jacob).

Écrit. orient. fol. 28 × 19 papier.

(1) Cfr. Neub. 1619,2.
(2) Cfr St. Bod. 595, IE. XI pg. 13.
(3) Imprimé à Korez 1789. cfr. Neub. 1656,1.
(4) Cfr. Yoma 20 b. חירגא דיומא לא שמיה.
(5) Sh. hag. II, 139.

COD. 69. Msl.

1. ספר תפוחי זהב Abrégé du ספ׳ ראשית חכמה de R. Eliah de Vidas par R. Jechiel Melli.
2. אגרת מוסר lettre de Nachmanide à son fils; suivie par quelques prières.

Écrit. ital. 14 × 8 papier.

COD. 70. Msl.

Mêmes ouvrages que dans le n.° précédent. Dans la première page l'indication suivante: א׳ הצעיר תקנתיו בתקונים מכל שבושים הנמצאים בדפוסים ומתירא אני משבושים אחרים שמא נולדו בו בעוד שכתבתי אלו ה׳ ימי׳ ימחול ויסלח לי כל קורא בו ולא יבוז לא האותיו׳ ולא הצייר ולא הדיו ׳

Écrit. ital. 14 × 9 papier.

COD. 71. Msl.

1. ספ׳ ראשית חכמה ספר תוצאות חיים Abrégé du par l'auteur, précédé par une très-longue introduction qui manque dans les éditions (2).
2. תקוני השבת par R. Isaac Luria avec les notes de R. Abraham hal-levi hazaken (3).

Cens. Bernard. Hevesas (?) offic. Parma.

Écrit. ital. 13 × 9 papier.

COD. 72. Mnd.

כוונות האר״י dans la rédaction de R. Moïse Zacuto, avec ses notes.

Les premières feuilles du ms. sont remplies de notes; le frontispice est orné par un dessin représentant un portail dans le genre des ceux qui se trouvent dans plusieurs livres imprimés à Vénise. Au milieu de la page le titre suivant: ספר הכוונות בו יתבארו

(1) Cfr. l'article de A. Epstein dans „האשכול״ I pg. 146-150.
(2) Cfr. Neub. 1412.
(3) Imprimés avec le ראשית חכמה הקצר (Venise 1600).

סודות התפלות לכל זמן ועת ודברים עתיקים ומתוקים מקובלים מן הרב האר״י זלה״ה ששולח הנה מצפת תובב״א ואני הצעיר משה בכה״ר מרדכי זכות ז״ל סדרתי בו כמה דברים שהיו בו בערבוביא וגם הוספתי בו לקוטים לקטתי מספר הלקוטים . כויניציאה יע״א שנת רגלים תח״נ בחדש אייר . ודברת בם למט-מונים .

Moïse Zacuto acheva donc son travail sur le כוונות האר״י en 1651 lorsque il était âgé de 26 ans et résidait encore à Venise. À juger par le frontispice de ce ms. on dirait qu'il ait eu l'intention de publier son ouvrage. Le ms. est écrit très-soigneusement; il renferme un grand nombre de notes marginales, contenant les לקוטים que le redacteur a mentionnés dans le titre.

Écrit. ital. 21 × 15 papier. auto (?)

COD. 73. TT.

1. ספר אוצרות חיים par R. Chajjm Vital.
2. גלגולים par R. Isaac Luria (?)
3. שער עולם העשיה anonyme.

Ce ms. a appartenu à R. Rafael Levi-Valle.

Écrit. orient. 25 × 19 papier.

COD. 74. Mnd.

1. ספר אוצרות חיים. Dans les premières feuilles du ms. se trouvent des passages de la préface du ספ׳ עץ חיים et de celle du ספ׳ מבוא שערים; des tables des מאמרי רבותינו, et des פסוקים על תנ״ך etc.; quelques notes cabbalistiques et un fragment du Zohar avec le commentaire de R. Moïse Cordovero; suit un passage intitulé כתב ששלח מוהרר׳ שמשון בק יצ״ו מירושלם ע״ה תוב״ב שמ״ג לפ״ק (1583). Dans la feuille suivante encore un passage avec le titre: זהו מ״ש כמהרר׳ חיים נרו׳ לכמהרר׳ שלמה סאגיש נ״ע בהלכתו ירושלמה (sic!). Le ms. est tout-à-fait rempli de notes marginales (écrit. minusc.) par R. Moïse Zacuto et מהרב״ך (R. Benjamin hac-cohen?)
1. דרוש מיעוט הירח.
3. דרוש אבי״ע בס״ד.
4. פרק י״ב י״ג י״ן ce sont peut-être des extraits du ספ׳ עץ חיים .
5. שער הקליפות en 6 chapitres.
6. ש״ב (שער בריאה) פ״נ.

Ce ms. a appartenu à R. Mazliach Padova (1).

Écrit. orient. (16ème siècle?) 20 × 15 papier.

COD. 75. TT.

ספ׳ אוצרות חיים par R. Chajjm Vital. Nombreuses notes marginales precedées par l'indication: קול הרמ״ז.

Dans les dernières feuilles une table des Sephiroth etc.

Écrit. ital. 19 × 12 papier.

(1) V. Mor. 45.

COD. 76. Mnd.

1. ספר כנפי יונה מעשה ידיו המקובל האלקי כמהרר׳ יצחק לוריאה אשכנזי ז״ל. Cet ouvrage est divisé en 4 parties; la 1ère en 27 chapitres (סימנים), la seconde en 150 chap. la 3ème en 150 chap. De la dernière les trois premiers chapitres seulement.
2. ספ׳ פרדס רמונים ספר עסים רמונים, abrégé du par R. Samuel Gallico avec הנהות anonymes (extraits du ספ׳ פלח הרמון?) L'ouvrage se termine par l'épigraphe suivante: ותשלם כל מלאכת המהוללה ומפוארה הזאת פה מונקלוו ממונפיראטו היום יום ה׳ כ״ח אייר שס״ג (Moncalvo di Monferrato) (1603) לפ״ק וכו׳ . משה יהוסף סיני בכמר׳ ליאן הלוי .
3. עקרי וכללי חכמת שיעור קומה מקובלים מפי הרב הנאון המקובל האלהי מהרר׳ ישראל סרוק נר״ו תלמידו של הרב הגדול החכם כמהרר׳ יצחק לוריאה אשכנזי ז״ל וכו׳. Ce recueil est anonyme; il est probablement dû à R. Menahem Azaria de Fano (1). Il est divisé en 5 parties et se termine par l'épigraphe suivante: הצעיר משה יהוסף סיני בכמהרר׳ ליאן הלוי זלה״ה י׳ יזכני להנות בו ולהבין סודותיו אני וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות אמן ערב כ״ח אלול שנת שס״ב לפ״ק (1602) פה אסטי מפיימונטי (Asti di Piemonte). Dans les dernières feuilles un petit recueil de notes par le même auteur; la partie superieure des feuilles qui contenait le titre a été dechirée. À la fin du ms. encore une épigraphe avec le nom de Moïse סיני. Asti 1602.

Cens. Giov. Domen. Carretto 1607.

Écrit. ital. 26 × 18 papier.

COD. 77. Mnd.

1. ספר אבן השהם חברו הרב השלם כמוהרר׳ יוסף בן לאדוני אגי אברהם אבן ציאא. Les manuscrits de cet ouvrage sur les noms de Dieu et les permutations des lettres, ne sont pas frequents (2). D'après Azulai (3) l'auteur aurait vécu à Jerusalem dans la première moitié du 16ème siècle. Ce ms. contenant un grand nombre des figures cabbalistiques est incomplet; il s'arrête à la feuille n.° 69.
2. Dissertation anonyme sur les 7 fondements de la réligion juive d'après Isaac Arama (בעל העקדה) et leur relation avec les 7 jours de la semaine. L'écriture présente une grande analogie avec celle d'un des proprietaires du ms. qui a écrit son nom sur la première page: אשר חנן ה׳ לי יצחק לוי שבט

(1) Cfr. Neub. 1745,2.

(2) Manque dans la Bodl. et dans le Brit. Mus. cfr. Cowl. 2648,1 pg. 43.

(3) Sh. hag. II, 1.

השפ"כ. C'est peut-être l'auteur même de ce morceau.

3. La dernière page du ms. renferme des poésies dont la première à-peu-près illisible; je reproduis ci-aprés les autres:

מהכלי גלגלי יקם גליתי . וכבור חשכים אהלי נטיתי : וישלחוני מגלילי מעלה . לנוף ותוכו כין בול בניתי : אתמול בתוך צורי בעלמה צחקה . מתרפקה מקשקשה היתי : אחר הייתי בבתולה ארסו . אותי ונוף טמא לאיש קניתי : ויבעלה אותי בטומאתו ומ-ילדי זנוני יום וליל הריתי : אלד עלי ברכי בכל עת רבבת . בנים וטפחתי וגם רביתי : אוחיל לפירוד אוהבי הזך וה-ראשון ועליו ליל ויום בניתי : לבי לפירודו כחליל יהמה . עד מסבול (?) האהבה חליתי : לא יכלו הרים סבול חשקו ונ-לאו מנשוא אותי לא טעיתי : למה נתתי כאשה זנתה . תחת אדוניה ולא זניתי : למה פרעני והשקני במי-מרים מאוררים ולא שטיתי : אם יעזרוני ענני עיני אוי . תבל במבול הבטי כסיתי : אחפור בבת עיני בארת עמקי . אם דם כבדי מבכי דליתי : אבכה בשורי הנשמות הקדו-שות יעלו אל אל ולא עליתי:

זה ראה ראב"ע בחלומו שבא ר' יורא הלוי אומר לו אלו השורות כשנפטר בעולמו .

ערבה שנתי לי ואוהבתך . דודי העירתני ראות צלמך : כתות זבול בחרו בשירך . הם הם שלחוני קרא בשמך : בא נא ונשירה ועל עפר . נשכב ומה לך יחיות דל מך :

והשיב לו ראב"ע כך

אחי יהודה שוב שכב כי אל . מאן לתתי להלוך עמך : עוד אעשה בנים ומטעמים . אוכל ולא אטעם במר טעמך :

Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 78. Mnd.

Fragment du ספר פרדס רמונים. Ce ms. contient les parties suivantes: שע' השמות, שע' פרטי השמות בסימנא טבא, שער שם בן ד' אותיות, שער היכלות הקליפות, שע' התמורות, שע' היכלות, שער ערכי הכינויים, שער חכינויים בסימנא טבא, שע' הכווכה, שע' נשמה, שער הצרוף, שע' הטעמים, שע' הנקודות שע' האותיות .

Écrit. orient. (16ème siècle?) 20 × 15 papier.

COD. 79. TT.

ספר עסים רמונים par R. Samuel Gallico, avec הנהות dans le texte et nombreuses figures cabbalistiques.

Écrit. ital. (16ème siècle?) 21 × 16 papier.

COD. 80. Mnd.

1. ספ' עסים רמונים.

2. פירוש ההגדה על דרך נסתר. C'est le סוד הפסח imprimé dans le ספר הנפש החכמה de Moïse de Leon (1) avec quelques variantes. Ces deux n.os ont chacun un frontispice colorié avec l'épigraphe suivante: והעתקתי אותו מספר כ"י בבית כמוהרר' שמואל חי מורפורגו אות באות מלה במלה אני יצחק דוד לוי מורטירה מוירונה פה גראדיסקא שנת ישר"ו (1756) בערבה מסילה לאלקינו (cfr. n°. 62).

Écrit. ital. 20 × 15 papier.

COD. 81. Mnd.

(2) ספר רמז הרומז. Recueil de notes et morceaux de contenu cabbalistique par R. Moïse Zacuto.

L'auteur n'a suivi dans ce ms. aucune disposition par matières; les différentes notes ont été écrites au jour le jour. Le ms. est rempli de corrections et additions interlinéaires et marginales. On y rencontre très-souvent des renvois à d'autres ouvrages de l'auteur, surtout au ספ' הכוונות שלי דף וכו' (עיין בספ' הכוונות).

Le ms. a un frontispice imprimé contenant le titre suivant: ספר רמ"ז הרומז שמיה יטעין ברמ"ז זעירא דמן חבריא משם זכות דלביה כמאן דלאו חרים אתכר"י ורבי ליה אתקרי. Le ms. a 185 feuilles dont quelques-unes ne contiennent que le titre du morceau que l'auteur avait l'intention d'y écrire; il s'agit évidemment d'un ouvrage inachevé. J'en donne ci-après une analyse très-sommaire:

(ff. 1-49) recueil de סודות p. ex: סוד, סוד חיי העולמים הפסוק וכל שיח השדה וכו', סוד של ירושלים, סוד של חג הסוכות, סוד נפש רוח נשמה, סוד השבת, ענין איוב.

(ff. 59-109) אופנים, recueil de 121 morceaux cabbalistiques. Cette partie du ms. est assez-bien écrite et ne présente presque pas de corrections.

(ff. 119-184) *a.* תקונים avec renvois très-fréquents aux parties précédentes du ms. *b.* notes cabbalistiques sur les lettres de l'alphabet. *c.* Recueil de morceaux divers p. ex: הויות לכל י"ב חדשים, הויות ונקודותם (תיקון כתיב' המזוזה). *d.* Un morceau sur les noms du שר הפנים et une note intitulée: שמוש תוכה מצאתיו במגלת סהרים. Les dernières pages du ms. contiennent des combinaisons des lettres du nom tetragramme et quelques amulets.

Écrit. ital. fol. 32 × 20 papier. auto.

COD. 82. Mnd.

ספ' כוונות של הרמ"ע. Recueil de כוונות par R. Menahem Azaria de Fano; incomplet. Dans la dernière

(1) Cfr. St. Bodl. 1852 et sv.

2) Cfr. Sh. hag. II, 35.

page est écrit: « Al Signor: מורינו ר' יוסף איהנם di Livorno ».
Écrit. ital. 25 × 14 papier.

COD. 83. Mnd.

ספר עשרה מאמרות par le même auteur. Nombreuses notes marginales.
Écrit. ital. 21 × 17 papier.

COD. 84. Mnd.

נחלת יעקב ouvrage cabbalistique anonyme. Ben-Jacob (1) l'attribue à R. Jacob Levi le beau-père de R. Leon Modena. Azulai ne le mentionne pas. Ce ms. est incomplet; il s'arrête au 21ème chapitre (2).
Écrit. ital. (17ème siècle?) 22 × 16 papier.

COD. 85. Mnd.

1. ספר הר מנן (ff. 1-368).
2. ספר הר אלהים (ff. 368-526) Ce sont les deux premières parties d'un grand ouvrage cabbalistique. Cet ouvrage et son auteur R. Iehuda di Montescudo sont à-peu-près inconnus jusqu'ici. Dans le frontispice l'auteur se nomme comme ci-après: יהודה יצ"ו בנו של קדושים ה"ה כמ"ר ר' אליעזר זלה"ה יצא חוטר מגזע הקדוש הרב המקבל האלהי יהודה אריה מהר מנן. Dans la préface il se nomme encore: יהודה בן כמהר' אליעזר ב' הזקם השלם כמהר' יהודה אריה ממנטו סקודלו. C'est donc en souvenir du lieu de naissance de son grand-père (Montescudo ou Montescudaio) que l'auteur a donné à la première partie de son ouvrage le titre de הר מנן comme il nous dit d'ailleurs lui même (לכן קראתי זה הספר הר מנן לשום ...עיר מולדותי וכו' (3). Je reproduis ci-après quelques passages du titre contenu dans le frontispice du n° 1, lesquels donneront une idée du plan de ce grand ouvrage:

ספר הר מנן והוא חבור נאה של דרושים בחידושים לטושים על הטעמים המפוזרים בכל תנ"ך . כמלות ושמות ופעלים. בשמות זרות ובתמונות משונות אשר בכלם יש בהם סבה וטעמי על רוב פעולתם והדברים עתיקים.... והם חמשה שערים שער סוד הטעמים ושע' מדות הטעמים ושע' מעלת האדם ושע' טהרת הידים ושער כלי השרת אשר הוא פי' עד י"ח שערי' ר"ת בעל התוספות הנקרא ספר הישר ויחסנו את חפי' הר אלהים ובכללית החלק הזה הראשון חלק הר אלקים . ועוד יש בכבנו ב' חלקים הנקראים הר בשן והר גבנונים אם ירצני ה' בחיים וכו' .

L'auteur n'a pu évidemment completer que les deux premières parties de son ouvrage. Le ספ' הר מנן est précédé par deux prefaces; la 1re renferme beaucoup de details sur la vie et les études de l'auteur (surtout grammaticales et masoretiques) ainsi qne sur son ouvrage. Suit la table des matières pour toutes les deux parties contenues dans le ms. La deuxième préface avec le titre: הקדמה השנית במערת הידים ואצבעין est plutôt de conteun cabbalistique.
La subdivision de la première partie est la suivante: 1.° שער סוד הטעמים 22 chapitres. 2.° שער מרות הטעמים 32 chap. 3.° שע' מעלת האדם 26 chap. 4.° שע' טהרת הידים 30 chap. Chaque porte se termine par une conclusion generale (חתימה).
La deuxième partie a aussi un frontispice avec un titre explicatif très-long qui commence par les mots suivants: ספ' הישר והם יח' שערים לרבינו הם בעל התוספות זצ"ל עם פירוש יקר ונעים והוא חדש ממש אשר לא נראה מיום הוסדו עד היום הזה וקרא אותו הר אלהים מלא מגרים טובים וכו'
Le livre que l'auteur a commenté dans cette partie n'est autre que le pseudo-Sepher Hajaschar attribué à R. Tam (1). L'ouvrage se termine par l'épigraphe suivante: והיה השלמתו יום א' ערב שבועות יום שנתן לנו את תורת ה' . יהי רצון שנחייה ונזכה לראות תפארת גדולה וגבורה וגאולה ובנין בית המקדש במהרה כי"ר אמן . ממני המחבר הצעיר הקטו' והעני והשפל יהודה בן כמוהר' אליעזר מהר מנן המכונה ממו' סקודלו ע"ש כי שמש ומגן ה' אלקים חן וכבוד לשאר ב' חלקים .
Le ms. ne renferme donc aucune indication précise sur la date de la composition de cet ouvrage. Je crois que ce manuscrit est unique.
Écrit. ital. 20 × 14 papier. auto.

COD. 86. TT.

1. דרוש אין סוף sur les ספירות.
2. דרוש העיקרים en 5 chapitres.
3. דרוש זה אלי ואנוהו trois écrits cabbalistiques par Miguel (Abraham) Cardoso l'apôtre très-connu de Sabbatai Zebi (2). Le n° 3 est incomplet; il s'arrête au 13ème chapitre de la deuxième partie (1re partie: 14 chap.). Dans la première page se trouve la note suivante: כל הכתוב בספר הזה הוא מהקרדוזו

(1) Op. cit. pg. 396.
(2) Bodl. 1955 ne contient que 17 chapitres. (cfr. col. 1159).
(3) J'identifie le savant auteur de cet ouvrage très-intéressant avec le R. Jehuda ממונטו סקודלו contemporain de Leon Modena et mentionné par lui dans une de ses lettres. Cfr. L. Blau. Leo Modenas Briefe pg. 167 de la partie hebr.

(1) Cfr. St. Bodl. 2586 et sv.
(2) Cfr. entre autres Graetz op. cit. X, 393 ef sv.

והזהר שלא תתפתה ברבריו. Les ms. des ouvrages de Cardoso sont en general assez rares; celui-ci est je crois doublement intéressant puisque il contient des écrits qui ne se trouvent à ma connaissance dans aucune autre collection.

COD. 87. 88. Mnd.

ספר מבוא שערים recueil cabbalistique anonyme (Chajjm Vital?) Je donne ci-après le sommaire de son contenu. 1ère partie: סד' הקדמה, דרוש העינולים, האצילות בקיצור מופלג, השתלשלות י"ס דרך עינולים פנים ואחור, ש"ע טנת"א, ענין מדומ"ן, דרוש המלכים, שער אריך אנפין, שער אבא ואימא, סד' בינה ותבונה, שער ז"א ונוקבים, מדרגות השמות, ענין זעיר' ונוקבין, על התכונתם, דרוש כולל כל בחינות, דרוש אחור ופנים, דרוש פנימיות וחיצוניות, דרוש פרטי העולמות מרכבת יחזקאל.

2ème partie: דרוש הקליפות, שע' פרקי הצלם, שער פרטי עיבור ומוחי, דרוש דאטב"ח, דרוש מיעוט הירח, דרוש אבי"ע.

Écrit. allem. 25 × 17 papier.

COD. 89. Mnd.

le même ouvrage que dans le n.° précédent. Dans la dernière page l'épigraphe suivante: זכיתי להשלים זה הספר מבוא שערים חלק שני היום שמיני לחנוכה בסדר ותכל כל עבודת הקדש שנת תנ"ז (1697) הרחמן יזכני לגמור ולכתוב ספרים אחרים וכו' הצעיר מר"י (?)

Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 90. Mnd.

ספ' מגלה עמיקות par R. Nathan b. Salomon Spira (1). (les premiers 146 n.os seulemeut).

Écrit. ital. 20 × 14 papier.

COD. 91. Mnd.

Fragment du ספ' תורת נתן par R. Nathan b. Reüben Spira (v. au n.° suivant).

Écrit. allem. 23 × 16 papier.

COD. 92. Mnd.

1. תורת נתן commentaire au ספ' הזהר par R. Nathan b. Reüben Spira. Chaque page du ms. est divisée en deux colonnes dont l'une contient le commentaire par l'auteur l'autre des passages des commentaires de R. Moïse Cordovero, R. Chajjm Vital et autres. Cet ouvrage est inachevé.
2. Recueil d'écrits divers (morale religieuse, exégèse biblique et talmudique) par R. Samuel David b. Jechiel Ottolenghi (1). Le ms. se termine par l'épigraphe suivante: (1683) ליל א' של חנוכה התמ"ג ליצירה הצעיר שמואל דוד אוטולינגי כותב.

Écrit. ital. 22 × 16 papier.

COD. 93. 94. 95. 96. Mnd.

ספר מאורות נתן recueil de כוונות d'après Isaac Luria avec notes et additions par R. Nathan b. Reüben Spira. Nombreuses notes marginales.

Écrit. ital. 20 × 15 papier.

COD. 97. TT.

Fragments d'ouvrages cabbalistiques divers. Ce sont des feuilles et des morceaux de différents manuscrits reunis sans aucun ordre. Malheureusement ces feuilles sont das un très-mauvais état et l'encre en plusieurs endroits a sensiblement pâli. Ce recueil présente trois écritures différentes. Il renferme quelques morceaux intéressants. Les conditions déplorables du ms. ne me permettent d'en donner qu'une analyse très-sommaire.

1. recueil de סודות; dans ce recueil manque la première partie, il commence avec le numero 41 (מ"א) et va jusqu'au n.° 153. Je reproduis les titres de quelques n.os: סוד שבעה היכלות, סוד הקטורת, סוד תפלת מוסף, סוד הקדיש וכו', L'auteur de ce recueil se trouve encore sous l'influence de la cabbale du Zohar. Je n'ai trouvé aucune trace de cabbale lurianique.
2. פירו' י"ס להחכם ר' שמואל ב' אברהם אלביליא ז"ל. Le nom Ibn Albalia (Albilia) est connu comme celui d'une très-ancienne famille juive d'Espagne, qui compte parmi ses membres un talmudiste et un astronome (2). Le R. Samuel b. Abraham toutefois n'est pas autrement connu. Le ms. commence par les mots: אמר שמואל ב' אברהם אלבלייא שאלת ממני יריד נפשי וכו'. Il se termine par les mots: ע"כ דברי הספר הזה.
3. פי' י"ס ונקר' מסורת הברית ואגרת היחוד להר' מאיר בכמהר' אליעזר הלוי ז"ל. Le n.° 1577,1 de la Bodl. (3) contenant le ספר ויש שאומר נינת ביתן renferme la note suivante: כי רב מאיר ברב' אליעזר הלוי הוא שחיבר זה

(1) v. St. Bodl. 2049.

(1) V. Mor. 46.
(2) Cfr. IE. I, 321.
(3) Neub. ad loc.

הספר ואגרת הייחוד וכו׳. Notre ms. vient confirmer en partie l'opinion contenue dans cette note. Les ouvrages attribués à cet auteur jusqu'ici absolument inconnu seraient donc les trois suivants: ספ׳ גינת בית אגרת הייחוד et מסורת הברית. Malheureusement notre ms. qui est peut-être un unicum ne contient que les six premières feuilles de cet ouvrage.

4. Dans les dernières feuilles se trouvent des signes et des dessins cabbalistiques, quelques amulets et quelques notes sur le nom tetragramme et les noms des anges.

Écrit. orient. (16ème siècle?) 22 × 15 papier.

COD. 98. Mnd.

Recueil d'amulets (קמיעין) avec les indications nécessaires pour leur préparation et leur emploi.

Écrit ital. 23 × 17 papier.

COD. 99. TT.

חפלות וברכות. Recueil des prières et bénédictions:

1. מזמורים שאומ׳ על השלחן קודם הסעודה ואחר הסעודה *a.* pour le six jours de la semaine *b.* pour le Samedi. Le Psaume n° CXI (הללויה אודה) est précédé par l'indication suivante: ה׳ בכל לבב ומשפחת הגליקי (Gallichi) אומ׳ זה אחר כל המזמורים.

2. סדר ברכת המזון pour les six jours de la semaine, le Samedi et les fêtes.

3. פיוטים לערב שבת קודם הסעודה (*a.* כי אשמרה שבת אל ישמרני *b.* יום זה מכובד מכל ימים *c.* זכור ונברך אלהינו משלו האכילנו *d.* את יום שמור).

4. הבדלות למוצאי שבת (*a.* משביח שאון ימים *b.* במוצאי יום מנוחה *c.* אלהים כוננה אשר נעשה *d.* שיר אענה כי הנה מכשר *e.* המבדיל (לר׳ יצחק) *f.* בין קדש לחול *g.* אותותינו התמהמהו הבדלה על קריאת שמע דשכיכה *h.* הכוס).

5. מזמורים לכל מועדי השנה.

6. ענין ערובין.

7. סדר ההגדה.

8. מזמור לאחר סעודת ברית מילה (הרחמן יברך את הילד) ובברכת המזון קודם הרחמן ישים אומר את הילד.

9. סדר ברכת חתנים.

10. *a.* סדר צדוק הדין *b.* בחורת מבית הקברות.

11. סדר הטבת חלום.

Dans la dernière page les notes suivantes: פטירת אמי תנצב״ה מרת בילה (Bella) היתה יום ה׳ כ״ה אפרי׳ (Aprile) ש״ל (1570) כ״א אייר. פטירת א״א ז״ל היתה יום א׳ כ״ה אייר י״ב מאייו (Maggio) ע״ו (1576) תהיה נשמתו צב״ה ושמו מורי אלופי עטרת ראשי ר׳ אליעזר מאצייו (?) זצ״ל.

Très belle écrit. rabb. ital. 12 × 9 vélin.

COD. 100. Mnd.

סדור של תפילה כמנהג קהל קדוש בני רומה עם שאר כוונות ווידויים.

Recueil de prières selon le rite romain (italien) avec notes et additions en grande partie cabbalistiques. Les כוונות mentionnées dans le titre sont répandues çà-et-là et sont écrites en caractères minuscules. Ce recueil présente soit dans le contenu soit dans la disposition beaucoup de différences avec la plupart des recueils imprimés. Dans la première partie contenant les prières journalières et celles du Samedi avec nombre de כוונות je citerai: *a.* une composition alphabetique, commencant par les mots suivants: ארון לכר פועל בית ישראל תברך נואל ישורון מלך לעד וכו׳ et une poésie avec l'acrostiche: אני מנחם עזריה עמנואל (Menahem Azaria Fano) (1). Dans la deuxième partie (תפלות ובקשות ווידויים) je citerai les n.os suivants: *a.* תפלה קצרה נתקנה מהגאונים מפי מרי הרמ״ע זצ״ל: *b.* תפלת השחר לרבינו *c.* תפלה לוונא דמטרוניתא *d.* וידוי למורי החסיד המקובל האלהי סעדיה גאון ז״ל *e.* וידוי לרבי שלמה ן׳ כמוהרר׳ ארנ״ן (?) נר״ו *f.* תפלה לאליהו *g.* תפלה לרבינו יונה החסיד גבירול *h.* תפלה שחבר הרמב״ן ז״ל להתפלל בעל ר״ח הנביא *i.* תפלת הייחוד לר׳ *l.* תהלות מפרקי היכלות נ״פ *m.* תפרת אליהו לעלת העלות וכו׳ נחוניא בן הקנה.

Écrit. ital. (17ème siècle?) 13 × 10 papier.

COD. 101. 102. TT.

תפילות et סליחות selon le rituel séphardique.

Dans le frontispice du deuxième vol. le titre suivant: סדר סליחות של לילה עם תיקון חצות ווידוי לעשרת ימי תשובה. נכתב בחדש אלול שנת התקל״ב (1772).

Écrit. carr. 12 × 8 parchemin.

COD. 103. TT.

1. סדר ברכת כהנים 2. סדר חצות 3. trois קינות pour le jour de תשעה באב.

Écrit. ital. (init. ornées) 25 × 19 papier.

COD. 104. TT.

Recueil de prières occasionelles:

1. תפילה על עצירת גשמים שחיבר האלוף כמהרר׳ אברהם סגרי נר״ו (2).

(1) Ce rabbin portai aussi le nom d'Immanuel.

(2) V. Mor. 60.

2. תפילה אחרת ופיתחין הארון.
3. תפלה אחרת על עצי׳ נשמי׳ כשיש רעב גדול בשדה
4. תפלה אחר׳ על עצי׳ גש׳ בשמע קולנו.
5. בקשה על ריבוי נשמים נאמרה בשנת תס״ח.
6. בקשה לזמן המנפה ח״ו.
7. תפלה על ריבוי חולים שנתקנה מהאלוף כמור״ר שמ״י זצוק״ל בשנת התק״ב לאומרה ערב ובוקר אחר חזרת העמידה (ובשנת התקל״ר נאמרה על קק׳ אליסנדריא ד״פ) (Alessandria della Paglia).
8. נוסח סליחה על חלי קולירא מורבוש (cholera morbus) שאמרו בק״ק קסאלי (Casale) שנת התקצ״ב לפ״ג.

Le dernier n°. a été ajouté plus tard au ms.
Écrit. ital. (18ème siècle) 20 × 12 papier.

COD. 105. TT.

סדר תפילות השייכות לנשים להתפלל כל אחד בזמנה · נגמר העתקתו היום כ״א לחוד׳ אייר שנ׳ התקע״ז לפ״ק פה טריאסטי ·

Écrit. ital. 17 × 12 papier.

COD. 106. TT.

Traduction du סדר מצות נשים de R. Benjamin b. Abraham de Grodno par R. Jacob Heilbronn, avec le titre suivant: מצות נשים מלמדה הלכות נדה חלה הדלקת הנר ודרך ארץ. Precetti da esser imparati dalle donne ebree. Lezzioni (sic) di הדלקת הנר, חלה, נדה dichiarate amplamente per di più mostra la via di vivere conforme al דת ישראל e da regger la casa ed allevare li figliuoli ישראלים sul timor di Dio. Composto per Rabi Biniamin De harodono in lingua tedesca. Tradotto ora di nuovo dalla detta lingua nella volgare per Rabi Giacob Alpron (1) Ebreo a beneficio delle devote matrone e Donne temente d'iddio con qualche giunta dello traduttore e la tavola dei capitoli ora novamente ristampata ad istanza del magnifico Elia da Bressa (Brescia?) ebreo da Padova con aggiunti di תפילות ותחנונים composti dal גאון כמוהרר׳ איסרלן e dal: גאון כמוהרר׳ שמואל ארקיווֹלטי זצ״ל tradotti dall'ebraigo in lingua volgare per beneficio pubblico.

Ce ms. est sans doute posterieur à l'an 1609 puisque le nom de R. Samuel Archivolti est suivi par l'eulogie זצ״ל. Le texte est precedé par une table analytique avec le titre suivant: tavola per ritrovare con facilità le particularità che sono in questo libro.

Le ms. s'interrompt au chap. n° 106, c'est á dire au commencement des הלכות נדה.

12 × 13 papier.

(1) Cette traduction à été imprimée à Padoue en 1625.

COD. 107. TT.

1. סדר הקיעת שופר recueils de prières et morceaux divers ayant trait au son du Schofar. Entre autres une table des relations entre les noms des patriarches, les dispositions des quatre lettres du nom divin etc. et les sons du Schofar.
2. דיני שופר.

Écrit. ital. 15 × 11 papier.

COD. 108. TT.

Haggada de Pâques selon le rituel séphardique avec le traduction éspagnole en transcription hebr. Le frontispice et le ms. tout entier est orné par des dessins à la plume d'une rare perfection. Dans le frontispice se lit le titre suivant: סדר הגדה של פסח בלשון הקורש ובלעז · בסדר נאה כמנהג הספרדים · עם כמה צורות על כל האותות והמופתים אשר נעשו לאבותינו · ועשיתי ככל אשר צווני עניות דעתי שחברתי הטובים והמובחרים שבהם שירעתי לעשות בשבט סופר · נכתב בויניויאה ש.ת דר״ך כוכ״ב מיעק״ב (1734) ·

Écrit. ital. fol. 29 × 20 papier.

COD. 109. Mnd.

1. פירוש התפילות על דרך הסוד.
2. ספר תיקוני סעודה על דרך הסוד. Ces deux ouvrages sont attribués dan le ms. à ר׳ יוסף ן׳ שרגא (Joseph ibn Schraga?) (1).

Écrit. ital. (17ème siècle?) 14 × 10 papier.

COD. 110. Mnd.

Recueil de כוונות anonyme.

1. ענין ר״ה ויו״ה וסוכות.
2. ענין פסח ויציאת מצרים. Chacune des deux parties est divisée en plusieurs chapitres; parmi les titres de ces derniers je note les suivants: סדר ספירת העומר, סוד ליל הושענה, ענין נטילת לולב, בית מועד שער פסח ויציאת מצרים מהדורא בתרא. L'auteur cite très-souvent R. Chajjm Vital, R. Moïse Zacuto est son maître (?) (אמר מורי ז״ל מנהג מורי ז״ל ·)

Écrit. ital. 15 × 15 papier.

(1) Cfr. Neub. 1663,3.

COD. 111. Mnd.

Recueil d'environ 200 recettes pour toute sorte de maladies. Chaque page du ms. contenait originalement un remède mais les proprietaires y ont ajouté en époques différentes un grand nombre de notes de sorte que le ms. présente au moins quatre écritures diverses. Les recettes sont rédigées en hebreu mais elles renferment une grande quantité des mots italiens en transcription. Ce sont surtout des noms de plantes et de substances médicinales. Au verso de la f. n.° 1 est écrit: Io David Montagnana hebr.° di Fossano.

Dans les feuilles suivnates se trouvent les notes reproduites ci-après: אוי לי אללי לי כי נפילה חמדת לכבי הורתי תנצכ"ה הליכה לעולמה בליל ב' יציאת טבת שנת שי"ח (1558) לפק וחיי אריכי לנו ולכל ישראל אל ומי שאמר לעולם די יאמר לזכותיו די ביר"א · היום ההוא יהי חשך כי נפל הליל בן שחר הנאון א"א נתבקש בישבה של מעלה בליל ב' בין א' לב' שעות ד' אלול שנת שי"ט (1559) לפ"ק וחיי אריכי לנו ולכל בני ישראל א' ומי שאמר לעולם יאמר ליצרותיו ישעיהו בלא"א כמוהרר' אשר איש אונטאנייאנא (1) זלה"ה. Dans la page suivante se trouvent des recettes en italien: per uno che ha perso il parlare; per una donna che ha perso il latte; per la febre tersana o quartana. Au verso de la f. n° 4 se trouve encore la note suivante:

לזכר טוב יהיה היום יום א' שהוא י"א פייברא' (Febbraio) השנ"ו (1596) לפ"ק (2) איך כרת ברית עם הנעלה כמהר' אברהם סיגרי (Segre) יצ"ו ע"י זוגתו שי' כמהר' יוסף גיסו מהנ"ל איך מתרצה כבו' מעיל לשלוח ללמד עמדי בתו ריקה (Ricca) מרת ואני אמרתי שיתן לי בער שכר טוב כי [טורחי] מדי חודש בחרש ג' פירח"י (fiorini) עור א"נ גוסף יום ו' קלני (?) מרצו (Marzo) השנ"ו איך מ"ב ביום קבלתי נהרצתי לקבל ולעמוד בביתנו הנער שמואל משתעבר ומתחייב הוא בעצמו לתת לנו בער מאכלו ושתיתו ובעד שכר טורחינו נ"כ הכל נכלל "?" הוא נותן לנו ל"ב סקו' (scudi) מח"פ לאחד לשנה החצי מקודם בתחלת השנה היו י"ו סק"ו · בתחלת השנה והי"ו אחרים נ"כ בראשית ה"ו חדשים שניים מקודמים נ"כ בתחלת ה"ו חדשים אחרונים. Suit une table des matières.

Au verso de la f. n.° 8 se trouve un morceau assez long en forme de prière. Il commence par les mots: על חסרך ועל אמהך ועל שמך ועל הורך ועל רציונך ועל ישועתך אנא אקרא וכוטח ומחכה כי אתה יְהֹוָה אל רחום וחנון וכו' et se termine par les mots: וקבל קול תחינתי והשלך אימה ופחד ורעש ובהלה ושאג ותרדמה ושנעון ועורון לכל איש ואשה וציק ומזיק ולילין ושדין ולכל בתיה שתקום עלי לרעה וליצרא דעבירא שיקום עלי להחטיא אותי אני ישעיהו בן הגאון כמוהרר' אשר זלה"ה. Ce R. Ascher de Montagnana mentionné deux fois avec le titre de Gaon n'est pas autrement connu. Au recto de la f. n° 10 sont notées des emplettes diverses d'une façon très-mal lisible; j'en suis parvenu à déchiffrer seulement quelques unes: ראשונה בער הבשר פרעתי אותה ז' פרחי', עוד י"ד שקלי' ענבה, עור בער ה' ליטרי (Litri) שמן אגוז כ' פרחים; ces notes portent la date והשנ"ו (1596). Dans la page suivante une recette en italien: Contro il mal della gotta. À la f. 11 recto la note suivante: זיכרון טכל המעות אשר נתתי אל הבשם יואן אנדריאה בורגארי (Giovanni Andrea Borgheri) והפעם ראשונה יש ייונייו (Giugno) השס"ד (1604) בפנכם ·

אחד אם היו בין הכל	ב' פרחים
עוד א"כ	ז' פרחים
עוד נ"כ בשוק	ב' פרחים
עוד א"כ הם הי	ה' פרחים

עוד כ"נ מרצו (Marzo) שס"ה בבית חצי דוקאטון (ducatone) וכו' ·

Au recto de la f. n.° 12 commence le recueil des recettes. Très-souvent sous un même titre se trouve un grand nombre de remèdes différents (p. ex. le n.° 7 intitulé שער השרשול n'en contient pas moins de 30!) Quelques prescriptions magiques et un amulet font aussi partie du recueil. Ce recueil occupe tous le ms. jusqu'à la f. n.° 201. Au verso de la f. n.° 202 on lit une formule magique dont je reproduis les premiers et les derniers mots: ראשונה אמור גדול ה' ומהולל וכו' ג"פ · ואפא אונע בשם אהיה אשר אהיה שַׁדַּיָה שַׁדַּיָה שַׁדַּיָה שַׁדַּיָה וכו' · אם תעשה עמנו רעה כאשר לא ננענך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה' ·

Au recto de la dernière feuille se trouvent encore les notes suivantes: היום יום א' כ"ב אלול השנ"נ (1593) התחלתי לעמוד על משמרת הלימוד אל בת ככו' הנעלה כמר' עמנואל מלאטיים (Lattes) יצ"ו הדר להווי כהיום פה פוסאנו (Fossano) וניקרא הבת הנ"ל בישראל דולצה (Dolce) מב"ת ונדרו לתת לי עבור שכר טורחי לכל חודש ד' פרחי' הם ד' פרחי' · וכן היום יום ה' ב' דיצי' (Dicembre) השנ"ד קבלתי שכורתי עי' נכדי כמהר' נחמיה יצ"ו ב"נ פ' הם י"ב פרחים (?) עוד קבלתי יום כ"ח דיצי' שכר חצי סאה יין בלי ערך · עוד ז' פיברא' (Febbraio) השנ"ד נ"כ ל"ח חצי סאה יין בלי ערך ·

כוונתי חשבון עם "?" עם "?" וגם עם ט"ו פרחי' שקבלתי עי' נכדי כמר' נחמיה יצ"ו נ"כ יום א' י"ז סיון באופן שאני פרוע בער כל חרש סיון שעבר

(1) L'omission de la m et de la n initiales dans la transcription des noms de lieu n'est pas rare dans les mscrits italiens.

(2) Il faut lire probablement לפ"נ. Toutes ces notes laissent d'ailleurs beaucoup à désirer au point de vue de l'orthographe.

שהם ס״ה ל״ו פרח״י · קבלתי יום ה׳ י״ט אב בעד כך כך בשר ענל הם א׳ פרח וג״כ״? היום״?״ סיטים׳ (Settembre) השנ״ה כונתי חשבון צודק עם הנעלה הנ״ל איך אני קבלתי תשלום פרעון מכל וכל בזאת השנה שהוא שנת שנ״ר הי״ו ע׳ היין וב׳ פרחי׳ הם ב׳ פרחי׳ · היום יום ו׳ ב׳ אייר השנ״ד כונתי חשבון עם הנעלה כמר׳ עמנואל מבית לאטיים יצ״ו בפני כמהר׳ ששון אברהם ספרדי (1) יצ״ו ע״ד ההטלה אשר הוטל עליו בכל שנה ולפרוע לכל חדש י״ג פרחי׳ וג׳ היו שקבלתי להיום הנ״ל בעד כל חודש סיון מהשנ״ד הם לט׳ פרח׳ · עוד קבלתי עי׳ נכדי כמה׳ נחמיה יצ״ו בעד תשלום פרעון מכל השנה ב״ה קבלתי הם וכו׳ ·

Écrit. ital. 16ème (siècle) 20 × 15 papier

COD. 112. Mnd.

Recueil d'écrits divers d'astrologie, alchimie, magie, medecine etc.

1. Notes astrologiques sur l'influence des planètes avec dessins. La première feuille manque.
2. ואלה המלאכים הממונים על כל ימי השבוע ומזליהם ומשרתים שבעה ככבי וכו׳ ·
3. Notes astrologiques commençant par les mots: נמצא כתוב בספר סודות הרמ׳ ז״ל ·
4. אלו תמונות המזלות כהתחבר הירח עמהם.
5. זה ספר מבחר סודות עליונים לחכם אברהם אבן עזרא ז״ל, morceau astrologique sur les signes du Zodiaque et leur influence.
6. Recueil de recettes diverses (pour différentes maladies, pour exterminer les animaux nuisibles, formules magiques, amulets).
7. אכתוב תמרוקי הנשים.
8. (Alchimia) פעולות מארקימיא.
9. מנוסים (Ricette) ריציטי.
10. (?) קנלה מהר׳ מאיר בהר׳ יצחק.
11. מספר הרמון recueil de recettes en grande partie magiques.
12. קמיע מומחה amulet avec explications.
13. זה ספר רפואות אשר כתב דוד בן יאיר בן ר׳ יוספיא בן החכם נכבד מרדכי דלשרטאל (?) זצ״ל · נעתק מספר שהיה ישן נושן והוא כתוב בלשון ספרד Cette partie du ms. ne contient que des recettes de médecine.
14. זה ספר מליקוטים שצריך לרופאים בכל מקום שהם עומדים והם ליקוטי רפואות *a.* recettes de médecine *b.* recettes de magie.
15. ענין המנורה avec dessins.
16. העינול הועתק מלשון נצרית לעברית Description et emploi d'une sphère magique.
17. Recueil de recettes diverses (medicine, magie, divination etc.) sans titre.

Écrit. ital. (16ème siècle?) 21 × 16 papier.

(1) C'est peut-être l'auteur du קול מבשר cfr. St. Bodl. 409. IE XI, 65.

COD. 113. TT.

ספר הגורלות שחבר הרב החכם הפילוסו׳ הנרול כמה׳ אברהם ב׳ עזרא. À la fin du ms. deux feuilles (imprimées) contenant des mains remplies de signes magiques et un alphabet magique. (מעלת הירים והאצבעים ·)

Écrit. ital. 21 × 15 papier.

COD. 114. Mnd.

1. ספר תולדות האר״י ז״ל וכותו ינן עלינו.
2. סנולות יפים ומנוסים, recueil de 420 recettes et formules en grande partie magiques, avec une table alphabétique.

Écrit. orient. 18 × 13 papier.

COD. 115. TT.

Recueil d'écrits divers d'astrologie, divination etc. Dans la première page se trouve l'indication suivante: זה מגמע שלי הוא אני הצעיר והקטן לוי בכהר׳ שלמה בה״ב ואה״א עם כל זרעו וזרע זרעו אנס״ה מעתה ועד עולם ·

Dans la même page se trouve l'empreinte d'un sceau avec le nom: הצעיר לוי בכהר׳ שלמה: elle se retrouve en d'autres endroits du ms. Dans six feuilles plus petites (ajoutées plus tard) qui précèdent le n.° 1 se trouvent différents calculs astronomiques et astrologiques (p. ex: המשל שנתינו זאת הבאה לקראתינו לשלום היא שנה תנ״ה ליצירה (1690) והיא שנת אלפים ושנים לשטרות ואם תשליך אתתר״ב ט״ט ישארו בידיך שבעה ובשתוסיף על ז׳ תשעה הם שנים של אלכסנדרוס) ·

Les trois parties du ms. ont chacune un frontispice colorié de style oriental.

1. *a.* ספר אורים ותומים·אורים שמאירים דבריהם תומים שמשלימים דבריהם אי לא חזית אריא חזי ביה מרבעתי אם לא תאמין ראה נפלאות באותיותיו · introduction et tables (גורלות) 41 chap.; *b.* נוסח שטר שליחות הקבלה, שטרוה של השליחות לנט מזל חולי אשר חיבר חזקיה, *c.* שטר ערות הדיינים גורלות של דניאל *d.* המלך.
2. *a.* זה ספר של גורלות שנת התי״ט (1654) פה סאובולר (?) בממשלת אדונינו בורג סולתן ישמרו וגווד

....? לכם ברית אמן וכו' הכותב הצעיר לוי בן אזהרות לשבת הגדול של פסח .b שלמה וכו' avec la traduction araméenne.

Dans la dernière page l'épigraphe suivante: תם ונשלם שבח לאל בורא עולם אמן ואמן ברוך נותן ליעף כח ולא"עי · הכותב הצעיר הצעירים ונקלה בסופרים כתבי בידי הוא מיד איש לאיש סוחר הוא · הלא הוא אני הצעיר והרק והקל המר הנאנח לוי ב' לא"א שלמה שלמתי וחתמתי וכתבתי אותה בשנ' התי"ט ליצירה באחד עשר יום לחדש הוא חדש ניסן וכו' ·

3. אתחיל לכתוב פתרון של מי כמוך תיקון פורים פתרון של מי כמוך בחירון ומחורז · אשר חיברו ר' משה נ"ע בכמה' אליה כפחז (Chafaz) · ובלשון ארמי קב ונקי בכתם פז · והשומעו לא יראג אלא ישמח ויחז · ומסייעו מגלה כל סוד וכל רז · להשלימו בע"ה בלי בושה ובלי בז ·

מזקנים אתבונן כי פיקודי נצרתי · שבע ביום הללתיך על משפטי יצדקו · הנה תאבתי לפיקודיך · בצדקתך חייני ·

.b כף יד ארבעה תקופות .c קבלה לפתיחת הלב .e ספר תרגום לעשרת דברות .d חוזרין חלילה .f מי שמזלו בטלה כוכבו מאיר בשמים וכו' המולות .g אתחיל לכתוב מול .h לידע השנה כיצד היא .i אתחיל לכתיב גורלות אחיתופל .l שרים אתחיל לכתוב גורלות .m לכתוב את ספר הרפפות דניאל ·

Daus la dernière page du ms. l'épigraphe suivante: לעולם יכתוב אדם שמו על ספרו שמא יבא אחד מן השוק ויאמר שלי הוא על כן כתבתי שמי הצעיר לוי מזרחי (1) ·

Écrit. orient. 15 × 10 papier.

COD. 116. Msl.

תנחומי אבלים recueil anonyme d'oraisons funèbres prononcées ou écrites en occasion de la mort de plusieurs rabbins italiens du 17ème siècle ou de leurs parents.

Au recto de la première feuille se trouve la strophe suivante:

אנוש מת תתנאה ברב נדלך
ברגע תמות ובקבר מושלך
לא יועיל הון כאמור מושלך
תן לו הנפש והרכוש קח לך

suivie par les mots: ועל הפתח בזה השער לא יבא צער בחור ונם זקן ונער. Suit un document relatif aux noces de R. Benjamin fils de R. Israel Chajjm Zalman et de la fille de R. Rafael Massarani (25 Elul 5427 = 1667). Le nombre des discours contenus dans ce ms. étant très-grand, je limiterai mon analyse à quelques n.os seulement. Je donne in extenso le titre du n.° 1; des n.os suivants seulement les noms:

(f. 1.): תחלתי לדרוש יום ש"ק פ' כי תשא עשרים לאדר ראשון התכ"א (1661) בביתה של מ' דיאנה (Diana) אלמנת כמ"ר יצחק לוי ז"ל ואחות של כמוהרר' שלמה פונטרימולי (Pontremoli) סופר דק"ק שנפטרה לעולמה וכו' ·

f. 11: pour la mort de R. Josué b. Isac De Rossi.
» 13. » » » Ezechiel père de R. Israel Cividale.
» 15. » » » d'Ester mère de R. Sabbatai Della Rocca.
» 17. » » » Isac pére de R. Iacob Finzi.
» 33. » » » Mardochai Tardiol.
» 38 » » » Eliezer Pesaro le beau-frère de R. Efraim Cohen.
» 39. » » » Samuel Corinaldi.
» 49. » » » Salomon frère de R. Menahem Rieti.
» 58. » » de Onesta Simcha (Allegra) femme de R. Elie Montedelolmo.
» 66. » » » R. Abraham Calimani.
» 76. » » » Diamante Casalaschi femme » R. Israel Finzi.
» 88. » » » Speranza femme de R. Nathan Baruch Castelbolognese.
» 109. pour la mort. de R. Daniel Sullam.

Le ms. renferme tous les discours prononcés par l'auteur depuis le 20 Adar I 5421 (1661) jusqu'à l'an 5436 (1676)

Écrit. ital. de lecture très-difficile 20 × 14 papier.

COD. 117. Mnd.

1. שירי הצעיר באלפי שאול כספי Recueil de 68 compositions (45 שירים, 13 מליצות, 10, התנצלויות) par Saül Caspi poète et rabbin de Carpentras à la fin du 16ème et au commencement du 17ème siècle (1) Il contient les poésies suivantes:

שיר · אלהי ננדך .2 שיר · אדון עולם ונעלם .1 פיוט .4 פיוט · צור שוכן שמי הבירה .3 כל תחנתי · פיוט .6 לברית מילה .5 ער' הקבלה בענין עשר ס"ב לנשואין לחן"מעבר .8 פיוט לברכת מזון .7 מה לי ולך לליל ההסנר .10 לברית מילה .9 לנהרי כוש" פיוט .14 למילה .13 לברית מילה .12 לנשואין .11 לשבת · לקראת שבת נכללה .15 לחן "אשירה נא לידידי" מגילת פורים .19 חידה .18 לפורים .17 (2) חידה .16

(1) Cfr. Neub. 2068.

(1) v. mon article Réj LXVI pg. 104 et sv.

(2) Les חידות (enigmes) contenus dans ce ms. sont écrites en caractères minuscules et forment la conclusion de la poésie precedente.

8. - 11. שירים ליום חתונת הנביר האלוף הרופא כמהר' בנימין שער אריה יצ"ו עם הכתולה הצנועה בן שועים מרת לונה (Luna) אושיליה (Usiglio) מנטובה anonyme.

12. כוס תנחומין Éloge funèbre du sopher ר' משה לוי מוייא (Levi de Via) de Venise par R. Iosué Ioseph b. David Levi (19 Tebet 5468=1708). Cet éloge en prose est suivi par un poème allegorique et philosophique du même auteur. Le poème (54 strophes) est divisé en 6 parties, dont voici les titres:

I. תרעומת נרגן על תבל המרטשת עוללים ושליחה היצאת מבין רגלים ·

II. תשובת תבל הומיה היא ושוררת ואת אומרת

III. פי תבל מסדרת במיליה כל אשר בה וכל אשר עליה ·

IV. מילי תבל וסודם ויסודם למה נקנסה מיתה על האדם ·

V. תבל חוסמת מלולה ותחתיהם תעמוד הקבלה והות לרוח ממללא חן חן לה ·

VI. מענה הקבלה ודברים אף היא תשיב אמרים

13. בהולדו לו בן זכר ל"ר משה שבתי באר anonyme.

14. Poésie en honneur de R. Isaac Viterbo, R. Abraam hal-levi, R. Raffael Bolaffio et R. Eliah Sabbatäi Arcangelo avec la signature suivante: שותא דינוקא קטן שבקטנים שר בשירים נושא כנף רננים יהודה אפרים ויטרבו בן עשר שנים ·

15. Poésie en honneur de Ioseph II Empereur d'Autriche par R. Daniel Terni.

16. Poésie en honneur de R. Mattatyah Nissim Terni par le même auteur.

17. Prière pour l'inauguration de deux rouleaux de la Loi au בה"כ séphardique et italien de Venise (?) en honneur des משכילים Jehuda Efraim Viterbo et Abraham hal-levi. anonyme.

18. שיר שעשה הבחור דוד שבתי מריקנאטי לכבוד כמוהרר' אשר ויטרבו ·

19. ויהי בנסוע משה מפולינייו מעיר מושבו היא פיסארו הלך בספינה וכן הביע שיר זה · בתוך הים חברתיהו ומן הים משיתיהו ·

20. Poésie en honneur de R. Salomon Hai Mondolfo par un de ses disciples. anonyme.
Elle porte le titre: מנחת יהודה et se termine par l'épigraphe suivante: בסינאליה ירה היום הזה י"ר ליח האיתנים שנת התקמ"א ליצירה ·

21. למבצר בלעראדו (Belgrado) שנפל ביד הקיסר מיוחד המלך יוסף שני anonyme.

22. שיר של כמהרר' ר' יצחק מהזקנים לכבוד כמר' מיכאל מקמירינו (Camerino) חתן תורה ·

23. קול תורה. Poésie par Moïse di Foligno. Avec la date: יום שלישי בשבת שני לחג האסי"ף שנת התק"ן ליצירה פה אנקונא ·

en 50 strophes (200 vers) 20. תוכחה 21. חירה במשקל (exortation à l'étude de la Bible, du Talmud etc) 22. לחתן במשקל, 23. לחתן 24. חידה 25. שירה 26. לשבת 27. לסוכות 28. לשבת שבנתים 29. לתשובה 30. לחתן 31. לשבת שבנתים 32. לחתן 33. שיר · אכונן זמירות ושירות 34. לשבועות 35. חירה 36. לשבועות 37. על לולב ומיניו 38. חירה 39. שירה חברתי להוללות הבחור 40. לראש השנה יהודה ליאון עם הבתולה אסתר בת ר' יהושע דליאון 41. לחתן קרובי גד דמירנאוש (Meyrargues) לאחותי 42.-45. ריגינאה לפסח שירים.

Les מליצות et les התנצלויות n'ont pas de titre.

Au verso de la feuille n.° 91 se trouve le dernier numero du recueil avec le titre suivant בזווג אחותי ריגינאה תמה שנת שנ"ט (1599) לפ"ק י"ב סיון ביום שבת קודש דרשתי בפסוק יברכך וכו' · וזהו הלצה שעשיתי לדרש ניסי גד דמיירנאוש החתן ·

2. Recueil de סודות et autres morceaux cabbalistiques dont l'énumeration serait trop longue. Je mentionnerai seulement les: סודות הרש"בי, des notes sur les compositions de האר"י pour les trois repas (סעודות) du Samedi, un recueil de morceaux divers sur les ענולה, ספירות, שמות, היכלות etc. Encore: סוד נוני הככבים, סוד ג' נפשות שבאדם והסוד שלה, סוד ארבעהשנכנסו לפרדס ·

Les livres les plus souvent cités sont le ספר הזהר et le ס"פ ברית מנוחה.

Écrit provenç. 13 × 9 papier

COD. 118. TT.

וילקט יוסף · ה"ו יוסף חיים לוי מקצת מן השירים וקינות וליקוטי המחברים ·

C'est un recueil de morceaux poétiques par des rabbins italiens. Il s'agit pour la plupart de poésies d'occasion.

Les premières feuilles du ms. renferment un fragment du יסוד עולם par R. Moïse Zacuto. Je donne ci-après l'énumeration des piéces contenues dans ce ms.

1. שיר שעשה כמוהרר' יצחק מהזקנים לכבוד כמ"ר דוד אבוהם גאליגו בהיותו חתן תורה ·

2. שיר אשר עשה כמ"ר יואב ארקנוילו בשבועות · לחברת מים חיים ·

3. אשירה ואומרה אלקי צורי וכ"ו מהבחור משה מפולינייו ·

4. ביום המילה של בן כמהר' רפאל שמשון הלוי מהר' אשר ויטרבו ·

5. שיר שעשיתי בהכנסת לבר מצוה אחי שני דוד ניסים מאנקונה · הצעיר יח"ל ישראל ·

6. שיר שעשיתי בהכנסתי לכלל מצות par le même.

7. שיר לשבועות par le même.

24-26 Trois petites poésies de sujet réligieux sans titre par le même auteur (?)

27. שיר לירושלים anonyme.

28. מנחת יהודה לירושלים שיר שעשיתי לנמר הלכות גירושין מהרמב״ם ז״ל בבית המדרש מורפורגו anonyme.

29. לסיום ספ׳ הרי״ף anonyme.

30. לשבועות anonyme.

31. ..?.. קינת על פטירת החכם שמואל anonyme.

32. שבח הימים מהרב אליהו הלוי ור״מ בק״ק אליסאנדריא דילא פליא (Alessandria della Paglia) בנישואי כמהר׳ אליהו אהרן לאטיס (Lattes) עם הכלה מרת פירלא (Perla) פוליאסי (Pugliese)

Écrit. ital. 17 × 13 papier.

NOTES ET ADDITIONS.

COD. 3.

Je donne ci-après les premiers mots des différent: recueils de הלכות contenus dans ce ms. *a.* Berachoth: ראשית חכמה יראת יי על כן היה סדר רבותינו *b.* Ketuboth: מצאתי בספר איסור והיתר של הר' צדקיה ורבינו יצחק מרופניר (Dampierre) השיב על כשיבקש אדם לגרש אשתו ניטל *c.* Ghittin: ברישא צריכין למיתב קולמוס ומושיטו *d.* Chalizah: בההוא בית דין חמשה בני אדם ושליח *e.* Zizith: ציוותה תורה להטיל אדם ציצית על ארבע *f.* Thefillin: ציוו' תו' על הנחת תפילין *g.* Mezuzah: ציוו' תו' על מצות המזוזה שנ' וכתבתם *h.* Sepher Thorah: ספ' תורה שיש בו ג' טעיות בכל דף *i.* 'Abhodah Zarah: לפני אדיהן של גוים שלשה ימים אסור לשאת הזהירה תורה ולתת עיניהן כגון למכור *h.* Niddah: הזהי' על הנידה שנ' ואל אשה בנדת *l.* Shabbath: תו' שלא לעשות מלאכה בשבת שנ' וביום השביעי *m.* 'Erubhin: מבוי שהוא סתום משלש צדדין ורופן *n.* Pesahim: רביעית פרוץ כולו הרי זה רשות היחיד *o.* Yom Tobh: הזהי' תורה שלא לאכול חמץ בחג המצות הזהי' תורה שלא לעשות מלאכה ביום טוב *p.* Sukkah: ציותה תורה לישב בסוכה בחג הסוכות *q.* Rosh hash-Shanah: לזכור את הנס שנעשה לאבותינו ארבעה ראשי שנים הן באחד בניסן ראש השנה למלכי ישראל באחד בתשרי ראש השנה למלכי אומות העולם *r.* Meghillah: מגילה נקראת בארבעה עשר לאדר ובחמשה עשר לאדר *s.* Mo'ed Qaton: כשם שאסרה תורה לעשות מלאכה בימים טובים כך הזהי' אסרו חכמים לעשות מלאכה במועד *t.* Yoma: תורה לשנות ולהתענות ביום הכפורים שנ' *u.* Tha'anith: תיקנו רבותינו להזכיר גבורות גשמים בברכה שנייה מי חכם ויבן אלה נבון וידעם של תפילה *v.* Hullin: כי ישרים דרכי ה' וילכו בהם זקני

COD. 4.

Je donne encore quelques détails concernant les notes marginales dont le ms. est rempli. Je suis maintenant d'avis que l'auteur de ce recueil de notes soit celui qui a écrit si admirablement bien le manuscrit même, c'est-à-dire R. Yekoutiel b. Salomon de Cortone. Les notes sont en géneral anonymes et n'ont pas de titre Il y en a toutefois quelques unes qui portent le titre de הגהה et d'autres qui se terminent par l'abréviation: תוס' (תוספה ou תוספת) (1).

Une assez grande quantité de ces notes se termine par l'abréviaton מ"ר que je suis incliné à regarder comme l'equivalent de מפי רבי d'autant plus qu'il y en a d'autres qui portent l'indication plus claire מפי ר'. Parmi les indications plus précises sur la provenance de ces notes exégétiques je citerai les suivantes: מפי ר' שלמה, (Joseph Kara) יוסף בר שמעון צרפתי (רש"י?), על כ' ל' מריצ' ע"ה (?), זה לשון מורי ר' יעקב ששון (?), בעל הערוך, רבי יוסף (?), רבי משה הדרשן, כך פרש ר' תם, כ"פ ר"ת, מפי ר' יעקב ז"ל. J'ai déja souligné l'importance de ce ms. pour la critique du texte. J'ajouterai encore que plusieures fois les mots français employés par Rashi au cours de son commentaire (2) sont substitués dans ce ms. par les mots italiens correspondants. p. ex: IV 34,6 איולש par איולי (isole); II. 25, 10 אישקרין par שקריניו (scrigno); IV 11,5 בוריקש par מילוניש (meloni); I 38,16 דישטוריר par דישטוריר (distoglier); I 46,10 סרמינטי par וידין (sarmenti) etc.

---

(1) C'est évidemment ainsi que doit être comprise l'abréviation c'est-à-dire dans le sens d'addition, non pas dans le sens derivé dé tradition mishnique secondaire (תוספתא ou de gloses (תוספות)

(2) Cfr. sur ce sujet l'ed. de רש"י על התורה publiée par A. Berliner pg. 435-449.

COD. 6.

Comm. אמ' ר' יצחק לא היה וכו' לשון רש"י ותימה וכי זו היא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל והלא המילה היתה ראשונה וגם גיר הנשה ובהם היה ראוי להתחיל ·

COD. 7.

Comm. אתחיל לכתוב פירוש שיר השירים · אמרו חז"ל כל העולם כלו אינו כדאי כיום שנתן בו שיר השירים ואני פירשתיה בכל פרקיה כפי השגת ידי הכנתי ודעתי הקצרה ואם שגיתי בשום דבר ידין אותי לכף זכות כי אין אדם יוכל להמלט מן השגיאות שנ' שגיאות מי יבין מנסתרות נקני וכו' ·

fin.

COD. 8.

2. Comm. טוב אחרית דבר מראשיתו זו נעמי ורות המואביה דאילו בראשיתו כתוב וימת אלימלך איש והשמים ירחם עלי ויתן לי בן וזרע נעמי וכו' של קיימא לבנות את ביתי ארץ וה' יחיש פרותנו וישלח לנו משיח צדקנו לגאלנו אמן · fin.

3. Le comm. aux Lamentations comm. זכר העתקתם מן הקצה אל הקצה ופי' שרתי שחיו מעלין לה מס ואין ירידה כהשתעבד האדם לאשר היה משועבר לו כמו שאמ' בסוף המגילה עבדים משלו בנו ונו' · השיבנו יי אלהיך ונשובה וכו' בעבור שמך הגדול מסכים עם מאמר המשורר ואנחנו נודה שמך לעולם · fin.

COD. 10.

Comm. אמר הקטן דוד בן..... מוהרר' שמואל בן שושאן זצ"ל עם קדימת ההלול וההודאה למהויב הנמצא הממציא מצואים מאין מאפס מהעדר משולל מיש מקורו מעין משחת מבועו מחספס מתהו מראהו מאדם מדממה דקה והשפיעם בעצמה דעצמו על פני מכתם לדוד שמרה נפשי כי כל הארץ ה' שמו · fin. חסיתי בך אלהים אלי אתה אורך אלהי ארוממך ה' אך אמנם אם ארצה אתאר אדר אלהות אדנותיך אשר ארץ אחטא ה' אכן אתארך את אשר אשרוך אבות אבותי אנשי אלהים אנשי אמת אדם אלהים אמת ·

COD. 35. TT.

Commentaire haggadique au Pentateuque et aux Haftaroth. anonyme.

Chaque Parasha forme un tout à soi et separé comme dans le Midrash et se termine généralement par les mots: וכן יהי רצון אמן suivis par de notes à la Haptarah correspondante (1). Assez souvent la formule finale des parash. est plus longue p. ex. (Par בראשית) והשם למען רחמיו ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו וישלח לנו הגואל במהרה בימינו ויוליכנו קוממיות לארצנו וכן יהי רצון ונאמר אמן ת"ם · (Par. מקץ) ובשם שעשה להם נסים ונפלאות כך יעשה הקב"ה עמנו ועם כל ישראל אמן. La par. כי תשא est précédée par une introduction avec le titre הקדמה לכי תשא. Le 1er et le 2bme livre n'ont pas d'épigraphe, le 3bme et le 4bme se terminent par les épigraphes suivantes: *a.* נשלם ספר ויקרא בעזו אל גדול ונורא *b.* נשלם ספר במדבר סיני בעזו אשר אמר אנכי יי la fin du 5bme livre manque.

Entre les par. וילך et האזינו se trouvent des morceaux pour le premier (Gen. XXI; I Sam. 1) et le deuxième jour (Gen. XXII; Jerem. XXXI) de ראש השנה.

Entre les par. וזאת ברכה et האזינו se trouvent les morceaux pour: *a.* יום הכפורים (Lev. XVI, Isaïe LVII 14 sv; למנחה le livre de Yona tout entier) *b.* premier (Lev. XXII 27 sv.) et deuxième jour (Eccles X, 7 sv). de סכות *c.* שמיני חג עצרת (Eccles. XI, 2 sv.). La par. וזאת ברכה manque.

La dernière partie du ms. renferme encore les morceaux suivants. *a.* לשבועות (comm. אמרו רבותינו (שבשעה שיצאו בני ישראל ממצרים ויחנו במדבר לא תגנוב: ולא תתחבר עם (comm. על לא תגנוב *b.* הגנבים וכו' · מעשה בארם אחד שירצה לעשות (סחורה *c.* ליום שני של שבועות (Deut XIV, 22 sv.). *d.* ליום א' של פסח (Exod. XII, 21 sv.) *e.* ליום ב' של לשבת של פסח שהיא (Lev. XXII, 26 sv.) *f.* פסח חול של מועד (Exod. XXXIII 12 sv.) *g.* על עניין ר' יהודה אומ' כשהביא (comm. ההפטרה לשבת וכו' ליום השירה (Exod. XIII, 17 sv.) *h.* (נבוכדנצר עלילות על ישראל ליום אחרון (Deut. XIV, 22 sv. Isa. X, 32 sv.). Ces derniers morceaux sont fragmentaires.

Cet ouvrage présente soit dans le contenu soit dans le style tous les caractères particuliers de certains Midrashim. Le משל y occupe aussi une grande place (2), les anges et Satan (שטן, סמאל) y comparaissent assez souvent. L'auteur a fait un large usage du materiel exégétique et haggadique des midrashim plus anciens (surtout du Midrash Tanhuma et des Pirqe Rabbi Eliezer) dont il emprunte des passages généralement

(1) La partie des Haftaroht est généralement beaucoup plus courte que celle des Parashiyot.

(2) Il est introduit presque toujours par la formule courante: משל למה הדבר דומה

sans les citer (1). Il ne cite que très-rarement ses sources (פרקי דרבי אליעזר, מדרש אגדה, תנחומה, מדרש של ר' נחוניה ב' הקנה, מדרש איכה רבתי). Au cours du 1er et du 2ème livre j'ai recontré plusieurs passages tout-à-fait semblables pour leur contenu à ceux que l'auteur du ילקוט a reproduits sous le nom de מדרש אבכי"ר; ils sont toutefois conçus pour la plupart dans une forme un peu différente (2). Le seul auteur qui soit cité assez souvent au cours de cet ouvrage est הרמב"ן; deux on trois fois הרמב"ם et une seule fois, si je ne me suis trompé ר' יום טוב (ריטב"א) (3)

Les citations sont d'ailleurs très-rares dans ce ms Il est à mon avis assez probable que cet ouvrage qu'on pourrait appeler un commentaire midrashique au Pentateuque ait été composé en Éspagne ou en Orient. au cours du 14ème, peut-être même du 13ème siècle (4). Le genre et le style de l'ouvrage rendent en tout cas vraisemblable qu'il appartienne à une époque antérieure à celle des derniers midraschim. M.r L. Blau qui a eu l'occasion de parcourir cet intéressant manuscrit, voudrait bien l'attribuer à R. Samuel b. Nissim, l'auteur du מעין גנים (Comment. au livre de Job publié par S. Buber. Berlin 1889) lequel composa des commentaires appartenant probablement au même genre et qu'il appela midrashim. Cette hypothèse que je trouve assez captivante se heurte apparemment à une difficulté chronologique. R. Samuel b. Nissim est censé avoir vécu (v. Buber op. cit. pg. VII et sv.) dans la première moitié du 12ème siècle, l'auteur de nôtre ouvrage au contraire devrait être placé à une époque posterieure d'au moins un siècle, si l'on voulait identifier le R. Yomtob cité par lui avec le disciple de הרשב"א c'est-à-dire avec R. Yom Tob b. Abraham (ריטב"א). Cette identification toutefois ne s'impose à mon avis aucunement, et l'on peut toujous penser à R. Yomtob le Saint de Joigny (fiu du 12ème siècle) qui composa, paraît-il, des ouvrages d'exégèse biblique (1).

Les dernières feuilles du ms. renferment encore *a.* מלחמות מים ויין (fragmentaire) *b.* מגלת אנטיוכום. Ces deux morceaux ont été écrits beaucoup plus tard (écrit. rabb. allem. du 16ème siècle).

Écrit. orient. 20 × 14 papier. ff. 174.

(1) J'ai observé que dans les passages empruntés au Midr. Tanhuma notre ms. suit toujours une lection plus correcte que celle des principales éditions.

(2) J'en donne deux exemples. Par. נח au comm: אמרו חז"ל למה כתי' שלשה פעמים בפסוק נח אמרו חז"ל זה אחר משלשה שראו שני עולמים · נח · דניאל · ואיוב · נח ראה ביישובו של עולם וראה בחורבנו וחזר וראהו ביישובו · דניאל ראה בנין בית ראשון וראהו בחורבנו וחזר וראהו בנוי בבנין בית שני · איוב ראה בבנין ביתו וראה בחורבנו וחזר וראהו בישובו ·

Par. בשלח (Exod. XIV, 26) י"א שעוזא שר של מצרים היה מלין בשביל המצרים ובא גבריאל שר של ישראל ולמד סניגוריא והראה השעבוד שנשתעבדו בישראל ושהיו מטילים אותם אלהים וכו' ·

(3) Je reproduis le passage entier. (Par. ואלה המשפטים au comm.) כת' ר' יום טוב ז"ל כי מה שקבל משה מיהרו זה היה אחר שנתגייר יש ללמוד מכאן שאפי' החכם צריך עצה שאין לך חכם כמשה ונתן לו יתרו עצה ·

(4) J'ajouterai qu'en cas de divergence les haftaroth sont toujours celles du rituel séphardique.

COD. 36. TT.

דרוש המזל en deux parties, sur la destinée du peuple d'Israel. Étude de philosophie réligieuse anonyme.

L'auteur n'a donné que son prénom (חייה) dans l'introduction à la première partie. Le ms. est sans aucun doute autographe; il est tout a fait rempli de corrections interlineaires et marginales. L'auteur paraît avoir possédé une érudition talmudique très-vaste. Les auteurs les plus souvent cités sont: Maïmonide (מורה הנבוכים), Isaac Aramah (עקדת יצחק), Abraham Bibago (דרך אמונה), Jacob ibn Habib (עין יעקב).

En reunissant les indices fournis par l'écriture (orient.), les auteurs cités, le style de l'ouvrage etc. j'en conclus que ce dernier pourrait être attribué avec quelque vraisemblance à R. Hiyya Rophé rabbin de Safed (m. 1620) dont un recueil de חידושים et שו"ת a été publié à Venise (1652) sous le titre de מעשה חייא (2), mais dont beaucoup d'autres ouvrages semblent avoir été perdus.

Je reproduis ci-après l'introduction à la première partie qui renferme quelques détails intéressants au point de vue biographique :

אמר המר והנאנח חייא כי ראיתי הזמן בלתי נאמן כשוד שלמן כבודי מעלי הרחיק תפארת בנים אבותם לו שם לו על פני חוץ ירא אלהים וסר מרע והאיש בא באנשים אנשי מרות מדובר בהם נכבדות (3) מדוכא ביסורין קשים · ותבער בקרבי כאש פלרות כי אראה בני נבל גם בני בלי שם עתקו גם נגרו חיל (4) · ולא שבט אלוה עליהם ומראיהם ומעשיהם אל ה' למרות עיני כבודו · אמרתי אני אל לבי הנה החקירה הזאת לא נמנעו מלדבר בה כל יודעי בינה לעיתים תרעתים שמעתים סוכתים (שוכתים) (5) באותות ובמופתים אשר לא נפתה לבם על דברים בלתי מסודרים דרכיהם דרכי נועם תורת אמת קבלו ומשם יפרד בלב המשיגים דרך חכמות רמות שכולם מתאימות עם התורה הקדושה העמיקו הרחיבו עד

(1) Cfr. Zunz. Zur Gesch. pg. 100; Gross. op. cit. pg. 252; Rćj. III, pg. 5 et sv.

(2) V. St. Bodl. 841. cfr. JE. VI, 432.

(3) Psaumes 87,8.

(4) Job. 21,7,9.

(5) Cfr. Chron I, 2,55.

מקום שיר החקירה המופתית מנעת · המה הניבורים אשר מעולם אנשי שם · המה הנשיאים לאומותם קדושים אשר בארץ · המה השומרים משמרת הקדש כרם ה' צבאות · ולא אצתי מרעה אחריהם (1) ולדרוף אחרי שיחה נאה מפי סופרים ומפי ספרים · ורוח על פני יחלוף ויסניר ולא אבין למה וספקותי עמדו על פני לבי ממשפחת החמולי ויורני ויאמר לי שלח קסת הסופר אשר במתניך ויכתבון מליך אולי יחנן ה' וזכות אביתיך מנגד תעמד לך כי מקום הניחו לך להתנדר · ואחשבה לדעת זאת וההי עוד נחמתי כי כל ימי צבאי איחל (2) ללמוד ולשמור תהי אזני קשבת לשמוע את דבר ה' בלימודים כאשר ירדוף הקורא בהרים (3) · אך עתה אבחר דרך הראשונים ואדע ערכם וכאשר לא יכולו רעיוני וכל מעיני אבין לפניהם בקרקע להשיב על תוכחותם ממה שלמדונו ואבא מרום קצם ואטעום טעם עצם ופרים עצם עץ חיים נצחיים ופרים פרי הדר לראות ולדאות במראות הצובאות · ואבחר הקיצור בשנם לאו רבותיה ימני נברי וההעתיק מירין כי הנפש היפה תמלאמו ממקומם ובקרב ספרי חכמים תלין · והיו עיני ולבי לעלות על במותי מחלכי החקירה המופתית באמת ואמונה ובזאת התורה אבא מחמת טענה דון מינה ואוקי באתרה וחשקי והפצי לשום נפשי בכפי ולקלע בתוך כף הקלע העיון התורני ולהרחיק הצפוני מאורת צפעוני פוצה פה ומצפצף (4) קול ענות גבורה לא הבין שמועה והיה רק זועה אל הכשדים הוא נופל חוזי שוא והפל הר נופל בלמודו ותתפשהו בבגדו בגד בוגדים תכמות יונים לעשות כונים למלאכת השמים אלהי ספרים · ואף כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי הם לבי בקרבי כי עזה כמות אהבת החשק המופלג בתורת ה' תמימה והכוסף החזק בחקירה האמיתית לדרוש ולתור מנוחה ערוכה בכל ושמורה אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברה · המה יניעון חפצי ורצוני לחות דעתי הקצרה ולהקריב עשירית האיפה ולפום צערא אגרא · ואשאל העזר מהעוז האמתי ירביצני על מי מנוחות מי שיחור שיחות נכוחות וימינו הנאדרי תסעדני במעגלי גלילי האמת ינחני ידריכני בדרך ישרה ויפתח לבי בחדרי תורתו "יורני "החקירה "וזאת "התורה:

L'auteur prend un passage talmudique comme point de depart de sa recherche: גרסינן כמסכת שבת פ' מי שהחשיך · אתמר ר' חנינה אמר מזל מחכים מזל מעשיר ויש מזל לישראל · ר' יוחנן אמר אין מזל לישראל וכו' ·

(1) Jér. 17,16.
(2) Job. 14,14.
(3) I Sam. 26,20.
(4) Isa. X, 14.

La deuxième partie commence aussi par une citation talmudique: אמר שמואל · נרסינן במ"ק פ"ק (1) מארסין אשה אפי' במועד שמא יקרמנו אחר ומי אמר שמואל יקרמנו אחר והא אמר רב יהורה אמר שמואל בכל יום ויום וכו' ·

Écrit. orient. 20 × 14 ff. 52. papier.

COD. 119. TT.

Contient les ouvrages suivants par Samuel David Luzzatto:

1. Traduction et commentaire au livre d'Isaïe. C'est une copie par un de ses élèves auqueul l'auteur l'a plus tard donnée (נתן שר"ל לד"ח תלמידו הת"ר). La première partie de l'ouvrage (jusqu'à I, 28) est dans l'édition de Prague (1842) (2). Cette partie imprimée ainsi que le ms. tout entier renferme des nombreuses corrections par l'auteur soit dans le commentaire soit dans la traduction.
2. Traduction et commentaire au livre de Jéremie. Le commentaire n'arrive qu'au commencement du 7ème chapitre (3). Cette partie du ms. aussi est remplie de corrections et de notes par l'auteur (4). Dans la première page se trouve l'épigraphe suivante: ספר ירמיה מחורגם איטלקית ומפורש עברית מלאכת שד"ל · אני הקטון שבקטנים ד"ח יצ"ו כתבתיו ולמדתיו בכל לבבי ובכל נפשי והראתיו לכל המשכילים חוקרי מצולות ים למען יראו ויבושו הפוקרים והמכחישים וידעו כי ה' אמת ותורתו אמת ונביאיו אמת אנא אימר תשבחן באלהי שמיא מריה דעלמא יהא רעוא קדמך דתפתח לבי באורייתך ופורקן ימינך אחזי לעבדך ואחזי לי כל כתובותי דבר חזקיהו · פה פאדובה בבית מדרש הרבנים ·
3. Traduction et commentaire au livre d'Ezechiel.

(1) La citation est inexacte. Le passage cité se trouve מועד קטן י"ח ע"ב. L'auteur citait probablement par coeur.

(2) De cette édition (Landau) n'ont été imprimées que les 32 premières feuilles cfr. la préface de l'auteur à l'éd. de Padoue pg. 8.

(3) Cfr. l'éd. de Lemberg. 1876. Cette éd. ne contient toutefois que le commentaire.

(4) J'en donne deux exemples extraits du livre d'Isaïe. La note: ונעו אלילי מצרים (XIX, 1) se terminait par les mots suivants rayés plus tard par l'auteur: נעו····כבו ויבא העם וינועו ויעמדו מרחוק (שמות כ' ט"ו) ואין לפרש יחתו ויחרדו, כי לא מצאנו נוע על חחוראה הזאת אלא עם ונהרת, ולב, וינע לבבו (ישעוה ז' ב'); de même la note à (LX, 5) se terminait dans la première version par les mots suivants: ····פחד ממש · שמא להרע להם הם באים אך מיד ירחב לבה כי תראה שהם מביאים לה בניה וגם כספם יביאו לה ···? במתנה, ולפי' בחר אח"כ במליצת כי יהפך עליו, שיש במשמעו בכיונה להזיק כנגד ופחד ·

Le commentaire arrive jusqu à la fin du 28ème chapitre; la traduction jusqu'au 33ème chap. (3).
Ms. sur papier. 31 × 21 ff. 151. 72. 50.

COD. 120.

Recueil de recettes magiques en arabe. Dans les premières feuilles des figures magiques avec notes en différentes écritures. À la feuille n.° 12 commence le recueil. Je reproduis ci-après les premiers mots de quelques numeros seulement.

a. סנורה אלמרא די תשקט כתוב בטהרה וכו׳ *b.* אהבה כוד פתלא זרקא וכתוב פלפלתא האר *c.* איתקאף לסי תאניע ולחשיירא באש אתעזימא וכו׳ *d.* סימן לעאם די יכונו ארעאד פשהורא דיאלו וכו׳ *e.* תעזימא מן ענד החר׳ יהודה לברטאני זלה״ה קוויא מסלמאנייא ביסם אלה׳ ודילאה אלה׳ האדו הומא אשוואייע דיעמא *f.* אלוואחידאן וכו דלמלאכים די *g.* כולהא די פיאה סעיד ודי פיאה נחיס כא יתשכרו פכול שאעה עלא שבעא דרוראדי די הומה שבתאי, צדק, מאדים, חעה נוגה, כוכב, לבנה (liste des heures, des jours et des nuits de la semaine, avec les noms des anges et des planètes sous l'influence desquels ils se trouvent). *h.* (hebr.) לעין הרע ברוק ומנוסה מועתק מספר החכם השלם הדיין תמרין אידא ומצויין כמוהרר׳ כליפס מלכא זלה״ה האדי *k.* חבת תהלך עדיך צוור ראש ישם חבוג וכו׳ הייא דעות אלקאמאר ופיהא לעואייב ביסם אללאה אהבה כוד אטראב מן תחת רזוליהא *l.* ארחמאן וכו׳ אם תנזל למחללא *m.* (hebr.) ליצאר וקול רפרת וכו׳ ולקיבוץ שירים איש מפי איש וזאת הקבלה התירוה האדו למשאיל דנפע די פלחם *n.* אנשי מעשה וכו׳ די בנאדים וכו׳.

Écrit. orient. 19 × 13 ff. 46 papier.

(1) Cfr. l'éd. citée pg. 123-182.

COD. 121.

Rouleau cabbalistique en cuir contenant: *a.* une introduction qui commence par les mots suivants: אמר המאסף הריבמ״ק (?) החקירה ה״ב היא קרובה אל השאלה מה לפנים מה לאחור שנא׳ בחניגה במשנה דף י״ד והנה לזהיות השאלה את עמוקה מאד וכו׳ *b.* אין סוף הפשוט המקיף כל העיגולים והעולמות אין סוף יושר ועיגולים *c.* אשר נאצלו כל העולמות פלונתא דשערי *e.* דרוש אד״ק רישא דל״א *d.* דאד״ק אדיר במרום ה׳ אדירים משברי ים *g.* דיקנא קדישא *f.* פרצוף אבא, פרצו׳ אימא, פר׳ לאה, פר׳ יעקב, פר׳ עולם היצירה, וחשר מטטרון *k.* עולם הבריאה *i.* רחל עולם העשיה שבעה היכלות *l.* שבעה היכלות דיצירה דקדושה שבעה היכלות הטוחיאה והשר סנדלפון *m.* חכמת הפרצופין *n.* חכמת השרטוטין.

Écrit. ital.

N.os 122, 123, 124, 125, 126.

כתובות pour les noces:

de Jacob. b. Salomon Aghib et Anne b. Moïse Aghib. Livourne 5530=1770. enluminée.

» Hillel b. Benzion Tedeschi et Lea b. Moïse Aghib. Reggio Emilia 5540=1780. enluminée.

» Benjamin b. Hayym Basevi et Esther b. Jehuda Terni. Florence 5577=1817.

» Gerson b. Jacob Senigallia et Diamante b. Sabbatäi Mondolfi. Florence 5593=1834.

» Moïse b. Jacob Aghib et Angélique b. Sanson Uzielli. Pise 5620=1860.

NUMÉRATION DES FEUILLES.

Cod.	5	ff.	21
»	6	»	44
»	7	»	105
»	8.1	»	47
»	8.2	»	21
»	8.3	»	36
»	8.4	»	13
»	9	»	43
»	10	»	11
»	11,1	»	72
»	11.2	»	25
»	11.3	»	129
»	11.4	»	18
»	11.5	»	20
»	11.6.7.8	»	32
»	11.9	»	83
»	11.10.11.12	»	26
»	12	»	226
»	13.1	»	62
»	13.2	»	10
»	13.3	»	20
»	14.1	»	19
»	14.2	»	28
»	14.3	»	49
»	15	»	27
»	16	»	384
»	17	»	48
»	18	»	664
»	19	»	151
»	20	»	263
»	21	»	331
»	22	»	351
»	23	»	280
»	24	»	275
»	25.1.2.3	»	46
»	25.4	»	40
»	25.5.6	»	8
»	25.7	»	32
»	26	»	49
»	27.1	»	21
»	27.2	»	31
»	27.3.4	»	6
»	27.5	»	81
Cod.	27.6	ff.	26
»	27.7	»	36
»	28.1	»	39
»	28.2	»	97
»	28.3	»	34
»	29.1	»	171
»	29.2	»	32
»	29.3	»	42
»	29.4	»	63
»	30.1	»	11
»	30.2.3	»	12
»	30.4	»	68
»	30.5.6.7.8	»	28
»	31	»	563
»	32	»	521
»	33	»	250
»	34	»	78
»	37	»	130
»	38	»	322
»	39	»	32
»	40.1	»	12
»	40.2	»	68
»	40.3	»	7
»	40.4	»	37
»	41.1	»	8
»	41.2	»	15
»	41.3	»	34
»	41.4	»	8
»	41.5	»	9
»	41.6	»	70
»	42.1	»	29
»	42.2	»	95
»	42.3	»	58
»	43	»	61
»	44	»	40
»	45.1	»	35
»	45.2.3	»	46
»	46	»	56
»	47	»	90
»	48	»	42
»	49	»	30
»	50	»	14
»	51.1	»	63

Cod.	51.2.3	ff.	57
»	52	»	89
»	53	»	221
»	54	»	111
»	55	»	205
»	56	»	172
»	57	»	50
»	58.1	»	85
»	58.2	»	77
»	59	»	225
»	60	»	172
»	61	»	165
»	62	»	181
»	63	»	38
»	64.1	»	111
»	64.2	»	41
»	64.3	»	4
»	64.4	»	26
»	64.5	»	9
»	64.6	»	2
»	64.7	»	3
»	64.8	»	3
»	64.9	»	6
»	64.10	»	4
»	64 11	»	10
»	65.1	»	20
»	65.2	»	75
»	65.3	»	44
»	65.4	»	6
»	65.5	»	5
»	65.6	»	40
»	65.7	»	10
»	65.8	»	35
»	66	»	98
»	67	»	136
»	68	»	39
»	69	»	121
»	70	»	86
»	71.1.2	»	83
»	72	»	199
»	73	»	124
»	74	»	147
»	75	»	284
»	76.1	»	75
»	76.2	»	57
»	76.3	»	81
»	77	»	76

Cod.	78	ff.	412
»	79	»	96
»	80.1	»	87
»	80.2	»	6
»	81	»	185
»	82	»	172
»	83	»	804
»	84	»	43
»	86.1	»	4
»	86.2	»	25
»	86.3	»	50
»	87	»	146
»	88	»	148
»	89	»	284
»	90	»	63
»	91	»	168
»	92.1	»	236
»	92.2	»	64
»	93	»	256
»	94	»	152
»	95	»	128
»	96	»	201
»	97	»	59
»	98	»	28
»	99	»	71
»	100	»	149
»	101	»	37
»	102	»	41
»	103	»	16
»	104	»	22
»	105	»	13
»	106	»	137
»	107	»	16
»	108	»	19
»	109	»	33
»	110	»	133
»	111	»	203
»	112	»	201
»	113	»	72
»	114.1	»	15
»	114.2	»	46
»	115	»	129
»	116	»	135
»	117.1	»	92
»	117.2	»	244
»	118	»	39

IMPRIMÉS.

ABIAD Sar Schalom Basila b. Menahem Sanson

ספר אמונת חכמים (Sur la transmigration de ames contre les doctrines des philosophes).

Mantoue 1730. 4°.

Nella Stamperia di S. Benedetto, per Alberto Pazzoni (St. « Panzoni ») avec les approbations de R. Jacob b. Samuel Aboab et de R. Nehémia b Jacob Kohen (Ferrare). Au verso de la f. 53 et suiv. une décision sur le vin interdit par le père de l'auteur (Menahem Sanson). Les deux dernières feuilles (non numerées) du livre renferment la dissertation géografique en italien: Ritrovare se una Regione sia Settentrionale o Meridionale etc. (St. 2286. Ze. 79)

ABRAHAM Azulaï b. Mordekhaï.

ספר זהרי חמה וחוא פירוש על ספר הזהר בקיצור מחבור כמהר"ר אברהם גאלאנטי

Venise 1655. 4°.

Andrea Vendramin corr. R. Moïse Zacut. La préface de l'auteur est suivie par les approbations de: David b. Jacob קאשיריש, Moïse ibn Schoschan, Israël Benjamin Jehuda Espériel, Israël b. Azaria Zabi, Moïse b. Jacob חליבה, Sabbataï Pollastro, Jehuda ביזידו, Eliézer ibn Arhà. (St. 666 Ze. 22)

ABRAHAM Balish (בלעיש) b. Schalom.

ספר תבואת יקב *Livourne* 1820. fol.

Saadun, Molco et associés. Recueil de notes sur la Bible, sur 8 traités du Talmud, et sur 9 livres du משנה תורה de Maïmonide. Trois exemplaires. (St. — Ze. —)

ABRAHAM de Balmis b. Meïr מקנה אברם.

Venise (Bomberg) 1523. 4°.

Grammaire hébraïque avec la traduction latine suivie par un traité sur les accents par Kalonymos b. David. (St. 667 Ze. 23)

ABRAHAM de Boton b. Moïse.

ספר לחם משנה... על סף' משנה תורה להרמב"ם

Venise 1606. 2 vol. fol.

Daniel Zanetti par Joseph b. Jehuda de Nubes corr. Isaac Gerson. Dans la dernière page du premier vol. deux poésies dont la première par R. Moïse Tarphon. Cens: Revisto p. me Antonio Fran. Enriques d'ordine dell'ill.^{mo} e R.^{mo} mons. Arciv. d'Urbino 1687. Deux exemplaires. (St. 671 Ze. 25)

———— *Amsterdam* 1703. 2 vol. fol.

Immanuel b. Joseph Athias avec une dédicace de l'éditeur à Jahacob Hisquia Machado. (St. 671 Ze. 583)

ABRAHAM Kohen Porto b. Yehiel.

חבור חות יאיר... וכלם פרפארות מיוסדים על מאמרי חז"ל *Venise.* 1628 4°.

Pietro, Alvise e Lorenzo Bragadini per Giov. Calleoni. Dedié par l'auteur à R. Samuel Hayyim Bassan, disciple de R. Samuel Melidola (מלידולה). Avec une approbation signée par les rabbins de Venise: Léon Modena, Simha Luzzatto e Nehémia Loeb Saraval. (St. 704 Ze. 18)

ABRAHAM Menahem Kohen Rapa Porto b. Jacob.

מנחה בלולה והוא פירוש על חמשה חומשי תורה

Vérone 1594. 4°.

Questo libro intitolato dall'Autore « Presente mescolato » è stampato in Verona in casa di M. Francesco dalle Donne l'anno corrente MDXCIIII.

Publié par Abraham b. Yehiel Kohen Porto, avec une poésie par R. Abraham Pescarolo et une épigraphe par l'auteur (p. 207) avec la date suivante כותב פה... קרימונה היום יום ד' עשרים וארבע שבט שי"ן מ"ם בי"ת לפרט (1582) קטן. Deux éxemplaires.

(St. 704 Ze. 32)

ABRAHAM ibn Ezra b. Meïr.

ספר צחות ברקדוק *Venise* 1546. 8°.

C'est le n.° 3 de la collection: דקדוקים imprimée par Bomberg. (St. 685 Ze. 23)

ספר מאזני לשון הקדש *Venise* 1546. 8°.

C'est le n.° 4 de la collection: דקדוקים imprimée par Bomberg (St. 684 Ze. 22)

ספר מרגליות טובה והוא פירוש··· לפירושו של החכם··· אברהם ן' עזרא··· והנה שלשה המה··· הראשון מן··· החכם··· שמואל צרצ"ה··· אשר חיבר פירוש מקור חיים עליו··· ואחריו··· הרב יוסף הספרדי··· ואחריו החכם ר' שמואל הספרדי··· מוטוט וכו' *Amsterdam* 1721. fol.

Isaac di Cordova publié par Yekoutiel Lazi b. Nahum Aschkenazi. À la fin du vol. une poésie par Hayyim Altschul de Prague, l'imprimeur. (cfr. JE. I, 478). Nombreuses notes marginales. (St. 680 Ze. 22).

ABRAHAM Hurwitz b. Sabbataï.

זה ספר נקרא עמק ברכה··· ובו ימצאו דינים וטעמים על ברכת הנהנין וברכות התפילות וכו' *Cracovie* 1597. 4°.

Isaac b. Aron Prostitz. Dans cet exemplaire le deux dernières feuilles (n. 129, 130) sont doubles. (St. 692 Ze. 27)

ABRAHAM Klausner

מנהגים *Riva* 1558. 8°.

(St. 697 Ze. 32).

ABRAHAM Laniado b. Isaac.

טפר מגן אברהם··· בתורה נביאים וכתובים ומאמרי ז"ל ···שבעה עשר דרושים *Venise* 1603. 4°.

Daniel Zanetti corr. Isaac Gerson. (St. 698 Ze. 19)

ABRAHAM le patriarque (Pseud).

ספר יצירה עם ד' באורים וכו' Ed. Pr. *Mantoue* 1562. 4°.

Par Jacob Kohen di Gazzuolo. Les commentaires sont en réalité cinq, c'est-à dire ceux d'Abraham b. David (?), de Moïse Botarel, de Moïse b. Nahman (?) d'Eléazar b. Jehuda de Worms, et de Saadia Gaon (spur). Dans la dernière page une liste d'ouvrages cabbalistiques, presque tous inconnus. (St. 553 Ze. 13).

ABRAHAM Saba.

צרור המור באור על התורה *Venise* 1567. (Cavalli) fol.

(St. 706 Ze. 33).

ABRAHAM Sason.

קול מבשר מפענח נעלמים וגלי רזין דטמירין במראות איש חמודות במראות טהורות (וקוי ששון) (Comm. au livre de Daniel) *Venise* 1605. (De Gara) 8°.

(St. 709 Ze. 33)

ABRAHAM Schalom b. Isaac.

ספר נוה שלום··· הוא כלול מכל החכמות למודיו טבעיות אלהיות מדרשות אגדות וכו' *Venise* 1574. (De Gara) 4°.

Par Meïr b. Asher avec une préface et deux poésies d'introduction, une table du contenu des différents chapitres, une table des sentences (מאמרים) et des passages bibliques cités. À la fin du vol. le nom du doge Alvise Mocenigo. (St. 709 Ze. 19)

ABRAHAM Shamu b. Reüben.

ספר ויעבור אב רם והוא לוח מקביעות חדשים ומועדים עם תקופות רב אדא ומר שמואל וראשי חדשי הנוצרים למשך צ"ד שנים המתחילים משנת הת"צ (1730) עד שנת התקפ"ג (1823) *Venise* 1734 (פתוח) 8°.

Stamp. Bragadina par Benjamin b. Aron Polacco. L'auteur est appelé dans le titre: אברהם בכ"ר ראובן שמו וצ"ל שנפטר בעיר קורפויע"א. La disposition des tables pour chaque année est la suivante: 1 שער מודדות 2 שער תקופות 4 שער תקופות רב אדא 3 ראשי חדשים שער 6 שער מועדים וצומות 5 למר שמואל שער חדשי הנוצרים 7 פרשיות והפסקותיהן.

À la fin du vol. (f. 72) un avertissement de l'imprimeur au lecteur. (St. — Ze. —)

ABRAHAM Zahalon b. Isaac.

ספר מרפא לנפש··· ובו ימצאו··· תיקוני הנפש ורפואתם מהמקובל האלהי כמהר"ר יצחק לוריא אשכנזי וכו' *Venise* 1595. (De Gara) 4°.

St. « f. 20ª custos ותשלם sed nihil sequitur. » Dans l'exemplaire catalogué par St. manquait évidemment la dernière feuille laquelle contient l'épigraphe suivante: (sic!) ותשלם כל המלכה היום יום ו' י"ג לחדש אני לדודי ודודי לי פרשת ויהפך ה' אלהיך לך הקללה לברכה כי אהבך ה' אלהיך שנת וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלהים וישישו בשמח"ה לפ"ק אלהים יחננו להת לנו עוז ותעצומות להדפים ספרים הרבה אין קץ כאשר עם לבבנו ויקבץ נחדי ישראל במהרה בימינו אכי"ר (St. 1136 Ze. 19)

AHAÏ Gaon

שאלתות *Venise* 1546. fol.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. (St. 713. Ze. 35)

AKIBA b. Joseph rabbi (Pseud).

אותיות של ר' עקיבא וצ"ל *Cracovie* 1579 4°.

Sous le règne d'Étienne Le titre porte la date הותחל יום י"ט אלול השל"ט c'est à dire que le livre a été commencé le jour 19 Elul. (St. « inc. fer. V. 9 Elul »?)

(St. 519 Ze. 37)

ALEXANDRE KOHEN (SÜSSLEIN).

ספר האגודה.... קיצור מחדושי דינים היוצאים מכל מסכתא ומסכתא.... ומפסקי הגאונים.... ועוד נוסף עליה חדושי דינים שהוסיף מדיליה וכו׳

Cracovie 1571. fol.

Isaac b. Aron Prostitz. Publié par R. Joseph b. Mordekhaï Gerson Kohen Zedeq (כ״ץ).

(St. 730 Ze. 39).

ANONYMES.

ספר ארזי לבנון הוא כלול משבעה חבורים.... מדרש כונן.... ספר האמונה והבטחון.... וספר הנקוד.... וספ׳ סוד החשמל וספ׳ מעין החכמה.... וספ׳ פרקי היכלות.... כללי מדרש רבה

Venise 1601 (De Gara) 4°.

Quatre exemplaires. (St. 521 Ze. 53).

ספר דעת זקנים והוא חבור כולל על התורה הראשון מרבותינו בעלי התוספות.... והשני ספר מנחת יהודה מרבינו יהודה בר אליעזר.... עפר יעקוב (על רש״י והרא״ם) ....גם איזה ביאורים מהרב.... משה זכות *Livourne* 1783. fol.

Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun. Quatre exemplaires. (St. 530 Ze. 618).

ספר דקדוקי רש״י יורה דעה למה ומה ומי הכריחו במקומות העמוקות לפרש״י כאשר הטיב דברו *Riva* 1560. 4°.

Ce recueil de notes aux observations grammaticales contenues dans le commentaire de Rashi au Pentateuque a été publié sans nom d'auteur. Dans la première page de cet exemplaire un érudit auquel le livre appartenait a écrit la note suivante: החכם המרקדק הגדול ר׳ אריהו האשכנזי ז״ל עיין בספרו ס׳ הבחור במאמר נ׳ סוף עיקר י״א שכתב וז״ל וכבר ידעתי לחבר ספר אחר ואבאר בו כל דברי רש״י אשר דבר ברקדוק בפירוש התורה אם יאריך ה׳ יתברך חיי עכ״ל ·

L'hypothèse que ces notes appartiennent au célèbre grammairien Elia Levita est, à mon avis, assez captivante et le passage cité ne manque pas de lui conferer une certaine vraisemblance. Il resterait toutefois à expliquer par quelle circonstance l'ouvrage d'un auteur si connu ait été imprimée comme anonyme une dizaine d'années seulement après sa mort.

(St. 530 Ze. 719).

חבור המעשיות והמדרשות והאגדות.... ומעשה ירושלמי ומעשה רבי בוסתנאי

Vérone 1647. 8°.

Par Francesco Rossi (St. « de Rossi »). ff. 40 16 non numérées. Au dessous du titre on lit: נדפס רביעי לתשוקת היקר והמפואר כה״ר עשהאל בן כה״ר שמואל מפוליניה ז״ל מיפסארו (sic!).

ANONYMES — *contin.*

(St. « desiderio Jos. Schalit Richetti Zafatentis b. Eliézer »?) (St. 607 Ze. —).

חרבות ירושלם.... מגיד מקצת הצרות אשר עברו חלפו על ירושלם. (Histoire des persécutions par les Turcs en 1625.)

Venise 1636. (Vendramin) 4°.

(St. 550 Ze. 322)

ספר ילקוט חדש והוא נלקט.... מכל ספר זוהר הגדול וזוהר חדש ותיקוני הזוהר ויונת אלם וספר הכוונות ועשרה מאמרות וגליא רזיא וצפונות.... גם חדושי מדרשים הנמצאים בגלאנטי ובמגלה עמוקות וחדושי.... מספר חסידים גם מדרשים תמוהים מילקוט הגדול ופרקי ר״א וכו׳

Lublin 1648. 4°.

Par Zebi b. Abraham Kalonymos Japhé.

(St. 551. Ze. 783)

ספר יפי נוף

Venise s. a. (157...? Zuan de Gara). 8°.

J'ajoute quelques détails qui manquent dans St. sur le contenu de ce livre assez rare. Dans le recueil des lettres de R. Jehuda Sarko se trouve une lettre à R. Joseph Hamon (Costantinople) pour le jour de ses noces; une lettre à R. Joseph ibn Yachia (c'est probablement le médecin du sultan Suleyman, m. 1574); une lettre à R. Hayyim Alphual (Rhodes). Dans la deuxième partie du livre après le נוסח המלכות se trouve un hymne anonyme commençant par: איום ונורה איום ונורה נדרש לדורשיך suivi par les cinq בקשות très-connues de Moïse ibn Alaschkhar (Zunz. Syn. P. pg. 529). Je n'ai pas trouvés dans cet exemplaire les hymnes d'Eléazar Zajjag dont parle St. (St. 551 Ze. 394)

כל בו (Recueil de rituels et cérémonies).

Venise (Giustiniani) 1547. fol.

Cens: 1600 die 20 Xbris. Andreas de Scribanis not.s SS. offi. Plac. (Plaisance). Le même censeur a mis sa signature encore une fois dans la dernière page du vol. avec une legère variante: Andreas scrib.s not. s. offi. Plac. — Revisto per mi Fra Luigi 1597 et in Piacensa (sic!) quanto ho saputo 1600. Trois exemplaires.

(St. 556 Ze. 191)

Venise 1567. fol.

Par Zorzi de Cavalli. Sur le frontispice la note suivante: זה הספר לקחתי משושן סודות החכם הר׳ יצחק קאוהש (Cases) נר״ו פה ליגורנה (Livourne) יע״א שבט אשיר״ה לה׳ ליצירה (1751). נאם ע״הכ״ה יוסף ן׳ סאמון ס״ט. (V. Mortara pg. 10 et 58). (St. 556. Ze. 191)

ANONYMES — *contin.*

ספר לקוטי שושנים והוא חבור.... מלוקט מ׳אוני.... כמהר״ר יעקוב בירב.... מוהר״ר מאיר ערמה.... מהור״ר עוכריה ספורנו.... כמוהר״ר יצחק גרשון. *Venise* 1602. 4°.

Daniel Zanetti par David ibn Hin corr. Isaac Gerson. (St. 863 Ze. 205).

ספר מהררי נמרים.... כללי הגמרה ממוהר״ר עמנואל ספרדי וכללי הגמרה.... ר׳ דויד ן׳ זמרא וק״ו מהר״ר שמואל אלבלנסי (Alvalensi) וק״ו ממוהר״ר ן׳ מוסא וביאור קצת סוגיות מהרמב״ן ומהר״ם מנורניש וקצת חדושים ממהר״ר אברהם די בוחון. *Venise* 1599. 4°.

Daniel Zanetti par Abraham ibn Akra.

L'énumération donnée dans le titre ne correspond pas à celle donnée par Abraham ibn Akra dans son introduction dans laquelle est mentionné un écrit sur les Tossafot de Meghilla par ר״י אבי רב (Jacob Berab?) et aucune des deux énumérations ne correspond en tout cas au contenu du livre même. Dans ce dernier après les כללי הגמרה de Immanuel Hassefardi et de David ibn Zimza (ff. 1-18 mal numerées) viennent les traités de Samuel Alvalensi et de R. ibn Mousa et le רבור התוספות de Jacob Berab lesquels occupent 6 feuilles avec numération à part. La dernière partie du vol. (ff. 19-56 mal numérées) contient les nouvelles talmudiques suivantes: 1° פרקא קמא דחגיגה (Nahmanide) 2° פרקא קמא ממס׳ כתובות non mentionnée dans l'introduction 3° קצת חידושי קמא (Abraham di Boton) 4° et 5° סוגיא ממס׳ מציעא ושביעות attribuées dans l'introduction à Nahmanide. (St. 665 Ze. 28)

משבית מרחמות *Venise* 1606. 4°.

Zanetto Zanetti par Isaac Gerson. Recueil de décisions par différents rabbins italiens permettant (מתירים) l'usage du bain rituel de Rovigue, réplique au livre intitulé מרחמות ה׳ publié auparavant par les adversaires à la tête desquels se trouvait le frère du propriétaire du bain même, R. Abtalion di Consigli. Je rectifierai et j'ajouterai quelques détails à l'analyse de St. Le 6ème rabbin n'est pas R. Baer b. Samuel, mais bien R. Barukh b. Samuel; l'auteur du n°. 10 n'est pas R. Ephraïm Figo, mais son fils R. Azaria rabbin de Venise. À la feuille 16a le Rabbin Joseph Samega dit qu'il a écrit sa décision à la requête de R. Yekoutiel Conzio de Rovigo. Or ce nom Conzio attribué à un rabbin inconnu et qui n'est jamais mentionné dans l'histoire de cette célèbre controverse ne peut à mon avis s'expliquer que par une erreur d'imprimé. Il ne saurait être question ici que de Yekoutiel Consigli, c'est à dire du propriétaire même du bain au sujet

ANONYMES — *contin.*

duquel la question était débattue. Les rabbins de Rome qui envoyèrent pour cette publication leurs approbations sont les suivants: R. Mazliah b. Isaac Kohen, David b. Joseph Della Rocca, Oabah (אהבה) b. Moïse Kohen de אנסקריוי (?), Samuel b. Moïse de Castelnuovo, Joseph b. Sabbataï Elhanan de Rieti (Sienne), Raphaël b. Benjamin de Modigliana. Les derniers numeros appartiennent à Menahem Azaria (de Fano), Simon ibn Habib (?), Tobie Hallévi, Zion b. Samuel Franzes, Eliézer Hayyim Nizza et Jacob Heilbronn. Les deux dernières feuilles (non numérées) renferment la correction des nombreuses érreurs d'imprimé. (Cfr. L. Blau. Leo Modenas Briefe. Budapest 1906 p. 127-137.) (St. 622. Ze. 372)

הפסק אשר פסקו כמהר״ר יצחק ליאון ן׳ צור וכמהר״ר יעקוב ישראל מריקנט.... לדון.... הריב אשר בין כמהר״ר שלמה ממו׳ דלול׳ (Montedel-lolmo) ובן כמהר״ר יעקב קאטלנו וכו׳ *Rome* 1547. 4°.

Salomon b. Isaac de Lisbonne.

(St. 632. Ze. 383)

משפטי החרם והנדוי והנציפה *Constantinople* 1516? 8°.

Cet écrit a été souvent placé parmi les ouvrages attribués à R. Moïse b. Nahman parce qu'il a été confondu avec la dernière partie du ספר כל בו intitulée משפטי החרם להרמב״ן. En réalité les deux écrits bien qu' offrant une certaine analogie n'ont rien à voir l'un avec l'autre. Ce livre a été publié avec les הלכות טרפות de David b. Salomon ibn Yachya. q. v. (St. 1964. Ze. 556)

ספר ספרא *Venise.* 1545 fol.

Bomberg par Cornelio Adelkind. Deux exemplaires. (St. 627 Ze. 699)

ספר ספרא עם פיר׳ קרבן אהרון *Venise* 1609-11. (De Gara) fol.

Au verso du frontispice la marque de l'éditeur avec les mots ויתאו המלך יפיך Je ne l'ai trouvée dans aucun autre de ses livres. Deux exemplaires. (St. 627. Ze. 699)

ספר ספרי *Venise* 1545. fol.

Bomberg par Cornelio Adelkind. Deux exemplaires. (St. 628 Ze. 700)

זה ספרא דאדם קדמאה שנתן לו רזיאל המלאך (ספר המכריש תפלת אדם הראשון ספר רזיאל המלאך ספר רזיאל הגדול ספר רזיאל (נח) מעשה בראשית תפרות ספר המזלות קמיעים פירוש של שם מ״ב אותיות).

Amsterdam 1701. 4°.

Moïse b. Abraham Mendes Qûitinio (?קויטיניו)

(St. 689-40. Ze. 35).

ANONYMES — *contin.*

פתח דכרי *Venise* 1546. 8°.

C'est le n.° 2 de la collection דקדוקים imprimée par Bomberg. (St. 635 Ze. 574)

חלק ראשון מן פתחי לבנון החפצים לדבק··· יום ירדשון לכך ימי חדש ושנה ציורופי שמות וניקודים··· כאשר מבואר בספר שושן סודות··· ובספר אראב"ד בפירושו על ס"י וכו'

s. l. et a (*Venise*? 17...?) 8°.

Ce volume contenant un calendrier cabbalistique est assez rare. Le titre suivi par l'introduction est contenu dans la première page. (Ze. « imperfect, wanting title-page » est inexact puisque la première feuille porte le n.° 1, c'est-à dire que le livre n'a pas de frontispice). (St. — Ze. 638)

ספר תמת ישרים *Venise* 1622. fol.

Pietro e Lorenzo Bragadin. Il contient les ouvrages suivants:

1 ספר אהלי תם recueil de consultations par R. Tam ibn Yachya b. David (ff. 114);

2 ספר דרך תמים recueil de notes à R. Alphes et à ses commentateurs par divers rabbins parmi lequels l'auteur de l'ouvrage précedent et son fils Ghedalya (ff. 116 [err. 98.]);

3 סיומא דפסקא par R. Joseph Schalom (supplément aux consultations contenues dans le n.° 1) (f. 117-120);

4 ספר תמים דעים. Décisions par R. Abraham b. David et notes critiques à R. Alphes (f. 1-78);

5 מאמר כל דאי par Elia Levita (f. 78-92);

6 מפתח הגמרה par Eljakim Finzi (f. 92-94);

7 כללי שמואל méthodologie talmudique par R. Samuel ibn Serillo (f. 1-32);

8 הנהת ספרא והגהת אבות דר' נתן (f. 33-66).

St. a eu probablement sous les yeux un exemplaire mal relié; le titre même contient d'ailleurs les noms des différents ouvrages dans l'ordre que j'ai suivi. La numération des feuilles est par conséquent la suivante: ff. 114 + 120 + 94 + 66. (St. 647 Ze. 84)

ספר תנא ורבי אליהו.

Venise 1598. 4°.

Daniel Zanetti sur commande de Jacob b. Gerson Baq corr. Jacob b. Joseph (יוזפא) Sorzin Kohen Zedeq איש קשטילאן (Castellazzo) (St. קשטילאן). (St. 651 Ze. 224)

ARON Abraham b. Baruch

אנרת הטעמים s. l. 1582. 16°.

Je me permets de rectifier deux observations par St. que je trouve inexactes. La date du livre est contenue dans les seuls mots פר"ח מט"ה qui sont caractérisés par des petits traits obliques; le mot מקרא a des traits perpendiculaires comme le mot לבית et ne doit pas être computé. L'acrostiche contenu à la fin du livre ne présente aucune irrégularité; il est le suivant: אהרן אברהם בר ברוך ז"ל. L'observation de St. « ubi ע (עליון) magnum quid significat nescio » ne subsiste pas, parce que la ע initiale du mot עליון est parfaitement identique aux autres ע, c'est à dire qu'elle n'est pas du tout plus grande et n'est pas même marquée. Elle n'appartient pas à l'acrostiche. (St. 716 Ze. —)

ANONYMES — *contin.*

ARON Lévi b. Joseph.

ספר החינוך יבאו בו התרי"ג מצות··· מסודרות על פי סדר הפרשיות

Venise 1600. (De Gara.) 4°.

Deux exemplaires. (St. 724 Ze. 4)

ASHER b. Yehiel

שאלות ותשובות *Costantinople* 1517. fol.

Sur le frontispice note suivante: אשר חנן אלה' את עבדו וזכיתי וקניתי אותו על יד הסרסור ר' יוסף עראמא בסך מ' כספים ישועה לוי. C'est une note très intéressante, puisqu'elle nous fournit la preuve que R. Jeshua Lévi, l'auteur des הליכות עולם vivait encore en 1517. (St. 751. Ze. 60)

———— éd. augmentée et publiée sous la direction de R. Benzion Sarfati ed de R. Isaac Gerson. *Venise* 1607. (Zanetti) fol.

Cens: Clemente Renato. (St. 751. Ze. 60)

AVICENNE (ibn Sina)

הקאנון הגדול *Naples* 1491-92.

Par Azriel b. Joseph. Traduction hébraique par Joseph Lorki et Nathan Hameathi. Nombreuses notes marginales en hébreu, en latin et en italien (transcr.) (Cfr. St. H. Ue. pg. 623 et sv.)

Dans la première page est écrit: קניתיו מן החכ' ר' יהורה מצליח פאדיבא (Padova) בער··· היום ר"ח חשון תמ"ב (1682) לפ"ק אע"מ.

(De Rossi, XV pg. 86. St. 767 Ze. 293)

AVERROÈS (ibn Roschd)

כל מלאכת הגיון לארסטוטלי' מקצורי' אבן רשד

Traduction hébraique par Jacob b. Machir (Cfr. St. op. cit. pg. 54). *Riva* 1559. 8°. (St. 763 Ze. 600)

קצור אבן רשד על שמע טבעי לארסטוטלס וכו'

Traduction hébraique par Moïse b. Samuel ibn Tibbon. (Cfr. St. op. cit. pg. 109) *Riva* 1560. 8°. (St. 364 Ze. 600)

AZARIA de' Rossi b. Moïse

ספר מאור עינים *Mantoue* 1574-75. 4°.

Cet exemplaire (ff. 188) se termine après la table des chapitres avec les mots תם ונשלם תהלה לאל בורא עולם.

(St. 747. Ze. 66)

BARUCH B ISAAC DE WORMS.

ספר התרומה *Venise* 1523 (Bomberg) 4°.
(St. 774. Ze. 77)

BEHAÏ B. ASHER.

ספר רבינו בחיי ביאור על התורה
Venise 1546. (Bomberg) fol.
——— *Riva* 1559. 4°.
(St. 779. Ze. 72)

BEHAÏ B. JOSEPH IBN BAKODAH.

ספר חובת הלבבות *Mantoue* 1559. 4°.
Par Meïr b. Ephräim Padova et Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo corr. R. Abraham b. David Provenzal. Deux exemplaires.
(St. 781. Ze. 73)

BENJAMIN ZEEB B. MATATIA.

בנימין זאב שו"ת *Venise* 1539 (Bomberg) 4°.
Sur le frontispice les notes suivantes: al mio magg. figliolo cariss.° Giuseppo della Mirandola. קנין כספי אברהם יצ"ו בכהר' אלחנן שמואל פארווה זלה"ה · אני אברהם בחלוק' שעשיתי עם דוד כמהר' גרשון יצ"ו שנת שצ"ט (1639)
Cens: subsignavi ego Guidus monotius Regioñus (Regiomontanus) de Mant.° (Mantoue) P. Jacobi Geraldini commis. Aulici et ducalis die 18 Martii 1556 — Deux exemplaires.
(St. 791 Ze. 86)

BEZALEEL ASHKENAZI B. ABRAHAM.

שאלות ותשובות *Venise* 1595. fol.
Par Matteo Zanetti et Cominò Presigno. Deux exemplaires. (St. 788. Ze. 94)

BIBLE.

מקרה גדולה (la 4ème Bible rabbinique)
Venise 1568. 4 vol. fol.
Par Zuan de Gara litter. Bomberg.
(St. 37. Ze. 98)

חמשה חומשי תורה נביאים וכתובים (sans points-voyelles). *Anvers* 1573-74 (Plantin) 8°.
(St. 39 Ze. 98)

מקרה גדולה (la 5ème Bible rabbinique).
Venise 1617-19. 4 vol. fol.
Pietro e Lorenzo Bragadini per Giovanni Ca- corr. jon Léon Modena. (St. 70. Ze. 99)

BIBLE. — *contin.*

חמשה חומשי תורה ונביאים··· וכתובים עם פי' המלות על פי הדקדוק ופי' אופן קריאת טעמי אמ"ת וכלליהם
Venise 1639-38. 4 part. 4°.
Giovanni Vendramini par Giovanni Martinelli Le nom du commentateur R. Jacob Lombroso, (non mentionné dans le titre) se trouve dans la préface dont les paragraphes 2, 3 et 4 portent réspectivement les titres suivants: כללי הקמץ חטוף, נוסח הטעמים, קצור הכללים להתנהג בפירוש הלעז Chacune des quatre parties a un frontispice à part, la numération des feuilles toutefois est continue. Dans la 1ère partie une poésie par Léon Modena. Dans la 1ère et la 4ème part. qui portent la date ש"צט (1639) l'imprimeur Martinelli est mentionné comme האומן; dans la 2ème et la 3ème part. qui portent la date שרש מאות ותשעים ושמנה ליצירה il est mentionné comme פקיד (Dans la 3ème partie on a oublié le mot ושמנה). Deux exemplaires
(St. 80 Ze. 99)

Biblia en lengua Espanola. Traducida palabra por palabra de la verdad Hebrayca por muy excelentes letrados. Vista y examinad a perel officio de la Inquisicion. Con Privilegio del Illustrissimo Senor Duque de Ferrara. En Amsterdam.
de Gillis Joost en el Nieuwe - Straet
5416 = 1646. fol.
(St. — Ze. —)

ספר קהלות משה והוא המרקא גדולה עם כל הפירושים וכו' (la 7ème Bible rabbin.)
Amsterdam. 1724-28 (Frankfurter) 4 vol. fol.
(St. 135-6 Ze. 101)

ארבעה ועשרים ובגליון יבא פירוש המילות בלשון איטאלייניו *Venise.* 1739. 5 vol. 4°.
Nella Stamparia Bragadina corr. Isaac Foà.
Le texte est précédé par un abrégé de grammaire hébraïque par R. Simha Calimani et suivi par: לוח מכל שרש' ששמאלית ושימנית, לוח המדות, לוח המטבעות, לוח המצות להרמב"ם
Le titre donné par Ze. étant différent, je ne sais pas si c'est tout à fait la méme édition.
(St. — Ze. 101)

BIBLE. — *contin.*

ספר ארבעה ועשרים עם תוספת מרוכה··· מהרב הכולל··· ירידיה שלמה מנורצי··· קראתי שמו מנחת שי *Mantoue.* 1742 - 44. 4 vol. 4°.

Raphaël Hayyim d'Italia par Josué Michel de Sezze. corr. Raphaël Hayyim b. Abiad Sar Schalom Basila. L'approbation contenue dans le 1er vol. est du père du correcteur, R. Abiad b. Menahem Sanson Basila; la préface (הקרמת מע' המניה) au contraire appartient au fils. (St. « praef. et censura Abi-ad etc. ») Chaque vol. a un frontispice orné par 8 gravures illustrant l'histoire sainte avec des passages bibliques. Le titre est en partie rouge. Chaque volume se termine par une table des variantes des éditions d'Athias, Bomberg, Stephanus et Plantin. (Cfr. l'éd. Amsterdam 1724-28 קהלות משה). À la fin du dernier vol. une brochure (avec pagination à part) contenant des règles de grammaire (כללי בנדכ"פת כללי הקמץ) et un מאמר המאריך en 7 chapitres. Trois exemplaires (St. 141 Ze. 152)

תורה נביאים וכתובים Biblia.... hebrayco y español.

Amsterdam 1762. 4 part. fol.

Par Joseph, Jacob et Abraham b. Salomon Proops. Deux exemplaires dont l'un avec le titre en rouge. (St. — Ze. 102)

תורה נביאים וכתובים. The Old Testament English and Hebrew with remarks etc. By A. Bayly. *Londres* 1774. 4 vol. 8°. (St. — Ze. 102)

ארבעה ועשרים ···על ארני פו ספר הבהיר מנחת שי עושה אורים

Pise 1803. (Samuel Molco) 4 vol. 4°.

Avec la traduction éspagnole (en caractères hébr.), l'explication des mots et locutions difficiles en marge et un abrégé de grammaire hébraïque. Trois exemplaires dont deux sur papier bleu. (St. — Ze. —)

ארבעה ועשרים עם פירוש חומת אנך··· לר' חיים יוסף דור אזולאי

Pise 1803. (Molco) 4 vol. 4°.

Trois exemplaires dont un sur papier bleu (éd. de luxe). (St. — Ze. 102)

ארבעה ועשרים··· וכהנה מדוי יקה··· מספרי··· מנחת שי··· ודקדוק··· מעשה ידי··· כמהרר' שמחה קאלימאני

Livourne 1834. 2 vol. 4°.

Par Eliézer Menahem Ottolenghi. Avec la traduction italienne des passages difficiles en marge. Réimprimée d'après l'éd. de Venise 1739. (St. — Ze —)

(חומש עם הפתרות ומגילות) Sans points-voyelles. Sur parchemin. *Ixar* (1490-95?) 4°.

BIBLE. *Pentateuque*

Par Eliézer Alantansi dont le nom est donné par les initiales de la poésie qui termine le livre. De cet incunable très-beau et rarissime on ne connait que deux autres exemplaires complets (dans la Bodlèienne et la Laurentienne; ce dernier provenant de la bibliothèque de St. Marc). Cette éd. a des initiales ornées aux cinq livres de la Loi et aux cinq Meghilloth à l'exception toutefois du livre des Lamentations dont l'initiale n'a pas été exécutée. Les deux pages contenant le Cantique après le passage de la mer Rouge (Ex. XV) ont aussi les bords ornés (animaux divers). Dans cet exemplaire parfaitement conservé les points-voyelles ont été ajoutées à la plume dans presque tout le livre. Dans les marges quelques notes et variantes au texte biblique. (De Rossi. Ann. XV, pg. 143; St. 156. Ze. —)

חמשה חומשי תורה עם תרגום ופירוש רש"י ופירוש רבינו משה ב' נחמן גירונדי · עם פירוש רבי יצחק אבואב על פירושו וחמש מגילות והפטרות *Venise* 1548. fol.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. Les haphtaroth avec frontispice à part. (St. 24. Ze. 107)

חמשה חומשי תורה··· עם התרגום Sur parchemin *Sabbionetta.* 1557 (Foà). 16°.

Cette éd. comprend aussi les Haptaroth et les Meghilloth (non mentionnées dans le titre); elles manquent dans cet exemplaire. (St. 28. Ze. 108)

חמשה חומשי תורה וחמש מגילות והפטרות מכל השנה *Amsterdam* 1693 (Steen) 16°.

Très belle édition en caractères minuscules. Le titre des Haphtaroth est daté de 1643, celui du Pentateuque de 1698 (!). (St. 107. Ze. —)

חמשה חומשי תורה עם תרגום אונקלוס ורש"י עם ביאור דבק טוב וחמש מגילות עם תרגום שני והפטרות עם פירוש רד"ק *Amsterdam* 1735. 4°.

Hirsch Lévi Rofé par Hayyim b. Gumpel Altschul et Moïse Schreiber (St. — Ze. 800)

ספר חמשה חומשי תורה עם חמש מגילות והפטרות כמנהג כל קהלות הקודש *Venise* 1741. 4°.

Nella Stamparia Bragadina corr. Gad b. Isaac Foà (St. —Ze. —)

אורחות חיים פירוש חדש (אור חיים) על חמשה חומשי תורה עם תרגום ופירש"י הכינו כמוהרר חיים ז' עטר *Venise.* 1742. 2 vol. fol.

Nella Stamparia Vendramina par Meïr b. Moïse Hayyim da Zara et Daniel b. Raphaël Hayyim Bueno. (St. 141 Ze. 110)

BIBLE. *Pentateuque. — contin.*

חמשה חומשי תורה תקון סופרים סדר פרשיות והפטרות כל השנה Quinque libri Mosis magno labore et industria accuratissime correcti etc.
Amsterdam 1726-27. 2 vol. 8°.

Par Samuel Rodriguez Mendes (Hazzan), Moïse Zarfati de Gerona et David Gomes de Silva. À la fin du vol. contenant les Haphtaroth (a. 1726) se trouve le: Calendario facil y curiozo de las tablas lunares calculadas con las tablas solares, industria nueva de Selomoh de Olivera etc. Sur le frontispice du Pentateuque et des Haphatroth des gravures par Bernard Picard. Dans cet exemplaire la signature de Sam. Rodriguez Mendes. (St. 134. Ze. 110)

חמשה חומשי תורה וחמש מגילות והפטרות לכל השנה *Venise* 1743. 4°.

Nella Stamparia Bragadina par Benjamin b. Aron Polacco corr. Gad b. Samuel Foà. Le titre en partie rouge est précédé par une gravure assez curieuse représentant le camp des Israélites et le mont Sinaï enveloppé de nuages au milieu desquelles on entrevoit Moïse avec les tables de la loi; au dessous les mots משה ידבר והאלהים יענגו בקול (St. — Ze. —)

ספר תורה אור והוא חומש ותרגום ופירש"י.... וקצת פרפראות רבינו יעקב בעל הטורים.... ובסוף כל פרש' תוכחות מוסר מהגאון הרב של"ה .... עיר מקלט להרב .... דוד לירא .... עם הגהות .... נחל קדומים (עם התיבות ואותיות .... בגימטר' לחיים יוסף דוד אזולאי) ר"ת נמוקים חדשים לתורה קוצר מגדולי ישראל .... והם רבינו מהר"א מגרמיזא ורבינו אפרים בר"י .... ורבינו שלמה אסתרוק וכו' .... ובסוף הספר .... עבודת הלוי
Livourne 1795. (Saadun) 4°.

Le dernier vol. porte le titre suivant: ספר פני חמה חמש מגילות הפטרות לפי מנהג קהלות ישראל איש איש ממקומו .... ופירושים נחל אשכול (למניר') ונחל שורק (להפטר') .... מקצר יעולה ק' חדא וכו' (St. — Ze. 112)

חמשה חומשי תורה עם תרגום ופירוש רש"י .... וספר דבק טוב (וחמש מגילות עם פירש"י והפטרות עם פירוש רד"ק) כפי אשר נדפס באמשטרדם וכו'
Livourne 1798. 4°.

Par Giovanni Vincenzio Falorni corr. Jacob Nunes Vais. Réimprimée d'après l'éd. d'Amsterdam 1735. (St. — Ze. —)

BIBLE. *Prophet. Prior.*

נביאים ראשונים עם פירו' דון יצחק אברבניאל
Ed. Pr. s. l. e. a. (*Pesaro*? 1511-12?) fol.
Cens: Jacob. Geraldinus commiss. etc. — Caesar Belliossus.... bonon. (Bologne)
(St. 158. Ze. 120)

נביאים ראשונים *Paris* 1545. 16°.
Trois volumes de la Bible hébraïque imprimée par Robert Estienne (רוברטו סטפנו). Le frontispice du vol. contenant les livres de Josué et des Juges porte la date ש"ה. L'éd. entière occupa deux années (1544-46) Nombreuses notes marginales en latin. (St 22. Ze. 97)

ספר כלי יקר פירוש נביאים ראשונים להחכם שמואל לאנייאדו *Venise* 1603. (De Gara) fol.
Deux exemplaires. (St. 59. Ze. 120)

ספר לב אהרן ....על נביאים ראשונים חברו הרב אהרן אבן חיים *Venise* 1608. (De Gara) fol.
Ne contient que le commentaire aux livres de Josué et des Juges. La marque avec le paon mentionnée par St. est la même qui se trouve dans quelques éditions de Sabbionetta (cfr. p. ex. ספ' חזות קשה). Trois exemplaires
(St. 62. Ze. 120)

פירוש על נביאים ראשונים חברו החכם דון יצחק אברבנאל *Leipsic* 1686. (Weidmann) fol.
Deux exemplaires (St. 103. Ze. 121)

Prophet. poster.

נביאים אחרונים עם פירוש דון יצחק אברבניאל
s. l. (*Pesaro*?) 1520. fol.
Par Gerson Soncino. Cens: subsignavi ego Guidus monotius.... p. Jacob Geraldini commiss. aulici et ducalis die 18 Martii 1556.
Fr. Hipp.^{s}, d. Ferr. purgavit.
(St. 9 Ze. 122)

Isaïe

מפר תקון עולם והוא פירוש על ישעיה ....חברתיו אני שלמה בכמ"ר יצחק ממרינו
Vérone 1652. (de Rossi) 4°.
(St. 85. Ze. 122)

ספר כלי פז והוא פירוש לישעיה להרב שמואל לאנייאדו *Venise* 1657. fol.
Girolamo Bragadin per Antonio Calleoni. Publié par les frères Lévi et Isaac Laniado, imprimé par Menahem b. Joseph Habib et Joseph b. Jacob Kohen; avec une poésie par Moïse Zacut et une préface par le petit-fils de l'auteur R. Salomon b. Abraham Laniado.
(St. 87. Ze. 122)

BIBLE. *Hagiographes.*

ספר כתובים עם התרגום ועם הפי' נדפס עם רב העיון בויניזיאה בשנת י"ו לדוכוס ליאונרדו לורידנו על יד דניאל בומבירגי מפלאנדריאה

Venise 1517. (Chislev 5278). fol.

C'est le dernier vol. de la première Bible rabbinique imprimée par D. Bomberg.

(St. 6 Ze. 96)

Psaumes

תהלים עם פירוש רד"ק ורי"ח

Salonique. 1522. fol.

Le livre des Psaumes avec les comm. de R. David Kimhi et de R. Joseph Hayyon. Imprimé par Don Jehuda Ghedalya. Cet exemplaire (comme celui du Brit. Mus.) ne contient que le livre des Psaumes, tandis que l'éd. entière comprend aussi le livre des Proverbes.

(De Rossi. XVI pg. 23. St. 10. Ze. 126)

תהלים עם פירו' ר' שלמה בן שם טוב עתיה

Venise 1549. (Giustiniani?) fol.

Cens: Fr. Giov. Montefalc.e Inq.re di Modena corresse. (St. 25. Ze. 123)

ספ' רוממות אל ביאור ספר תהלים שחבר ...כמהר' משה אלשיך

Venise 1605. (De Gara) 4o.

Publié par le fils de l'auteur Hayyim Alschech.

(St. 60 Ze. 128)

ספר מזמור לתודה... הבאתי שירי המעלות ממעל לה... שמואל בן יצחק בן יום טוב אריפול

Prague. 1610. 4o.

Par Moïse b. Joseph Bezaleel Kaz. Avec des poésies par R. Moïse Kohen b. Zekharya, R. Samuel Archivolti et R. Isaac Hazzan.

(St. — Ze. 128)

קדש הלולים Las alabanças de Santitad. Traducion de los Psalmos de David.... illustrada con su Paraphrasis.... y Anotaciones.... por el Haham Yahacob Jehuda Leon hebreo.

Amsterdam 1671. 8o.

(St. 94. Ze. 128)

Proverbes

משלי עם פירוש הנקרא קב ונקי

s. l. e. a. (*Lisbonne* 1492 ?) 4o.

Le livre des Proverbes avec un commentaire par R. David b. Salomon ibn Yahya. Incunable rarissime.

(De Rossi XV pag. 143. St. 162. Ze. —)

פירוש משלי הנקרא יד אבשלום חברו החכם כמהר' יצחק ן' עראמה

s. l. e. a. (*Constant* ? 156... ?) 4o

(St. 162. Ze. 133)

BIBLE. *Proverbes. contin.*

ספר רב פנינים ביאור משלי שלמה להחכם משה אלשיך *Venise* 1601. (De Gara) 4o.

corr. Isaac Gerson. Quatre exemplaires

(St. 58. Ze. 133)

ספר חשק שלמה והוא ביאור לספר משלי שלמה חברו... שלמה דוראן

Venise 1623. 4o.

Pietro et Lorenzo Bragadini per Giovanni Calleoni (St. « Cajon » ?)

(St. 73 Ze. 134)

Job

ספר איוב עם פירוש שחבר... יצחק כהן בן הרב... שלמה הכהן וכו'

Constantinople 1545 (Eliézer Soncino) 4o.

(St. 22 Ze. 135)

ספר מאיר איוב והוא ספ' איוב עם פי' להחכם ר' מאיר ן' ערמה

Venise 1567. 4o.

Zorzi de' Cavalli corr. Vittorio Eliano

(St. 36. Ze. 135)

ספר חלקת מחוקק ביאור ספר איוב להאשל הנדול מוה' משה אלשיך

Venise 1603 (De Gara) 4o.

(St. 59 Ze 135)

ספר איוב... לימוד לצום החמישי שנוהגים ללמוד בבית הכנסת... בניגון פסוק בפסוק בלה"ק ובלשון לע"ז *Livourne* 1778. 8o.

Nella Stamperia di Giov. Vincenzo Falorni per Jacob Hayyim b. David Meldola

(St. — Ze. 136)

Cinq Meghilloth

ספר שושנת העמקים... והוא ביאור מגלת שי' השירים להרב משה אלשיך ובא - נ' רות ומנל' איכה ומנל' קהלת ומגל' אסתר

Offenbach 1717. fol.

(St. 128. Ze 137)

Cantique

אילת אהבים פירוש על שיר השירים חברו החכם שלמה הלוי בן אלקבץ

Venise 1552. (Adelkind) 4o.

Nombreuses notes marginales. Sur le frontispice la note suiv: (1638) שצ"ח (Marzo) י"ב נירצו קניתי מפאולו דונין בעד ...נמליאל מונצלי' בן חנניה (Monselice). (St. 26. Ze. 138)

פירוש שיר השירים הכינו ...החכם אלישע נאליקו

Venise 1587. 4o.

Zuan de Gara par Ghedalya Cordovero.

(St. 47. Ze. 138)

BIBLE. *Cantique. — contin.*

ספר נקודות הכסף והוא פירוש שיר השירים ...כמוהרר' אברהם לאנייאדו ...והוסיף התרגום והלעז ופי' רש"י *Venise* 1619. 4°.

Pietro et Lorenzo Bragadin per Giovanni Caion. La traduction éspagnole du targoum est due à Moïse b. Samuel Laniado.

(St. 71. Ze. 139)

שיר השירים שנוהגים לקרות בימי הפסח עם התרגום ועם פתרונו באר הטיב בכל פסוק ופסוק *Venise* 1695. (Bragadini) 8°.

Cette édition du Cantique avec le targoum et la traduction éspagnole de ce dernier est, je crois, assez rare. St. la juge fictice (v. pg. 139). La première édition par Calleoni est de 1655 (v. St. 86) (St. — Ze. —)

Ruth

שרש ישי פירוש על מגל' רות חברו החכם ...כמהרר' שלמה הלוי בן אלקבץ *Constantinople* 1561. 4°.

Salomon Usque par Abraham b. Samuel Kohen di Sanguine Askhenazi (St. « dei Sanguinetti »? cfr. Mor. pg. 40). Les pages ont la numération hébraïque et arabe. À la f. 91 et sv. une note par le fils de l'auteur et une table des passages bibliques cités. À la f. 95 et sv. un éloge du livre avec une poésie par R. Abraham ibn Sanghi et une poésie par R. Samuel Sullam. Je ne connais que deux livres imprimés par Salomon Usque; celui-ci et le אור עולם תפארת ישראל וכו' par Jehuda Nathan Provenzal (q. v.). Ils ont tous les deux le même frontispice.

(St. 30 Ze. 141)

ספר אגרת שמואל והוא ביאור מגילת רות חברו החכם... כמה"ר שמואל אוצידה ועל ימינו... פירוש... רש"י *Kuru Tshesme* 1597. 4°.

Madonna Reyna veuve de Joseph Hannasi duc de Naxos par Isaac b. Joseph Askeloni.

(St. 55. Ze. 141)

ספר עיני משה ביאור מגלת רות להחכם משה אלשיך *Venise* 1606. (De Gara) 4°.

(St. 57. Ze. 141)

Lamentations

ספר קול בוכים... מהרר' יואל ן' שועיב... כמהרר' אברהם גלאנטי... נשאו קול יחדו... במגלת... איכה וכו' *Venise* 1589. 4°.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson. (ff. 109. Les exemplaires mentionnés par St. manquent de la dernière feuille). Les premières feuilles renferment: מגלת איכה מהזהר

(St. 48. Ze. 142)

BIBLE. *Lamentations. — contin.*

ספר דברים נחומים ביאור מגלת איכה להחכם משה אלשיך *Venise* 1601. (De Gara) 4°.

(St. 57. Ze. 142)

ספר אלון בכות ביאור על מגלת קינות... להרב בנימין כהן ...ואחריו בחמשה עשר שיר חמעלות *Venise* 1712. 4°.

Stamparia Bragadina par Menahem b. Abraham Polacco (St. 126. Ze. 143)

Ecclésiaste

קהלת יעקב ...קהלת עם ביאור כמהרר' משה נראנטי *Safed* 1578. 4°.

Par Abraham et Eliézer b. Isaac Askhenazi. Cens: Aloy.s Masius.... Archisin. Brixiae

(St. 42. Ze 143)

ספר לב חכם ...בסוד ...מגלת קהלת לר' שמואל ב' יצחק ב' יום טוב אריפול *Constantinople* 1585. 4°.

Par R. Meïr ibn Sanghi, David Kasti et Eliézer Askhenazi (cfr. le n°. préc.)

(St. 45. Ze. 143)

אלה תולדות אדם נדול ...כמהרר' ברוך ן' ברוך ...ביאורים ...דברי הספר החתום קהלת ...קהלת יעקב ...ושם השני קדש ישראל וכו' *Venise* 1599. fol.

Daniel Zanetti corr. Moïse Alphalas. Avec une poésie par Léon Modena et une approbation signée par 11 rabbins et portant la date 15 Nissan 1599. (St. 56. Ze. 143)

ספר דברים טובים ביאור מגלת קהלת להחכם משה אלשיך *Venise* 1601 (De Gara) 4°.

(St. 57 Ze. 143).

פירוש ספר קהלת ותהלים שחבר ...החכם ...משה ישראל דמירקרו *Amsterdam* 1653. 4°.

Par Emanuel Benveniste (!בכנישתי). Avec une préface par R. Saul Lévi Morteyra et quatre compositions poétiques: n.° 1 avec l'acrostiche suiv. למשה די מידקאדו ז"ל משמואל די שלמה די קאסריש n.° 2 par יצחק נהר n.° 3 par שמואל ואלוירדי אוליוידה n.° 4 par (Valverde) Deux exemplaires

(St. 85. Ze. 128)

ספר קהלת עם פירוש חמדת ישראל... להרב כמהרר' ישראל נחמן... סטאניסלאב מעיר הקודש צפת *Livourne* 1820 (Saadun) fol.

Dans le même volume des notes à מוהרש"א sur עירובין et deux compositions poétiques אלף ביתין et אלף אלפין, la dernière avec un commentaire par l'auteur

(St. — Ze. 144)

BIBLE. *Esther.*

פירוש מגלת אסתר להנאון כמוהרר׳ אליעזר אשכנזי... בכמר׳ אליה הרופא קראו יוסף לקח נרפס שנית *Crémone.* 1576. 4°.

Cristoforo Draconi par Salomon b. Jacob Bueno. Il paraît que deux éditions du même livre sont sorties la même année de l'imprimerie de Cristoforo Draconi. Le titre orné (St. « tit. porta ornatus et angelis ») n'est autre que l'un des titres de Vincenzo Conti dont Draconi prit la place dans l'imprimerie hébraïque de Crémone. (St. 41. Ze. 145)

ספר מנות הלוי פירוש... על מגלת אסתר שחבר כמהרר׳ שלמה הלוי בן אלקבץ *Venise* 1585 (De Gara) 4°. (St. 45 Ze. 145)

ספר יד המלך פירוש... על מגלת אחשורוש אשר חבר שמואל בן יודא ווליריאו (Valerio) *Venise* 1586 (De Gara) 4°. (St. 45. Ze. 145)

BIBLE. *Daniel.*

פירוש דניאל הנקרא חגיצלת השרון חברו החכם... משה אלשיך s. l. e. a. (*Safed*? 1563 ?) 4°. (St. 33. Ze. 147)

———— *Venise.* 1591 (De Gara) 4°.

ספר חזון למועד... עיר דניאל אשר חבר... כמ׳ שמואל ווליריאו *Venise* 1586 (De Gara) 4°. (St. 46. Ze. 147)

Concordances

מאיר נתיב הנקרא קונקורדאנשייש par Isaac Nathan b. Kalonymos.

Ed. Pr. *Venise* 1523 (Bomberg) fol. (St. 1141. Ze. 105)

———— *Bâle* 1581 (Froben). fol.

Dans cette édition le nom de l'auteur est celui de Mordekhaï Nathan. Trois exemplaires. (St. 1142. Ze. 106)

DAVID ABUDARHAM B. JOSEPH

אבודרהם (Rituel et Prières)

Venise, 1546 (Giustiniani) fol.

Sur le frontispice l'empreinte d'un sceau avec le nom : שלמה אבודרהם ס"ט. Cens. Alessandro Scipione. Mant.ª (Mantoue) 1592 (St. 856. Ze. 199)

DAVID KIMHI B. JOSEPH

ספר מכלול Ed. Pr. *Costantinople* 1532. fol

Par Gerson et Eliézer Soncino. Le nom de Gerson Soncino sur le frontispice et celui d'Abraham b. Efraim ibn. Sanghi à la fin du livre ont été raturés.

——— *Costantinople* 1532. 8°

C'est l'édition la plus rare de cet ouvrage. (St. « ed. hucusque ignota. » Ze. « ... only one other copy known ») Au verso du frontispice la marque très-connue des Soncino avec la tour de Rimini et les mots bibliques: מגדל עוז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב Cens: Revisto per me Ant.° Franc.° Enriquez d'ordine dell'Illust^mo Rver^mo Monsig^r Arciv.° di Urbino 1682. (St. 873. Ze. 199)

——— ——— *Venise*. 1545 (Bomberg). 8° (St. 873. Ze. 199)

ספר שרשים *Naples*. 1491. fol.

Par Isaak b. Jehuda b. David Katorzi. Dans la dernière page se trouve le nom de l'imprimeur qui manque dans beaucoup d'exemplaires (cfr. Ze. ad. loc.) Dans la première page une très-belle gravure sur bois.

(De Rossi XV p. 80. St. 874. Ze. 200) *Constantinople* 1513. fol.

Samuel Riccomi et Astruc de Toulon. Imprimé en trois colonnes, sans numération. Deux exemplaires (St. 873. Ze. 200)

Venise 1546-48 (Giustiniani) fol.

Avec les notes d'Elia Levita (St. 873. Ze. 200)

DAVID KOHEN B. HAYYIM

שאלות ותשובות *Constantinople*. 1537 (Soncino 4°).

Sur le frontispice la signature de R. Hayyim Treves (cfr. JE. XII, 245). Cens: Fr. Alex. Longus Inquisitor Montisregalis concessit 1570 die 24 Augusti. Deux exemplaires. (St. 875. Ze. 198).

DAVID KOHEN DE LARA B. ISAAC

Tratado del Temor divino, extracto del doctissimo libro llamado Ressit hohmà (ראשית חכמה p. v.) traduzido nuevamente del Hebrayco a nuestro volgar idioma.... en casa de Menasseh ben Yoseph ben Ysrael.

Amstelredam 5393. (1633) 4°. (St. — Ze. 201)

DAVID NIETO B. PINHAS

Matteh Dan y segunda parte de Cuzari... donde se prueva la verdad etc.

Londres 5474. (1714) 4°.

Cet exemplaire ne contient que le texte éspagnol. (St. 882. Ze. 614)

DAVID ABEN YAHYA B. SALOMON

הלכות טרפות

s. l. e. a. (*Constantinople*? 1516?) 4°.

publié avec les משפטי החרם attribués à Nachmanide v. à l'article Anonymes.

ספר לשון למודים בחכמת הדקדוק (St. 865. Ze. 203)

Constantinople 1542. (El. Soncino) 4°. (St. 865. Ze. 203)

DAVID IBN ABI ZIMRA B. SALOMON

ספר דברי דוד וספר הון יוסף

Livourne 1828. (Saadun) fol.

Recueil de 74 consultations, suivi par un recueil de décisions par R. Joseph b. Zekharya Zamero. (St. — Ze. 203)

ספר יקר תפארת ביאור ופירוש על חלק שלישי של הרמב"ם סדר הפלאה וסדר זרעים וכו'

Smyrne 1757. fol.

Publié sous la direction de Hayyim b. Moïse Ventura (St. — Ze. 203)

ספר מגן דוד (Notes cabbalistiques sur les lettres de l'alphabet hébr.) *Amsterdam* 1713. 4°.

Asher Anschel publié par R. Moïse b. Jacob Hagiz. (St. 839. Ze. 204)

ספר שאלות ותשובות (Recueil de 300 consultations) *Livourne* 1651. fol.

Yedidya b. Isaac Gabbaï par Abraham b. Salomon Hayyim Habertob et Abraham Ghedalya. (St. 889. Ze. 204)

ספר שאלות ותשובות חלק ראשון והלק שני (Recueil de 318 842 consultations)

Venise 1749. (Vendramin) 2 vol. fol. (St. 889. Ze. 204)

שו"ת הרדב"ז חלק חמישי

Livourne 1818. fol.

Samuel Saadun par Jehuda Zekharya b. Moïse b. David Azulai. (St. — Ze. 204)

ELÉAZAR AZKARI B. MOÏSE

ספר חרדים ....מפרש ואומ' המצות לכל אבר ואבר
Venise 1601. 4°.

Daniel Zanetti par Yehiel Luria Ashkenazi corr. Isaac Gerson. Deux exemplaires
(St. 911. Ze. 218)

ELÉAZAR B. JEHUDA DE WORMS

ספר הרוקח (Rituel et Cérémonies)
Ed. Pr. *Fano* 1505. (Soncino) fol.

Cens: Alex. Mosius. Argen. Archisin. Brix. Ms....? Inqu.ris Trois exemplaires
(St. 916. Ze. 218

ELIA LEVITA B. ASHER

דקדוק אליהו הלוי האשכנזי אשר שמו ספר בחור הוסר שנית
Isny 1542. (P. Fagius) 4°.
(St. 936. Ze. 226)

———— *Mantoue* 1556. 8°.

Venturino Ruffinelli par Meïr b. Ephraïm Padova. (St. 936. Ze. 226)

ספר מסורת המסורת
Venise 1538. (Bomberg) 4°.
(St. 937. Ze. 227)

מתורגמן Lexicon Chaldaicum
Isny. 1541 (Fagius) fol.

Avec une préface de l'éditeur et une lettre du même au: Theologo praestantissimo D. D. Wolfango Capitoni (13 kalend. Sept. MDXXXXI)
(St. 939. Ze. 227).

Praefatio hebraica Eliae Levitae Germani ad Lexicon Chaldaicum cui Methurgeman nomen fecit per Paulum Fagium ad preces quorundam studiosorum lingnae hebraicae latinitate donata
Isny. 1542 (P. Fagius) fol.
(St. 939. Ze. —)

ספר התשבי לאליהו התשבי שרשיו כמנין תשב"י ורובם הם שרשים מלפנים אינם מפירשים ומורגלים בדרכי רבותינו וכו'
Isny. 1541 (P. Fagius) 4°.
(St. 942. Ze. 228)

ÉLIE MIZRAHI B. ABRAHAM

אליהו מזרחי פירוש רבינו שלמה יצחקי
Venise. 1574 (Bragadin) fol.
(St. 947. Ze. 225)

תשובות שאלות מהגאן מ' אליה מזרחי ומרכני ספרד צרפת ואשכנז שנמצאו בזמן הרב וקצת הלכות שנתפלפלו בישיבתו
Constantinople. 1559-61. fol.

Salomon b. Isaac Yaabez par Salomon b. Menahem Kabuli. (St. 947. Ze. 226)

ÉLIE DE VIDAS B. MOISE

ספר ראשית חכמה
Ed. Pr. *Venise* 1573 (De Gara) 4°.
(St. 950. Ze. 230)

———— *Amsterdam* 1708. (Foà) 4°.
(St. 951. Ze. 231)

———— *Constantinople*. 1736. 4°.

Par Yona b. Jacob. Cette édition comprend aussi le ספר חי בן מקיץ (ff. 303 et sv.) dont le titre entier est le suivant: ספר המוסר דרך חידה חברו החכם רבינו שלמה הספרדי אבן גבירול ז"ל והבעל שפתי ישנים (R. Sabbataï Bass) יחסו למהר' א' ן' עזרא ז"ל
(St. — Ze. 231)

ספר ראשית חכמת הקצר קצרו כמוהרר"י פוייטו (Poggetto) עם מרפא לנפש מהחכם ....יצחק אשכנזי ....תקון שבת להחכם אברהם הלוי
Venise 1600. 8°.

Daniel Zanetti avec une préface par Menahem Azaria di Fano. (St. 1238. Ze. 231)

ספר תוצאות חיים קיצור ראשית חכמה
Cracovie s. a. (XVI siècle) 8°.
(St. 952. Ze. —)

———— *Salonique* 1770. 8°.

Par Hayyim Salomon Fernandez Diaz (q. v.)
(St. — Ze. —)

ספר תפוחי זהב והוא קיצור ראשית חכמה חברם כמוהר"ר יחיאל מיכל וכו'
Fürth 1693. 8°.
(St. 1281. Ze. 231)

ELIÉZER ASHKHENAZI B. ÉLIE

מעשה ה' ....החלק הראשון ....מעשה בראשית ימלל גבורות כולל באור כל המעשיות עד זריחת אורו של אברהם ....חלק שני מעשי אבות ....מבאר משם ....עד גניזת של יעקב ....מתחלת ספור יציאת מצרי' עד סוף השירה ונקרא מעשי מצרים ופרישת ההגדה ....החלק הרביעי ....מעשי תורה ....באור המעשיות שבתורה וכו'

Venise 1583. fol.

Zuan de Gara par Barukh b. Simha Calman corr. Isaac Treves. La date reproduite par St. avec les mots « in fine » se trouve au contraire dans le frontispice. À la fin du vol. se trouve la date suivante: ותהי השלמתו יום ו' כ"ה תמוז שנת חמשת אלפים שלש מאות ושלשה וארבעים לבריאת עולם. Sur le frontispice la note suiv: הגיע לחלקי ר' עזריה ברוך מודינה יצ"ו. Deux exemplaires. (St. 954-55. Ze. 220)

ELIÉZER MELLI

לכל חפץ והוא תקון ששרות הנהוגים בבני ישראל כרת משה וכהלכה *Venise* 1552. 4°.

par Daniel fils de Cornelio Adelkind. Le recueil est dédié à Jehuda b. Samuel Abrabanel et à sa mère Donna Benvenida.

(St. 649. Ze. 224)

ELIÉZER B. SAMUEL DE METZ

ספר יראים ....לבאר את התורה על מכונה וליישב כל מצוה ומצוה על אופנה וכו'

Venise 1566. 4°.

Zorzi de Cavalli. Deux exemplaires.

(St. 962. Ze. 223)

ELISCHA B. ABRAHAM

ספר מגן דוד (ouvrage polémique en défense de la Grammaire de R. David Kimhi)

Constantinople 1517. 4°.

(St. 968. Ze. 235)

ELISCHA GALLICO B. GABRIEL

באור ספר קהלת *Venise* 1552. (De Gara) 4°.

(St. 968. Ze. 235)

פירוש מגלת אסתר *Venise* 1583. 4°.

Zuan Bragadin par Asher Parenzo. Avèc une préface par R. Gerson Ketzighin.

(St. 968. Ze. 235)

EPHRAÏM LUNTSCHÜTZ B. ARON

ספר כלי יקר (Notes au Pentateuque) par Moïse b. Bezaleel *Prague* 1608. fol.

(St. 905. Ze. 240)

ספר עוללות אפרים (Recueil de Sermons)

Amsterdam. 1710 (Proops) fol.

(St. 905. Ze. 240)

ספר עיר גיבורים ....דרשות על התורה

Bâle 1580. (Froben). fol.

(St. 905. Ze. 240)

ספר שפתי דעת ....ליקט מן הדרשות והחידושים

Prague 1610 fol.

Moïse b. Bezaleel (St. 906. Ze. 241)

EPHRAÏM LUZZATTO B. RAPHAËL

אלה בני הנעורים (Recueil de compositions poétiques) *Londini* 1768. (MDCCLXVIII) 4°.

Excudebant G. Richardson & S. Clark. Le frontispice avec une strophe par l'auteur occupe le verso de la 1ère feuille; suit una Table des poèmes (au nombre de 55). Dans cet exemplaire un manuscrit contenant la traduction de l'Ode alla libertà A Nice de Metastasio par l'auteur. L'éd. mentionnée par St. et Ze. est de 1766. Selon St. 100 exemplaires seulement en auraient été imprimés. (St. — Ze. —)

ESTORI PARHI B. MOÏSE

ספר כפתור ופרח ....בדיני ארץ ישראל ונהוגים היום בארץ ובשאר דינים יפים וכו'

Venise s. a. (154..?) 4°.

Meïr b. Jacob Parenzo (St. 973. Ze. 243)

GAONIM

שאלות ותשובות של הגאונים וכו' (Recueil de 400 consultations) *Constantinople* 1575. 4°.

Eliézer b. Isaac par R. Salomon b. Menahem Kabuli. (St. 641. Ze. 726)

——— *Mantoue* 1597. 4°.

Salomon b. Samuel Norzi. Éd. conforme à la première. Deux exemplaires.
(St. 641. Ze. 726)

חלק ראשון משאלות ותשובות הגאונים בתראי וכו'
Turka 1763. 4°.

Josué Anschel b. Zebi Hirsh par R. Meïr b. Salomon. À la fin du volume deux poésies acrostiches (שלמה בן כמר' מאיר, אליה ליב אלכשנדר) (St. — Ze. 54)

GERSON B. SALOMON

ספר שער השמים פיהו פתח בחכמה וידבר על העוף ועל הבהמה וכו' *Venise* 1547. 4°.

Meïr b. Jacob Parenzo. Cfr. sur cet ouvrage St. H. Ue. pg. 9 — 16. (St. 1014. Ze. 269)

HAÏ GAON B. SCHERIRA

ספר המקח והממכר ....ג"כ ספר המשכון ומשפטי התנאים ומשפטי הלואות ודינים אחרים וכו'
Venise 1602. 4°.

Zuan de Gara par Israël Zifroni, publié par Moïse Lévi Minz b. Isaac Menahem corr. par R. Obadia Sforno b. Israël. Traduction par R. Isaac b. Reüben al Bargeloni (cfr. St. H. Ue. pg. 910) (St. 1027. Ze. 278)

ספר משפטי שבועות ....דיני ממונות ....ושיטה חדשה....ממדרש רבות....ובריתא דמלאכת המשכן שרמז רש"י בפירושו על התורה
Venise 1602. 4°.

Daniel Zanetti par R. Lévi שמארי corr. Nissim Schoshan. Quatre exemplaires.
(St. 1028. Ze. 278).

HAYYIM BENVENISTE B. ISRAËL

כנסת הגדולה חלק ארח חיים
Livourne 1657. (Yedid. Gabbaï) fol.
(St. 823. Ze. 180)

——— *Livourne* 1791. (Falorni) fol.
(St. — Ze. 180)

ספר כנסת הגדולה ....מטור יורה דעה (סי' א — ס"ח)
Constantinople 1716. (Yona b. Jacob) fol.
(St. 823. Ze. 180)

ספר כנסת הגדולה ....מטור יורה דעה (סי' ס"ט — קע"ז) *Constantinople* 1711. fol.
(St. 823. Ze. 180)

ספר כנסת הגדולה חלק אבן העזר
Smyrne 1721. fol.
Yona b. Jacob et David Hazzan.
(St. 823. Ze. 180)

כנסת הגדולה חלק חשן המשפט (סי' א' — קנ"ו)
Smyrne 1660. fol.
Abraham b. Yedidya Gabbaï.
(St. 824. Ze. 180).

ספר כנסת הגדולה חלק חשן המשפט (סי' ד"ץ — תכ"ו) *Smyrne* 1734. fol.
(St. — Ze. 180)

שיירי כנסת הגדולה חלק ארח חיים
Smyrne 1671. fol.
Abraham b. Yedidya Gabbaï.
(St. 823. Ze. 180)

שיירי כנסת הגדולה מטור יורה דעה
Salonique 1714. fol.
Bezaleel Hallevi. (St. — Ze. —)

HAYYIM JOSEPH DAVID AZULAÏ

יוסף בסדר (Recueil de prières)
Livourne 1799. fol.
(St. — Ze. 68)

ספר יעיר אזן ....עין זוכר קצת כללי הש"ס ....מכללי רבינו' סעדיא גאון וכו'
Livourne 1798. fol.
(St. — Ze. 68)

HAYYIM JOSEPH DAVID AZULAÏ. — *contin.*

ספר כסא רחמים ···מס' כלה ···סופרים ···אבות דר' נתן וכו' *Livourne* 1803. fol.
(St. — Ze. 68)

ספר מורה באצבע (צפרון שמיר)
Livourne 1786. 8°.

Par Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun C'est la 1ère éd. de cet ouvrage. L'ouvrage דרוד אמת mentionné dans le titre n'est pas contenu dans cette édition.
(St. — Ze. —)

ספר מורה באצבע, צפרון שמיר, קשר גדול, כף אחת *Livourne* 1802. 8°.

C'est la 3ème éd. de cet ouvrage.
Chacun des quatre parties a un frontispice à part. La pagination est continue.
(St. — Ze. —)

Sur la 2ème éd. (1794) et les éd. suivantes de cet ouvrage v. Ze. 68-69. Je ferai seulement noter que les cinq écrits imprimés à Pise en 1816 ne sont que les cinq parties d'un même volume et ne sauraient être catalogués séparément.

ספר שם הגדולים (חסדי אבות)
1ère éd. *Livourne* 1774. 8°.
(St. 759. Ze. 69)

ספר שם הגדולים חלק שני (פאת הראש··· לדוד אמת, שמחת הרגל)
1ère éd. *Livourne* 1786. 4°.
(St. 759. Ze. 69)

ספר ועד לחכמים··· משיירי שם הגדולים (טוב עין)
Livourne 1796. 4°.
(St. 754. Ze. 69)

HAYYIM OBADIA B. JACOB

באר מים חיים (שם החלק הא' עץ חיים ···מענין הסעודה וברכותיה ···חלק השני מקור חיים ···בענין קריאת שמע וכו'
Salonique 1546. 8°.

D'après l'introduction cet ouvrage aurait du contenir quatre parties. La 3ème (דרך חיים) et la 4ème (ארח חיים) au contraire n'ont pas été imprimées et probablement pas même composées. Le contenu de l'ouvrage est en grande partie cabbalistique. Parmi les livres cités le זהר occupe la première place. Au paragr. n°. 3 de la deuxième partie est cité un ספר לבנת הספיר (?) (cfr. Ben. Ja. pg. 256). Au cours du paragr. n° 26 sont cités entre autres les auteurs suivants: שמואל בן באן בנשטי (c'est peut-être l'auteur du אורך ימים), Salomon b. Joseph שאדילייו (?), Samuel b. Joël ibn Schoeb, Isaac b. Joseph Jaabez etc. Le livre est assez bien imprimé mais il n'a ni numération ni régistre des feuilles. Sur le frontispice de cet exemplaire se trouve la note suivante: במקנה נמורה נתן ליכיאת נכדי מהר' יוסף יהשוע יונה יצ"ו במנטווה כשהייתי שם שנת תי"ב (1652) משה כהן רפה בכמהרד' יצחק ז"ל (cfr. Mortara pg. 15 et 30).
(St. 832. Ze. 177)

HAYYIM SALOMON FERNANDEZ DIAZ

ספ' ארחות צדיקים ח"א ···מליקוטי' אחת הנה ואחת הנה מספר ···משנה תורה ח"ב והם מנהגים ישרים ותורות אמ' שהיו נוהגים הראשון אדם בוצינא ···כמוהר' יצחק לורייא ז"ל ותלמידו ···כמוה' חיים ויטאל *Salonique* 1770. 8°.

Par Raphaël קלעי et Mordekhaï Nachman. Chacune des deux parties a un frontispice à part. Celui de la 1ère partie porte la date 1740, celui de la 2ème porte la date 1770 (וארחות צדיקים). Or comme l'approbation signée par les rabbins de Salonique et contenue dans la 1ère partie est datée elle aussi de 1770, je crois que la date 1740 soit due à une erreur d'imprimé. Ze. ne mentionne pas du tout la 2ème partie évidemment parce qu'elle manquait dans l'exemplaire qu'il avait sous les yeux; c'est pourquoi il donne l'an 1740 comme celui de la publication de cet ouvrage. (St. — Ze. 585)

HISDAÏ CRESCAS B. ABRAHAM

ספר אור יי *Ferrare* 1555-6 (Usque) 4°.
Deux exemplaires (St. 841. Ze. 175)

HIZKIYYA B. ABRAHAM

מלכיאל להבין משל ומיצה דברי חכמים וחדותם וכו' *Thiengen* 1560. 4.°
(St. 843. Ze. 286)

IMMANUEL b. Yekoutiel di Benevento

ספר לוית חן חבור כולל בלשון צח וקצר כל דרכי לשון הקודש *Mantoue* 1556. 4°.

Meïr b. Ephraïm de Padoue et Jacob b. Naphtali Kohen di Gazzuolo par Venturino Ruffinelli.
(St. 1055. Ze. 323)

ISAAC b. Abba Mari

ספר העיטור ...בדיני ממונות בדיני קדושין בדיני גיטין ובדיני כתובות *Venise* 1608. fol.

Zuan de Gara aux dépens de R. Joseph b. Saruk. (St. 1066. Ze. 361)

ISAAC Aboab

ספר נהר פישון ...דרושים ...לברר ...מאמרים מהתלמוד גם לבאר ...פרשיות התורה גם מנביאים גם מכתובים *Constantinople* 1538. 4°.

Imprimé par Eliézer b. Gerson Soncino dans la 18ème année de Suleïman (II).
(St. 1072. Ze. 381)

ISAAC Abrabanel b. Jehuda

מעיני הישועה ...פירוש על ספר דניאל s. l. *(Ferrare)* 1551. 4°.

Par Samuel Zarfati. Le frontispice est le même qui se trouve dans l'édition romaine du מהלך שבילי הדעת de Moïse Kimhi (q. v.) par le même imprimeur. Cens: Presentato al 17 otto' (ottobre) di Parma 1635. Inqu.re Tavena.
(St. 1080. Ze. 370)

ספר מפעלות אלהים (Sur les dogmes de la Création). *Venise* 1592. 4°.

Zuan de Gara par R. Isaac b. Mordekhaï Gerson. Sur le frontispice la note suivante: מקנה כסף כמר' דור סיניגלייא יצ"ו הניע לחלק הנעלה כמר' יחיאל סיניגלייא
(St. 1081. Ze. 370)

עטרת זקנים (Sur Exod. XXIII, 20) *Sabbionetta* 1557. 4°.

Tobia Foà avec une dédicace à R. Azaël b. Isaac di Rieti par R. Reüben b. Raphaël Zarfati d'Orléans. Ze. donne l'an 1556 (?).
(St. 1082. Ze. 370)

פירוש על התורה Ed. Pr. *Venise* 1579. fol.

Zuan de Gara par Asher b. Jacob Parenzo sur commande de messer Zuan fils d'Alvise Bragadin, achevé le jour 15 Elul de l'an 1579, dans la deuxième année du Doge Niccolò da Ponte. À la fin du vol. une poésie par le correcteur R. Samuel Archivolti. Dans la dernière page est imprimé le privilège suivant: ותהי מודעת זאת לכל הארץ כי יש במנילת ספר כתוב וחתום מנאונים שלמים וכן רבים מגליותינו בגזירת נח"ש בכל תוקף ששום אדם לא יוכל להדפיס או למכור באיטליאה חבור זה רק הנדפסי' במצות השר הבראנדין וזה במשך חמש עשרה שנים מתחילות ביום אחד עשר אייר השל"ט לכן יזהרו הכל מנחלתן שלא יכוו חס ושלום והיה זה שלום. Sur le frontispice la note suivante: זה הספר של הנבר המרומם רפאל בן משה חיים אירגאס (Ergas) תנצב"ה
(St. 1082. Ze. 370)

ISAAC Abrabanel b. Jehuda — *contin.*

ראש אמנה (Sur les dogmes de la religion juive). *Venise* 1545. (Giustiniani) 4°.

Avec une poésie par le fils Jehuda Abrabanel.
(St. 1082. Ze. 371)

ISAAC Adarbi b. Samuel

ספר דברי שלום (Recueil de sermons) *Venise* 1586. (De Gara) fol.
(St. 1083. Ze. 377)

——— *Venise* 1596. fol.

Matteo Zanetti par Daniel Zanetti sous le doge Marin Grimani. À la f. n° 164 une poésie par le correcteur Samuel ibn Deisos.
(St. 1083. Ze. 377)

ספר שאלות ותשובות הנקרא דברי ריבות *Venise* 1586. fol.

Zuan de Gara (litter. Bomberg). Sur le frontispice la note suivante: לה' הארץ ומלואה קנין כספי נתנאל מאסקולי וביום ב' אלול שנ"א (1591) קניתיהו מיד החבר הנז' גם עם משניות דפוס ריוא דטרנט' (Riva di Trento) עם ב"פ לי"א אני מנחם בן לא"א הנעלה כמה"ר משה רבא יצ"ו (Rabà) פרובה י"ה שיהיה חלקי וחלק זרעי בתורת אמת אמן.

Cens: Revisto per mi fr. Luigi da Bologna del ord. de S. Domenico. Fabriano 1599.
(St. 1083. Ze. 377)

ISAAC ALFASI B. JACOB (רי״ף)

רב אלפס ...עם כל הדברים אשר היו על לוחות ספרי אלפסי הראשונים וניתוסף ...(סימני כל הדינים עם הרמב״ם וסמ״ג וטור) ...וחידושי הריא״ז (רבינו ישעיה אחרון) ...והגהות ...על מרדכי ...וספר מאור הגדול והקטן וספר מלחמות יי להרמב״ן *Venise* 1552. 3 vol. fol.

Alvise Bragadin par Meïr b. Jacob Parenz.
(St. 1089. Ze. 366)

הלכות רב אלפס עם כל הנמצא בספרי האלפסי שנדפסו לפניו ...והוספנו ...המחלוקות אשר לבעלי התוספות ומיימון וסמ״ג וטור... והשגות מהחכמים שהישינו כנון בעל העטור הראב״ד רבינו יונה הרא״ש ז״ל... תשובות שעשו שום אחר מהגיבורים ז״ל על השגות שנעשו לרבינו אלפסי וכו׳ *Sabbionetta* 1554-5. 3 vol. fol.

Tobia Foà. Les index ont été compilés par Josué b. Simon Barukh Boaz. Deux exemplaires.
(St. 1089. Ze. 366)

ספר רב אלפס ...סביב לגבולו מפרשי דבריו ומלוזו אלה המה רש״י ורבינו יונה ורבינו נסים ונמוקי רבינו יוסף והחמישי עליהם הוסיף הוא... כמהרר׳ מנחם דוד בר יצחק ז״ל איש טיקטין וכו׳ *Cracovie* 1597. 3 vol. fol.

Isaac b. Aron Prostitz. Sur cet exemplaire la signature de R. Joseph Ergas (1699).
(St. 1090. Ze. 366)

——— *Amsterdam* 1643. 3 vol. fol.

Immanuel Benveniste.
(St. 1090. Ze. 366)

ספר שאלות ותשובות *Livourne* 1781. 4°.

Abraham Is. Castello et Eliézer Saadun par Jehuda Aryé Loeb Askhenazi.
(St. 1092. Ze. 367)

ISAAC ARAMA B. MOÏSE

ספר חזות קשה (Ouvrage polémique contre la philosophie aristotélique) *Sabbionetta* 1541. 4°.

Par Tobia Foà aux dépens des associés (השותפים) Parmi les livres imprimés à Sabbionetta seulement quelques uns portent la marque des associés: un paôn tenant un serpent dans son bec. Cette marque se trouve aussi dans quelques livres imprimés ailleurs v. p. ex. le ספר לב הארן (Comm. aux Premiers Prophétes) imprimé à Venise par De Gara.

Cens: Fr. Hipp.s Ferr.is vidit 1601. Ferr.is est probablement l'abréviation de Ferrariensis (JE. III, 652 « Ferris »?)

ISAAC ARAMA B. MOÏSE — *contin.*

ספר עקדת יצחק *Venise* 1546 (Bomberg) fol.

Sur le frontispice la signature de אברהם מונסון (cfr. Sh. hag. I pg. 13) et dans la dernière page la note suivante: לה׳ הארץ ומלואה קניתי הספר הזה יום כ״ח כסלו שנת השל״ד (1574) ליצירה נאם העבר הצעיר אברהם סאניש

Trois exemplaires.
(St. 1903. Ze. 374)

——— *Venise* 1565. fol.

Alvise Bragadin. Deux exemplaires.
(St. 1903. Ze. 374)

ISAAC CAMPANTON B. JACOB

ספר דרכי הגמרה (דר׳ התלמוד) *Mantoue* 1593. 4°.

Messer Tommaso Ruffinelli par Moïse b. Katriel Weisswasser (ויש וושר) de Prague, sur commande des frères Isaac et Salomon fils de Samuel Norzi. (St. 1098. Ze. 367)

ISAAC DE CORBEIL B. JOSEPH

ספר עמודי גולה (Abrégé du סמ״ג par Moïse de Coucy) *Crémone* 1556. 4°.

Par Vincenzo Conti. Deux exemplaires.
(St. 1103. Ze. 368)

ISAAC DE DÜREN B. MEÏR

ספר שערי דורא הנקרא איסור והתר וכו׳ *Venise* 1547. 4°.

Meïr b. Jacob Parenzo. Dans l'épigraphe (f. 64b) se trouve la date suivante: ותהי השלמתו ביום ד׳ שהוא יום חנוכת המזבח שנת ש״ח לפ״ק (St. 1105 Ze. 371)

——— *Venise* 1564. 4°.

par Vittorio Eliano avec une préface par R. Menahem Kohen Rapa Porto et une poésie par R. Samuel Archivolti. Deux exemplaires.
(St. 1106. Ze. 372)

ספר השערים ...עם הגהות מהררא״י ונתוסף ...חיבור הרב ...שלמה ב׳ יחיאל לוריא ונקרא עטרת שלמה (וריני שחיטות ובדיקות של מהרי״ו) *Lublin* 1599. fol.

Les dernières 7 ff. renferment les règles par R. Jacob Weil avec les notes de R. Salomon Luria. (St. 1106 Ze. 372).

ISAAC JAABEZ B. SALOMON

יפק רצון והוא ביאור ההפטרות *Belvedere* 1593. 4°.

Madonna Reyna par Joseph b. Isaac Askeloni. La date précise se trouve à la fin du vol. avant la table des passages bibliques: והיתה השלמת הדפסתו ביום ג׳ י״ג להדש תמוז משנת השנ״ג וכו׳ (St. « 1593-4 »?)

(St. 1125. Ze. 378)

ISAAC JESHURUN B. ABRAHAM HAYYIM?

ספר הזכרונות ....הרבבים הראוים לגדולים ולקטנים ולכל איש ישראל ליתן לב עליהם וכו'

s. l. e. a. (*Prague*? 165...?) 4°.

Sur ce recueil anonyme v. entre autres Sh. hag. II, pg. 43 et sv. (St. 1128. Ze. 363)

ספר פנים חדשות מאירות בחדושי דינים והלכות הנמצאים בתשובות רבותינו וכו'

Venise 1651. 8°.

Commissaria Vendramina par Giovanni Imberti. Deux exemplaires. (St. 1128. Ze. 363)

ISAAC KOHEN B. NOACH

ספר זכרון (שלחן ערוך (Abrégé poétique du

s. l. e. a. (*Prague*? 16...) 4°.

Chacune des trois parties dont l'ouvrage se compose a un frontispice à part. Les feuilles ne sont pas numérées. À la fin de la 2ème (3ème?) partie la marque de l'imprimeur (un lion couronné). (St. 1144. Ze. 376)

ISAAC LOMBROSO

ספר זרע יצחק (Recueils de notes talmudiques)

Tunis 1768. fol.

par Josué Haccohen Tanugi. Les notes au Talmud sont suivies par: לשונות הרמב"ם (ff. 1-19), לשונות הרא"ם (ff. 20-27). Le vol. se termine par six דרושים dont le 2ème, le 4ème et le 5ème resp. en occasion de la mort de גבריאל רולנסי, de la belle-soeur Ricca et du neveu Abraham. C'est le seul livre imprimé à Tunis. Trois exemplaires. (St. 1133. Ze. 497)

ISAAC EX LEVITIS B. JACOB

מעשה חכמים כלם מלוקטים מהעין ישראל ומבית יהודה עם פי' רש"י ....ותחת כל אחד משל במליצה וכו'

Venise 1646. 4°.

Bragadina appresso Antonio Calleoni.

(St. 1133. Ze. 746)

ISAAC LURIA B. SALOMON

ספ' דרך אמת (Notes et variantes au texte du תיקוני הזוהר et des הזוהר)

s. l. e. a. (*Venise* 1663?) 4°.

Aux dépens de Joseph Hamiz corr. R. Moïse Zacut. Tous les exemplaires connus de ce livre sont dépourvus de frontispice, en outre la première feuille porte le n°. א = 1; il est donc assez probable que le livre n'ait jamais eu de

ISAAC LURIA B. SALOMON — *contin.*

frontispice ce qui ne doit pas étonner, puisque le livre est très-mal imprimé. Dans St. la numération des feuilles est la suivante: ff. 36 Gen., ff. 30 Ex., ff. 16 Lévit., ff. 63 Nomb.; quant à la dernière partie St. ajoute « sed in Deuteron. desid. » ceci est inexact. Les notes à la dernière partie du Zohar ne manquent pas; elles commencent à la f. n°. 23a (err. pour 43!) avec la par. ואתחנן Zoh. 260a et se terminent à la f. n°. 51 b. avec les annotations à Zoh. 299b. Le livre entier fourmille d'erreurs d'imprimé, surtout pour ce qui regarde la numération des feuilles. P. ex. les ff. qui précédent le n°. 34 portent les numeros suivants: 28, 27, 26, 28, 25, 29; après la f. n°. 40 nons trouvons les n.os suiv: 21, 42, 23, 44, 26, 47, 48, 21. La feuille n°. 52 a été imprimée deux fois, mais d'une maniére différente; la première fois elle se termine par la note n°. 8 = ח (תיקוני 4 b), la deuxième fois par la note n°. 10 = י. Dans l'épigraphe par R. Moïse Zacut (f. 79) on lit הרח"ו au lieu de הרח"ו et le nom de l'auteur est imprimé comme ci-après: כמהורי' ישחק לוריא. Chose assez curieuse, manquent dans cet exemplaire les détails sur l'ouvrage intitulé אור נוגה et ses parties reproduits par St.; en effet tout le passage de l'épigraphe qui va des mots חלק ראשון jusqu aux mots מכל פסוקים הנמצאים בזהר ne s'y trouve pas. Je reproduis ci-après la partie correspondante de cette épigraphe telle qu'elle est dans l'exemplaire que j'ai sous les yeux: ....והנה השבר הרבה במאה ברכות לראש משביר זה יוסף מעלת החכם הכולל קופת הרוכלים ורב פעלים הרופא המובהק והמקובל כמוהר"ר יוסף חמין נר"ו אשר חפץ וסעד בחסד כיס"ו לזכות את הרבים וגם כעת הוא עוסק בחיבור ספריו הנחמדים אור עולם: ותבואות שמש וראש יוסף ועל כלם ספר יודעי בינה הוא פירוש על כל מאמרי הזהר הסתומים אשר הרי"ח נר"ו התחיל לעשות קצת דפוס ממנו ואני בא אחריו מדף ל"ג וכו'. Comme on le voit l'épigraphe présente une version absolument différente. Le titre de אור נוגה manque et les parties de cet ouvrage sont énumérées dans un ordre différent. (St. 1134. Ze. 378)

ספר הכונות ....סודות נעלמות ....על התפילות וחיבות הקבר ועניני' אחרים ....ופשטים רבים וכו'

Venise 1620. 4°.

Pietro e Lorenzo Bragadini per Giovanni Caioni corr. R. Moïse Trinchi.

(St. 1135. Ze. 379)

ISAAC Magriso? (מאנריסו)

ספר מעם לועז חרק שני מספר שמות

Constantinople 1747. fol.

Par Reüben et Nissim Askhenazi.

C'est une éspèce de commentaire philosophico-réligieux au Pentateuque. Il a été composé en éspagnol (transcr.) L'ouvrage est précédé par l'approbation des rabbins Abraham b. Joseph et Isaac Rosanes et par une préface hébraïque de l'auteur. Dans Ben. Jac. (pg. 351) le nom de l'auteur est écrit מאנניוה (!?) (sur les différentes éditions de cet ouvrage cfr. l'article de Marx dans Z. f. H. B. XIV pg. 81).

(St. — Ze. —)

ISAAC Onkeneyra b. Samuel

איומה כנרנלות (Poème sur la dispute entre les lettres de l'alphabet pendant la création du monde)

Constantinople 1577. 4°.

Joseph b. Isaac b. Joseph Yaabez. Les premières six feuilles contenant le texte seul ont la numération ג, ב, א, ד, ג, ב, א, (!) Suit encore une fois le texte avec le commentaire.

(St. 1146. Ze. 377)

ISAAC Sahula b. Salomon

ספר משל הקדמוני (Recueil de fables et de contes)

3ème éd. *Venise* s. a. (154...?) 4°.

Meïr Parenzo. (St. 1152. Ze. 380)

ISAAC Sheni b. Élie

ספר מאה שערים ....משבולי החכמים הראשונים ואחרונים על מצות עשה ומצות לא תעשה וטעמן על דרך הפשט ודרך הקבלה וכו׳

Salonique 1543. 4°.

58 feuilles non numérées. Nombreuses notes marginales. (St. 1155. Ze. 365)

ISAAC b. Scheschet (Barfat ריב״ש)

שאלות ותשובות *Constantinople* 1546-47. fol.

Eliézer b. Gerson Soncino par Moïse b. Eléazar Parnas. C'est probablement le dernier livre sorti de l'imprimerie des Soncino. Deux exemplaires. Dans l'un la signature de R. Yehiel Norzi (cfr. Mor. 45); dans l'autre la note suivante: שנת התנ״א היום יום י״ט לחודש מנחם אני רפאל חיו קניתי הספר הזה. Adì 19 agosto 1697 ò compro q.to libro Io Raffael Haio dal sig.r Natan enriquez. (St. 1155. Ze. 387)

ISAAC Vega b. Moïse

ספר בית נאמן ....דרושים משולשים לשלשה חלקים

Venise 1621. fol.

Pietro e Lorenzo Bragadin per Giovanni Cajon. Avec une poésie par l'auteur.

(St. 1159. Ze. 375)

ISAÏE Hurwitz b. Abraham

ספר שני לוחות הברית ....חבור עיר שני תורות בכתב ובפה Ed. Pr. *Amsterdam* 1648-49. fol.

Par Immanuel Benveniste. Avec une assez longue introduction (ווי העמודים) par le fils de l'auteur R. Sabbataï Hurwitz (ne pas confondre avec l'auteur du ספ׳ שפע טל). Cette introduction a un frontispice et une pagination à part. Deux exemplaires.

(St. 1387. Ze. 385)

——— *Amsterdam* 1698. fol.

Par Immanuel Athias. Sur le frontispice la note suivante: בעש״ק וישלה י״ג כסליו ה׳ תקנ״ה קניתי זה השלה״ב ד״א מהבחור ר׳ אברהם סיירה (Sierra) בער שני סיקיני (zecchini)

(St. 1387. Ze. 385)

——— *Francfort s. Oder.* 1717. fol.

Michel Gottschalk. C'est une réimpression de l'éd. précédente. (St. 1388. Ze. 385)

ספר מעיל שמואל והוא קיצור ומפתח ספר שני לוחות הברית *Venise* 1705 (Bragadini) 4°.

Cet abrégé est l'ouvrage de R. Samuel David Ottolenghi. (St. 2473. Ze. 385)

ISAÏE Nizza b. Eliézer Hayyim

ספר ישע יה ....החלק הראשון פי׳ מהמלות צרות נמצאות בספר הזהר ....ובחלק שני ....דרך ישרה שצריך כל בר ישראל להנהיג עצמו על שלחנו קודם הסעודה ע״ר האמת

Venise 1637. 4°.

Joann. Vendramin. L'auteur est appelé dans le titre: ישעיה ב׳ אליעזר חיים מניצה mais il se signe lui même: ישע׳ ב׳ אליע׳ ח׳ ניצה.

(St. 1386. Ze. 386)

ISMAËL b. Elischa, Rabbi (Pseud.)

ע׳ שמות דמטטרון s. l. (*Prague*?) 1678. 8°.

Un des nombreux écrits cabbalistiques attribués à Rabbi Ismaël. À la demande du célèbre Tanna, l'ange Metatron lui révèle ses 70 noms et leur éssence. Le titre occupe la première page entière; l'entretien entre l'ange et R. Ismaël occupe 4 pages, suit la révélation des noms, laquelle commence par les mots suivants: וזה שמותי אשר אני נקרא לפי מעשי ופעולי אשר פעלתי בהם בעליונים ובתחתונים. Le livre a été publié par Moïse b. Menahem appelé Moïse Männle Graaf de Prague (c'est l'auteur du ויקהל משה q. v.) (St. — Ze. 588)

ISMAËL Kohen (Tanugi?) de Tunis

ספר הזכרון (Abrégé talmudique)

Ferrare 1555. (Usque) 4°.
(St. 1161. Ze. 387)

ISRAËL Isserlein b. Petahya

ביאורים עד פרש"י בחמשה חומשי תורה

Venise 1519. (Bomberg) 4°.
(St. 1165. Ze. 390)

פסקים וכתבים *Venise* 1519. (Bomberg) 4°.
(St. 1166. Ze. 390)

———— *Venise* 1546. (Giustiniani) 4°.

ISRAËL Isserlein b. Petahya — *contin.*

ספר תרומת הדשן שו"ת

Venise 1519. (Bomberg) 4°.
(St. 1166 .Ze. 390)

———— *Venise* 1546. (Giustiniani) 4°.

ISSAHAR ibn Schoschan b. Mardokhaï

ספר עבור שנים ותקופות ....חוזרות משנת הרצ"ט ....ועד סוף העולם משלימותי וחבור הסדרים ....כמנהג ארץ ישראל והחוצות ועוד מנהגות הקריאות בכל הזמנים והמועדים וכו'

Venise 1578. 4°.
Zuan de Gara pour Moïse Gabbaï corr. Isaac Treves. Cens: Io Aloy. Masius Argent.is Archisin. Brix. 16...? (St. 1062. Ze. 393)

JACOB B. ASHER

ארבעה טורים *Venise* 1522. (Bomberg) 4°.

Cet exemplaire ne contient que le 3ème et le 4ème ordre. (St. 1183. Ze. 296)

ארבעה טורים אשר חבר הרב רבינו יעקב

Augsburg 1540. fol.

Par Hayyim b. David (Schwarz), Isaac b. Hayyim et Joseph b. Hayyim. Le frontispice contient un avertissement des imprimeurs avec l'indication de lieu (אינשפורג) et de temps (שנת ה' אלפי' ש' ליצירה); les noms des imprimeurs sont donnés à la fin du volume. Au verso de la première feuille se trouve l'introduction de l'auteur au premier ordre, suit la table des דינים. Au recto de la f. n°. 6 commence le texte du premier ordre; cette page est encadrée dans une très belle gravure sur bois. Les ordres suivants sont disposés de la même manière. Chacune des quatre parties à une pagination à part, les feuilles contenant l'Introduction et la table sont chaque fois numerées à part. Au recto de la f. n°. 112 de la dernière partie se trouve une poésie par Elia Levita, au verso une lettre de Joseph b. Yakar à son beau-frère Jacob b. Barukh (cfr. St. n°. 4175 2). Dans l'exemplaire catalogué par St. (Opp. 524 F) manque la table des chapitres. Elle occupe les deux dernières feuilles (non numerées) du vol. Elle donne le nombre des chapitres de tous les traités mischniques et leur commencements. À la fin du vol. la poésie suivante par Jacob b. Barukh le beau-frère d'un des imprimeurs: וכראות כמר' יעקב בר' ברוך

איש מישרים · מיחידי הסגולה הדרת הכבורים ·
את הוד תפארת אל הארבעה טורים ·
אז התחיל לשורר וקול להרים · ואלה דברים ·
רַב לִי עוֹד יוֹסֵף אָחִי חַי עִם חָמִיו לִי כִּשְׁנֵי אַחַי :
הִשְׁמִיחוּנִי כִּי הֵרֵאוּנִי סֵפֶר זֶה בּוֹ חָפְצוּ טוּחַי :
אַחֲרָיו צָמְאָה נַפְשִׁי בְּמְאֹד וְלִשׁוֹנִי הוּרְבַּק מַלְקוֹחַי :
מַה רַב טוּבוֹ גַּם מַה יָּפְיוֹ כִּי יַעֲרוֹף כַּמָּטָר לִקְחִי:
עָלָיו אֵין נוֹמְרִין הַהַלֵּל אַף כִּי אָנֹכִי כִּשְׁבָחַי :

JACOB B. ASHER — *contin.*

כִּי הוּא מוּגָה אַף אִם הוּנָה מְרִיבִי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי:
אַעֲתִיר לַאֵ שֶׁיּוּשְׁיַעֵם וְסִפָּרִים יַעֲשׂוּ כֹּה לְחַי :

Sur le frontispice les notes suivantes: לעולם יכתוב אדם שמו על ספרו כדי שלא יבא אדם וכו' קנין כספי זה הספר אני אליקים בכמר' מצליח יצ"ו קניתי כ"א וחצי במיורים היום ד' תזריע ומצורע ג' ר"ח אדר שמ"ט (1589) אני אליקים מכרתי אותו לברוך כהן

קנין כספי זה הספר שלי ברוך כהן בכר' יום טוב כהן יצ"ו היום כ' אלול שנ"א (1591) וקניתי אותו מרבי אליקים בן מצליח יצ"ו בי"ג··· ? חצי מטבע לבנים וכו' (St. 1183. Ze. 297)

ארבעה טורים עם בית יוסף ודרכי משה ובדק הבית

Wilhermsdorf 1727. 4 vol. fol. (St. 1185. Ze. 810)

אורח חיים עם בית יוסף *Venise* 1563. fol.

Alvise Bragadini. Cens: Fra Isaia da Roma 1623. Deux exemplaires. (St. 1187. Ze. 298)

אורח חיים עם בית יוסף (ותוספות ר' משלם קפמן בן ישעיה) *Venise* 1589. (De Gara) fol. (St. 1188. Ze. 297)

ספר בית ישראל ···עד טור ארח חיים ···חברו יושע ולק (Falk) כ"ץ וכו' *Berlin* 1767. fol.

Isaac Jacob Speier par Aryé b. Abba Schohet et Aryé Loeb b. Zeeb Wolf.

(St. — Ze. 358).

יורה דעה עם בית יוסף *Venise* 1564. fol.

Joanne Grifio. Deux exemplaires. (St. 1184. Ze. 297).

יורה דעה עם בית יוסף *Venise* 1574. fol.

Zuan De gara (letter. Bomberg). Deux exemplaires. (St. 1189. Ze. 297)

יורה דעה ···עם ···בית ישראל *Lublin* 1635. fol.

Kalonymos b. Zebi. (St. 1190. Ze. 298)

אבן העזר עם בית יוסף *Venise* 1565. fol.

Zuan De Gara (letter. Bomberg) sous le doge Jeronimo Prioli. St. « in aedibus et typis Bomberg » est inexact; sur le frontispice on lit: נדפס על יד ובבית זואן די דיגארא (sic!) עם דפוסי ואותיות הבומבירגי

(St. 1191. Ze. 297)

JACOB B. ASHER — *contin.*

אבן העזר עם בית יוסף *Venise* 1515. fol.

Zorzi de Cavalli. Cens: Fr. Hipp.s Ferr.is Minorita purgavit hoc librum 1601. Deux exemplaires. (St. 1190. Ze. 810?)

אבן העזר עם ביאור בית ישראל

Lublin 1638. fol.
(St. 1191 Ze. 298)

חשן המשפט עם בית יוסף

Sabbionetta 1559. (Foà) fol.
Quatre exemplaires. (St. 1191. Ze. 297)

פירוש התורה ....טעמי המסורת ופרפראות ונמטריאות *Constantinople* 1514. 4°.

Samuel ibn Nahmias sons le régne du sultan Selim par R. Jehuda Sason. Dans la dernière page une poésie par R. Salomon b. Mazaltob. Initielles ornées aux commencement des cinq livres du Pentateuque. Au milieu du frontispice la marque de l'imprimeur (un lion rampant).
(St. 1191. Ze. 298)

———— *Venise* 1544. 4°.

par messer Zuan de' Farri et ses frères.
(St. 1191. Ze. 298)

זה ספר קיצור פסקי הרא"ש ....שחבר רבינו יעקב בעל הטורים *Constantinople* 1515. fol.

par Jehuda Sason b. Joseph et Samuel ibn Nahmias. (St. 1192. Ze. 60)

JACOB B. BENJAMIN

ספר נחלת יעקב ....ביאור על פיר' של רש"י ....על חמשה חומשי תורה

Cracovie 1642. (M. meisels) fol.
(St. 1193. Ze. 298)

JACOB EMDEN B. ZEBI

זאת תורת המנאות (Documents sur Sabbataï Zebi et ses sectateurs).

Amsterdam (Altona?) 1752. 4°.
(St. 1209. Ze. 237)

עקיצת עקרב (Ouvrage polémique contre R. Jonathan Eybeschütz) *Amsterdam* (Altona?) s. a. 4°.
(St. — Ze. 237)

JACOB IBN HABIB B. SALOMON

ספר מאסף לכל האמונות ואגדות ומדרשים וכו' (עין יעקב) Ed. Pr. *Salonique* s. a. (151..?) fol.

Le deuxième vol. seulement. Cet exemplaire est rempli de notes marginales (écrit. ital?); de même le 1er vol. de l'éd. suivante.
(St. 1197. Ze. 746)

JACOB IBN HABIB B. SALOMON — *contin.*

———— *Venise* 1546. (Giustiniani) fol.

Le 1er vol. seulement. (St. 1199. Ze. 746)

קהלת שלמה ....על ספר עין יעקב ....חדושי אגדות כמוהר' שמואל ....מאור עינים כמוהר' יאשיהו פינטו ....קהלת שלמה ....בית יהודה

Amsterdam 1740-41. 2 vol. fol.
Deux exemplaires. (St. — Ze. 747)

JACOB D'ILLESCAS

ספר אמרי נועם והוא חדושים על התורה ....וכו' טעמים ישנים גם חדשים וכו'

Constantinople 1539. (E. Soncino) 4°.
(St. 1215. Ze. 308)

———— *Crémone* 1565. 4°.

Vincenzo Conti par R. David Nördlingen (v. Mor. 44) avec une introduction par R. Abraham b. Kalonymos Pescarolo (ib. 49) Dans la deuxième page du vol. se trouvent les notes suivantes: הביאו עלי כפרה על שמעטתי מן הירח פי' עלי כמו לפני כי הדבר שאין כח לארם לראותו הוא עליו למשא ופי' על שמעטתי ר"ל שגרמתם בעוניותיהם להמעיט מעלתכם אשר נמשלתי לירח והר"מ נ"ע פי' שמעטתי עבודת הירח כי אין הקב"ה חפץ במיתתן של ישראל ולכן מזהירן שישובו עכ"ל · עוד מצאתי וז"ל היה יכול לומר ארך אף ומראמר ארך אפים הם ב' מדות דהכי משמע בפ"ב דתענית בירושלמי רשב"נ אמר ארך אף אין כתיב כאן אלא ארך אפים מאריך רוחו עם הצדיקים מאריך רוחו עם הרשעים וכן משמע נוצר חסד לאלפים ע"כ · Sur le frontispice est écrit: של הצעיר יהודה בן הגאון כמוהר' יוחנן גירון (Ghiron) וצ"ל אייר ת"ף (1720) לפ"ק פה פיורינצא (cfr. Mor. 27).

JACOB KOPPEL MARGALIOT B. ZEBI

ספר מזבח יעקב ....דרוש מראות יעקב

Venise 1662. 4°.

Commissaria Vendramina per Domenico Vedelago. (St. 1240. Ze. 309)

JACOB LANDAU B. JEHUDA

ספר אנור (Rituels et cérémonies)

s. l. e. a. (*Naples* 149...?) 4°.

Manque la première feuille de l'אנור et le חזון entier.
(De Rossi XV pg. 146. St. 1225. Ze. 307)

———— *Rimini* 1526. 4°.

par Gerson Soncino dans la 3ème année du pontificat de Clément VIII.
(St. 1225. Ze. 307)

———— *Venise* 1546. 4°.

M. Ant. Giustiniani. Le חזון a un frontispice à part et est imprimé en caractères plus petits. (St. 1225. Ze. 307)

JACOB Lévi b. Israël

ספר שאלות ותשובות *Venise* 1614. 4°.

Par Giovanni Caioni corr. R. Abraham b. Salomon Hayyim Haber Tob et R. Isaac Gerson. Le volume se compose de deux parties: la 1ère (n.os 1-30) contient les consultations, la 2ème (n.os 31-60) contient des notes aux פוסקים. Nombreuses notes marginales.
(St. 1221. Ze. 203)

——— *Venise* 1632-34. fol.

Giovanni Vendramin. Éd. augmentée par l'auteur corr. Abraham b. Salomon Hayyim Haber Tob. (St. 1221. Ze. 203)

JACOB Lévi (Mölln) b. Moïse

מהרי"ל ···מנהגי ק"ק אשכנז
Sabbionetta 1556. (Foà) 4°.
(St. 1228. Ze. 304)

ספר שאלות ותשובות *Crémone* 1556. 4°.

Vincenzo Conti. Les consultations sont au nombre de 205 (St... 233.?) Les premières feuilles de cet exemplaire sont manuscrites. Numération hébraïque et arabe. (St. 1229. Ze. 405)

JACOB Lévi Penço b. Isaac

ספר דקדוק הנקרא דברי אגור (Abrégé de grammaire hébraïque) *Venise* 1605. 8°.

Zuan de Gara. Dans la préface l'auteur se nomme lui même Jacob b. Isaac Lévi פינצו de Casal Monferrato. St. « laudatur f. 16 in epigr. (quam sequitur כרכתיב הגאון (לוח הטעמים הארקיוואלטי נר"ו ». La liste des accents ne suit pas mais précède l'épigraphe. Au lieu de כתיב est écrit כתב, au lieu de ארקיוואלטי est écrit ארקיוואלטי. (St. 1211, Ze. 302)

JACOB Luzzatto b. Isaac

ספר כונות האגדות נקרא כפתר ופרח ···ביאור לכל הגדות קשות וחשובות ···בש"ס בבלי וירושלמי ושאר מדרשות נאספות ···מחכמי אשכנז ספרד וצרפת ···עם חדושי ספר הזהר וכו'
Bâle 1580. 4°.
Ambrosius Frobenius. corr. Israël Sifroni.
(St. 1231. Ze. 302)

JACOB Weil

שאלות ותשובות והלכות שחיטה ובריקה וחידושי דינין ···ועוד חידושין מספר אגודה ונימוקי מהר"ר מנחם מרזבור"ק (Merseburg) *Venise* 1549. 4°.

par Cornelio Adelkind. corr. R. Meschoullam קפמן (Kaufmann?) Deux éxemplaires.
(St. 1259. Ze. 311)

JACOB Zahalon b. Isaac

אוצר החיים על מלאכת הרפואה הוא חלק ג' מספר אוצר החכמה נחלק לי"ג ספרים
Venise 1683. fol.

Vendramina par Jacob b. Abraham Aboab. Le dernier (13ème) livre n'a pas été imprimé.
(St. 1266. Ze. 302)

JEHUDA Calaz

ספר המוסר כי בו יקח האדם מוסר לנפשו בדרך טובים לילך ···כי בו נמצאו סודות עמוקות מרזי התורה *Mantoue* 1560-61. 4°.

Giacomo Ruffinelli par Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo. Ce dernier nous apprend (f. 138 b.) que les notes (הגהות) de contenu cabbalistique sont dues au neveu de l'auteur R. Moïse ibn Calaz. Sur le frontispice est écrit: זה הספר שלי משה ישראל פואה (cfr. Mor. pg. 24). (St. 1300. Ze. 403)

JEHUDA Ghedalia b. Moïse

מסורת תלמוד ירושלמי
Constantinople 1573. 4°.
par Joseph b. Isaac Yaabez.
(St. 1326. Zè. —)

JEHUDA Kouryat b. Abraham

ספר מאור ושמש
Livourne (לי אור נא = Lyorna) 1839. 4°.

Par Eliézer Menahem Ottolenghi. Ce recueil d'écrits cabbalistiques étant devenu aujourdhui assez rare, j'en donne ci-après une analyse détaillée. Le volume se compose de deux parties. La 1ère partie (ff. 12) qui sert d'introduction contient les numeros suivants:

1. approbation par les rabbins de Livourne 2. approbation par R. Abraham Hayyim אדאדי 3. préface par le neveu et disciple de l'auteur Élie Benamozegh le théologue et rabbin très connu de Livourne 4. préface par le fils de l'auteur R Abraham Kouryat 5. approbation par les rabbins de Mogador 6. approbation par R. David אלקאיים 7. approbation par R. Gabriel Abraham Haccohen דוויך de Tibériade 8. préface par l'auteur 9. פירוש מעלינו לשבח attribué à R. Haï Gaon et publié d'après un ms. de la Bibliothèque Nationale de Paris et suivi par une note de l'auteur 10. recueil de huit compositions acrostiches dont la première par l'auteur, les autres (parmi lesquelles des פיוטים et des בקשות) par son fils.

La 2ème partie (ff. 128) avec le titre général de מאור ושמש comprend les numeros suivants:

1. (ff. 1-25) résumé des principales doctrines cabbalistiques d'après le système de האר"י en 26 chapitres. Chaque chapitre hormis le 26ème

JEHUDA KOURYAT B. ABRAHAM — (*contin.*)

est précédé par un titre ou sommaire en prose rimée. St. suppose qu'il s'agit d'un poème de contenu cabbalistique par un certain Aron b. Joseph Rabagi (?) dont le nom serait donné par les initiales des premiers chapitres. Sans vouloir confuter cette opinion je ferai seulement observer que les initiales en question ne sont marquées par aucun signe caractéristique; qu'en tout cas la première devrait être exclue de l'acrostiche ; enfin que l'auteur supposé (d'ailleurs absolument inconnu) n'est pas mentionné ni dans le titre ni ailleurs. J'éstime que le commentaire appartient en tout cas à R. Jehuda Kouryat. Le 26ème chap. contient le ספר המלכות attribué à R. Abraham Hallevi (Abraham Hallevi b. Eliézer hazaken?). C'est une sorte d'histoire de la création d'après les doctrines cabbalistiques. Suivent des notes sur les 32 voies de la Science et les 12 noms de Dieu selon la doctrine de רמ"ק (R. Moïse Cordovero).

2. (ff. 25-44) פירוש סודות התורה עפ"י הקבלה האמתית להרמב"ן ז"ל Supercommentaire cabbalistique à Nachmanide par R. Schem Tob ibn Gaon publié d'après un ms. de la Bibl. Nat. de Paris avec des notes par l'auteur (cfr. St. 2528-30 et ce Catal. à l'article Yehiel Askhenazi היכל ה') Cette partie se termine par un éloge de R. Jehuda Kouryat et de R. Élie Lumbroso qui soignèrent la publication de cet ouvrage.

3. (ff. 44-117) ביאור על חמשה חומשי תורה par R. Jehuda ibn Attar. C'est un extrait de l'ouvrage principal de cet auteur intitulé מנחת יהודה, avec notes et additions par l'auteur du recueil, inserées çà-et-là sans aucune indication.

4. (ff. 117-128) חלק הרמ"ז על סדר א"ב Recueil de notes de contenu cabbalistique sur différents passages et mots bibliques. Le signe d'abréviation sur le mot רמ"ז indique que ces notes appartiennent à un ouvrage par R. Moïse Sacuto. En effet dan le ms. autographe par cet auteur faisant partie de la collection di Livourne (v. Cod. nº. 75) j'ai trouvé un assez grand nombre des notes qui ont fourni la matière pour ce recueil.

Au verso du frontispice se trouve une dédicace de l'auteur à R. Josué Léon un des rabbins de Livourne: זאת התורה לעולה ולמנחה חר מינן כי סליק מנה אחת אפים — מאין ס"ט לגבר חכם בעוז כמוהרר' יהושע לאיון נר"ו כי לו' לרצון יהיה מנחת יהודה.

(St. 1336. Ze. 418)

JEHUDA LIWA B. BEZALEEL

חכור באר הגולה פירוש על מאמרים אשר עליהם בא השאלה מבני אדם וכו' *Prague* 1598. fol.

JEHUDA LIWA B. BEZALEEL — *contin.*

Sans nom d'imprimeur mais probablement par Mordekhaï Kaz b. Gerson.

(St. 1620. Ze. 404)

ספר גבורות ה' מספר את הנבורות אשר פעל קורא הדורות בצאת ישראל לחירות (פירוש הנדה, הלכות פסח בקצרה, הלכות יין נסך)

Cracovie 1582. fol.

par Isaac b. Aron Prostitz.

(St. 1620. Ze. 404)

ביאור ....על פי' רש"י ז"ל על חמשה חומשי תורה ....שם החבור הזה נור אריה

Prague 1578. fol.

Mordekhaï Kaz b. Gerson et ses fils Bezaleel et Samuel par Eliézer b. Meschoullam appelé Lippmann. (St. 1620. Ze. 404)

ספר תפארת ישראל כשמו כן הוא שמדבר נפלאות תמים דעים מתורתנו הקדושה

Venise 1599. fol.

Daniel Zanetti par Isaac Baq b. Gerson corr. Jacob Sorzina (di Castellazzo).

(St. 1622. Ze. 404)

JEHUDA LOEB EILENBURG B. OBADJA

ספר מנחת יהודה והוא ביאור על פי' רש"י עלי החומש *Constantinople* 1654. fol.

par Salomon Franco et son fils Abraham. Cette édition ne contient que le commentaire au premier livre du Pentateuque.

(St. 1365. Ze. 405)

———— *Prague* 1678. fol.

par les fils de Jehuda Bak. Édition complète.

(St. 1365. Ze. 405)

JEHUDA (ARYÉ) DI MODENA (LEON MODENA)

ספר בית לחם יהודה מפתח ....למצא כל מאמרי רז"ל מהש"ס אשר באו בספר עין ישראל

Venise 1626. fol.

Appresso gli Illustri sig. Pietro, Alvise e Lorenzo Bragadini per Giovanni Calleoni.

(St. 1349. Ze. 746)

בית יהודה תוספת על ספר עין ישראל

Venise 1635. (Vendramin) fol.

(St. 1349. Ze. 746)

גלות יהודה והוא פשר דבר מכל המלה וכו' Novo Dittionario Hebraico e Italiano etc.

Venise 1612. 4º.

Appresso Giacomo Sorzina. Deux exemplaires.

(St. 1349. Ze. 428)

———— 2ème éd. *Padoue* 1640. 4º.

Giulio Crivellari ad istanza di Iseppo Foà. Cette éd. contient aussi un recueil des mots usuels de la langue rabbinique. Deux exemplaires. (St. 1350. Ze. 428)

JEHUDA (Aryé) di Modena (Leon Modena) — *contin.*

לב האריה ילמד אדם דעת לעזור הזכרון בכל החכמות וכו׳ *Venise* 1613. (Sarzina) 4°.

(St. 1350. Ze. 428)

חלק ראשון מספר מדבר יהודה מדרשות

Venise 1302. 4°.

par Daniel Zanetti. L'ouvrage a été dédié par l'auteur à Moïse Copio b. Abraham Schalom. Le vol. contient une poésie par R. Samuel Archivolti le maître de l'auteur. Les n.os 12-15 sont des allocutions pour la mort de R. Jacob Kohen, R. Samuel Jehuda Katzenellenbogen, R. Abigdor Zividal, et R. Naphtali Askhenazi, chacune suivie par une poésie; après le n°. 15 se trouve la célèbre épitaphe (pouvant être lue en hébreu et en italien) composée par l'auteur à l'âge de 14 ans pour la mort de son maitre R. Moïse Basula della Rocca.

(St. 1350. Ze. 428)

פי אריה הנה זה בא אחר גלות יהודה ··· ופה יבואו שבע״פ ולשון חכמים וכו׳

Venise 1640. 4°.

Appresso Giovanni Calleoni. Deux exemplaires.

(St. 1352. Ze. 428)

צמח צדיק ···מלמד אנוש בינה וחכמה במעלות המרות והורם וכו׳ *Venise* 1600. 8°.

Daniel Zanetti. Avec des nombreuses illustrations. Le nom de l'auteur non mentionné dans le titre est donné par les initiales des 16 premiers mots du 1er chapitre (f. 4.a).

(St. 1354. Ze. 429)

JEHUDA Nathan Provenzal

אור עולם תפארת ישראל פרק על הדבקות (Mélanges de philosophie réligieuse)

Constantinople s. a. (156..?) 8'.

Salomon ibn Usque par Abraham b. Samuel Kaz (Kohen Zedek) de Sanguine Askhexazi. (St. « Abraham b. Samuel Kohen » est inexact. Les caractères étant très petits il aura probablement lu כהן au lieu de כהץ). Les feuilles portent la numération hébraïque et arabe. A la fin du vol. (ff. 36-39) une table des passages bibliques. Sur l'imprimeur cfr. à l'article Bible: שרש ישי. Ce livre est très rare. (St. CXXIX. Ze. 406)

JEHUDA Saltro da Fano b. Moïse

ספר מקוה ישראל ···בהלכות מקואות שואל ומשיב ···אל ספ׳ משבית מרחמות (q. v.)

Venise 1607 (De Gara) 4°.

(St. 1371. Ze. 398)

JEHUDA b. Samuel le pieux (החסיד)

ספר החסידים Éd. Pr. *Bologne* 1538. 4°.

Les premières 26 feuilles renferment la table des matières. Les paragraphes sont au nombre de 1178 (St. « 1172 »). Dans la première page la signature de R. Gamliel Monselice (cfr. Mor. 29). Deux exemplaires.

(St. 1322. Ze. 399)

JEHUDA Uzziel

ספר בית העוזיאלי (דרושים על התורה)

Venise 1603. 4°.

Daniel Zanetti aux dépens de R. Eleazar באלניר corr. Nissim Schoschan. À la fin du vol. la date: 15 Tebet (St. « Schebat ») 1603,

(St. 1376. Ze. 406)

JOEL ibn Schoeb

נורא תהלות (Commentaire aux Psaumes)

Salonique 1568. 4°.

Joseph b. Isaac Yaabez. La 4ème partie (ff. 211-322) est imprimée dans un format plus grand que les précédentes (49 lignes au lieu de 42); St. « ff. 210 + 4 »?

Les deux dernières feuilles contenant les מפתחות ne sont pas numérées.

(St. 1401. Ze. 325)

ספר עורת שבת ···דרושים על חמשה חומשי תורה

Venise 1577. fol.

Zuan de Gara par R. Yom Tob ben Israël. Deux exemplaires (St. 1401. Ze. 325)

JOSEPH Albo

(ספר עיקרים) Éd. Pr. *Soncino* 1485. fol.

par Josué Salomon Soncino. Les feuilles contenant le chap. III, 25 ont été arrachées comme dans presque tous les exemplaires; la texte a été restitué à la main (écrit. ital.) Cens: revisus p. me Laurentius Franguelli die 20 decembris 1574.

(De Rossi XV pg. 44 St. 1443. Ze. 353)

———— *Venise* 1521. fol.

Daniel Bomberg. Le chap. III, 25 comme dans l'éd. précédente. (St. 1443. Ze. 353)

ספר עץ שתול ···והוא ספר עקרים עם ביאור חכרו ···כמוהרר׳ גדליה בן ···שלמה איש פולי״ן

Venise 1618. fol.

Pietro e Lorenzo Bragadin per Giovanni Cajon. À la f. 4 b. l'auteur du commentaire donne son nom: Ghedalya b. Salomon appéle Zalman שליט״א (Sleitha?) Lipschütz de Pologne. À la f. 144 b. une poésie par Léon Modena.

(St. 1444. Ze. 353)

JOSEPH Colon b. Salomon

(שאלות ותשובות) *Venise* 1519. 4°.

Daniel Bomberg par Hiyya Meïr b. David. Nombreuses notes marginales.

(St. 1501. Ze. 351)

——— *Crémone* 1557. fol.

Vincenzo Conti. Deux exemplaires.

(St. 1501. Ze. 351)

JOSEPH Escapa b. Saül

ספר ראש יוסף והוא ביאור על קצת הלכות מטור ארח חיים וקצת לשונות מהרמב"ם וכו'

Smyrne 1658. fol.

par Abraham b. Yedidya Gabbaï (imprimerie du כף נחת) corr. Samuel Valensi.

ראש יוסף ...והוא ביאור על קצת הלכות מטור חשן המשפט *Smyrne* 1659. fol.

(St. 1456. Ze. 350)

JOSEPH Gikatilia b. Abraham

ספר גנת אגוז *Hanau* 1613. fol.

par Eliézer b. Hayyim et Élie b. Seligmann Ulm. Le titre est en partie rouge.

(St. 1643. Ze. 329)

ספר שערי אורה *Mantoue* 1561. 4°.

par Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo.

(St. 1465. Ze. 329)

——— *Riva* 1561. 4°.

(St. 1465. Ze. 329)

ספר שערי צדק *Riva* 1561. 4°.

Attribué dans le titre à: רבי יוסף בן קרניטול ב' אברהם (cfr. St. 1461) Deux exemplaires

(St. 1467. Ze. 330)

Pour les autres écrits attribués à cet auteur v. aux articles ארזי לבנון (Anonymes); Moïse de Leon: ספ' הנפש החכמה; Yehiel Askhenazi ספ' היכל ה' .

JOSEPH ben Gorion (pseud).

בשם האל רם ועליון אחל ספר בן גוריון (יוסיפון)

Éd. Pr. *Mantoue* s. a. (1480 ?) fol.

Par Abraham Conat. Les 9 premiers mots sont manuscrits. Cens: P. F. Alexd. Longus Inq.r Montisreg. concessit 1590 die 23 Agusti et. Fr. Dionysius sburlatus vis. pro ipso. (JE. III, 652 « Sturlatus » ?) Visto et corretto p. me Boniforte delli Asinari אני בוניפורט אסינארי

(St. 1547. Ze. 344)

JOSEPH ibn. Loeb b. David.

תשובות שאלות... יוסף בר' דוד ן' לב וכו'

1ère partie.

s. l. e. a. (*Constantinople*? 156...) fol.

Sans nom d'imprimeur. Il est probable que ce vol. ait été imprimé par les frères Yaabez. La numération des pages est très irréguliére. Très souvent dans une page une colonne seulement a été imprimée, beaucoup de pages sont vides. Dans la dernière partie du vol. un éloge par R. Salomon b. Isaac Hallévi, la table des consultations et la table des passages talmudiques. Au verso de la dernière feuille un registre des cahiers (30) avec un avis de l'imprimeur qui nous dit avoir donné ce registre d'après l'habitude des imprimeurs vénitiens (St. « הריגושטרו sic » dans cet exempl. j'ai trouvé réguliérement ריגישטרו). Deux exemplaires.

(St. 1502. Ze. 331)

ספר שני מתשובות שאלות ומחדושי מסכת שבועות (בבא קמא וכתובות)

Constantinople (1561-62 ?) fol.

Dans tous les exemplaires que j'ai vus manque la 1ère feuille. Numération hébraïque et arabe (très irréguliére). À la f. 44 b on lit. זאת השאלת כבר נדפסה למעלה בסי' כ"ו ושכחו המדפיסים וחזרו והדפיסל. Ze. donne pour ce vol. l'an 1566 (?) en ajoutant que l'épigraphe porte la date 1568; il paraît n'avoir pas tenu compte de l'an: השנ"ח ליצירה (1561) dans lequel le livre a été commencé. Je crois pourtant que dans le mot וכבש"ה contenu dans l'épigraphe on ne doit computer pour la date que les 4 dernières lettres: כבש"ה (ו); on obtient comme ça l'an 1562. Deux exemplaires

(St. 1503. Ze. 331)

ספר שלישי מתשובות שאלות מהרב ...יוסף ן' לב (וחידושי מסכת גטין)

Constantinople 1573. fol.

par Salomon et Joseph fils de Isaac Yaabez b. Joseph. C'est le seul des trois volumes qui contient des indications précises sur l'an, le lieu et les imprimeurs; c'est aussi le seul qui a un frontispice. Les חידושי גטין qui occupent la dernière partie du vol. ne sont pas mentionnés dans le titre. À la f. 191 b. (non numerée) un éloge du livre et une poésie par R. Hanania ibn Yakar.

(St. 1503. Ze. 331)

JOSEPH IBN. LOEB B. DAVID — *contin.*

ספר רביעי משאלות ותשובות מהרב ...יוסף ן' לב עם חדושי ממסכת קדושין ומסכת ע"ז

Kuru Tshesme s. a. (158...?) 4°.

Madonna Reyna veuve de Joseph hannasi par Joseph b. Isaac Askeloni. Assez mal imprimé sur gros papier; sans numération des feuilles. Les חידושי ע"ז וקדושין occupent la place entre la 12ème et la 13ème consultation. Dans les premières feuilles de cet exemplaire un certain Samuel (?) a ajouté une table des matières (écrit. orient.). (St. — Ze. —)

Venise 1606. 4°.

Matteo Zanetti par Zion Franzes דילה קרוטה (Delacrut?) corr. Isaac Gerson.

(St. 1503. Ze. 332)

Fürth 1692. 4°.

par Joseph b. Zalman Schneior. Les חירושים sont reunis à la fin du vol.

(St. 1503. Ze. 332)

JOSEPH B. MORDEKHAI GERSON כ"ץ

שאלות ותשובות וביאורים עד המרדכי מסדר נזיקין ומסכת ברכות ועל הלכו' קטנות וסדר מועד ועל טור ח' המ' (ff. 92 + 32)

Cracovie 1590 (Prostitz) 4°.

(St. 1058. Ze. 348)

JOSEPH SALOMON DEL MEDIGO B. ÉLIE

ספר אילם ...שאלות ...שאל הרב ...זרח כר נתן נר"ו מהרב ...יוסף שלמה דיל מידיגו ...איש קנדיאה ועוד ניתוסף כתבי שאלות ותשובות ...מהרב יש"ר הנ"ל ותלמידיו ·

ספר מעין גנים ...כולל תשובות נצחיות ...על שאלות ספר אילם ...(סוד היסוד חקות שמים וגבורות ה') ספר מעין חתום,

Amsterdam 1629. 3 part. 4°.

Manassé b. Israël avec le portrait de l'auteur. L'ouvrage est précédé par trois lettres de R. Zerah b. Nathan à l'auteur et par les approbations de R. Léon Modena, R. Simha Luzzatto et R. Nehémia Saraval et R. Jacob Levita. L'indication de temps contenue dans le titre: ומלאה הארץ n'est pas très claire. Les deux mots donneraient l'an 1618 lequel est impossible puisque la 1ère partie du livre a été terminée en 1629 (השפ"ט) St. pense qu'il faut exclure les deux dernières lettres de הארץ, comme ça on obtiendrait (53)88. Dans la première page la note suivante: קנין כספי אליעזר רפאל בן לא"א הרופא המובהק כמה' מאיר משער אריה זלה"ה שקניתי ביום כ"ה תמוז התכ"נ לפ"ק (1663) פה בוסיטו (Busseto) (Portaleone)

(St. 1510. Ze. 356)

JOSEPH SALOMON DEL MEDIGO B. ÉLIE — *contin.*

לקוטים שונים שלקט הרב רבי שמואל אשכנזי מהספר הנדול תעלומות חכמה אשר החל לחבר... הרב יוסף מקנדיאה וכו' Collectanea decerpta per Magistrum R. Samuelen Germanum ex magno opere Absconditorum Sapientiae quod exasciavit... Joseph del Medico Cretensis. etc.

Bâle 1624-31. 4°.

en trois parties contenant respectivement 10, 110 et (8) × 208 ff. Je n'ai pas trouvées dans cet exemplaire les נובלות אורה mentionnées par Ze. La f. n°. 115 qui précède immédiatement les אותיות לרבי סעדיה se termine par les mots suivants ברוך נותן ליעף כח... שיזכני להשלים ספו נובלות חכמה Dans les deux dernières feuilles se trouvent les חסרונות שהשמיט המרפים. (St. 2407. Ze. 356)

JOSEPH B. MOISÈ DE KREMMITZ.

ביאור על ספר מצות גדול

Venise 1605. 4°.

Zuan de Gara corr. Isaac. Gerson

(St. 1501. Ze. 570)

JOSEPH SCHALIT RICHETTI B. ELIÉZER

ספר חכמת המשכן... בפירוש נאה וצורות מצויירות לפי ערכן וכל שיש בו דעת להבין וכו'

Mantoue 1676. 4°.

Dans le même vol. avec frontispice à part mais sans pagination: אגרת מספרת יחסותא בצדיקי דארעא דישראל precédé par: תפלת להתפלל אותה על קברי הצדיקים ז"ל

(St. 1526, 517 Ze. 332, 626)

JOSEPH IBN SCHEM TOB B. SCHEM TOB

כבוד אלהים (Philosophie réligieuse)

Ferrare 1555 4°.

par Abraham ibn. Usque. Cens: Jacob. Geraldinus - Caesar Belliossus.... Bonon. (Bologne). Deux exemplaires (St. 1530. Ze. 350)

JOSEPH DE TRANI B. MOÏSE

ספר צפנת פענח... דרושים על התורה

Venise 1648. fol.

Andrea Vendramin (St. « Commissaria Vendramina » ?) par Francesco Vieceri avec. une préface par le fils Moïse de Trani

(St. 1536 Ze. 349)

ספר שני משאלות ותשובות

Venise 1645. fol.

Nicolò Pietro Jacomo Geronimo Alvise Bragadini par Antonio Calleoni. Recueil de 55 consultations Trois exemplaires.

JOSEPH DE TRANI B. MOÏSE — *contin.*

שאלות ותשובות השייכות לטור אבן העזר

Venise 1645. fol.

par les mêmes éditeurs. Recueil de 48 consult. Trois exemplaires.

חלק ג' משאלות ותשובות *Venise* 1645. fol.

par les mêmes éditeurs. Recueil de 125 consultations. Les volumes de consultations par Jos. de Trani publiés à Venise sont par consequent trois. (St. « P. II et III... ff. 31 × 2 »? Ze « 2 vol. »?) Trois exemplaires.

(St. 1537. Ze. 349)

חדושי גמרא ....השייכות לטור אבן העזר

Venise 1645. fol.

(St. 1537. Ze. 349)

JOSEPH BARUKH URBINO B. YEDIDYA ZEKHARYA

מזמור שיר ידידות ובנות השיר

Mantoue 1659. 8°.

Josué di Perugia par son fils Jehuda Samuel. Ce livre contient après une préface par l'édit. et une préface par l'auteur les numeros suivants: 1. hymne avec commentaire 2. note sur le cycle des constellations 3. poésie pour les noces de l'auteur avec Judith fille de R. Nathanaël Trabotto 4. hymne sabbathique commençant par les mots: עליון ודר חביון אורי וישעי (St. « כי אשמרה שבת »?) 5. hymne pour la fête des tabernacles (אשרי מזמור שיר יסודות בשער 6. (אדם מצא חכמה הבחינה (אלקי צמאה נפשי ורוחי). Sur l'auteur cfr. Mor. pg. 67. (St. 1538. Ze. 353)

JOSEPH YAABEZ B. HAYYIM

פירוש על תהלים *Salonique* 1571. 4°.

par Joseph b. Isaac b. Joseph b. Hayyim Yaabez. Sans pagination. Les deux premières feuilles manquent. (St. 1475. Ze. 331)

JOSEPH IBN YAHYA B. DAVID

פירוש חמש מגילות תהלים משלי איוב דניאל עזרא דברי הימים *Bologne* 1533. fol.

Cens: Gir. (Girolamo) da Durallano. Sur la première page est écrit: הניע לחלק כמ' שמחה מסנניני (Sanguine) יצ"ו כ"ה לוליו (Luglio) של"ח (1578) (St. 1476. Ze. 322).

ספר תורה אור ....אשר בו יתבאר האושר האחרון אל הנפש ועניין גן עדן וגיהינם ועולם הבא *Bologne* 1538. 4°.

Cens: examin. Rev. Hevesas Hor. S. off. Parmae. (St. 1377. Ze. 332)

JOSIAH PINTO B. JOSEPH

ספר כסף מזוקק ....דרושים על התורה

Venise 1628. fol.

Pietro Alvise Lorenzo Bragadin par Giov. Calleoni. Les sept premières feuilles manquent. (St. 1546. Ze. 360)

ספר כסף נבחר (דרושים על התורה)

Venise 1621. fol.

Pietro et Lorenzo Bragadin par Giov. Cajon. (St. 1547. Ze. 360).

JOSUÉ SEGRE

ראשי הבכאים קינות ירמיה הנביא נעתקות מהלצה לשירה חדשה *Mantoue* 1748. 8°.

Raphaël Hayyim d'Italia par Josué b. Michel da Sezze. (St. — Ze. 690)

LÉVI B. GERSON (רלב"ג)

ספר מלחמות השם *Riva* 1560. fol.

Dans le frontispice les armes du Cardinal Cristoforo Madrucci patron de l'imprimerie de Riva.
(St. 1609. Ze. 431)

פירוש על התורה על דרך ביאור דברי הפרשה וכו' *Venise* 1547. (Bomberg) fol.
(St. 1612. Ze. 431)

פירוש חמש מגילות *Riva* 1560. 4°.

Le commentaire aux Lamentations n'est pas compris dans ce volume. (St. 1012. Ze. 432)

תועליות הרלב"ג ....על התורה ונביאים נדפס על יד ....יוסף אוטלינ"ג (Ottolenghi)
Riva 1560. 4°.

Dans la deuxième page se trouve l'avis au lecteur que je reproduis ci-après (écrit, ital.); il paraît que cet exemplaire a appartenu au docteur Jacob Marcaria un des chefs de l'imprimerie de Riva:
אל הקורא — הפעם ילוה איש אלי כי ילדתי לך ותקרא ספר מלחמות השם להפלוסוף האלקי הר' לוי בן גרשום זלה"ה אשר בפלוסופיא עלה עד לכרום וידבר על אלקים ואף כי נראי' כדבריו סותרי' לתורתנו וחכמי אומתנו ולה' מלחמה פנים ואחור עוז כנגדו וכן רבים יכנוהו מלחמות עם השם וכמה מי מריבה אשר רבו ורבים לוחמים לו מרום הלא הוא התנצל על ככה בהקדמת הספר ובפרק אחרון מאמר ראשון ראנו משם כי דברי תורה לחוד ודברי פלוסופיא לחוד אינהו בריכהו ואנן בריכן ואני לא באתי להיות לו מלאך מליץ ישר וכי מלחמות ה' נלחם הלא ככר בא לעזרת ה' בניבורים הרב הספר נוה השלום ושאר אנשי מלומדי מלחמה אך כתוב זאת זכרון בספר כי כל האיש החפץ לבא ולעלות במעלות ועד תוכן קצה הפלוסופיא ראה דרכיו וחכם ואל יעזוב ואל יטוש ספר הזה כי כלם כאין נגדו ולהאיש מורע בישראל שמו חבר חברי מחוכם ברכב ובפירושים ע"כ אחשוך פי מלספר קצת שבחו גם הדר והוד המלאכה הזמן אין צריך כי בעיניך תראה כמה נאה נייר זה כמה נאה איל זה וכו' כה דברי הרופא ולא לו יעקב מרקריאה.

LÉVI B. GERSON (רלב"ג) — *contin.*

Le ספר נוה שלום cité est probablement l'ouvrage philosophique de ce nom par R. Abraham Schalom (q. v.). Sur le frontispice la note suivante: של הצעיר יהודה בן הגאון רבן יוחנן גירון (Ghiron) זצ"ל פה פיורינצא (cfr. Mor. pg. 27).
(St. 1612. Ze. 432)

LÉVI IBN HABIB

ספר שאלות ותשובות *Venise* 1565. fol.

Numération hébr. et arabe très irrégulière. Sans nom d'imprimeur. St. l'attribue à Zuan de Gara (?) Sur commande de Abraham בן' היני (St. « Ibn פרני »?)
(St. 1606. Ze. 432)

LITURGIES. *Rite Alger*

ספר חכמת המסכן והוא ספר קרוב"ץ שנהגו לאומרם הקהל הקודש שבעיר ארגי"ל
Livourne 1772. 8°.

Carlo Giorgi par Nehoraï b. Saadya Azubib.
(St. 399. Ze. 453)

Rite Allemand.

מחזור מכל השנה כמנהג קהלות קדש אשכנזי ....גם הוספנו פירוש וביאור המלות (מענלי צדק)
Venise 1567. 2 vol. fol.

Zorzo dei Cavalli imprimé dans le premier mois du doge Piero Loredan.
(St. 371. Ze. 466?)

מחזור כמנהג ק"ק אשכנזים ....קינות ציונים סליחות נשואין ומילה פירושים יפים עד מאד עם פירוש רמז דרש סוד (מענלי צדק) עד כריך שאמר ומשם והראה ....ממהרר' חירץ טריוש .... ועל יוצר שבתות וימים טובים של ....משה הנקרא בצלאל ובהרכה מקומות הוספתי ....מפירושים אחרים ....שמתי ....מנהגים ורינים ....רבינו יונה ומהרי"ל ומהרר' יוסף קארו ....ומשה איסרלס ומהרר' אייזיק טירנא (Itzig Tyrnau) ואברהם קליי זכר ....ומהרר' אבינדור צווידל וכו'
Venise 1600. 2 vol. fol.

Zuan (זאן sic!) Bragadin par Zuan de Gara corr. Isaac b. Jacob יוכב סגל (Lévi) pour Moïse Meschoullam זעל מלן סגל (Lévi). Pour plus de détails sur cette édition v. St. ad. loc.
(St. 375. Ze. 466)

LITURGIES. *Rite Allemand. — contin.*

סליחות מכל השנה כמנהג האשכנזים על הסדר דבר יום ביומו עם תוספת ביאור מלות חמורות

Venise 1548. (Adelkind) 4°.

(St. 432. Ze. 464)

סליחות כמנהג קהל קדש אשכנזים שבאיטליאה עם פירוש המלות ....שעשה הר' שלמה בן לחמיש

Venise 1712. (Bragadina) 4°.

Les סליחות faisant partie de la liturgie du יום הכפורים ne sont pas 157 mais bien 155, la dernière occupe la f. 71 b. et sv. La dernière סליחה numerée et qui commence par les mots אז (אל) קשתי parte le n°. 186 (קפו) Dans le titre du סדר מנחת שובבים le nom de l'auteur est écrit comme ci-après: הרב המקובל משה כמהרר' משה זכות זצ"ל (?). Pour les derniers numeros faisant partie de ce recueil v. St. au n.os 2931 et 2933. (St. 439. Ze. 464)

Rite romain (italien)

מחזור כפי מנהג ק"ק רומא עם פירוש קמחא דאבישונא ומסכת אבות עם פירוש הרמב"ם ועם פירוש הרב עובדיה ספורנו

Bologne 1540. 2 vol. fol.

Le commentaire appelé קמחא דאבישונא est dû a R. Yohanan b. Joseph Treves. Le deuxième vol. seulement. (St. 395. Ze. 483)

מחזור כמנהג ק"ק בני רומה יצ"ו ....והוספנו עוד פרקי אבות בלשון לעז בשפה ברורה ....ועוד כמה חידושים אשר לא היו מעולם בקדמונים

Venise 1710. 2 vol. 8°.

Nella Stamparia Bragadina per Giovanni de' Pauli. Les dernières feuilles du 2ème vol. manquent. (St. — Ze. —)

Rite éspagnol

סדר תפילות כמנהג ק"ק ספרדים

Venise 1741. 32°.

par David b. Raphaël Bueno et Samuel b. Asher Cividal sur commande de Meïr b. Moïse (da Zara) חי רא זרא. (St. — Ze. —)

סדר תפלת של שבת ....ומועדים ופזמונים ותפלת חולים ....כמנהג הנעימים זמירות ישראל וכו'

Livourne 1769. 16°.

Nella stamperia Santini presso Carlo Giorgi par Isac di Mosé de Paz. (St. — Ze. —)

Rite Tlemsen

ספר מחזור קטן לימים נוראים כמנהג ק"ק תלמסאן ....והוא פירוש על מחזור גדול ....כמהרר' אברהם אלנקאר *Livourne* 1842. (Jacob Tubiana) 8°.

(St. — Ze. 493)

LITURGIES. *Divers.*

סדר אשמורת הבקר מחבורות מעירי שחר אשר הכינו ונם חקרו כמוהרר' אהרן ברכיה בן הנעלה כה' משה ממודינה *Mantoue* 1624. 8°.

par Josué (St. « Joseph »?) b. Jehuda Samuel di Perugia. (St. 456. Ze. 6)

דבר סדר ....דברי תורה ודברי קבלה ילפינן להתנבר ברחמים נוכח פני ה'

Mantoue s. a. 4°.

Eliézer b. Salomon d'Italia par R. Matatia b. Jehuda Samuel Hayy Hallévi.

(St. — Ze. —)

סדר המועד אשר בא בספ' שבט מוסר להר' אליה הכהן וסדר ההרת נדרים והתרת קללות אשר בא מירושלים על פי ....המקובל ....כמוהרר' שלום שערבי ....ובעזיה"ך ברב עם הדרת מלך כמנהג עיר ירושלים הוכ"כ פה אנקונה

Livourne 1791 4°.

Eliézer Saadun par Israël Élie Hayyim Sabbataï b. Akiba Joseph Kohen Bellinfante.

(St. — Ze. —)

סדר מעמדות מסודרות כפי ימי השבוע על הסדר Orden de los Maamadod compuestos etc.

Venise 1609. 12°.

par Joan de Gara sur commande de David Lévi. La traduction éspagnole suit page à page le texte hébraïque; dans les deux dernières feuilles se trouvent le texte et la traduction de la תפלת הדרך Oracion del Caminante (f. 321 St. (err.) 131). Ce recueil est suivi par סדר קצור לידע הלכות שחיטה (ff. 11) Orden abreviada para saber degollar, imprimé aussi sur commande de David Lévi. Dans la 1ère partie les pages ont toutes la numération arabe; dans la 2ème partie celles contenant le texte hébr. ont la numération hébraïque. (St. 429. Ze. —)

ספר מציל נפשות *Venise* 1663. 16°.

Vendramina par Domenico Vedelago (Venturin b. David). Sur le contenu v. St. ad. loc.

(St. 496. Ze. 447)

פרקי שירה ....עם פירוש ....מספרים תהלות יי' ....אשר איזן ....כמהרר' חנניה ממונצילוסי (Monselice) ....ושפתי רננות אשר פעל ....כמוהרר' גמליאל בנו

Mantoue 1661. 4°.

Josué di Perugia par Jehuda Samuel son fils. (St. 499. Ze. 638)

LITURGIES. *Divers.* — *contin.*

ספר פרקי שירה ....בפירושים ערבים בשם שיח יצחק ושער שמעון ....חברום האחים כמוהרר' יצחק ....וכמוהרר' שמעון ....בני כמוהרר' מאיר מהושבי ק"ק פראג *Venise* 1664. 4°.

Gierolimo (sic!) Bragadin. Avec les approbations de Jacob b. Moïse Hallévi, Salomon b. Nehémia Saraval, Moïse b. Mordekhaï Zacut rabbins de Venise, Saül Marari rabbin de Vérone et David Hayyim b. Simon Luria rabbin de Mantoue (cfr. Mor. pg. 33, 59, 70, 35)

(St. 500 Ze. 368)

סדר קריאת ותיקון לילי חג השבועות והושענא רבא נדפס פעם רביעית וע"פ הסדר משני לוחות הברית עם מעט כיונות מגורי האר"י ז"ל

Amsterdam 1690. 12°.

LITURGIES. *Divers.* — *contin.*

par Moïse b. Abraham אבינו

(St. 463. Ze. —)

סדר התקון לליל הושענא רבא ....ועתה הוספנו בו האידרא זוטא *Venise* 1741. 4°.

Bragadina par Menahem b. Aron Polacco.

(St. — Ze. —)

——— *Venise* 1756. 4°.

Bragadina par Benjamin et Menahem fils de Aron Polacco. (St. — Ze. —)

Orden de los cinco Tahaniot del anño arreo comencado del primero del anño quales son. Estampado anño a la criacion del mondo 5369 (1609) In Venetia. Appresso Georgio (sic!) Bizzardo. 8°. (ff. 168). (St. — Ze. —)

MANASSÉ B. JOSEPH B. ISRAËL

ספר מקוה ישראל ....נעתק ללשון הקודש ע"י אליקים ב' יעקב ש"ץ *Amsterdam* 1697. 16°.

Ce livre a été publié avec les מסעות de Benjamin de Tudèle par le traducteur R. Eliakim b. Jacob. (St. 1650. Ze. 508)

ספר נשמת חיים.. על עניין הנשמה Libri quatuor de immortalitate animae

Amsterdam 1651. 4°.

par Samuel Abrabanel Soeyro. Deux exemplaires. (St. 1645. Ze. 509)

Conciliador o de la conniviencia de los lugares de la S. Escriptura que repugnantes entre si parecen. 4 volumes.

1er vol. (Pentateuque) s. l.

(*Francfort s. M.*?) 1632. 4°.

2me vol. (Proph. I)

Amsterdam 1650. 4°.

St. place la publication de ce vol. dans l'an 1641 à cause de la date 5041 contenue dans le frontispice; je crois plutôt qu'il s'agit d'une faute d'impression et que la date soit 5410 = 1650.

3ème vol. (Proph. II)

Amsterdam 1650. 4°.

4ème vol. (Hagiographes)

Amsterdam 1651. 5°.

(St. 1676. Ze. —)

MEÏR ABULAFIA B. TODROS HALLÉVI

ספר מסורת סיג לתורה (Notes masoréthiques au Pentatenque). *Florence* 1750. fol.

par Isaac di Moisé de Pas. Deux exemplaires. (St. 1689. Ze. 523)

MEÏR ALDABI B. ISAAC

ספר שבילי אמונה ....בו כוללים עשר נתיבות חכמה *Riva* 1558. 4°.

Sur cet ouvrage encyclopédique de Physique et d'Histoire naturelle cfr. surtout St. H. Ue. pg. 16 et sv. (St. 1690. Ze. 521)

MEÏR ANGHEL B. ABRAHAM

ספר מסורת הברית הגדול והוא פירוש ....על אלף ושש מאות וחמשים מסרות מסודרות על סדר הארבעה ועשרים *Mantoue* 1622. fol.

par Jehuda Samuel di Perugia. (St. 1693. Ze. 518)

MEÏR ARAMA B. ISAAC

ספר אורים ותומים פירוש על ישעיה וירמיה ויתר חדושים אחרים *Venise* 1603. 4°.

Daniel Zanetti par R. Menahem Jacob b. Eliézer Jehuda corr. Isaac Gerson. (St. 1694. Ze. 521)

MEÏR BENVENISTE B. SAMUEL

ספר אות אמת (Index critique au texte des Midraschim) *Salonique* 1565. 4°.

par Joseph b. Isaac b. Joseph (Yaabez) sous le règne du Sultan Suleyman. Deux exemplaires. (St. 1695. Ze. 522)

MEÏR IBN GABBAÏ B. EZÉKIEL

מראות אלהים (עבודת הקודש) ....כולל ארבעה חלקים המיישרים את האדם בעבודת הרצוייה אליו ית' וכו' *Cracovie* 1576-77. fol.

par Isaac b. Aron Prostitz sous le règne d'Étienne. (St. 1699. Ze. 519)

ספר תולעת יעקב והוא מאיר תפילות ....בארבעה פנים פשט רמז דרש סוד

Constantinople 1560. 4°.

publié par Schneior b. Jehuda Falcon et Abraham Dayyena. (דיינה St. « Reyna »?) (St. 1699. Ze. 519)

MEÏR B JACOB MEÏRI (רבית מאיר)

הלכות שחיטה ובדיקה וכו' (ספר יאיר נתיב) *Sabbionetta* 1553. 8°.

Tobia Foà par Cornelio Adelkind. Entre les ff. 23 et 24 (non numerées) un certificat de שוחט en faveur de Jehuda Raphaël Josua Monselice (v. Mor. pg. 29). (St. 1706. Ze. 420)

MEÏR DE ROTHENBOURG B. BARUKH

ברכות מהר"ם ....על כל מיני מאכלו ומשקו *Riva* 1558. 8°.

(St. 1713. Ze. 518)

שאלות ותשובות ....אשר רוב ההנאות מיימוניות הועתקו וכו' *Crémone* 1557. (V. Conti). 4°.

(St. 1713. Ze. 518)

MENAHEM AZARIA DI FANO

מהדורא בתרא מספר פרח הרמון חלק ראשון והוא קצור ....עם תוספת ביאור אל חלק האצילות מספר פרדס רמונים

Venise 1600. (D. Zanetti) 8°.

(St. 1723. Ze. 571)

ספר תשובות ופירוש סוגיות ומשניות וכו׳

Venise s. a. (160...?) 4°.

Daniel Zanetti par Isaac b. Mordekhaï de Pologne corr. Isaac Gerson.

MENAHEM DI LONSANO B. JEHUDA

שתי ידות ....אור תורה חנהת החורה ומעריך תשלום על ספר העריך עבודת מקדש דרך חיים טובה תוכחת והוא שיר נדול (תוצאות חיים לר׳ משה נתן) אנדתא דבראשית

Venise 1618. 4°.

Pietro e Lorenzo Bragadini per Giovanni Cajoni. Deux exemplaires. (St. 1728. Ze. 528)

MENAHEM NOVARA B. ISAAC

ספר ימי תמימים *Venise* 1753. (Bragadina) 4°.

Recueil de poésies composées pour la mort de R. Raphaël Nathan b. Azriel Joël Pincherle et de son fils Hizkiyya Aron Pincherle. Les morceaux en prose renferment des notices très intéressantes sur la vie de ces deux rabbins et sur leurs relations. (St. — Ze. 617)

MENAHEM RABÀ B. MOÏSE

ספר בית מועד חבור מחמשים דרושים

Venise 1605. 4°.

Zuan de Gara publié par R. Élie Rabà fils de l'auteur. À la f. 232 (non numerée) une poésie par Léon Modena et une approbation par les rabbins de Venise. Trois exemplaires. (St. 1733. Ze. 529)

MENAHEM DI RECANATI B. BENJAMIN

ספר טעמי המצות וכו׳ ....ופירוש המלות

Bâle 1581. 4°.

Ambrosius Froben publié par R. Jacob b. Isaac Luzzatto. (St. 1736. Ze. 526)

פירוש על התורה על דרך האמת

Venise 1523. 4°.

Daniel Bomberg. Sur le frontispice la note suivante: ה׳ הארץ ומלואה קנין כספי אני יוסף יצ״ו בן כמה׳ הנעלה מנוח שלמה מונדולפו זלה״ה יום ז׳ אדר תכ״ו (1666). Deux exemplaires. (St. 1736. Ze. 526)

——— *Venise* 1545. (Giustiniani) 4°. (St. 1736. Ze. 527)

פסקי הלכות *Bologne* 1538. 4°.

Deux exemplaires. (St. 1736. Ze. 527)

MENAHEM IBN ZERAH B. ARON

צדה לדרך ווורין לאורחא וכו׳

Sabbionetta s. a. (156...?) 4°.

Vincenzo Conti publié par Israël Zifroni di Guastalla. Sur le frontispice la note suivante: (Revere) קנין כספי אני ....? ברב׳ יצחק ז״ל מרווירי (Cento) פה צינטו (1582) שמ״ב ? ....היום יום ה׳. (St. 1741. Ze. 527)

MIDRASCH

מדרש המכילתא *Venise* 1545 fol.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. Nombreuses notes marginales. Deux exemplaires. (St. 597. Ze. 515)

מדרש רבות על חמשה חומשי תורה

Venise 1544. fol.

par Cornelio Adelkind. Dans la dernière page une poésie par Élia Levita. Nombreuses notes marginales. (St. 590. Ze. 539)

מדרש חמש מגילות מהרבות *Venise* 1545. fol.

par Cornelio Adelkind. (St. 590. Ze. 339)

מדרש רבות על התורה מדרש חמש מגילות רבתא עם פירוש מתנות כהונה ....למהרר׳ ישכר בער בן נפתלי ....כהן צדק

Cracovie 1587-88. 2 vol. fol.

par Isaac b. Aron Prostitz. Le 1ᵉʳ vol. porte la date ושלו״ח (à la f. 303 b. יום ה׳ אחר עשרים לחדש מנחם שנת השמ״ח) le 2ᵉᵐᵉ la date שמ״ח (St. 590. Ze. —)

ספר יפא תאר ....הלחבר מו׳ שמואל יפה (Bereschit Rabba avec commentaire)

Venise 1597-1606. fol.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson et Abraham Sabbataï. (St. 593. Ze. 540)

ספר יפא תאר על ויקרא רבא ....אשר שם לו מוהרר׳ שמואל יפה *Constantinople* 1648. fol.

par Salomon Franco (St. 594. Ze. 541)

מדרש תהלים רבתא (פירוש האלפא ביתא) עם מדרש שמואל (מדרש משלי)

Venise 1546-7. fol.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. Le מדרש שמואל a un frontispice à part. Sur la numération irrégulière cfr. St. au n. 3790. (St. 595. Ze. 542)

MISCHNA

(משניות עם פירוש הרמב״ם)

Ed. Pr. *Naples* 1492. fol.

par Josué Salomon Soncino. Le commentaire de Maïmonide dans la traduction hébraïque par Jehuda b. Salomon al-Harizi, Joseph b. Isaac ibn Alphual, Samuel b. Jehuda ibn Thibbon etc. (cfr. St. H. Ue. pg. 922 et sv.). (De Rossi XV pg. 90. St. 280. Ze. 545)

משניות ....עם פירוש רש״י ותוספת טובה ....ונקרא בשם עין חיים *Livourne* 1653-54. 6 vol. 8°.

Yedidya Gabbaï par Jacob b. Samuel Hagiz. (St. 284. Ze. 546)

MISCHNA. *Aboth*

מסכת אבות עם פירוש רבינו משה בר מימון ועם פירוש רבינו שלמה ....

Mantoue 1560. fol.

par Meïr b. Ephraïm Padova et Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo par Giacomo Ruffinelli. (St. 230 Ze. 551)

פרקי משה חברו החכם ....משה אלמושנינו

Salonique 1563. 4°.

par Joseph Yaabez. Deux exemplaires. (St. 230. Ze. 551)

פרקי אבות עם פירוש ....רבינו משה בר מימון ועם פירוש דון יצחק אברבנאל

Venise 1566. fol.

par Zorzi de' Cavalli. Manque le frontispice. (St. 230. Ze. 551)

ספר מדרש שמואר והוא ביאור על פרקי אבות ....מהדר' שמואל די אוזירה ....נדפס שנית

Venise 1585. 4°.

par Zuan de Gara. Nombreuses notes marginales. (St. 2785. Ze. 551)

ספר נחלת צבי והוא פרקי אבות עם פיר' רש"י ועם פירוש כמהדר' צבי בן שמשון טוך פירד (Tuchführer)

Venise 1659. 4°.

Appresso Gerolimo Bragadino. Per Lorenzo Pradoto corr. Moïse Zacut et Joseph b. Jacob Haccohen. Cet exemplaire appartenait à R. Daniel b. Moïse David Terni (cfr. Mor. pg. 64) et renferme de nombreuses notes marginales de sa main. (St. 233 Ze. 552)

זה ספר אבות עורם פירוש על מסכת אבות ....אשר אזן כמוהדר' בנימין חכהן

Venise 1719. (Bragadina) 4°.

(St. 234. Ze. 552)

ספר מגן אבות ....על מסכת אבות אשר חיבר כמוהדר' שמעון בר צמח (דורן)

Livourne 1762. 4°.

Nella Stamperia di Moisé Attias publié par Hayyim Yona Duran. Deux exemplaires. (St. — Ze. 553)

זה ספר תולדות שמשון אשר אזן שמשון חיים נחמני

Livourne 1766. 4°.

(St. 235. Ze. 553)

ספר זכות אבות ....בפירוש מסכת אבות ....כמהדר' יצחק עטייה (Attia)

Livourne 1821. 4°.

Jacob Tubiana. Deux exemplaires. Dans le premier une dédicace de l'auteur à R. Menahem Padova. (St. — Ze. 544)

MOÏSE ALASHKHAR B. ISAAC

השגות ....על מה שכתב רבי שם טוב בספר האמונות שלו נגר הרמב"ם

Ferrare 1556. 4°.

par Abraham ibn Usque. Publié avec le ספר האמונות de R. Schem Tob b. Schem Tob q. v. Deux exemplaires. (St. 1765. Ze. 575)

שאלות ותשובות

Sabbionetta 1553. 4°.

par Tobia Foà. Le frontispice et la marque de l'imprimeur sont différents des celles qui se trouvent dans la plupart des éditions de Sabbionetta (cfr. Schem Tob Schaprut ספר פרדס רמונים) Cens: Fr. Hipp. Ferr.is... purgavit hunc librum die 29 Jannarii 1594 Cremonae. (St. 1765. Ze. 575)

MOÏSE ALBELDA B. JACOB

ספר דרש משה ....דרשות למועדים וכו'

Venise 1602. fol.

Zuan de Gara par les fils de l'auteur Jehuda et Abraham corr. Isaac Gerson. (St. 1768. Ze. 571)

ספר עולת תמיד ....והוא ביאור על התורה

Venise 1601. fol.

Daniel Zanetti corr. Moïse Alphalas. (St. 1768. Ze. 571)

ספר ראשית דעת ....ובו חדושים דרושים חדשים

Venise 1583. 4°.

Zuan Bragadin par Asher Parenzo (sic! פורינצו) Deux exemplaires. (St. 1769. Ze. 571)

ספר שערי דמעה ....דרוש על ההשגחה (פירוש מגלת איכה)

Venise 1586. 4°.

Zuan Bragadin par Asher Parenzo (St. « Porinz »?) Cens: Ego frat. Renatus a Mutina ord.is Capp. correxi anno 1621. La signature de ce censeur en latin est assez rare. (St. 1769. Ze. 571)

MOÏSE ALPHALAS

ספר הואיל משה והוא להודיע יקר תפארת התורה במופתים עיוניים ....ותושיה בהודיע מעלת המילה וכו'

Venise 1597. 4°.

Daniel Zanetti corr. Samuel ibn Deisos. La 1ère partie (ff. 1-85) a été achevée par l'auteur dans la ville de Tetouan (טיטוא"ן) l'an 1595, par l'imprimeur le 4 Jyyar 1597. La 2ème partie (ff. 86-139) porte la date: Vendredi de la 36ème séphire (ל"ו למטמונים) de l'an 1597. L'index a été compilé par le correcteur. (St. 1769. Ze. 505)

ספר ויקהל משה ....דרושים

Venise 1597. 4°.

Daniel Zanetti corr. Samuel ibn Deisos. (St. 1769. Ze. 595)

MOÏSE ALMOSNINO B. BARUKH

ספר הנהגת החיים ...יברו אינטיטולארו רינימיינטו דילה וידה וכו' (Éspagnol en transcription hébr.) s. l. (*Salonique?*) 1564. 4°.

par Joseph Yaabez. Sur le frontispice les signatures de R. Abraham Raphaël Ergas et de R. Samuel Uzziel. (cfr. Mor. pg. 20 et 67).
(St. 1772. Ze. 563)

ספר ידי משה והוא פירוש חמש מגילות
Venise 1597. 4°.

Presso Daniel Zanetti L'anno III del Sereniss. Príncipe Marin Grimani in Cale del Dragan (Calle del Dragon) Les tables à la fin du vol. ont été compilées par R. Samuel ibn Deisos.
(St. 1772. Ze. 567)

ספר מאמץ כח ...שמונה ועשרים דרושים
Venise 1587-89. 4°.

Zuan de Gara par Asher Parenzo corr. Isaac Gerson. (St. 1772. Ze. 567)

ספר תפלה למשה ...בביאור מעלת התורה ולזמריה *Salonique* 1562. (J. Yaabez) 4°.
(St. 1773. Ze. 567)

MOÏSE ALSCEKH B. HAYYIM

ספר מראות הצובאות פירוש על נביאים הראשונים (ואחרונים) *Venise* 1603-07. fol.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson. Sur la date v. St. ad. loc. — St. « Proph. post. sine frontisp sed. seorsim paginati » est inexact; la pagination continue au contraire jusqu à la fin du vol. Seulement les ff. 67 et 68 sont répétées. Parmi les Proph. post. Jérémie et les douze petits prophètes seulement ont été commentés.
(St. 1774. Ze. 568)

ספר שאלות ותשובות
Venise 1605. (De Gara) 4°.
Deux exemplaires. (St. 1777. Ze. 568)

ספר תורת משה (Sur le Pentateuque entier)
Venise 1601. fol.

Zuan de Gara (באותיות בומבירני) corr. Isaac Gerson. Avec l'approbation de R. Calman Belgrado, R. Barukh b. Simha Calimani, R. Abigdor Cividal, R. Benzion Zarfati et R. Loeb Saraval. Deux exemplaires.
(St. 1744. Ze. 568)

MOÏSE CORDOVERO B. JACOB

ספר אור נערב ...מהדעות הזרות המתיארות למתדחקים מחכמת האמת ...והחלק השישי ...הוא קצור ...מהקדמות ...מספר פרדס רמונים
Venise 1587. 8°.

Zuan de Gara publié par le fils de l'auteur Ghedalya, corr. Moïse Basula avec une poésie par ce dernier (f. 2). (St. 1739. Ze. 571)

ספר גרושין ...חדושים ופשטים עמוקים וכו'
Venise s. a. (160...?) 4°.

Daniel Zanetti par David ibn Hin corr. Isaac Gerson. (St. 1794. Ze. 571)

פירוש סדר עבודת יום הכיפורים
Venise 1587. 8°.

Zuan de Gara par le fils de l'auteur Ghedalya.
(St. 1794. Ze. 571)

ספר תומר דבורה והוא מאמר ...בדרך ישרה שיבור לו האדם וכו' *Mantoue* 1623. 8°.

par Jehuda Samuel Perugia et son fils publié par Moïse Basula. (St. 1795. Ze. 572)

———— *Livourne* 1774. 8°.

par Jacob Nunes Vais et Raphaël Meldola publié par Hayyim b. Raphaël Samuel פאפולה (?) Quatre exemplaires dont chacun a été imprimé en honneur d'un des quatre rabbins de Livourne: R. Isaac Fiorentino, R. Nissim Rignano, R. Eliézer Saadun, R. Raphaël Monselles. Les mots relatifs (נדפס לכבוד היקר הנכבר וכו') se trouvent au dessous du titre et sont imprimés.
(St. — Ze. —)

Pour le ספ' עסים רמונים, le פלח הרמון et le פעמון ורמון v. aux articles: Samuel Gallico et Menahem Azaria di Fano.

MOÏSE FIGO B. JOSEPH

זכרון תורת משה ...מקיף כל קטרי מאמרי תלמידינו הבבלי והירושלמי למצוא ...מאמר הנרצה ומוצאו ומובאו במפרשים
Constantinople 1553. (?) fol.

par Moïse Parnas. L'indication de la date dans ce livre n'est pas très claire. Après nous avoir dit qu'il a été imprimé sous le règne du Sultan Suleiman l'imprimeur ajoute ותנשא מלכותו בשנת שירו לה' שי"ר חד"ש. Le mot שי"ר ne peut en aucune manière désigner la date du livre; le mot חד"ש donnerait l'an 1552 mais comme on a oublié de préciser dans

MOÏSE FIGO B. JOSEPH — *contin.*

quelle année du Sultan Suleiman le livre a été imprimé, cette indication ne nous avance pas beaucoup. Je ne comprends pas les calculs de St. et de Ze. Le premier fixe l'an 1554; le dernier donne l'an 1553 en plaçant entre parenthèses la date שי"ד (?!). Le fait est que le livre même ne renferme aucune indication précise; le mieux est encore de se fier à celle contenue dans la 2ème éd. (Prague 1623) selon laquelle entre les deux éditions seraient passés 70 ans. (St. 1815. Ze. 573)

MOÏSE GALANTE B. MORDEKHAÏ

מפתח הזהר מורה מקום מכל הפסוקים הנמצאים בספר הזהר ....נדפס מחדש עם עיון נמרץ וכו'

Venise 1566. 4°.

par Zorzi de' Cavalli mais sans nom d'imprimeur. Trois exemplaires.

(St. 1817. Ze. 588)

ספר שאלות ותשובות ....וקצת שיטות ....מבנו ידידיה ושטות הר"ן על מסכת שבועות וחדושי הריטב"א על מסכת בב' מצ' *Venise* 1608. fol.

Zuan de Gara. ff. 192 de texte et ff. 6 de la table numerées à part. (St. 1817. Ze. 588)

MOÏSE GRAF B. MENAHEM

ויקהל משה ....חיברו וילקט בין האומרים מאמרי זוהר ומספרי קבלה *Dessau* 1699. 4°.

par Moïse b. Simha Dessau.

(St. 1495. Ze. 587)

זרע קודש מצבתה ....לוכות כל א' וא' מישראל אות ברית קורש וכזה הספר הנחמד ימצא כל התיקונים ואזהרות שיעשה האד' גם יש בו התעוררות ומפתחות וכו' *Venise* 1712. 8°.

Nella Stamperia Bragadina par Menahem b. Aron Polacco corr. Salomon b. David Altaras. Publié avec le ספר בת מלך de R. Simon b. David Abiob mais avec frontispice et pagination à part. (St. 2598. Ze. 588)

MOÏSE IBN HABIB B. SCHEM TOB

נבחר מעשר רב מרפא לשון מכסף ומזהב דרכי נועם ....(ותחכולה לחראב"ע) (Éléments de grammaire hébraïque et de métrique)

Venise 1546. 8°.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. Avec ce livre est relié un ms. sur papier contenant le ספר טוב טעם de Elia Levita (écrit. ital.)

(St. 1786. Ze. 594)

MOÏSE HEFEZ B. GERSON

ספר חנוכת הבית בביאור צורות והבנית הבית הנחרב וכו' *Venise* 1696. 4°.

Bragadina avec une planche et des déssins dans le texte. Introduit par des poésies de R. Salomon Conian, R. Moïse b. Jacob Levi di Via, R. Jacob b. Samuel Aboab; à la fin du vol. une poésie par R. Moïse Marari (מררי).

(St. 1793. Ze. 185)

ספר מלאכת מחשבת על חמשה חומשי תורה *Venise* 1710. fol.

Alvise Bragadini par Giovanni de Pauli corr. David Altaras avec le portrait de l'auteur et nombreuses figures dans le texte.

(St. 1793. Ze. 185)

MOÏSE B. ISAAC DE PISENZ

ספר דרש משה בו כל הגדה מפורשה אשר בכל התלמוד ....בבלי וירושלמי וכו'

Cracovie 1589. fol.

Isaac b. Aron Prostitz. Dans la dernière page une poésie avec l'acrostiche: אני משה בן מהרר' יצחק שריט אחזקי. Les censeurs Domenico Jerosol. et Giov. Domenico Carretto ont éffacé dans cet exemplaire constamment le mot תלמוד!

(St. 1824. Ze. 574)

MOÏSE ISSERLES B. ISRAËL

שאלות ותשובות *Cracovie* 1640. 4°.

par Menahem Meisels sous le roi Ladislas.

(St. 1829. Ze. 576)

זאת תורת החטאת ספר כולל כל דיני איסור והתר הנהוגים להווה בפולין ליטה וכו' ונוסף על זה הלכות נדה ....מספר ש"ע

Cracovie 1577. 4°.

par Isaac b. Aron Prostitz. sous le roi Étienne.

(St. 1830. Ze. 576)

MOÏSE KIMHI B. JOSEPH

ספר דקדוק (מהלך שבילי הדעת)

Rome 1545. 4°.

par Samuel Zarfati. Je donne quelques détails sur cette édition très rare, qui est seulement mentionnée dans St. et Ze. Elle contient conformément à l'Ed. Pr. outre le texte, l'introduction de Benjamin b. Jehuda et le commentaire d'Elia Levita. Le frontispice est le même qui se trouve dans l'éd. du מעיני הישועה (Férrare 1551) publiée par le même imprimeur. Le titre est entouré par les mots suivants imprimés en caractères très grands: אשר למדו תורה לו לקנין ויסוד דקדוק לא בן כמו חוויש שינהג שורים וידיו בלי דרכן. Le titre même est

MOÏSE KIMHI B. JOSEPH — *contin.*

le suivant: ספר דקדוק חברו ר' משה קמחי עם שאר מאמרים בדקדוק חברום זולתו נדפס פה רומה תחת ממשלת אדוננו הפיפיור פאולו ה' ינדל כסאו למעל בשנת ש"ה על יד העמוס התלאות שמואל צרפתי. Ce titre renferme une erreur assez curieuse. Ce n'est évidemment pas sous le pontificat de Paul V (1605-1621) mais bien sous celui de Paul III (1534-1549) que le livre a été imprimé. On sait d'ailleurs que Paul III fut, au contraire de Paul IV, très bienveillant envers les juifs et qu'il permit même l'établissement d'une imprimerie hébraïque à Rome. Sur le frontispice la note suivante: (Di Corio) קניין כספי שכתאי מקוריו.

(St. CXXIX. Ze. 574)

דקדוקים אלה הם ארבעה חבורים ···מהלך שביבי הדעת ···פתח דברי ···ספר צחות וספר מאונים מהחכם ראב"ע *Venise* 1546. 8°.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. L'ouvrage de R. Moïse Kimhi occupe la 1ère place; pour les suivants v. aux articles פתח דברי (Anonymes) et Abraham ibn Ezra.

(St. 1842. Ze. 574)

MOÏSE KOHEN PORTO B. YEHIEL

פלגי מים חבור נאה ···בתשובות ···חכמי איטליאה וחוצה לה ונוסף עליהם השגות על ספר משבית מלחמות וכו' *Venise* 1608. 4°.

par Zuan de Gara. C'est le dernier des recueils de consultations relatifs à la controverse sur le bain rituel de Rovigo (cfr. les articles משבית מלחמות (Anonymes) et Jehuda Saltro מקוה ישראל) Comme les notices sur le contenu de ce recueil varient sensiblement chez les auteurs qui en ont parlé, je donne ci-après l'analyse de l'exemplaire catalogué par moi. La première partie contient une introduction par l'auteur et un résumé des preliminaires de la célèbre controverse, c'est-à-dire de la correspondance entre les chefs des deux partis opposés: R. Abtalion di Consigli et R. Benzion Zarfati. Suivent les consultations des rabbins אוסרים dont la plus grande partie était probablement deja contenue dans la première publication le ספר מלחמות ה'. Ça-et-là sont intercalées des notes par l'auteur du recueil (דברי המגיה) À la fin de cette partie (ff. 1-46) se trouvent des poésies par l'auteur. La deuxième partie renferme les répliques de R. Moïse Kohen Porto à chacun des rabbins מתירים, dont les décisions forment le contenu du ספר משבית מלחמות. Après la réplique à R. Nahman Hanin (ff. 76-78) la numération s'interrompt et les répliques suivantes à l'adresse de R. Simha Luzzatto, R. Azaria Figo, R. Hizkiyya Finzi, et R. Nathanel Trabotto ont une numération à part (ff. 1-14). Les dernières feuilles de cette partie ont encore une numération à part (ff. 1-4) Dans l'exemplaire que j'ai sous les yeux se trouve à cette place une espèce d'appendice de dix feuilles portant les n.os 29-38 avec le titre suivant: מגן ומחסה ומסתור והתנצלות. Les premières pages renferment un passage de la consultation par R. Abtalion di Consigli dans lequel ce dernier éssaye de justifier sa tolérance en matière de vin (לעשות.... סתם יינם וכו') en s'appuyant sur l'autorité du célèbre R. Samuel Katzenellenbogen qui n'était, paraît-il, pas trop sévère à cet égard. Ce morceau n'avait pas paru au cours du livre même et l'auteur en parle dans les termes suivants: ואת אשר חסר בזה החביר פלגי מים ימלא דף זה אשר אמרנו כי טוב יהיה לחברו אצל החבור של קצוד פלגי מים לתתו ביד מי שיחפוץ בו ולא יהיו זונים בו הכל להיות כי אין מגלין רק לצנועים ברברים האלה. Les feuilles suivantes renferment le morceau halachique (מסכת הוריות) que R. Issachar Baer Eulemburg avait envoyé avec ses notes en reponse à l'auteur du recueil qui lui avait demandé son avis sur la question. Ce morceau est reproduit ici avec les תוספות de ce rabbin dans une version beaucoup plus développée et avec des הגהות par R. Moïse Porto. Ce dernier cerche à demontrer que le morceau envoyé par le rabbin allemand, quoique en apparence absolument étranger à la controverse, appuie en realité l'opinion des rabbins אוסרים; c'est ce qu'il a eu soin de répéter dans sa conclusion (f. 38 b.) en citant une lettre du susdit rabbin: ועדיין צריכין אנו למודעי ע"ד עסק הבקיה שכתב מר בקניצות רמיזותיו לא תגירו מפני איש על שלא השבתי לו מענה על הנדון הלזו בזה נאמן עלי הדיין שיפה שתיקתי מדבורי בעסק זה מפני דרכי השלום וידעתי נאמנה שאלו היה מר"ת בבית מלוכתי היתי מגלה לו טעמי ונימוקי רשום בכתב אמת והיה מנענע לי ראשו ודי בהערה זו. Cette dernière partie doit être considérée à mon avis comme le fragment d'un supplément publié après le פלגי מים, à moins d'admettre que la numération de ces feuilles (29-38) soit tout-à-fait arbitraire. Il parâit que ce supplément manque dans plusieurs exemplaires; St. donne une pagination différente « ff. 78 × 14 + 10 × 14 »? Mr. Blau (Leo Modena's Briefe pg. 135) ne mentionne pas cette dernière partie et donne la pagination 78 × 14 × 4. Si ma supposition correspond à la verité la numération du ספ' פלגי מים serait la suivante: ff. 78 × 14 × 4 + 38. (St. 1982. Ze. 572)

MOÏSE KOHEN PORTO B. YEHIEL — *contin.*

MOÏSE HAYYIM LUZZATTO B. JACOB

לישרים תהלה שיר ידידות

Amsterdam 1743. 4°.

par Salomon Proops. De cette magnifique édition sur gros papier à marges très amples n'ont été imprimés que 50 exemplaires.

(St. 1859. Ze. 502)

ספר לישון למודים התבאר בו המליצה וחקותיה

Mantoue 1727. 8°.

Raphaël Hayyim d'Italia. Cet ouvrage a été dédié par l'auteur à son maitre R. Isaïe Bassan. Le vol. renferme aussi des éloges par R. David b. Azriel Finzi et R. Sanson Kohen Modona.

(St. 1859. Ze. 502)

ספר מסילת ישרים כולל כל עניני מוסר ויראת ה'

Livourne 1822. 8°.

Jacob Tubiana publié par R. Abraham Barukh Piperno avec le סאה סולת de R. Raphaël Norzi q. v. (St. — Ze. —)

MOÏSE B. MAÏMON (הרמב"ם)

מורה נבוכים ....עם פירוש שם טוב ופירוש אפודי ופירוש ז' קרשקש וכו' (באור עניין שני קוים לר' משה בן אברהם פרוביינצאל)

Sabbionetta 1553. fol.

Tobia Foà par Cornelio Adelkind. La plus belle édition du Moreh justement celebrèe pour sa perfection. J'ai observé toutefois qne le nom קרשקש a été imprimé jusqu'à la f. 50 constamment comme קרקאש! Sur la feuille de garde la signature de בנימין משער אריה הרופא Benjamin (Guglielmo) Portaleone le médecin de Charles II Gonzague.

(St. 1895. Ze. 579)

החביר הגדול הנקרא משנה תורה השגות הראב"ד הנהות מיימוניות מגיד משנה מנדל עוז פי' ר' עובדיה על ה' קדוש החדש

Constantinople 1509. 2 vol. fol.

par David et Samuel ibn Nahmias. Le 4ème (סדר נשים) et le 5ème livre (סד' קדושה) seulement. (St. 1871. Ze. 582)

משנה תורה עם ....הנהות מהר"ם מפדואה ובנו מ' יהודה *Venise* 1550. fol.

Alvise Bragadini. La 2ème partie (ff. 393-768) seulement. (St. 1871. Ze. 583)

MOÏSE B. MAÏMON (הרמב"ם) — *contin.*

משנה תורה ....עם השגות הראב"ד והרמב"ן הנהות מיימוניות מגיד משנה מנדל עוז פי' ר' עובדיה על ה' קדוש החדש הנהות מהר"ם מפדואה

Venise 1550-51. 2 vol. fol.

Marco Antonio Giustiniani par Cornelio Adelkind. Deux exemplaires. (St. 1872. Ze. 583)

משנה תורה ....עם השגות הראב"ד ....ומגיד משנה ....וכסף משנה לגאון ר' יוסף קארו ....פירוש (הלכות קדוש החדש) מה' לוי ן' חביב וכו'

Venise 1574-75. 4 vol. fol.

Alvise Bragadini corr. Hizkiyya b. Isaac da Fano. Deux exemplaires. (St. 1872. Ze. 583)

———— *Amsterdam* 1702-3. 4 vol. fol.

Immanuel b. Joseph Athias. Pour le ספר לחם משנה v. à l'article Abraham di Boton.

———— *Fürth* 1765-7. 4 vol. fol.

par Hayyim Hirsch. Deux exemplaires.

(St. — Ze. 583)

pour le פירוש משניות v. à l'article Mischna.

MOÏSE B. NAHMAN

השגות של הרמב"ן ....שהשיג על רבי משה בן מימון בנוגע המצות *Constantinople* 1510. 4°.

(St. 1955. Ze. 590)

חידושי בבא בתרא (דינא דגרמי)

Venise 1523. 4°.

Daniel Bomberg. (St. 1958. Ze. 593)

פירוש התורה

Ed. Pr. s. l. e. a. (*Rome*? 148...?) fol.

par Obadia, Manassé et Benjamin de Rome. Magnifique exemplaire à marges très amples. (De Rossi XV pg. 122 St. 1960 Ze. 591)

———— *Pesaro* 1513-14. fol.

par Gerson Soncino. (St. 1961. Ze. 592)

שער הגמול Ed. Pr. *Naples* 1490. 4°.

par Joseph Gunzenhäuser Askhenazi. (De Rossi XV pg. 69 St. 1962. Ze 592)

זה ספר תורת האדם *Venise* 1595. 8°.

Zuan de Gara imprimé en caractères carrés. Dans la dernière page deux morceaux manuscrits (écrit. ital.) avec les titres 1. השכבה, ולאשה חשובה יאמר. 2 לאיש כמנהג הספרדים.

(St. 1693. Ze. 592)

תשובות שאילות (Pseud.)

Venise s. a. (151...?) 4°.

Daniel Bomberg. (St. 1695. Ze. 593)

MOÏSE Provenzal b. Abraham

ביאור זה יצא ראשונה מכללי פסק כמו' משה פרובינצאלו וחד דעמיה כמ' פינחס אלייא ממילי יוכיח בו וכו' *Mantoue* 1566. 4°.
(St. 520. Ze. 566)

בשם קדמון שיר על השלישית כולל קצת כללי הדקדוק (Les règles principales de la grammaire hébr. expliquées en vers (tercets) avec commentaire)
Venise 1596. 8°.

Zuan de Gara publié par Eliézer b. Abraham Provenzal imprimé par Moïse אלישמע di Guastalla. (St. 1983. Ze. 566)

pour le באור עניין שני קוים v. à l'article Moïse b. Maïmon מורה נבוכים.

MOÏSE de Trani b. Joseph

ספר בית אלהים ···שער התפילה שער התשובה ושער העיקרים (ופרק שירה עם פירוש)
Venise 1576. fol.

Zuan de Gara litter. Bomberg. Deux exemplaires. (St. 2007. Ze. 563)

קרית ספר ···והוא ספר רב תועלת לידע מקור כל דין ודין וכו' *Venise* 1551. fol.

par Alvise Bragadini sous le doge Francesco Doni. (St. 2007. Ze. 573)

MOÏSE Zacut b. Mordekhaï

ספר שאלות ותשובות ···ובו נכללו שאלות ותשובות חכמי דורו וכו' *Venise* 1760. 4°.

Bragadina e Vendramina par Menahem b. Aron Polacco et Mordekhaï b. Salomon Civita. (St. 1992. Ze. 588)

תפתה ערוך (L'inferno figurato, avec un commentaire par Abiad Sar Schalom Basila)
Venise 1715. 4°.

Bragadina publié par les membres de la société חרשים לבקרים: Nathan Guastalla, Menahem Abraham Forti (חזק), Abraham b. Salomon Senigallia, Raphaël b. Hanania Modigliana et Isaac b. Mordekhaï Reggio. Dans la dernière feuille (f. 22) un extrait de la préface au תקון שובבים par l'auteur. (St. 1992. Ze. 588)

MORDEKHAÏ b. Hillel Askhenazi

ספר רב מרדכי *Riva* 1558. fol.
(St 1517. Ze. 560)

——— *Cracovie* 1598. fol.

Avec les notes de R. Menahem David b. Isaac Tiktin. (St. 1517. Ze. 561)

סימני וקיצורי המרדכי *Riva* 1558. 16°.

Éd. preparée par R. Joseph Ottolenghi.
(St. 1517. Ze. 501)

MORDEKHAÏ Luria b. Yehiel

פירוש המלות ···לפרש כל מלה ומלה של תרגום מחמש מגילות ···דניאל ועזרא
Cracovie 1580. 4°.

par Isaac b. Aron Prostitz. Dans le frontispice la date ש"ם; dans l'épigraphe la date ש"ם טו"ב (1597). (St. 1670. Ze. 561)

MORDEKHAÏ Yafé b. Abraham

ספר לבוש עטרת זהב גדולה והוא הלבוש השלישי
Prague 1609. fol.

par Moïse b. Bezaleel Kaz. Deux exemplaires.

לבוש עיר שושן והוא לבוש החמישי וכו'.
Prague 1609. fol.
(St. 1664. Ze. 559)

ספר לבוש מלכות לבוש התכלת לבוש החור לבוש עטרת זהב הגדולה לבוש חבוץ וארגמן לבוש עיר שושן *Venise* 1620. 4 vol. fol.

Pietro et Lorenzo Bragadin per Giovanni Cajon. Deux exemplaires.
(St. 1664. Ze. 559)

NAPHTALI Askhenazi b. Joseph

ספר אמרי שפר ....בביאור מאמרי רז"ל ופשטים נאים וכו' *Venise* 1601. 4°.

par Daniel Zanetti avec une poésie par Léon Modena. Deux exemplaires.

(St. 2022. Ze. 605)

NAPHTALI Hirsch b. Menahem

פירוש למדרש הרבות מהתורה חברו הנאון מהרר' נפתלי ....חירץ ראיש מתיבתא עמבורג במדינת רוסיאה (Lemberg) *Cracovie* 1569. 4°.

par Isaac Prostitz sous le régne de Sigismond (II) corr. Samuel b. Isaac Boehm.

פירוש למדרש חמש מגילות רבה וכו'

Cracovie 1569. 4°.

À la fin du vol. une poésie par David Darschan de Cracovie. Dans la deuxième feuille les notes suivantes: שלי הצעיר יהודה בן הנאון כמוהרר' יוחנן גירון (Ghiron) זצ"ל פה פיורנצה — ואני יהודה חיים מונצילים (Monselles) קניתי מנכדור' מנחם חיים גירון (cfr. Mor. pg. 27).

(St. 2027. Ze. 606)

NAPHTALI Hirsch Treves b. Eliézer

(ביאורים על רבינו בחיי) נפתלי אלדים וכו'

Ferrare 1555. 4°.

per Abraham ibn Usque. Ce livre n'a pas le frontispice des autres éditions de Ferrare. Dans la première page la note suivante: קנין כספי אני בנימין גואסטאלה (Guastalla) בכמ' דניאל יום ד' לחודש טבת תצ"ב (1732) בער ה' סולדי מטבע מימונטי (soldi). Cens: Boniforte degli Asinari אני בוניפורטי אסינרי. Fr. Long^{s}... inq.^{r}... 15 Febr. 1582. (St. 2029. Ze. 607)

NATHAN Bonn b. Jacob

ספר שכחת לקט מילקוט חדש (Lublin?)

s. l. 1652. 4°.

(St. 2034. Ze. 608)

——— *Prague* 1652. 4°.

Par les fils d'Isaac Baq. Les deux éditions sont par le mème imprimeur puisque l'épigraphe

NATHAN Bonn b. Jacob — *contin.*

(אמר המדפים וכו') à la fin du volume est dans les deux éditions parfaitement identique. Elles sont toutefois differentes dans le frontispice, les caractères et le papier. En outre dans l'une manque l'indication du lieu et le nom de l'imprimeur, tandis que la date est la même: 1652 (בי"ת). Il faut admettre que deux éditions différentes du même ouvrage aient été publiées par le même imprimeur dans la même année. Ze. mentionne une éd. de Francfort s. l. M. (cfr. aussi Ben. Jac. pg. 582) Je crois qu'il s'agit tout bonnement de l'éd. s. l. qu'on aura pris pour une édition de Francfort à cause des mots דק"ק פרנקפורט lesquels quoique imprimés en grands caractères ne forment pas une indication de lieu. (cfr. St. 2034).

(St. — Ze. 608)

NATHAN Nata b. Moïse Hannover

ספר שערי ציון אלה דברי קבלה ....מספר עץ החיים ....ובהוספת כמה תפילות ובקשות וכו'

Prague 1688. 4°.

Moïse Kaz par Isaac b. Meschoullam Sagal

(St. 2046. Ze. 448)

ספר שערי ציון ותקון סעודה וספר יצירה

Venise 1753. (ונ"בנת"ה עיר וכו' לפ"ק) 16°.

Nella Stamparia Bragadina par Benjamin b. Ahron Polacco.

(St. — .Ze. —)

——— *Amsterdam* 1718. (ובע"ת וכו' לפ"ק) 16°.

par Salomon Proops.

(St. — Ze. —)

——— *Amster.* 1736. (וה מלא כה חיתה דים) 16°.

par Salomon Proops במצות האפטרופוסים.

(St. — Ze. —)

NATHAN Spira b. Reüben

ספר טוב הארץ ...תור' שבח א"י ופי' על י' קדושתי' גם תיקון חצות ותיקון ל"ש וה"ר וכו'
Venise 1655. 8°.

Vendramina presso Giovanni Imberti par Joseph b. David Venturin avec une poésie par Moïse Zacut. (St. 2051. Ze. 609)

מאמר יין המשומר ...באיסור החמור וכו'
Venise 1660. 4°.

Sans nom d'imprimeur, mais probablement par Antonio Rizzini comme le numero suivant. Avec les approbations des rabbins de Salonique, de Constantinople, de Jérusalem et de Venise, de R. Élie Kapsali de Candie et de R. Liwa b. Bezaleel. (St. 2051. Ze. 609)

ספר מצת שמורים ...על סוד "מזוזה "ציצית "תפילין יסודה גם ברכות השחר בסדר העבודה
Venise 1660. 4°.

Antonio Rizzini sur commande du doge Morosini par Venturin b. David.
(St. 2051. Ze. 609)

NATHAN Spira b. Salomon

ספר מגלה עמוקות (Deuter. III, 26 interprété en 252 manières differentes selon les doctrines cabbalistiques) *Cracovie* 1637. 4°.

Menahem Nahum b. Moïse Meisels.
(St. 2049 Ze. 610)

——— *Fürth* 1691. 4°.

par Joseph b. Salomon Schneior.
(St. 2050. Ze. 610)

NATHAN Spira b. Sanson

ספר אמרי שפר (Supercommentaire à Raschi sur le Pentateuque et à Élie Mizrahi)
Lublin 1597. fol.

par Kalonymos b. Mordekhaï Yaphé.
(St. 2048. Ze. 609)

NISSIM b. Reüben (Gherondi)

שאלות ותשובות *Crémone* 1557. 4°.
par Vincenzo Conti. (St. 2066. Ze. 616)

שנים עשר דרשות *Venise* 1596. 4°.

par Zuan Bragadin. Cens: Revisto p. me fra Renato da Modena 1695 nell'anno del giubbileo.
(St. 2566. Ze. 616)

OBADIA Sforno b. Jacob

זה ספר אור עמים (Pour la Réligion contre la Philosophie) *Bologne* 1537. 4°.
Trois exemplaires. (St. 2076. Ze. 619)

ביאור עד התורה *Venise* 1567. 4°.
par Zuane Grifio. (St. 2076. Ze. 619)

PEREZ b. Isaac

ספר מערכת האלהות עם פירוש לא נודע שם מחברו ...ועליו פירוש הנאון ר' יהודה חייט וכו'
Ferrare 1557. 4°.

par Abraham ibn Usque. Un des derniers livres par cet imprimeur. Sans frontispice orné. Le titre et l'épigraphe par l'imprimeur en caractères carrés. Nombreuses notes marginales.
(St. 2092. Ze. 634)

RAPHAËL Meldola b. Eléazar

שֵׁבֶר בַּמִּצְרַיִם זה ספר תחנות ובקשות לעת רונז ולימי הרעש *Livourne* 1742. 8°.

Nella Stamperia d'Abraham b. Rephael Meldola (le fils de l'auteur). Avec une notice sur le tremblement de terre à Livourne (Janvier 1742).
(St. — Ze. 526)

RAPHAËL Norzi b. Gabriel

סאה סלת ...לרעת חכמה ומוסר מרפא לנפש לקחת מוסר השכל *Mantoue* 1561. 4°.

Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo. La 1ère partie seulement. (ff. 14)
(St. 2128. Ze. 654)

סאה סלת ספר מרפא לנפש חיבר לקחת מוסר השכל ...אורח חיים ברדכי המוסר לאיש החפץ חיים ...והוא חלק שלישי אל סאה סלת וכו'
Venise 1579. (Ze. 1570?) 4°.

par Zuan de Gara. Chacune des trois parties avec frontispice à part. La troisième partie a aussi une pagination à part. À la f. 15 b. la note suivante: סאה סלת, מרפא לנפש, אורח חיים Le tre operette suddette d'uno istesso autore sono state reviste e spurgate dal Rev. Padre Don Marco Marino da Brescia e stampate da Giovanni Degara. (St. 2128. Ze. 654)

REÜBEN Höschke

ילקוט ראובני ...במאמרים בסודות נסתרים מן ספרי קבלה ומהרכה ספרים *Prague* 1660, 4°.
par les fils de Jacob Baq. (St. 2138. Ze. 656)

ילקוט על התורה מאמרים ומדרשים ישנים גם חדשים (ילקוט ראובני הגדול)
Wilhermsdorf 1681. fol.
(St. 2138. Ze. 656)

——— *Amsterdam* 1700. fol.
par Immanuel Athias. (St. 2139. Ze. 656)

SABBATAÏ HURWITZ B. AKIBA

ספר שפע טל ···לעשות מפתחות לפתוח חדרים נעולים ···בגנזי אוצרות סודות הקבלה ···ונכלל בו ספר אגרת הטעמים *Hanau* 1612. fol.

par Seligmann b. Moïse Siméon Ulma.
(St. 2241. Ze. 692)

———— *Francfort s. M.* 1719. fol.

par Siméon Trier. (St. 2242. Ze. —)

SABBATAÏ RAPHAËL B. DANIEL

ספר תעלומות ומקורות החכמה
Venise 1661. (Vendramina?) 4°.

Sur ce recueil cabbalistique cfr. Sh. Hag. II, 157. (St. 2243. Ze. 692)

SALOMON B. ABRAHAM DI URBINO

אהל מועד ···בית ועד למלין השוים בהוראה אחת ושפה מתחלפת *Venise* 1548. 4°.

Marco Antonio Giustiniani. Trois exemplaires.
(St. 2391. Ze. 712)

SALOMON BEN ADRET B. ABRAHAM

חידושי ברכות *Venise* 1523. (Bomberg) 4°.
חידושי ניטין *Venise* 1523. 4°.

חידושי מסכת חולין *Venise* 1523. 4°.
(St. 2270-71. Ze. 713-14)

ספר עבודת הקדש וספר בעלי הנפש להראב"ד (כללי יין נסך להרר' רבי אהרן הלוי)
Venise 1602. 4°.

par Daniel Zanetti. (St. 2272. Ze. 714)

ספר תורת הבית הארוך *Venise* 1607. fol.

Zuan de Gara. Trois exemplaires.
(St. 2275. Ze. 714)

ספר תורת הבית הארוך להלכות נדה
Prague 1735. fol.
(St. — Ze. 714)

(ספר תורת הבית du Abrégé) וזאת תורת הבית
Crémone 1565. 4°.

par Vincenzo Conti corr. Abraham b. Kalonymos Pescarolo. (St. 2274. Ze. 715)

SALOMON BEN ADRET B. ABRAHAM — *contin.*

תשובות שאלות (1255) *Bologne* 1539. fol.

Dans la dernière page est écrit: מקנה כספי שמואל מסעוד (cfr. Mor. pg. 37).
(St. 2273. Ze. 714)

———— *Venise* 1546. (Giustiniani) fol.

(St. 2274. Ze. 714)

תוירות אדם ···שאלות ותשובות של דיני ממונות ובסופו קצת משאלות ותשובות מהרמ"ה
Livourne 1657. fol.

par Yedidya b. Isaac Gabbaï. Les consultations par הרשב"א sont au nombre de 405. Trois exemplaires. (St. 2274. Ze. 714)

זה ספר שאלות ותשובות חלק שלישי
Livourne 1778. fol.

par Giov. Vincenzo Falorni. Recueil de 446 consultations. (St. 2274. Ze. 714)

ספר שאלות ותשובות חלק ד'
Salonique 1803. fol.

par Mordekhaï Nahman et David Israël.
(St. — Ze. 714)

שו"ת הרשב"א ···חלק ה' *Livourne* 1825. fol.
par Hayyim Palagi. (St. 2274. Ze. 714)

SALOMON ALMOLI B. JACOB

ספר מאסף לכל המחנות (Essai de prospectus pour une encyclopédie universelle)
Constantinople s. a. (153...?) 5°.
(St. 2282. Ze. 716)

פתרון חלומות ···מיוסד על פי הגמרא דמסכת ברכות ···ועל פי מאמרים ···בשאר מקומות בתלמוד ···ועל פי המפורסמים בשמותם ···בחכמת פתרון חלומות וכו' *Cracovie* s. a. (158...?) 8°.

par Jacob סת"ם b. Naphtali de Lublin et Samuel b. Isaac Boehm (פיהם).
(St. 2283. Ze. 716)

SALOMON DURAN B. TSEMAH

ספר תפארת ישראל והם ששה דרשות (מגלת ספר על מגל' אסתר ומאמר סעודת מצות)
Venise s. a. (160...?) 4°.

par Daniel Zanetti. À la fin du vol. une poésie par Isaac ibn Gayyat avec un commentaire par R. Abba Mari (?) Suivent trois compositions en honneur de l'auteur et de son ouvrage. St. « atque Isak ibn Gajjat carmen cum Comm. patris (אבא מורי) auctoris » est inexact. La poésie mentionnée par St. étant précédée par une introduction de l'auteur (S. Duran) St. a cru voir dans les mots אבא מורי une allusion au père de l'auteur; mais le fait est que ce nom est écrit la 1ère fois (f. 197 b.) אבא מרי et la 2ème fois (f. 198 b.) אבא מארי; il s'agit par conséquent d'un R. Abba Mari et non du père de l'auteur. La première des trois compositions suivantes commence par les mots: אמר הצעיר באלפי ובבית אבי משה בן ....זכריה אבן אלרבי St. ayant lu אבו au lieu d'אבי donne le nom Abu Moses etc. La 2ème et la 3ème composition sont dues à R. Jehuda Calaz et à R. Aron Hanin. — Cens: Die 9 9bris 1622. Ab...? diligenter expurgatus Fr. Ayel. M. de M. bodio scripsit de ord.ne... fr. Vincentius de Matellica Pred.is Au bas de la page une signature effacée dont on ne parvient à lire que la date: 10 giennaris (!) 1622. Deux exemplaires. (St. 2307. Ze. 728)

SALOMON IBN GABIROL B. JEHUDA

נר מצוה יסדו ....משה בכ"ר חיים לכית פיזנטי והוא פירוש על האזהרות *Salonique* 1569. 4°.
par Joseph Yaabez. (St. 2328. Ze. 723)

תקון מדות הנפש ....עם ספר מוסרי הפילוסופים וספר התפיח לארסטוטליס *Riva* 1562. 4°.

Le recueil porte le titre de נזר נבון. Sur les trois ouvrages contenues dans ce livre cfr. St. H. Ue. pg. 380 sv, pg. 350 et pg. 267 sv. Dans la première page les signatures de Eliézer, Sanson et Mardokhaï קנטון (Cantoni).
(St. 2327. Ze. 725)

SALOMON B. ISAAC (רש"י)

ליקוטי הפרדס וכו' *Venise* 1519. 4°.
Daniel Bomberg par R. Hiyya Meïr b. David.
(St. 2355. Ze. 721)

SALOMON KOHEN B. ABRAHAM

תשובות השאלות (1ère partie)
Salonique 1586. fol.
par David b. Abraham אזוביב. Sans frontispice.
(St. 2361. Ze. 711)

———— 2ème partie *Venise* 1592. fol.
par Zuan de Gara. (St. 2361. Ze. 711)

SALOMON LÉVI B. ISAAC

חלק ראשון מספר דברי שלמה והוא אמרות טהורות ודבר גבורות נפלאות ....מדי שבת בשבתו ....ועל סדר הפרשיות יחד עם פירוש הה' מגילות
Venise 1596. fol.

Appresso Matteo Zanetti et Comino Presigno.
(St. 2363 Ze. 722)

ספר לחם שלמה והוא באור ....על מאמרים מפוזרים מהגמרא ומדרשים וכו'
Venise 1597. 4°.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson.
(St. 2363. Ze. 722)

SALOMON LURIA B. YEHIEL

ספר חכמת שלמה הועתק מהנהת שיתא סידרי של כמה' ש' ל' Ed. Pr. *Cracovie* 1582. 4°.

Sub Stephano. Deux exemplaires.
(St. 2365. Ze. 717)

———— *Amsterdam* 1691. (Athias) 4°.
(St. 2365. Ze. 717)

ספר ים של שלמה ....על מסכת בבא קמא
Prague 1616. fol.

Abraham b. Simeon היידא par Eléazar b. Abraham Enoch Altschüler. Dans la dernière page l'épigraphe suivante: תם ונשלם תרכ"ע היום יום ב' ר' סיון שנת כי בהר ה' בציון אוה למוש"ב (1618) לו קריה הנאמנה

———— *Jessnitz* 1723. fol.
par Israël b. Abraham. Deux exemplaires.
(St. 2367. Ze. 717)

ספר ים של שלמה (על מסכ' חולין)
Cracovie 1646. fol.
par Menahem Meisels Schalit.

———— *Offenbach* 1728. fol.
(St. 2368. Ze. 717)

ספר ים של שלמה על מסכת יבמות
Altona 1739. fol.
par Aron b. Élie Kohen.
(St. 2368. Ze. 717)

ספר ים של שלמה על מסכת יום טוב
Lublin 1636. fol.

———— *Offenbach* 1718. fol.
par Seligmann Reis. (St. 2367. Ze. 717)

SALOMON Maschisch (משיש)

פתחי שערים בתים כל טוב מלאים לתת לנער דעת וערמה לפתאים להלבישם מחלצות ולהסיר הבגדים הצואים *Venise* 1595. (בשמח"ה) 8°.

par Zuan de Gara (ff. 4). Exemplaire unique de cet opuscule de contenu didactique et moral. Dans la 1ère page se trouve le titre; à la f. 2a commence l'Introduction en prose rimée dans laquelle l'auteur explique le but qu'il s'est proposé dans son recueil poétique. Les dernières 8 lignes de l'Introduction donnent l'acrostiche שלמה משיש dont les lettres sont imprimées en grands caractères carrés. À la f. 3a une poésie de 7 vers dont les premiers quatre donnent l'acrostiche שלמה. Suit le recueil poétique en 70 vers dont chacun porte en marge l'indication du שער correspondant p. ex: בראשית כל קנה חכמה ודבק ומתאבק תחי עם הנבונים | שער החכמה. ויחד אל כבל בקר וערב ומתערב בלי תהיה לשונים | שער היחוד. Le six derniers vers n'ont aucune indication en marge et forment une sorte de conclusion: ils donnent encore une fois l'acrostiche שלמה משישי וכו'.

(St. — Ze. —)

SALOMON ibn Melekh

ספר מכלל יופי (Notes exégétiques et grammaticales à l'Ancien Testament)

Constantinople 1548-49 fol.

par Moïse b. Eléazar Parnas. Deux exemplaires.

(St. 2371. Ze. 729)

ספר מכלל יופי ...עם לקט שכחה אשר הוסיף ר' יוסף אבנדנה *Amsterdam* 1660-61 fol.

Avec une lettre de Jean Buxtorf à Jacob Abendana, une approbation des professeurs de Leyde et deux poésies par R. Salomon b. Mazzal Tob et Abraham b. Ephraïm בן שאנ"י.

(St. 2371. Ze. 729)

SALOMON Oheb

ספר שמן הטוב על הראש שיורד על הזקן זקן אהרן שני חבורים מלאים זיז סודות עמוקים ...פרושים חדשים ומדרשים מקודשים ...מעלת ...במהרר' שלמה אוהב ...ונכדו ותלמידו במוהרר' אהרן הכהן (מעשה ישורון) *Venise* 1657. fol.

Commissaria Vendramina Per Antonio Rizzini corr. Venturin b. David. Avec une préface par R. Jacob b. Moïse Hallevi יוזביר et R. Moïse Zacut. (St. 723. Ze. 730)

SALOMON Peniel b. Abraham

זה ספר אור ענים ...יביטו בו מעלת ישראל והטוב הצפון לעתיר ונתבארו בו הרבה ענינים נפלאים מתורתנו הקדושה (כנראה בלוח בסוף הספר) וכו' *Crémone* 1557. 4°.

par Vincenzo Conti. Avec une table des matières et des passages bibliques.

(St. 2383. Ze. 715)

SALOMON Rocca b. Moïse

ספר כונת שלמה על סוד התפלות ...כמנהג ק"ק איטליא *Venise* 1670. 4°.

Bragadina Appresso Giov. Doriguzzi. Avec une poésie par R. Moïse Zacut.

(St. 2388. Ze. 727)

SAMUEL Archivolti b. Elhanan

ספר ערוגת הבשם בדקדוק *Venise* 1602. 4°.

Zuan de Gara. Trois exemplaires.

(St. 2405. Ze. 672)

SAMUEL Daniel

ספר זקן שמואל ...והוא חיבור ...על דברי רבינו בעה"ט ומרן ב"י. *Smyrne* 1756. fol.

par Jacob b. Samuel Valensi corr. Moïse b. Abraham סוסי; avec une préface par R. Mazliah Meïr. (St. — Ze. 677)

SAMUEL Edels b. Jehuda (מהרש"א)

ספר חידושי הלכות 2 part. *Berlin* 1706. fol.

par Reüben b. Nathanaël Fürst.

(St. 2422. Ze. —)

ספר מהרש"א חידושי הלכות

Wilhermsdorf 1721. fol.

par Hirsch b. Hayyim,

(St. 2422. Ze. 677)

——— *Zolkiev* 1728. fol.

2 parties par Aron et Gerson fils de Hayyim David Sagal. (ff. 117 + 79).

(St. — Ze. —)

——— *Fürth* 1778. fol.

(St. — Ze. 678)

SAMUEL GALLICO

ספר עסים רמונים קיצור מספר הפרדס הגדול (Abrégé du ספר פרדס רמונים par R. Moïse Cordovero) *Venise* 1601. 4°.

Daniel Zanetti par R. Yehiel Luria Askhenazi corr. Isaac Gerson avec des notes par R. Mordekhaï Dato. (St. 2425. Ze. 571)

ספר עסים רמונים ...אשר חבר ותקן וצרף למתחילים בחכמת סתרי תורה הגאון ...מנחם עזריה מפאנו (Édition augmentée et arrangée par Menahem Azaria di Fano) *Mantoue* 1623. 4°.

Jehuda Samuel di Perugia et son fils Josué par Hanania b. Mordekhaï Maroni.
(St. 2425. Ze. 530)

פעמון ורמון על שולי הפרדס הקדוש ...ה"ה ספר עסים רמונים וספר פלח הרמון
Amsterdam 1708. 4°.
(St. 2425. Ze. 571)

SAMUEL HAGIZ B. JACOB

ספר דבר שמואל והוא פירוש כי מאמרי ז"ל שבספר אלה הדברים רבה *Venise* 1596. 4°.

Zuan de Gara corr. Israël Sifroni.
(St. 2411 Ze. 672)

ספר מבקש ה' והם שלשה דרשות על כל פרשה ופרשה *Venise* 1596. (De Gara) 4°.
(St. 2412 Ze. 672)

SAMUEL KALAÏ B. MOÏSE

ספר משפטי שמואל (Recueil de consultations) *Venise* 1599-1600. fol.
par Daniel Zanetti (St. 2432 Ze. 675)

SAMUEL KOHEN B. JOSEPH

ספר נר מצוה והוא החלק הראשון מספר מנחת כהן ...ובו שבעה עשר דרושים מיוסדים על שלשה עשר העיקרים *Venise* 1598. 4°.

par Zuan de Gara corr. Isaac Gerson avec des poésies par Léon Modena et R. Samuel Archivolti. À la f. 207 b, l'épigraphe suivante: ותהי השלמתו אור לארבעה עשר בניסן שנת ושמ"ח ה' במעשיו פה צובה כשם שזכני להשלים וכו'
(St. 2431. Ze. 672)

ספר תורה אור והוא החלק השני מספר מנחת כהן ...ובו ידבר ...של איזה ספור או מעשה אשר כתוב בתורה וכו' *Venise* 1600. 4°.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson. Les dernières feuilles manquent.
(St, 2431. Ze. 673)

SAMUEL LANIADO B. ABRAHAM

כלי חמדה (דרושים על התורה ועל מדרש רבות על התורה) *Venise* 1595. fol.

Zuan de Gara corr. Isaac Gerson.
(St. 2434. Ze. 620)

SAMUEL DI MEDINA B. MOÏSE (מהרשד"ם)

שאלות ותשובות חשיבות בטור ארח חיים ובטור יורה דעה *Salonique* 1594. fol.

par Abraham Joseph Bath Scheba sous le règne de Murad (III)

שאלות ותשובות חשיבות בטור אבן העזר
Salonique 1594. fol.

Ce vol. a dans le frontispice au lieu du nom la marque de l'imprimeur, (un lion et un aigle couronnés). Le frontispice est le même qui se trouve dans quelques livres imprimés à Sabbionetta et à Venise.

שאלות ותשובות חשיבות בטור חשן המשפט
Salonique 1595-97. fol.

Sons le règne de Mahomet (III)
(St. 2452. Ze. 675)

SAMUEL SARDI B. ISAAC

ספר גדולי תרומה חברתיו אני עזריה בכמה"ר אפרים פינו והוא פירוש לספר התרומות שחבר ר' שמואל ...הסרדי *Venise* 1643. 4°.

Vendramina per Franc. Vieceri. Deux exemplaires. (St. 2477. Ze. 674)

SAMUEL YAFÉ B. ISAAC

ספר יפה מראה ...פירושים וחדושים על אגדות מירושלמי *Venise* 1590. fol.

Zuan de Gara par Asher Parenzo. Deux exemplaires (St. 2527. Ze. 750)

יפה עינים מהדורה ראשונה דרושים עה כל פרשה ופרשה *Venise* 1631. fol.

Giov. Vendramin publié par le petit-fils de l'auteur, R. Menahem Yafé corr. Léon Modena.
(St. 2427, Ze. 674)

SAMUEL ZARZAH (IBN SANEH)

ספר מקור חיים ביאור על התורה ...להבין דברי ר' אברהם ן' עזרא *Mantoue* 1559. fol.

par Meïr b. Ephraim Padova et Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo.
(St. 2498. Ze. 679)

cfr. aussi à l'article Abraham ibn Ezra. ספר מרגליות טובה

SANSON b. Zadok

ספר השב"ץ שחבר תלמידו של ...רבי מאיר מרוטנבורק ...וכתב על ספר הנהנוחיו ופסקיו

Crémone s. a. (1556?) 4°.

par Vincenzo Conti. Dans le titre le nom de l'auteur est celui de Samuel b. Zadok (cfr. St. ad. loc.). Au verso de la dernière feuille la signature de Léon Modena précédée par les mots suivants: ביהודה שר בירו נמסר דרך המוסר סודות לי כמסר (St. 2642. Ze. 670)

SAÜL Haccohen b. Moïse

שאלות להחכם כה"ר שאול הכהן ...שאל מאת החכם יצחק אבראבניאל ז"ל ...פירוש קצת פרקים מספר מורה נבוכים *Venise* 1574. 4°.

Zuan de Gara (litter. Bomberg) par R. Hayyim ibn Sarukh. Les notes au Moreh sont par Moïse b. Jehuda Nagari, Abu Muhammed ibn abi Bekr al-Tabrizi (traduc. par Isaac b. Nathan) et Joseph Gikatilja. Cfr. St. H. Ue. pg. 362 et pg. 432. (St. 2507. Ze. 682)

SCHEM Tob b. Joseph b. Schem Tob

דרשות התורה *Venise* 1547. fol.

Giustiniani. Sur le frontispice la note suivante: איך אמת היא שמכרתי אל המרומם כמהר' יוסף בכמר' משלם מורטירה יצ"ו סנ"ל את הספר הזה בעד ב' דוקאטוני (ducatoni) ונם מכרתי לו ספר החינוך וביח אדרי בעד א' דוקאטוני ולראות האמת כתבתי זה פה ק"ק וירונה יום א' ג' אדר שס"ב (1602) נאם יעקב בכמר' אלחנן ז"ל היילפרון. Il s'agit évidemment du le célèbre rabbin et savant allemand lequel vint s'établir en Italie dans la seconde moitié du 16ème siècle. (cfr. Mor. pg. 3 à l'art. Alpron).

——— *Padoue* 1567. fol.

par Messer Lorenzo Pasquato sur commande del Signor Piero del Portelvecchio. À la f. 2a la note suivante: בכסף מלא קניתיו אני הצעיר יהודה בכמוהר"ר יוחנן נירון (Ghiron) נר"ו ר"ח סיון תע"א (1711) לפ"ק פה פיורינצה (cfr. Mor. pg. 27). (St. 2536. Ze. 697)

SCHEM Tob Melammed b. Jacob

כתר שם טוב והוא פירוש על תורת ה' *Venise* 1596. fol.

par Matteo Zanetti corr. Samuel b. Benjamin ibn Deisos. Avec une prèface par R. Samuel b. Schalom סנל מאסי disciple de l'auteur et une poésie par le correcteur, dans laquelle on nous dit que l'ouvrage a été commencé en 1596 sous le doge Marino Grimani.

(St. 2536. Ze. 696)

SCHEM Tob Schaprut b. Isaac

ספר פרדס רמונים על הנדות התלמוד

Sabbionetta 1554. 4°.

Tobia Foà par Cornelio Adelkind. publié par R. Salomon Isaac Yeruschalmi b. Menahem.

(St. 2557. Ze. 697)

SCHEM Tob b. Schem Tob

ספר האמונות (Apologie des doctrines cabbalistiques contre la philosophie de Maïmonide)

Ferrare 1556. 4°.

par Abraham ibn Usque. Cet ouvrage a été publié avec les השגות par R. Moïse Alaschkhar b. Isaac q. v. Deux exemplaires.

(St. 2559. Ze. 697)

SIMÉON Aschenburg b. Isaac

ספר דבק טוב ...והוא באור על פירוש רש"י מחמשה חומשי תורה *Venise* 1588. 4°.

par Zuan de Gara avec une préface par Ascher b. Jacob Parenzo et une épigraphe par le correcteur Mandolin Porto Kohen. Cens: Revisto p. me Pietro Martire. (St. 2599. Ze. 703)

SIMÉON Darschan (?)

ילקוט התורה ...הנקרא שמעוני והוא מדרש על כל עשרים וארבעה ספרים

Venise 1566. 2 vol. fol.

par Alvise Bragadini. Le 2ème vol. seulement.

(St. 2603. Ze. 702)

ספר הילקוט ...החביר הגדול שחבר הרב רבינו שמעון ראש הדרשנים זצ"ל מקהל קדוש ורנקבורט ...על ימינו ושמאלו פירוש שחבר החכם כמהר' אברהם גדליה תושב ירושלם ...ויקרא שמו ברית אברהם *Livourne* 1650-57. 2 vol. fol.

par Yedidya b. Isaac Gabbaï (imprimerie du כף נחת) C'est une des premières et des plus belles éditions de Livourne. Dans le 1er vol. une préface par l'auteur du commentaire, une par le correcteur Abraham b. Salomon Hayyim Haber Tob et une par l'imprimeur. L'édition a été publiée aux dépens de Michael Diaz Mocatta. Daus le 2ème vol. une préface et une poésie par Moïse Zacut une table avec le titre: זכרון מאמר' חז"ל שהוספתי בספר הילקוט וכו'. À la fin du vol. une poésie avec l'acrostiche אברהם גדליה. Deux exemplaires dont l'un incomplet (le 2ème vol. seulement).

(St. 2603. Ze. 702)

SIMÉON DURAN B. ZÉMAH

חידושי הרשב"ץ ....פסקי מסכת נדה וחידושי הלכות על מסכת ראש השנה ופירוש למסכת קנים

Livourne 1744. 4°.

par Abraham Meldola. Deux exemplaires.
(St. 2602. Ze. 704)

ספר יבין שמועה.... הלכות שחיטה ובדיקה וטריפות ....מאמר חמץ כולל כל הלכות חמץ ומצה עם פירוש ההגדה ....פירוש לפרק איזהו מקומן וברייתא דרבי ישמעאל ....דברי הרשב"ש בדיני שטרות ....תיקון סופרים

Livourne 1744. fol.

par Abraham b. Raphaël Meldola corr. Moïse b. Raphaël Meldola avec les approbations des rabbins d'Alger et de R. Malachi Haccohen (Livourne). (St. 2607. Ze. 704)

ספר מגן אבות (Dissertations polémiques de réligion et de philosophie) *Livourne* 1785. fol.

par Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun.
(St. 2607. Ze. 704)

פי' הכתובה (פירוש הנט, סדר נתינת הנט, סדר החליצה) s. l. e. a. (*Constantinople* 151...?) 4°.
(St. 2609. Ze. 704)

ספר קשת ומגן ....וספר מלחמת מצות מבנו הרשב"ש וכו' s. l. e. a. (*Livourne* 178...?) 4°.

Supplément au ספר מגן אבות contenant les dissertations sur la réligion chrétienne et musulmane. À la fin du vol. la défense du Talmud par le fils Salomon Duran contre les attaques du converti Josué Lorki (Hieronymus de Santa Fé). (St. 2607. Ze. 704)

ספר תשב"ץ (שו"ת)

Amsterdam 1738-39. 4 vol. fol.

Le 4ème vol. avec le titre חוט המשולש est à son tour divisé en trois parties (טורים) et contient des consultations par R. Salomon b. Zémah Duran par R. Salomon Zeror et par R. Abraham b. Jacob ibn Tubah. (St. 2609. Ze. 704)

SIMÉON KAHIRA

הלכות נדולות

Éd. Pr. *Venise* 1548. (Giustiniani) fol.

Cens: Giov. Fr. Montefal.e Inq.re di Modena corresse. Deux exemplaires.
(St. 2621. Ze. 701)

SIMÉON B. SAMUEL

אדם שכלי (הדרת קודש) (Mélanges de théologie cabbalistique) s. l. (*Thiengen*) 1560. 4°.
(St. 2629. Ze. 703)

SIMÉON B. YOHAÏ (PSEUD)

ספר הזהר על התורה ....עם פתרי תורה ומדרש הנעלם וכו'

Éd. Pr. *Mantoue* 1558-60. 3 vol. 4°.

SIMÉON B. YOHAÏ (PSEUD) — *contin.*

par Meïr b. Ephraïm de Padoue et Jacob b. Naphtali Haccohen di Gazzuolo; dans le frontispice du 3ème vol. le dernier seul est mentionné mais dans l'épigraphe l'indication est tout-à-fait la même que dans les vol. précédents: ע' השותפים ....מאיר בכמהרר' אפרים מפרובה וכו' (cfr. St. ad. loc). Correcteurs du 1er vol. Immanuel b. Gabriel Gallichi di Coropoli (v. Mor. pg. 17, 26) et Abraham b. Meschoullam di Modena (v. ib. pg. 40); du 2ème vol. Immanuel b. Yekoutiel di Benevento (l'auteur du לויית חן q. v.) et Abraham b. M. di Modena; dans le 3ème vol. ce dernier seul est mentionné. La dernière partie comprenant le Zohar au 4ème et au 5ème livre de la Loi (f. 115 et sv.) a un frontispice à part la numération des feuilles toutefois est continue. Dans cet exemplaire les premières feuilles du 2ème vol. sont en parchemin. Dans le 1er vol. la note suivante: Este libro es demi Abraham de Rafael ergas 1673; à la fin de ce même vol. 4 feuilles mscrites avec des notes sur le nom tetragramme par Raphaël Ergas. Nombreuses notes marginales. Deux exemplaires. (St. 539. Ze. 704)

Crémone 1558. 3 vol. fol.

en lettres carrées. par Vincenzo Conti.
(St. 539, Ze. 704)

ספר הזהר ....עם פתרי תורה ומדרש הנעלם ....והוספנו מחדש מראה מקום תנ"ך וכן מורה מקום מהזהר....מהרב מהרח"ו וממהר"ם קורדובירו ....ובאיזו מקומות פירוש ממהר"י לורייא וכו'

Livourne 1791-93. 3 vol. 4°.

par Eliézer Saadun. Cette éd. est conforme à celle de Constantinople (1736). Dans le dernier vol. une poésie par l'imprimeur et une table des abréviations. Dans le 1er vol. les approbations de R. David Malakh, R. Israël b. Benjamin Serusi, R. Raphaël Benjamin Moreno rabbins de Livourne, de H. J. D. Azulaï et des rabbins de Constantinople. (St. — Ze. 705)

תפוחי זהב טעם מרות סוד מלכות בית דור ראש המשוררים לכן קראתיו יסוד שירים

Thiengen 1560. 4°.

par Eliézer et Joseph b. Naphtali Treves. La date ש"ך (St. « ישי »?) se trouve à la fin du volume avec les noms de imprimeurs.
(St. 543. Ze. 706)

מדרש הנעלם עם מגלת רות *Venise* 1566. 4°.

Christofolo de Zanetti sous le doge Geromino Parioli. (St. 543. Ze. 706)

ספר תיקוני הזהר ....עם תוספת טובה מחידושי כמ' משה זכות *Livourne* 1796. 4°.

Nella Stamperia di Giov. Vincenzio Falorni. Éd. sur gros papier conforme à l'édition de 1795. Cette dernière contient en plus les neuf Piutim par Abraham b. Alnakar. (St. — Ze. —)

TALMUD

סדר זרעים עם פירוש הנשר הגדול הרב רבינו משה בר מיימון ועם פירוש רבינו שמשון ז"ל נדפס שנית על יד דניאל בומבירגי וכו'

Venise 1528. (רפ"ח) fol.

C'est un volume de la 2ème édition du Talmud Babli par Bomberg (1526-39) Cens: Fra Gir. da Durallano. Nombreuses notes marginales.

(St. 217. Ze. 739)

מסכת ברכות (....נדה) עם פירוש רש"י ותוספות ופסקי תוספות ורבינו אשר ופירוש המשניות מהרמב"ם ....כפי אשר נדפס ביניציאה ....ומראה מקום נקרא עין משפט

Amsterdam 1644-47. 14 vol. fol.

par Immanuel Benveniste.

(St. 322. Ze. 740)

———— *Francfort s. Od.* 1697-98. 12 vol. fol.

(St. 223. Ze. 740)

מסכת שבת עם פירוש רש"י ותוספות ....גם נתוסף ....חדושים בתוספות וברש"י ....מהכם ....מהר"ר שלמה לורייא

s. l. e. a. (*Constantinople* 158...?) fol.

par Joseph b. Isaac Yaabez sous le règne de Murad (III). (St. 2786. Ze. —)

מסכת נידה עם פירוש רש"י ותוספות וכו' Massechet Nidah. In quo de menstruatis et puerperis agitur. Recognitum ac juxta mentem S. Concilii Tridentini approbatum *Hanau* 1618. fol.

(St. 264. Ze. —)

סדר זרעים (....ישועות) ....דתלמודא דבני מערבא (תלמוד ירושלמי)

Éd. Pr. *Venise* s. a. (1523?) 4 part. fol.

par Daniel Bomberg. Nombreuses notes marginales. (St. 291. Ze. 740)

סדר שרה יהושע והוא ביאור לקצת מסכתות מהתלמוד ירושלמי החלק הדייני ממנו אשר באר כמהר"ר יהושע בנבנשת

Constantinople 1662-1749. 2 vol. fol.

(St. 1553 Ze. 749)

TOBIE b. Eliézer

פטיקתא זוטרתא או רבתא (מדרש ל'קח טוב)

Venise 1546. fol.

Daniel Bomberg par Cornelio Adelkind. Deux exemplaires. (St. 2675. Ze. 758)

TOBIE Haccohen b. Moïse

חלק ראשון מספר העולמית או מעשה טוביה ....ונחלק לחמשה חלקים החלק הא' מדבר בעולם העליון ....הב' בעולם האמצעי שהוא עילם הנלגלים הג' בעולם השפל הר' העו"ם דקטן שהוא האדם הה' ביסוד העולם וכו' *Venise* 1707. 4°.

Nella Stamparia Bragadina per David b. Raphaël Bueno. Avec nombreuses illustrations. Dans les premières feuilles les approbations des rabbins de Prague, de Venise etc. et quelques poésies. À la fin du vol. l'approbation des Reformatori dello studio di Padova avec la date 1708. Ze. donne la date 1705 (?) Trois exemplaires. (St. 2676. Ze. 758)

TOBIE Lévi b. Abraham

ספר חן טוב והוא ביאור מחורש ....שנתחדשו חדושיו בדרושים נחמדים

Venise 1605. (De Gara) fol.

(St. 2677. Ze. 758)

YEDAYA Bedarschi b. Abraham

ספר לשון הזהב והוא ביאור מאמרי רז"ל ממדר' תלים ....וביאור קצת מזמורים ממהר"ר יוסף טיטצאק ותוחכה אחת להר' משה ן' עזרא

Venise 1599. (Dan. Zanetti) 4°.

(St. 1287. Ze. 316)

YEHIEL Asckhenazi

ספר היכל ה' להחכם השלם כמהרר' יחיאל אשכנזי נר"ו איש ירושלם ובתוכי סודות עליונים לכל אשר החכמה אוהבים

Venise s. a. (160...?) 4°.

par Daniel Zanetti. Sur le contenu et les auteurs de ce recueil cfr. St. ad. loc. Trois exemplaires. (St. 1273. Ze. 318)

YERUHAM B. MESCHOULLAM

ספר תולדות אדם וחוה (Rites et cérémonies)
Venise 1553. fol.
par Alvise Bragadini. Deux exemplaires.
(St. 1384. Ze. 322)

YESCHUAH LÉVI B. JOSEPH

הליכות עולם (מבוא ההלמוד לרבי שמואל הנגיד) (Méthodologie talmudique)
Constantinople 1510. 4°.
par Jehudah b. Joseph Ben Bolat. Les dernières feuilles manquent. (St. 1392. Ze. 783)

YOM TOB LIPPMANN DE MÜHLHAUSEN

ספר נצחון ...לנצח צדוקים ונוצרים מהרהרים ומגלגלים לנצח. Liber Nizachon Rabbi Lipmann, conscriptus anno a Christo nato MCCCXCIX.... curante Theodorico Hackspan... accessit Tractatus de usu librorum Rabbinicorum cum indicibus etc.
Nuremberg 1644. 4°.
(St. 1411. Ze. 438)
———— *Amsterdam* 1711. 16°.
par Salomon Proops. (St. 1412. Ze. 438)

YONA B. ABRAHAM GHERUNDI

ספר איסור והיתר *Ferrare* 1555. 4°.
par Abraham ibn Usque. Cet ouvrage a été imprimé avec l'autorisation de R. Barukh Uziel Forti et des frères R. Abraham et R. Israël Rovigo. (cfr. Mor. pg. 24 et 58). L'épigraphe de l'imprimeur parte la date 11 Adar II 1555. À la fin du vol. des additions (הנהות מן הספר).
———— *Prague* 1784. 4°.
(St. 1429. Ze. 327)

YONA B. ABRAHAM GHERUNDI — *contin.*

שערי תשובה (ספר היראה)
Venise 1544, (Dei Farri?) 4°.
(St. 1429. Ze. 327)

ZEKHARYA BEN [illegible] B. JOSUÉ

פירוש מגלת אחשורוש *Venise* 1565. 4°.
par Messer Cristoforo de' Zanetti. Avec un éloge par R. Samuel Casani et une poésie par l'auteur (f. 1 b). Deux exemplaires.
(St. 2252. Ze. 788)

ZERAHYA LÉVI [illegible] ISAAC

ספר בעל התמאור שחיבר רבינו זרחיה הלוי ז"ל על ספר רבינו הגדול רב אלפס ז"ל ...וספר מלחמות יי' שחבר הרמב"ן ...ז"ל על רבינו זרחיה הלוי וראית לחלק אותי לשלשה חלקים כדי לקשרו כל חלק וחלק עם ספרו אלפסי וכו'
Venise 1552. fol.
Alvise Bragadini par Meïr b. Jacob Parenzo. C'est un suplément à l'édition de Rab Alphes Venise 155[illegible] q. v. Le vol. n'est pas divisé en trois parties comme dans le titre mais bien en deux parties. La deuxième a un frontispice à part avec le titre de ספר המאור הגדול.
(St. 2592. Ze. 790)

ZIDKIYYA AN[illegible] B. ABRAHAM

ספר תניא ...קבץ כל הדינים וכל הגים הראוים אל יש הישראלי נדפס שנית
Crémone 1565. 4°.
Vincenz Conti par Siméon Lévi. Cens: fra Camillo Bx. (?) (St. 2772. Ze. 317)

ADDITIONS.

ANONYMES

ספר יפה נוף והו[illegible] שבעה שירים למודיים הובא לבית הרפ[illegible] [illegible]יר איש חיל ···כה״ר יחיאל סולימן יזיי״א [illegible]*ivourne* 1773. 8°.

Nella Stamp. di Car[illegible]gi par Moïse Hayy b. Jacob Rafaël Milul. L'au[illegible]ur des sept poèmes de contenu grammatical et [illegible]ui n'est pas mentionné dans te titre est le [illegible]abbin de Livourne Benjamin Espinosa (cfr. [illegible] ag. II pg. 16 n° 82 et pg. 61 n° 48 v. aussi [illegible]talogue col. 22-24) Son nom est contenu en [illegible]crostiche dans les n.os 3, 5, 6 et 7. Chacun [illegible]e ces poèmes est précédé par une préface de l'[illegible]ateur. Leurs titres sont les suivants: 1 **משכיל לאיתן** 2 [illegible] **ידידות** 3 **תפלה למשה** 5 [illegible]**יר המעלות** 4 **עלמות שיר** 6 **[illegible]ך הדם** 7 **שלחן החלבים**. Entre le n° 1 et le n° 2 se trouvent les pa[illegible]digmes des conjugaisons du verbe hébraïque [illegible]en 15 tables. À la fin du n° 4 se trouve une [illegible]oésie en honneur de l'auteur par R. Jehuda **עייש**. Le vol. contient aussi le **פרק שירה** [illegible]r [illegible]lia Levita suivi par **ואלה דברי הר[illegible] השער בגדר השיר** et [illegible] **והדרך** (comm. [illegible] **הצהות דף קמ״א ע״ב** [illegible] **השני של משקל הפערים** [illegible]r. — Ze. 242)

ישא ברכה (Pour les noces de [illegible]amuel Hayy de Pas et Esther Sacuto) *Li[illegible]urne* 1802. 8°.

par Eliézer Saadun. Contien[illegible] deux compositions poétiques par R. Samuel b. [illegible]oïse Haccohen. ([illegible]t. — Ze. —)

עט הזמיר (Pour les noce[illegible] [illegible] Recanati et Giudecca ([illegible]**ג׳ודיקא** [illegible] [illegible]9. 8°.

[illegible]er Saadun. C[illegible] [illegible]mpositions [illegible] Saadun, J[illegible] [illegible]ais, Samuel [illegible]ccohen [illegible]n de Castro, [illegible] Piazz[illegible] [illegible]c Hayyim de Medina, Rafaël David Meldola. À la fin de chaque numero se trouve dans cet exemplaire la signature autographe de l'auteur. (St. — Ze. —)

קול רנה *Livourne* 1790. 8°.

par Eliézer Saadun. C'est un recueil de pièces poétiques par R. Abraham Isaac Castello (n°. 1-4), par R. Isaac Hayyim Frosoloni (n°. 5) et par R. Moïse Aron Piazza (n°. 6) cfr. Mor. pg. 11. 25 et 49. Elles ont été composés pour l'inauguration de la Synagogue de Livourne aprés sa réstauration (a. 1790). Ils sont dédiés aux rabbins: Moïse Duran, Joseph Abudarham, Jacob Hayy Ergas, Moïse Aghib, Mordekhaï Finzi, Moïse Hayyim Racah. (St. — Ze. —)

קריאה לכל זרע יעקב : להעירם לקרוא את ספרי הקדש בענוה ובהפלת הלב *Londres* 1820. 8°.

par A. Macintosh. Publication de propagande chrétienne. Contient un essai d'interprétation messianique de différents passages de l'Ancien Testament. (St. — Ze. —)

רנו ליעקב (Pour les noces de Jacob b. David Hayyim Franco et Sol b. Abraham b. Salomon Abudarham) *Livourne* 1741. 8°.

par Eliézer Saadnn. Contient des compositions par Samuel b. Moïse Haccohen, Moïse Aron Rahamim Piazza, Jacob de Medina, Rafaël David Meldola. (St. — Ze. —)

שיר מזמור ותפילה ···לפני מלכים אדירים ···הקיסר ומלך פראנציסקו פרימו ···הרוכוס הגדול פירדינאנדו טירצו וכו׳. In occasione della venuta in Livorno delle loro Maestà Cesarèe accompagnate da S. A. I e R. Ferdinando Terzo Granduca di

ANONYMES — *contin.*

Toscana che... onorarono della loro presenza il tempio della nazione israelitica. Voti e sentimenti della nazione medesima *Livourne* s. a. 4°.

Dai torchi di Glauco Masi. Coi caratteri di F. Didot. (St. — Ze. —)

שמע שלמה וכו' Composizioni poetiche per le felicissime nozze del signor Salomone Michell (שלמה ב' יעקב מישיר) colla signora Regina Ester Rodrigues Mercado. Celebrate in Pisa il dì 9 aprile 1788. *Livourne* 1788. 8°.

Per Tommaso Masi e compagno. Le vol. se compose d'une partie hébraïque (pgg. 36) et d'une partie italienne (pgg. 55). La partie hébr. contient des compositions par Abraham Isaac Castello, Moïse Hayyim טירייאה, Mordekhaï Rodrigues Mercado, Jacob Nunes Vais, Moïse Aron Piazza, Isaac Hayyim Gallico. La partie italienne contient 15 compositions (Sonetti, Anacreontiche, Ottave, Scherzo etc.) dont quelques unes anonymes. (St. — Ze. —)

שפ"ר הוד מלכות קול תפלה קול תחנה ···לכבוד ···מלך יושב על כסא רם ···אדונינו הקיסר והמלך נאפוליאוני הגדול ···והיה זה בבית הכנסת ···בעיר ליוורנו ביום הולדת אדונינו הקיסר הנזכר הוא ט"ו לחדש אנוסטו 1808. Preghiere recitate e cantate nel tempio degli Ebrei di Livorno il dì 15 agosto 1808 ricorrendo il faustissimo giorno natalizio di S. M. I e R.... Napoleone I Imperatore dei Francesi etc. *Livourne* 1808. 4°.

Pei Masi e Sabadun. Avec une poésie (Ode libera) par Salomon Fiorentino. (St. — Ze. —)

Descrizione della solenne Istallazione del Concistoro Israelitico eseguita in Roma il dì 1 agosto 1811. *Roma* MDCCCXI. 4°.

Nella Stamperia di Luigi Perego Salvioni. Contient le Decret de Napoléon I et les discours prononcés dans cette occasion suivis par une Bénédiction prononcée par le Rabbin (texte hébr. et ital.). (St. — Ze. —)

Lettera Apologetica a sua eccellenza il signor Marchese N. N. amico del signor avvocato Giovambattista Benedetti di Ferrara scritta dal signor N. N. nell'occasione di certo libello diffamatorio contro agli Ebrei venuto alla luce sotto il titolo di « Dissertazione della Religione e del Giuramento degli Ebrei », fallacemente attribuita al detto sig. avvocato *Mantova* MDCCLXXV. 4°.

Per l'erede di Alberto Pazzoni, Regio Ducale Stampatore (pgg. 94). Dans cet écrit l'auteur anonyme se propose de réfuter les calomnies contre les Juifs contenues dans le susdit pamphlet à l'aide de passages choisis des plus célèbres auteurs juifs et chrétiens. Avec une table des matières et des notes contenant la traduction italienne de tous les passages hébraïques et latins cités au cours de l'ouvrage. (St. — Ze. —)

ANONYMES — *contin.*

Riflessioni d'un Israelita del Regno Illirico sopra un articolo del Decreto di S. M. I e R. in data 4 febbraio 1820 riguardante la nomina de' futuri Rabbini in tutti gli stati ereditarj della monarchia austriaca. *Venezia* 1822. 8°.

par Giov. Parolari tipografo. Cet écrit contient un projet pour l'institution d'une École Rabbinique avec de nombreux détails sur les cours qui devraient y être professés. (St. — Ze. —)

BIBLIA LATINA

Lutetiae MDXLV. 4°.

Ex officina Roberti Stephani cum Privilegio Regis. Cette éd. contient la traduction de Sanctus Pagninus avec un commentaire. Le texte est précédé par une table des passages cités dans le Nouveau Testament, Hieronymi Prologus Galeatus etc. Cet exemplaire contient les parties suivantes: Pentateuque, Josue, Judicum, Ruth (ff. 156); Samuel I, II Regum III, IIII, Paralip. I, II, Esdra I, II, III, IIII, Tobias, Judith, Esther (ff. 172); Job. Psal. Prov. Canticum, Lib. Sapientiae, Ecclesiastes, Jesu Sirach (ff. 116).

DAVID DE POMIS

צמח דוד ···בו הצמיח ופרש באר היטב בקצור בשלשה לשונות כל שורש מלה ומלה שמצא בספר הערוך הגדול. Dittionario Novo Hebraico molto copioso, Dechiarato in tre lingue, etc. Lexicon novum Haebraicum locupletissimum etc. *Venise* 1587. fol.

Zuan de Gara. Deux exemplaires. (St. 885. Ze. 641)

HAPPELLIUS WIGANDUS

Linguae sanctae Canones grammatici. *Basileae* MDLXI 8°.

per Thomam Guerinum. Avec une lettre de Paulus Fagius à l'auteur et une réponse par ce dernier, portant respectivement les dates suivantes: *a*) Argentinae die Novembris vigesimo septimo Anno Messiae nostri et redemptoris millesimo quingentesimo quadragesimo quinto. *b*) Marpurgi die Aprilis decimo quarto Anno mill. quingent. quadrag. sexto. À la fin du vol. se trouvent 1 le Pater Noster avec traduction hébr. interlinéaire et transcription portant le titre: Oratio

dominica Quae Judaeis nunquam arrisit evquod auctorem habeat Christum 2 Examen grammaticum difficiliorum dictionum quae continentur in psalmo XXXVII. 3 Index canonum grammaticalium. (St. — Ze. —)

HAYYIM Vital b. Joseph

ספר חק לישראל ....להגות בו תמיד בכל יום בבוקר בבוקר וכו' *Caire* 1740. 2 vol. 4°.

par Abraham b. Moïse יתום publié par Abrahbm Zaddik. C'est d'après St. le seul livre hébr. imprimé au Caire. Le 1ème vol. seulement. (St. 834. Ze. 178)

IMMANUEL b. Salomon

ספר המחברות *Brescia* 1491. 4°.

par Gerson Soncino. Quelques feuilles substituées appartiennent à la 2ème édition (1535). (De Rossi XV pg. 84 St. 1057 Ze. 324)

ISAAC Hayyim Frosoloni

תורה וקול זמירות לחנכת בית הכנסת הגדול לתהילה ולתפארת אשר חדשו בניני בהוד ויופי אנשי השם עיר סיינה (Siena) וכו' *Livourne* 1786. 8°.

par Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun. ff. 8 contenant une Introduction en prose rimée et un poème. (St. — Ze. —)

JACOB Hayy Meldola

ספר אשת חיל ....לתולעת הנשים ....עם תפלות משובחות (Algunos Dinim que deben observar las Mugeres etc.) Hebr. et éspagn. *Livourne* 1782. 8°.

Per Giovanni Vincenzio Falorni. (St. — Ze. —)

JACOB Saraval

וחרה אפי בו ביום ההוא ....ומצאוהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה (Sermon en éspagnol) s. l. e. a. (*Venise* 175...?) 4°.

pgg. 27 sans frontispice et sans nom d'imprimeur. Sur l'auteur cfr. Mor. pg. 59. (St. — Ze. —)

JEHUDA b. Yehiel (Messer Léon)

ספר נפת צופים (Rhétorique) *Mantoue* s. a. (1480?) 4°.

Par Abraham Conat. Deux exemplaires. (De Rossi XV pg. 113 St. 1332 Ze. 396)

JOANNIS Baptistae Folengii Mantuani Monachi Casinatis ordinis S. Benedicti in omnes Davidicos Psalmos doctissima ac plane divina Commentaria etc. nutu ac voluntate Beatissimi Gregorii XIII Pont. Max. nuperrime typis excusa *Romae* MDLXXXV. fol.

Apud Bibliopolas Socios Typis Bartholomaei Bonfadini et Titi Diani. Avec une dédicace de l'auteur au Cardinal Alexandre Farnese.

JOHANNIS De Pineda Societatis Jesu Commentariorum in Job Libri Tredecim quibus, praeter luculentam hebraici textus interpretationem et copiosam auctorum tum è Sacra tum è prophana schola annotationem ipsa versionis latinae vulgatae auctoritas asseritur etc. *Venetiis* MDCCXXXIX. 2 vol. fol.

Apud Homobonum Bettaninum.

LEONE Hebreo Medico

Dialoghi di amore di nuovo corretti e ristampati *Vinegia* 1558. 8°.

Appresso Domenico Giglio. Avec une préface par Mariano Lenzi. Alla valorosa Madonna Aurelia Petrucci. (St. —)

LEONIS Hebraei Doctissimi.... viri De Amore Dialogi tres. Nuper a Joanne Carolo Saraceno purissima.... Latinitate donati. *Venetiis* MDLXIII 8°.

Apud Franciscum Senensem. Avec une table des matières. (St. 1602)

LITURGIES

ספר שערי רחמים (ספר שערי רצון) והוא מלוקט מכתבי הרב האלהי חיים הכהן אשר ליקט מכתבי הקודש האלהי האר"יאל ז"ל גם קצת תפילות וכונות אשר ליקט ....החכם ....שלמה עבאדי נר"ו וכו' 2 parties. *Salonique* 1741. 4°.

par Abraham b. Benveniste ibn Rubi publié par R. Benjamin Kamhi. Chaque partie a un frontispice et une pagination à part. (ff. 146 et 57) La 1ère partie (שער רחמים) contient les prières journalières, celles du Sabbath, les Bénédictions, les Prières pénitencielles, celles de Hanouccah. La 2ème partie (שערי רצון) contient les prières de Pâques, Schebuot, ראש חדש, חדש אלול, Succah. Le tout pourvu d'un commentaire cabbalistique. Ze. ne mentionne que la 2ème partie de ce livre. (St. — Ze. 442)

LITURGIES — *contin.*

שערי פרנסה טובה והוא קונטרים קטן כליל מהתפלות ובקשות חדשו' עם ישנות · לערוך לה' בעריכת שפתים יכין לער"ב צדו יסמוך ידו בכלי כסף ונכלי זהב ומגדנות · בצאת השנה יתן הוראה לשעבר ויצעוק לעתיד בעשר לשונות · של תפלה לאל נורא עלילה בורא מיני מזוות

Livourne 1800. 8°.

ff. 12. Sans nom d'imprimeur.

(St. — Ze. —)

MANASSÉ B. ISRAËL

De la Resurrecion delos muertos Libros III. En los quales contra los Zaduceos se prueva la immortalidad del alma etc.

Amsterdam 5396. 16°.

En casa y à costa del Autor. Avec une dédicace à Henrique Hoefiser unico hijo del Recebidor de las entradas de la Aduana, un Prologo al Lector, une poésie en hébreu par R. Isaac Aboab et neuf poésies en éspagnol par les rabbins suivants: Joseph Bueno, Abraham Pinto, Himanuel Nehamiah, Daniel Abudiente, David Senior Henriquez, Moseh Pinto, Refael Levi, Ephraym Bueno, Jona Abarbanel.

(St. 1647. Ze. —)

MUNSTERUS SEBASTIANUS

ספר השרשים עם נוזרים. Dictionarium Hebraicum jam ultimo ab autore Sebastiano Münstero recognitum et ex Rabinis praesertim ex Radicibus David Kimhi auctum et locupletatum.

Basileae MDXXXIX. 8°.

per Hier. Frobenium et Nic. Episcopium. L'ouvrage est précédé par un avis au lecteur en hébreu et une préface intitulée: Seb. Munst. candido lectori. À la fin du vol. se tronve une liste des auteurs juifs consultés et de leurs ouvrages (chartae 62 quatern. ff. 496).

(St. — Ze. —)

NAPHTALI HACCOHEN

זה השער לה' אשר הכין ···הגאון המפורסם בדורו מוהר"ר נפתלי הכהן זל"ה ויקרא את שמו שער ההכנה כמספר שמו ···אשרי אדם שומע ועמד על יד השער זוכה לעצמו לעולם שכולו טוב לאור באור החיים (צוואת הגאון הגדול המחבר)

Constantinople 1734. 8°.

par Nissim b. Hayyim Askhenazi sous le règne du Sultan Mahmud. (ff. 36 + 12).

(St. — Ze. —)

ORIGENIS in Sacras scripturas Commentaria Quaecunque graece reperiri potuerunt Petrus Daniel Huetius.... edidit.... Latinas interpretationes partim à se partim ab aliis.... adjunxit.... Notis illustravit.... praefixit Origeniana, tripartitum opus quo Origenis narratur vita, doctrina excutitur, scripta recensentur

Rothomagi (Rouen) MDCLXVIII. 2 vol. fol. Sumptibus Joannis Berthelini Bibliopolae, via Judaeorum. Contient les commentaires suivants: In Genesim, in Exodum, in Josue, in Libros Regum, in Psalmos, in Canticum Canticorum, in Jeremiam, in Ezechiel, in Osea, in Matthaeum, in Johannem.

PURIM

הגדה ללל שכורים להגדיל שמחת פורים ולהאדירה צב"י הר"ש שם המחבר ומספר השנים אחר היצירה זומרהויזן שם משפחתו ומושבו בריססל הבירה *Bruxelles* 1842. 8°.

Autographié par l'auteur. Lithographié par H. Salomon (pgg. 15). (St. — Ze. —)

POEMA enimmatico prodotto nel Purim 5525 dedicato ai signori Associati qui addietro descritti.

Vérone 1765. 8°.

Nella Stamperia di Marco Moroni. À la f. 1 b. la liste des associès, à la f. 2 la préface des auteurs (agli amici carissimi). Suit le poéme énigmatique (הידה) en 20 strophes par Nathan b. Isaac Askhenazi et Hayyim Salomon Lévi Mortera. (St. — Ze. —)

SAMUEL HACCOHEN B. MOÏSE

קינה היא וקננהו ···ביום אשר נצחו עליונים לתחתונים אל הלקח ארון האלהים ···נפש ורוח ···החכם השלם ···הישיש ונשוא פנים ···כמוהר"ר יעקב בן נאיים זצ"ל. Oracion funebre recitada en la Escuela la Noche del Cumplimiento Delos 30 Dias de el Falecimiento de el B. A.... Jacob Haim Abenaim. Por el S.r H. H. Jacob De Medina Darsan de esta K. K. *Livourne* 1803. 8°.

Nella Stamperia di Giov. Vinc. Falorni. (pgg. 6 + 22). (St. — Ze. —)

SIMHA LUZZATTO

Discorso circa il stato de gl'Hebrei et in particolar dimoranti nell'inclita Città di Venetia di Simone Luzzatto Rabbino Hebreo et è un appendice al Trattato dell'opinioni e Dogmi de gl'Hebrei dall'universal non dissonanti e de Riti loro più principali In *Venetia* MDCXXXVIII. 8°.

Appresso Gioanne Calleoni.

(St. 2597. Ze. —)

DERNIÈRES ACQUISITIONS.

J'ai reuni dans ce Supplément les manuscrits et quelques uns parmi les livres donnés tout dernièrement à la Bibliothèque par M.r Perera et M.rs Castelnuovo. Tous les numeros suivants ont été compris dans les Index.

COD. 127.

1. (ff. 1-102) צידה הדרכים, (יאיר נתיב) lat. *Viaticum*. Abrégé de Médecine pratique par Jbn al Diezzâr, traduction hébraïque par l'Anonyme (?). L'ouvrage est divisé en 7 שערים et en 154 chapitres avec numération continue. Le traducteur donne presque toujours les dénominations italiennes (ex. אֶשְׁפַּשְׁמוֹ, אֶדְטֶיטַאנוֹ). Nombreuses notes marginales (écrit. orient.) Les premières feuilles (chap. 1-11) manquent. Cfr. St. H. Ue. pg. 703 et sv.

2. (ff. 103-105a) שער המדבר (ספ' מראות השטן) השטן. Sur les differents aspects de l'Urine, ouvrage en 17 chapitres attribué à Hippocrate. Sur le traducteur Joseph b. אסחק cfr. St. ad. loc. Comm: אמר יוסף בן אסחק צריך מי שרוצה להתעסק במלאכת הרמוד מהרפואות. Suit une note intitulée צבעי השטן commençant par les mots: צבעי השטן השרשיים ה"י אַלְבוּשׁ פי' לבן סִיטְרִין פי' מלשון סיטרונט והוא האתרוגי probablement par le même auteur; elle n'est pas mentionnée par St. (Cfr. H. Ue. pg. 664 et sv.).

3. (f. 105b) Deux notes astronomiques. *a*) לרעת סימן שבעה *b*) הלבנה כמה מאירה בכל לילה כוכבי לבת שצ"ם הנב"ל.

4. (ff. 106-121) מבוא של מלאכת הרפואה. Introduction à la Médecine selon le système de Galène par Ibn Honein. Le titre latin de cet ouvrage est généralement Isagoge Johannitii. Dans les ms. hébraïques le nom de l'auteur est gâté en differentea manières; notre ms. porte la lection נובאניסי. Cet ouvrage a été traduit en hébreu par l'Anonyme (cfr. St. op. cit. pg. 712 et sv.). Comm: אמרו חכמים הקדמונים כי כל אדם שירצה לקרות ספר צריך שידע קודם שיתחיל לקרותו חמשה דברים. Cfr. St. op. cit. pg. 709 et sv.

5. (ff. 121b-123b) Introduction à l'étude de la Médecine, anonyme. Cet ouvrage est divisé en 5 chapitres *a*) sur les parties du corps humain et leurs fonctions. comm: אודיעך תולדת האברים מכף רגל ל'עד ראש *b*) sur les substances principales employées en médecine. comm: המש משים ברפואה פרחים שרשים זרעים וכו' *c*) sur les différentes périodes dans les maladies. comm: ארבעה עתים יש לכל חולי *d*) sur la fièvre et ses variétés. comm: זכרון בסור הסבה יסור *e*) sur les sept manifestations principales du corps humain (מזגים, יסורות, ליחות, אברים, רוחות, פעולות, רוחות,) comm: הדברים הטבעיים שבעה והם היסורות וכו'.

6. (ff. 123b-130) ספר חידות וההשגחות (פרונושטיקש) Traité des Pronostics d'Hippocrate traduit en hébr. par l'Anonyme. Comm: שם אב ואם תקרא וכו'. Le nom de l'auteur est écrit constamment אבוקראט. Nombreuses notes marginales (écrit. ital.) Cfr. St. op. cit. pg. 662 et sv.

7. (ff. 131-132a) ספר סם חיים לגלינוס. Sous le titre de סם חיים se trouve dans la Bibliothèque de Munich un ms. contenant la traduction hébr. des Cordiaca d'Avicenne (cfr. St. op. cit. pg. 700 note 319) Ici il s'agit de tout autre chose. Chaque paragraphe commence par les mots אות מי et je crois que cet ouvrage soit un abrégé du traitè des Symptomes attribué à Galène. L'écriture des deux dernières pages diffère sensiblement de celle de la première.

8. (ff. 133b-136) Recettes diverses (מרקחת להריון ולעורר פרחים, מרקחת משלשל, משיחה לתולעים תחבשת לשלשול וכו') Écritures différentes.

9. (f. 137) לוחות הסמים הנפרדים ומורכבים איש על שמו ומקומו אשר המה עושים וכו' anonym

10. (ff. 137, 138) רפואות מנוסות מפי מאשטרי נבטיר דמונטפשליר. Remèdes utiles de Maistre Gauthier de Montpelliers. On connait un ouvrage de Médecine (פרח הרפואה) et un traitè des poisons (מאמר בארסים) attribués dans les ms. à Maistre Gauthier. Selon nôtre ms. cet auteur aurait appartenu à la célèbre école de Montpelliers. v. au numéro suivant (cfr. St. cp. cit. pg. 800 et sv.). Comm: הרוצה לנקות ליחות בלויות מן הראש אומן האסטומכא או בכל מקום מן הטבור ומעלה ·

11. (ff. 139-144) ספר הכבוסין קצר למאשטרי נבטיר דמונטפשליר. L'indication contenue dans le titre de cet ouvrage est intéressante. En effet puisque l'ouvrage commence par les mots: אחר בהתאחרו עם אחרים אחרו פעמיו on serait tenté de l'identifier avec le Livre des purifications corporelles attribué généralement à Gerard (de Berry) cfr. St. op. cit. pg. 792 et Neub. 2130,2. Selon notre ms. il appartiendrait au contraire à Maître Gauthier de Montpelliers. Les dernières feuilles manquent.

12. (ff. 145-149) ספר הרקוח לניקולאב (אנטידוטאריום) Antidotarium de Nicolaus Praepositus de l'École de Salerne. Ouvrage de pharmacopée très connu et dont il existe plusieures traductions hébraïques (cfr. St. op. cit. pg. 812 et sv.) Ce ms. ne contient aucune indication relative au traducteur, et s'arrête après les cinq premières feuilles.

13. (ff. 150-152) שער האשרבין anonyme; non mentionné par St. op. cit. À la f. 151 b. une autre main a écrit une recette avec le titre: מרקחת אם לבעל פשוטה ·

14. (ff. 152b-154) Recueil de recettes diverses (לאיתיקש ולטיזיקש, לשפלות הקול, לאשה שאין לה חלב, למי שאין לו שערות, כבוס לקרחת רביעית, לכאב האוזן, לישן ולכובד הראש, לאשה שאין לה וסת וכו' ·).

n.os 1, 2, 4 écrit. rabbin. ital. n.os 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13 écrit. orient. (éspagn.?) n.os 12 écrit. allem. 2 colonnes (à quelques feuilles près) 19 × 13. ff. 154.

COD. 128.

1. (ff. 94) המאמר הראשון מפרקי אבוקרט. Les Aphorismes d'Hippocrate trad. hébraïque par Moïse ibn Tibbon (?) L'ouvrage est divisé en 7 parties (מאמרים); la 1ère partie contient 25 paragraphes, la 2ème 54, la 3ème 30, la 4ème 83, la 5ème 70, la 6ème 57, la 7ème 62. Comm. אמר הבוקרט החיים קצרים והמלאכה ארוכה והעת צר והנסיון סכנה והמשפט קשה וכו' fin. א״א הזיעה הרבה אשר תגר תמיד חמה היתה או קרה יורה על שהוא ראוי שיוצא מן הגוף לחות · אמנם בחזק מלמחלה ואמנם בחלוש מלמטה. Chaque paragraphe commence par les mots אמר אבוקרט (א״א). Ce ms. ne contient que le texte seul sans aucun commentaire (cfr. St. H. Ue. pg. 658 et sv.; Neub. n°. 1319,4).

2. (ff. 95-129) ספר הפרי לגדול החכמה בטלמיוס. Centiloquium de Tolemée trad. hébraïque de l'arabe par Kalonymos b. Kalonymos. Comm: אמר בטלמיוס כבר הקדמנו לך סודות תלמידינו ספרים במה שירשמו הכוכבים בעולם ההרכבה רבי התועלות וכו'; le dernier n°. comm: א״ב אלניוך יורו על יובש האדים ובאשר היו בצד אחר יורו על רוחות יקרו נשרמו מאה דיבורים לגדול התורנים fin: וכו' בטלמיוס אלפאלידי ונכללו בהם כל משפטי התבונה וילזה קראו ספר הפרי יכתבם לאהוב מתלמידיו. (cfr. St. op. cit. pg. 527 et sv.).

Dans le n°. 1 le titre (f. 1b) est écrit en lettres dorées sur fond vert; les premiers mots en lettres dorées sur fondrouge; les deux pages sont ornées par des miniatures (fleurs, fruits ,oiseaux divers). Dans le n°. 2 le titre (f. 95 b) est écrit en lettres dorées sur fond rouge; les premiers mots (f. 96a) en lettres dorées sur fond vert; ces deux pages aussi sont ornées par des miniatures (oiseaux, léons, dragons, fleurs et fruits). Le commencement de chaque paragraphe dans le ms. entier est orné pas des dessins à la plume (encre rouge); dans le n°. 1 chacune des 7 parties a le titre en lettres rouges sur fond doré. À la f. 94 b. entre les n°. 1 et le n°. 2 un déssin representant deux anges aux ailes vertes soutenant une sphère au dessous de laquelle est écrit כדור העולם. Les ff. 1a, 95a 130a, b. sont aussi ornées par des dessins à la plume. À la fin du n°. 1 et du n°. 2 les mots לי אני יצחק. Très-beau ms. sur parchemin, écrit. ital. (15ème siécle) 6 ½ × 4 ½ ff. 130.

COD. 129.

Recueil d'écrits cabbalistiques (סודות, קמיעות וכו') avec une table des matières (רוח למצוא הסודות איש על דגלו באותות) Ms. sur papier écrit. ital. (17ème siècle?) 7 × 5 ff. 87.

COD. 130.

Tratado de la Verdad de la Ley de Moseh y Providencia ed Dios con su Pueblo por el Ecc.mo Señor Haham Saul Levi Mortera. Le titre est orné par un très-beau dessin à la plume; en bas les lettres M D C F (?) Le texte est précédé par la table des chapitres (71).

Très-beau ms. sur papier de 500 feuilles 31 × 20.

ABRAHAM DE BALMIS B. MEÏR

ספר דקדוק ....קרא שמו מקנ"ה אבר"ה (שער בטעמי המקרא וכו').

Venise 1523. (Bomberg.) 4°.

Première édition sans traduction (cfr. col. 81).

(St. 667. Ze. 23)

ABRAHAM ISAAC CASTELLO B. JOSEPH

קול מלין לשיר ולזמר בנשואי החתן ....אהרן י"ץ בן ....כה"ר רפאל בכמוהר"ר ....עמניאל אירגאס (Ergas) ....עם הכלה ....מרת דבורה בת ....יעקב ב' אברהם דא קושטא (Da Costa) וכו'

Livourne 1765. 8°.

Per Moisé Attias. ff. 27. Drame allégorique dans le genre du לישרים תהילה par Moïse Hayyim Luzzatto (q. v.). Les personnages principaux sont les suivants: אמת, שמחה, זקן, חכמה, עשר, גבורה. À la pg. 40 une composition poétique par le même auteur intitulée כת המשוררים. (St. — Ze. —)

ANONYMES

Em nome de Deus Bendito Amen. Capitolaçoems e Ordenanças Para ò Governo da S. Irmandade de בקור חולים fundata nesta cidade de Liorne no anno 5502 (1742) etc. Em *Liorne* 5503. 4°.

na Impressa de Abraham de Raphael Meldola. ff. 31. Contient le règlement de la Hebra de Bikkur Holim. n.os 1-32 règles générales concernant la fondation et le but de la Société; n.os 33-43 Imcumbenzas do Neeman n.os 44-60 Incunbenzas dos coatro Gabaim. n.os 61-73 Ordems para as Milot; n.os 74-82 Cargos ao Gabai das Caixetas; n.os 83-86 Incumbenzas do Depositario; n.os 87-88 Incunbenzas dos tres Deputados; n.os 89-91 Encargos do Rubi (Rabbin). Suit la liste des Associés (Haberim).

(St. — Ze. —)

סדר זמירות ולימוד לשמור ולעשות בחנכת בית הכנסת ....אשר נבנה ונתחדש פה סיינה נסדר מפי תרי אשלי דכרבי ....הראשון ....החכם ....ידידיה לוי ....והשני ....כמוהר"ר יצחק חיים די מדינה

Livourne 1786. 4°.

par Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun. ff. 44. (St. 496. Ze. —)

(שירות ותשבחות ורוב ההודאות להורות לה' על כל מדה טובה מרובה וכו') ישיר ישראל

Livourne 1805. 8°.

publié par Jacob de Medina et Moïse Aron Piazza. ff. 12. (St. — Ze. —)

ARON HALLÉVI B. JOSEPH

ספר החינוך (Code de la Loi mosaïque)

Venise 1523. 4°.

par Daniel Bomberg corr. Jacob b. Hayyim. (cfr. col. 90). (St. 723. Ze. 4)

AZARIA DE' ROSSI B. MOÏSE

זה ספר מאור עינים ....נחלק לשלשה חלקים ....קול אלדים ....הדרת זקנים ....אמרי בינה

Mantoue 1573-75. 4°.

Exemplaire complet avec les additions par l'auteur, la השנה par R. Moïse Provenzale et la réponse de l'auteur (cfr. col. 90).

(St. 747. Ze. 66)

BEHAÏ B. JOSEPH

ספר חובת הלבבות *Venise* 1548. 4°.

par Cornelio Adelkind (cfr. col. 91).

(St. 781. Ze. 72)

BIBLE

Biblia Hebraea 3 parties *Cologne* 1603. fol.

par Élie Hutter. (St. 46. Ze. 98)

Esther

פירוש מגילת אסתר להגאון אליעזר אשכנזי ב' אליה הרופא קראו יוסף לקח

Crémone 1576. 4°.

par Cristoforo Draconi. 1ère èd. (cfr. col. 101).

(St. 41. Ze. 145)

DAVID KIMHI B. JOSEPH

ספר מכלול ....עם קצת נימוקים שהוסיף רכי אליה אשכנזי *Venise* 1545. fol.

par Daniel Bomberg. (cfr. col. 103)

(St. 837. Ze. 199)

ספר שרשים ....עם קצת נמוקים שהוסיף רכי אליה הלוי המדקדק Thesaurus linguae sanctae sive Dictionarium Hebreum (sic!) *Venise* 1547. fol.

Marco Antonio Giustiniani. Édition contenant la traduction latine en marge (cfr. col. 103).

(St. 874. Ze. —)

ISAAC ATHIAS

Tesoro de Preceptos... con su declaracion razon etc. *Venise* 1627. 4°.

en 2 parties (Preceptos afirmativos, Preceptos negativos) Précédé par les approbations des Rabbins: Leon Modena, Simon Luzzatto, Gratia Dio Saraval, Samuel Mazaod, Leon Lunigo, Joseph Samegia, Joseph Sasson, Semahyah Medina, Abraham Lumbroso, Mosè Altaras. Suivi par: Dinim de Degollar. (St. — Ze. 812)

ISAAC COLLI

Il Peccator disperato anzi la Penitenza in Trionfo. Discorso morale recitato da Isach Colli nella Scuola grande degli Ebrei Tedeschi nel Sabbato Penitenziale detto שבת תשובה. Dedicato al Signor Abram D'Emmanuel Levi del Banco

in *Venezia* MDCCXIV 4°.

per Bonifazio Viezzeri. ff. 32.

(St. — Ze. —)

ISAAC B. SCHESCHET (BARFAT)

ספר רב ששת (שו"ת) *Riva* 1559. 4°.
(cfr. col. 119). (St. 1556. Ze. 377)

JACOB IBN HABIB B. SALOMON

(עין) בית ישראל ....עם תוספות ....ספר בית לחם יהודה *Venise* 1625. 2 vol. fol.

par Pietro Lorenzo e Alvise Bragadini (cfr. col. 125 et col. 130). (St. 1200. Ze. 746)

JACOB MÖLLN B. MOÏSE

מהרי"ל ....מנהגי ק"ק אשכנז *Crémone* 1565. 4°.

par Vincenzo Conti (cfr. col. 127).
(St. 1228. Ze. 305)

JEHUDA CALAZ

זה ספר המפואר נקרא ספר המוסר ....ויש בו חדושים רבים מדינים ....ומדרשים רבים ופשטים מפסוקים וסודות מכמה ענינים וכו' *Constantinople* 1537. 4°.

par Eliézer b. Gerson Soncino (cfr. col. 128).
(St. 1300. Ze. 403)

JEHUDA ARIÉ MODENA (LEON MODENA)

סור מרע שנים יחד מדברים על דבר הצחוק זה יצדיק וזה ירשיע Éd. Pr. *Venise* 1595. 16°.

par Zuan de Gara. Au milieu quelques feuilles manuscrites. (St. 1351. Ze. —)

JEHUDA B. SAMUEL (LE SAINT)

ספר החסידים *Bâle* 1580. 4°.
(cfr. col. 132). (St. 1322 Ze. 399)

JEHUDA IBN TIBBON B. SAÜL (?)

ספר רוח חן עם פירושו (Introduction à l'étude du מורה הנבוכים) *Venise* 1549. 4°.

par Cornelio Adelkind. cfr. sur cet ouvrage St. H. Ue. pg. 426 et sv. (St. 639 Ze. 400)

KALONYMOS B. KALONYMOS

אגרת בעלי חיים פיו פתח בחכמה האדם והחיה והבאמה ....ובסופו שירה כוללת בקצרה (כל ענין הספר) (Traduction de l'arabe)

Mantoue 1557. 8°.

Venturin Ruffinelli par Joseph b. Jacob de Padoue. La poésie à la fin du vol. est par Abraham b. Machir. Sur cet ouvrage cfr. St. H. Ue. pg. 860 et sv. (St. 1579. Ze. 408)

מסכת פורים, ספר הבקבוק הנביא (מגלת סתרים) *Venise* 1552. 8°.

par Daniel b. Cornelio Adelkind. La 2ème partie a un frontispice à part.

(St. 582. Ze. 408)

LITURGIES

ספר חבל בני יהודה שחברתי אני הצעיר שמעון חבילו בן ....יהודה ....והוא פירוש על דברי המניד לליל פסח והלל ומזמור וכו' *Mantoue* et *Venise* 1695. 8°.

par les fils de Josua de Pérouse sous le duc Ferdinando Carlo Gonzaga (sic! גונזאנו); les sept dernières feuilles ont été imprimées à Venise. Le titre porte la date להחיות (1694).
(St. 416. Ze. 441)

מחזור מכל השנה כמנהג אשכנז ופולין *Amsterdam* 1705. (חס"ה) 4°.

par Moïse b. Abraham Mendes Quitinio.
(St. 383. Ze. —)

סדר תחנונים וסליחות ללילי אשמורות כמנהג ק"ק איטאליאני וכו' *Mantoue*. 1778. 8°.

Eliézer Salomon d'Italia par Abtalion b. Isaac Aboab. (St. — Ze. —)

סדר תפילות כל השנה כמנהג ק"ק איטאלייאני *Venise* 1742. (חבעך) 8°.

Nella Stamperia Vendramina; publié par Asher Moïse b. Meïr (da) Zara (יארא)
(St. — Ze. —)

MALACHI HACCOHEN B. JACOB

שבחי תודה ....להודות לשם ה' כל קהל עדת בני ליוורנו ביום צום התענית של כ"ב בשבט ....כי בעצם היום הזה הושיעם מהרעש הגדול והנורא *Livourne* 1743. 8°.

par Abraham b. Raphaël Meldola.
(St. — Ze. 507)

ME'AM LO'EZ

ספר מעם לועז 1e vol. (בראשית)

Constantinople 1730. (תמימה) fol.

par Yonah b. Jacob sous le sultan Ahmed Sans nom d'auteur. Avec deux préfaces (espagn. et hébr.) par יעקב כולי (l'auteur?)

———— 2ème vol. (1ère partie שמות)

Constantinople 1763. (שלום אל עמו) fol.

par Reüben et Nissim Askhenazi fils de Yonah b. Jacob sous le sultan Mustapha. Avec une préface par R. Raphaël Isaac Yeruschalmi.

———— 3ème vol. (cfr. col. 119)

Dans le titre la date הוד מלכות לפ"ג = 1746. A la fin du vol. la date Tebet 5507.

———— 4ème vol. (ויקרא)

Constantinople 1748. (ונבנתה) fol.

Le frontispice manque. À la fin du vol. une épigraphe acrostiche (אני יצחק מאנריסו)

ME'AM Lo'EZ — *contin.*

———— 5ème vol. (במדבר)

Constantinople 1763. (ושביה בצדקה) fol.

Mêmes imprimeurs que le 2ème vol. Avec une préface par l'auteur: Isaac b. Moïse Magriso.

———— 6ème vol. (דברים)

Constantinople 1773. (טוב וישר) fol.

par Samuel b. Nissim Askhenazi. Avec une préface par Isaac b. Schemarya ארגואיטי.
(St. — Ze. —)

MIDRASH

ספר תנחומה הנקרא ילמדנו והוא מדרש על חמשה חומשי תורה הובא אל תכלית שלמותו ··· ובתוספת כמה פרשיות ··· ומדרשים יפים מהמחבר ז״ל (ונוסף על זה קצת ביאור המלות זרות)

Mantoue 1563. fol.

Jacomo Ruffinelli par Meïr b. Ephraïm di Padova et Ezra b. Isaac da Fano, avec une préface par ce dernier. (St. 596. Ze. 543)

ילקוט חדש והוא נלקט ··· מכל ספר זוהר ··· וזוהר חדש ותיקוני זוהר ויונת אלם וספר הכוונות וכו׳

Prague 1657. 4°.

par les fils de Jacob Baq. (cfr. col. 86).
(St. 551. Ze. 783)

MOÏSE B. NAHMAN

פירוש התורה *Naples* 1490. fol.

3ème éd. par Josua Salomon Soncino. Deux feuilles manquent. (cfr. col. 158 sv.).
(De Rossi XV pg. 71 St. 1961. Ze. 592)

NATHAN B. YEHIEL DE ROME

ספר הערוך ··· ונוסף בזה המורה מקום ע״י שמואל בן אלהנן יעקב מן הארקוולטי

Venise 1553. fol.

par Alvise fils de Piero Bragadin sous le doge Antonio Trevisano. Dans le titre au lieu de שלש מאות est imprimé ארבע מאות (cfr. Ze. ad. loc.). (St. 2042. Ze. 608)

PURIM

זכרון פורים צוואה והשכבה של המן בן המרתא ובניו צוררים היהודים · חברו ויסדו היקר ··· כה״ר דוד רפאל בכ״ר ··· אברהם פולידו

Livourne 1703. 8°.

ff. 8 sans nom d'imprimeur. À la fin du vol. neuf feuilles manuscrites contenant *a*) מסכת פורים en 6 chapitres dans le genre du מסכת פורים de Kalonymos, anonyme (cfr. St. Bodl. 603 n. 3853); *b*) deux פזמונים anonymes *c*) מגילת פורים pas Yekoutiel Rofé גְּנִיזְרָדָן(?)

(St. 855. Ze. 641)

ספר שובע שמחות או סיאה איל קומפינדייו די לה אליגריאה וכו׳ (איסטוריה די פורים, קאנטיגה די פורים)

Livourne 1782. 8°.

par Abraham Isaac Castello et Eliézer Saadun.
(St. — Ze. 644)

SALOMON IBN GHEBIROL B. JEHUDA (?)

זה ספר מבחר הפנינים במליצת החכמים הקדמונים

Soncino 1484. 4°.

Probablement le premier livre imprimé par Josua Salomon Soncino. Traduction de l'arabe et commentaire anonymes. cfr. St. H. Ue. pg. 382 et sv. Les dernières feuilles manquent.
(De Rossi XV pg. 35 St. 2319 Ze. 537)

YEDAJA BEDARSCHI B. ABRAHAM

אגרת הברה החכם ··· אנבוניט אכרם הנקרא בחינת העולם

Soncino 1484. 4°.

par Josua Salomon Soncino. 2ème édition avec un commentaire anonyme.
(De Rossi XV pg. 38 St. 1284 Ze. 314)

YESHUA LÉVI B. JOSEPH

ספר יבין שמועה והוא ביאור ··· על ספר הליכות עולם וכללי הנמרא לרב מהרר״י קארו ··· חברו החכם כמוה׳ שלמה אלנזי

Venise 1639. fol.
(St. 1393. Ze. 783)

TABLES.

I. — Auteurs et Traducteurs.
II. — Titres. A. Manuscrits B. Imprimés.
III. — Écrivains, Censeurs, Proprietaires etc.
IV. — Noms Géographiques.

I. — AUTEURS ET TRADUCTEURS.

Abraham Abigdor b. Meschoullam trad. des Parva Logicalia de Petrus Hispanus. 41,2.

Abraham Abulafia ספר סתרי תורה (comm. au מורה נבוכים) 63.

Abraham Askhenazi b. Moïse Consult. 18, 184. 185.

Abraham לבית חזן. Consult. 18, 173.

Abraham di Boton. Consult. 18, 100.

Abraham (Miguel) Cardoso. דרוש אין סוף, דר' העיקרים, דר' זה אלי ואנוהו, 86.

Abraham Catalano. Consult. 24.

Abraham de Cologne כתר שם טוב 65, 4.

Abraham b. David פירוש ספר יצירה (attrib.) 58, 1.

Abraham ibn Ezra b. Meïr. אגרת השבת 40, 3; ספ' הגורלות (attrib.) 113; ספ' עליונים מבחר סודות (attrib.) 112, 5.

Abraham Farissol b. Mordekhaï. Comment. à l'Ecclésiaste. 8, 1.

Abraham de Grenade b. Isaac ספר ברית מנוחה 66; 67.

Abraham bar Hiyya ספ' הגיון הנפש cod. 39; ספ' צורת הארץ 45, 2.

Abraham Hallévi הזקן. Comment. aux תיקוני השבת par Isaac Luria 71, 2.

Abraham Hallévi b. Isaac תמך. Comment. au Cantique 8, 3; Comment. aux Lamentations (?) 8, 3.

Abraham ibn Loeb. Consult. 18, 183.

Abraham Monson. Consult. 18, 116. 170. 172. 209.

Abraham Navarra. Consult. 24.

Abraham Pescarolo. Consult. 24.

Abraham Hayyim Rodriguez. Consult. 27, 4.

Abraham Segre תפילות 104.

Abraham Seralvo. Consult. 18, 158.

Abraham Soliman. Consult. 18, 193.

Abraham del Vecchio. Consult. 18, 193; 19; 24.

Abraham Yeruschalmi. Consult. 18. 159. 160. 186.

Aegidius de Columna. Comment. sur De Anima d'Arsitote 37,1; extraits de ses ouvrages (trad. par Jehuda Romano) 37 passim.

Ahitophel (pseud.) גורלות 115,3.

Alatrino v. sous Isaac Alatrino.

Albertus Magnus. Extraits (trad. par Jehuda Roman) 37.

Alexander Halesius (מכת הקטנים) Fragments philolosophiques (trad. par Jehuda Romano) 37.

Anonyme, l'. trad. de צירה הדרכים 127, 1; de l'Introd. à la Médecine par Ibn Honein 127,4; des Prognostica d'Hippocrate 127,6.

Aristote. De Anima (trad. par Jehuda Romano) 37.

Aron Abiob. Consult. 18,104. 107. 184. 185.

Aron Finzi b. Israël. Consult. 27,5.

Asher Viterbo. Poésie 118,4.

Avveroès. Comment. interm. à l'Organon v. sous Jehuda b. Yehiel.

Azaria Figo. Consult. 18,58.

Azriei Diena. Recueils de Consult. 20; 21; 22.

Azriel Rofé. Consult. 25, 5.

Azriel b. Salomon (?) שאלות תשובות בקבלה 65, 5.

Barukh ibn Eléazar. Consult. 18,187.

Benjamin b. Abraham ענו. י"ד שערים 48; 49.

Benjamin Haecohen (?) Notes au ספר אוצרות חיים par Hayyim Vital 74,1.

Benjamin Espinosa: אגרות 30; בית העזר 29; דינים 30; י"ים רפות 28; הלכות תפילין 30; חדושים 30; יסוד הקיום 29; מלאכת סופר 30; נוה צדק 29; ספ' נפת צופים 28; שירים 30.

Benjamin de Grodno b. Abraham סדר מצות נשים (trad. ital. par Jacob Heilbronn) 106.

Benjamin b. Moïse. ספ' תשובת הנוצרים 51,4.

Daniel (pseud.) גורלות 115,1. 3.
Daniel Terni. Poésies 118,15. 16.
Daniel Egozi. Consult. 18,198. 203.
David Gerasi. Consult. 18,56.
David de Carcassonne b. Nathanel. Consult. 18,43; 26,2.
David Osimo. Consult. 24.
David Sabbataï de Recanati. Poésie 118,13.
David ibn Schoschan b. Samuel. Comment à l'Ecclésiaste 10 (cfr. add.).
David b. Yaïr del Sartal. ספר רפואות (דלשרטאל) (trad. hébr. fragm.) 112,13.
David ibn Zimra. Consult. 18,27. 30. 219. 230-236.
Djezzâr (ibn-al) צירה הדרכים Viaticum (trad. par l'Anonyme) 127,1.

Eléazar de Worms (?) סוד י' ליריאיו 64,7.
Elia Levita. ספ' טוב טעם col. 153.
Elia Montalto. Dissertation apologétique 55,1.
Eliakim Sanguine. Lettre à Isaac Alatrino 5.
Élie, Prophète (pseud.) Prière 100.
Élie Arbaro. Consult. 18,79.
Élie Hallévi. Poésie 118,32.
Èlie de Vidas. ספ' תוצאות חיים (Abrège du ראשית חכמה) 71,1 v. aussi sous Yehiel Melli.
Eliézer Alpron (Heilbronn) Consult. 19.
Eliézer Hohen. Consult. 27,4
Eliézer ha-Simeoni. Consult. 18,158.
Elisha Gallico. Consult. 18,82.
Elkana b. Yeruham b. Abigdor (?) ספ' הקנה 59; ספ' הפליאה 60; 61; 62.

Fergani (al-) Mohammed. ספ' אלפרגני, Abrégé de l'Almageste (trad. par Jacob Anatoli) 45, 1.
Francesco, Messer (?) ויכוח 51, 2

Gabriel ibn Élie. Consult. 18, 125. 126. 128. 129.
Gabriel del Rio. Consult. 27, 4.
Gad dell'Aquila. Lettre à Abiad (Basila) 29, 1.
Galène (?). Traité des Symptômes (trad. hébr.) 127, 7.
Gamliel Monselice b. Hanania. Consult. 19; Lettre à Raphaël Askhenazi 29, 1.
Gauthier, Maistre, de Montpelliers. רפואות מנוסות 127, 10; ספ' הכבוסין 127, 11.

Haï Gaon. Consultations cabbalistiques (attrib.) 64, 10.
Hammaï Gaon (pseud.) סוד יי ליריאיו 64, 7. v. sous Eléazar Worms.
Hananel Pontremoli b. Moïse. Consult. 24.
Hanania Arobas. Consult. 18, 120.
Hanania Esperiel. Consult. 18, 98.
Hanania Monselice. Consult. 19.
Hayyim Sabbataï. Consult. 18, 189.
Hayyim Vital. Lettre à Salomon סאניש 74, 1; ספ' אוצרות חיים 73; 74; 75; מבוא שערים (attrib.) 87; 88; 89.
Helifas Malkhah (מלכא)? Extrait de son ouvrage de Médecine 120, h.
Hippocrate, ספ' חידות וההשנחות Prognostica (trad. par l'Anonyme) 127, 6; פסקי אבוקרט Aphorismes (trad. par Moïse ibn Thibbon) 128, 1; שער המרכר השטן (trad. par Joseph b. אסחק) 127, 2.
Hiyya Rofé (?) דרוש המזל 36 (add.)
Hizkiyya Manoah Corcos. Consult 18, 52.
Hizkiyya Finzi b. Benjamin. Consult. 27, 1.
Honein (ibn-) מבוא של מלאכת הרפואה Isagoge in artem parvam Galeni (trad. par l'Anonyme) 127, 4.

Immanuel Calvo. Consult. 27, 3.
Immanuel b. Jacob. שש כנפים fragm. 47, 3.
Isaac Abudarham. Consult. 18, 120.
Isaac Adarbi. Consult. 18, 4.
Isaac Alatrino b. Abraham. כנף רננים (Comment au Cantique) 5.
Isaac b. al Bargheloni. Consult. 18, 192.
Isaac Alfasi b. Jacob. הלכות 2. Comment. v. sous Moïse b. Yehiel del Vecchio, et Tosaphot.
Isaac Arobas b. Abraham. Consult. 24.
Isaac Athias. trad. du ספ' חזוק אמונה par Isaac Troki 55, 1.
Isaac Borgo b. Samuel. Consult. 24.
Isaac Bueno. שלחן מלכים (?) 18, 171.
Isaac Caprilino. Consult. 18, 61.
Isaac Dondon b. Moïse. Consult. 18, 80. 81.
Isaac ibn Faraghi b. Yomtob. Consult. 18, 198.
Isaac Gerson. Consult. 18, 44.
Isaac Kanpanton b. Jacob. דרכי התלמוד 14, 2.
Isaac Ketzighin b. Simha. Consult. 19.
Isaac Lévi-Valle ספ' לחם הפנים 16; Consult. 24.
Isaac Luria. גלגולים (?) 73, 2; כוונות 72; ספ' מבוא שירים לסעודות שערים (attrib.) 87; 88; 89; תיקוני השבת 117, 2; שבת (avec notes par Abr. Hallévi) 71, 2.
Isaac Molina. Consult. 18, 77.
Isaac di Monza b. Joseph. Consult. 27, 1.
Isaac, Rabbi. Pièce liturgique 99, 4.
Isaac b. Reuben. עשרים שערי שבועות (קיצור) 27, 2.
Isaac Saba. Consult. 18, 31. 32.

Isaac Troki b. Abraham. ספ׳ חיזוק אמונה (trad. éspagn. par Isaac Athias) 55, 1.

Isaac del Vecchio. Poésies 118, 1. 22.

Isaac di Ventura b. Moïse. Consult. 24.

Isaac di Urbino b. Yedidya. Consult. 27, 4.

Isaac ibn Zimra (צמרח). Consult 18, 120.

Isaïe de Trani (?) Consult. 18, 102. 103.

Isaïe de Trani b. Élie (אחרון) הלכות 3 (cfr. add.).

Ismaël, Rabbi b. Elisha מדות י״ג avec comment. anonyme 9, 2; פרקי המרכבה (attrib.) 64, 3.

Israël, Rabbi (?). Comment. aux פרקי אבות 13, 3.

Israël d'Ancône. Poésies 118, 5. 6. 7.

Israël Hizkiyya Bassan. Consult. 18, 53.

Israël Benjamin. Consult. 18, 49. 50.

Israël Saruk. Morceaux cabbalistiques 76, 3 v. aussi sous Menahem Azaria di Fano.

Jacob Anatoli. trad. d'al-Fergani (Abrégé de l'Almageste) 45, 1.

Jacob Bachi b. Sanson. Consult. 24.

Jacob Berab. Consult. 18, 1; פסק 18, 123.

Jacob Castro. Consult. 18, 83.

Jacob Israël Finzi (da Recanati) b. Raphaël. Consult. 26, 1.

Jacob ibn Habib b. Salomon. Consult. 18, 109. 158.

Jacob Heilbronn. trad. du סדר מצות נשים par Benjamin de Grodno 106.

Jacob de Kiew b. Moïse שושן סודות 68.

Jacob Lévi (?) נהלת יעקב (fragm.) 84.

Jacob Hallévi b. Moïse. Consult. 18, 193.

Jacob Maioni (?) Consult. 18, 71.

Jacob de Marseilles (?) רוח חן. Introd. au מורה נבוכים 41, 4.

Jacob ibn Nahmias. Consult. 18, 68.

Jacob Póel. Fragments astronomiques 47, 6. 10.

Jacob Sagal b. Moïse. Consult. 24.

Jehoseph di Leiria. Consult. 18, 108.

Jehuda ibn Benveniste. Consult. 18, 158.

Jehuda di Boton (Biton?). Consult. 18, 188.

Jehuda da Fano b. Moïse. Consult. 25, 2.

Jehuda Uzziel Finzi. Consult. 19.

Jehuda al Harizi b. Salomon תחכמוני fragments. 89.

Jehuda חאמי (?) Consult. 18, 35.

Jehuda b. Jacob ספ׳ הנהגת הבריאות 41, 5.

Jehuda Hallévi b. Samuel. ספ׳ הכוזרי 38. Comment. v. sous Jehuda Moscato.

Jehuda Loeb Lonigo. Consult. 18, 193.

Jehuda Mas'od. Consult. 18, 119.

Jehuda Arié (Léon) Modena. Consult. 18. 59. 193.

Jehuda b. Moïse b. Daniel (Romano) Trad. d'ouvrages philosophiques 37. v. sous Aegidius de Columna, Albertus Magnus, Thomas Aquinas.

Jehuda Raphaël Monselice b. Pinehas. Consult. 27, 4.

Jehuda di Montescudo (Montescudaio) b. Eliézer ספר הר מנן, ספ׳ הר אלהים 85.

Jehuda Moscato. קול יהודה, בת קול יהודה (comment. au כוזרי) 38.

Jehuda Arié Poggetto b. Jacob. Consult. 18, 193; 19; 24.

Jehuda Rabbenu b. Isaac. Consult. 27, 6.

Jehuda Arié Reggio b. Issachar הלכות שחיטה ובדיקה 17.

Jehuda ibn Schoschan b. Isaac ספ׳ ברכות הנהנין 14, 1

Jehuda ibn Verga קיצור המספר Arithmétique 44.

Jehuda Éphraïm Viterbo. Poésie 118, 14.

Jehuda b. Yehiel (Messer Léon) de Mantoue מכלל יופי Logique 41, 6; פי׳ ספ׳ מבוא, פירוש ספ׳ מליצה, פי׳ ספ׳ מאמרים Supercomment. à Averroès sur l'Introd. de Porphyre et sur l'Organon (I et II) d'Aristote 42.

Joab Arcangelo. Poésie 118, 2.

Joseph (?) Consult. 18, 215

Joseph Aboab b. Samuel. Consult. 27, 4.

Joseph אלענבוט. Consult. 18, 120.

Joseph Carmi b. Benjamin. Consult. 19.

Joseph ibn Caspi b. Abba Mari (Bonafos de l'Argentière) צרור הכסף (Logique) 41, 3.

Joseph Haccohen b. Mordekhaï. Lettre au Rabbins de Venise 18, 237.

Joseph Corcos. Consult. 18, 174-181. 223.

Joseph Fermo b. Nissim. Consult. 24.

Joseph Gikatilya ספ׳ שערי אורה 64, 1; 65, 2; ספ׳ שערי צדק 65, 3.

Joseph b. Isaac (אסחק) trad. du (מראות) ספ׳ המדבר השטן 127, 2.

Joseph b. Jacob (?) Consult. 11, 5.

Joseph Karo. Consult. 18, 2 cfr. 18, 69.

Joseph Pazzi. Consult. 18, 158.

Joseph Ravenna b. Michel. Consult. 24.

Joseph סאניש. Consult. 18, 161. 162.

Joseph Samego. Consult. 27, 1.

Joseph ibn Schraga (שרגא) פירוש התפילות 109, 1; ספ׳ תיקוני סעודה 109, 2.

Joseph Taïtazak b. Salomon. Consult. 18, 158. 224.

Joseph de Trani. Consult. 18, 155. 198. 203.

Joseph di Urbino b. Yedidya. Consult. 19; 24.

Joseph ibn ציאא (?). ספ׳ אבן השהם 77, 1.

Josua Joseph Lévi b. David. Éloge funèbre et Poème 118, 12.

Josua Loeb Lonigo. Consult. 24.

Josua Sonzin. Lettre à Joseph ibn Loeb 18, 117; consult. 18, 190.

Josua Yona b. Salomon. Consult. 24.

Kalonymos b. Kalonymos. trad. du ספ׳ הפרי (Centiloquium) de Tolemée 128, 2.

Lévi (?) Consult. 18, 55.

Lévi b. Gerson ספ׳ מעשה הושב 46.

Lévi b. Habib. Consult. 18, 158. 225.

Lope de Vega. Versos que composo estando en la Enquesicion etc. 55, 5.

Mahalalel di Ascoli b. Barukh. Consult. 27, 1.

Meïr Arama. Consult. 18, 158. 229.

Meïr Gavison. Consult. 18, 34. 37. 38. 210. 211.

Meïr b. Isaac (?). קבלה (fragments cabbalistiques) 112,10.

Meïr b. Jacob. trad. du ספ׳ עזר הדת par Moïse Kohen 54, 1.

Meïr Katzenellenbogen de Padoue Morceau halachique 18, 220.

Meïr Hallévi b. Eliézer. מסורת הברית, אגרת הייחוד 97, 3.

Meïr Melli b. Moïse. Consult. 24.

Meïr de Rothenbourg b. Jehuda. הלכות יום הביפורים (?) 11, 6; Recueils de Consult. 11, 5. 7; Consult. 18, 78.

Menahem Azaria di Fano. ספ׳ הכוונות 82; עשרה מאמרות 83; Lettre à Isaac Alatrino 5; Pièces liturgiques 100; Morceaux cabbalistiques 76, 3. v. aussi sous Israël Saruk.

Menahem di Recanati. פסקים 11, 9.

Meschoullam Hallévi. Consult. 18, 170 (v. Corr.).

Messer Léon v. sous Jehuda b. Yehiel.

Moïse Almosnino. Consult. 18, 105.

Moïse Aroukos. פסק 18, 110.

Moïse ibn Bassa de Blanes b. Samuel. תנאי הדרשן 34.

Moïse Jehuda Bassan. Consult. 18, 191.

Moïse Benveniste. Consult. 18, 195.

Moïse di Boton b. Abraham. Consult. 18, 205.

Moïse Castellazzo. Consult. 18, 112. 113. 213.

Moïse Chaphaz (כפחז) **b. Élie** תיקון פורים, פתרון של מי כמוך 115, 3.

Moïse Cohen de Tordesillas ספ׳ עזר האמונה 54, 2; ספ׳ עזר הדת (trad. par Meïr b. Jacob) 54, 1.

Moïse Haccohen. Consult. 18, 33.

Moïse Cordovero. פרדס רמונים (fragm.) 78; Comment au זהר (fragm.) 74, 1.

Moïse Israël Foà. Consult. 19.

Moïse de Foligno. Poésies. 118, 3. 19. 23. 24. 26.

Moïse Galante b. Yonathan. Consult. 18, 97. 111.

Moïse b. Isaac (de Londres?) Consult. 11, 5.

Moïse de Léon b. Schem Tob פי׳ ההגדה (סוד הפסח) על דרך נסתר 80, 2.

Moïse Hallévi. Consult. 18, 99; 27, 1.

Moïse b. Maïmon. מלות ההגיון (trad. par Moïse ibn Thibbon) 41, 1; Comment. au חלק et י״ג עקרים 1, 1; מורה נבוכים 1, 2; ח׳ פרקים ופירוש מסכת אבות comment. v. sous Schem Tob Palquera et פירוש anonyme; Consult. 18, 6-25. cfr. 39.

Moïse b. Nahman. אגרת מוסר 69, 2; אגרת הקדש תפידה להתפלל, שערי צדק (סוד החיבור) 64, 5; בכל ר״ח (attr.) 100, h; Controverse 50, 1; Morceau halachique (?) 65, 7.

Moïse Provenzal b. Abraham. Recueil de Consult. 23.

Moïse Sacuto b. Mordekhaï ספ׳ רמז 118; יסוד עולם Recueil cabbalistique 81; Notes aux כיונות הרומז d'Isaac Luria 72; Notes au ספ׳ אוצרות חיים de Hayyim Vital 74, 1; Consult. 24.

Moïse de Salerno (?) טענות נגד הנוצרים 51, 1.

Moïse ibn Sanghi. Consult. 18, 214.

Moïse ibn Thibbon. Trad. des פרקי אבוקרט (Aphorismes d'Hippocrate) 128, 1; trad. des מלות ההגיון des Maïmonide 41, 1.

Moïse Yehiel del Vecchio. הרי״ף (תיקוני) הנהות 12.

Mordekhaï da Carpi b. David. Consult. 19.

Mordekhaï Finzi. Notes astronomiques 47, 5.

Mordekhaï Hallévi Askhenazi b. Elzaphan. Consult. 18, 184. 185.

Mordekhaï Matalon. Consult. 18, 67.

Nahshon Gaon. Tables calendariques 47, 7.

Nathan de Beth-El (Casadio) Comment. au Livre de Ruth. 8, 2. (cfr. add.)

Nathan Hajeruschalmi ibn Rabia b. Moïse. Comment. au Cantique 7 (cfr. add.)

Nathan b. Samuel (נבש״ת). ספ׳ מבחר המאמרים Abrégé du ספ׳ זכרון טוב. (Comment. au Pentateuque) 9, 1; fragments du ספ׳ זכרון טוב (?) 9, 3.

Nathan Spira b. Reüben. ספ׳ מאורות נתן 93-96; ספ׳ תורת נתן (Comment. au זהר) 91; 92.

Nathan Spira b. Salomon. ספ׳ מנרה עמוקות 90.

Nathanel Segre b. Aron. Consult. 24.

Nathanel Trabotto b. Benjamin. Consult. 18, 193; 19; 24.

Nehemia Saraval. Consult. 18, 193; 24.

Nehunia b. Hakhana (pseud.) תפלת הייחוד 100, *l*.

Nicolaus Praepositus. ספ׳ הרקוח Antidotarium (trad. hébr.) 127, 12.

Pablo Christiano. Controverse avec Nahmanide 50, 1.
Pelatya Monselice b. Hananya. Consult. 18, 193; 19.
Petrus Hispanus. Parva Logicalia (trad. par Abraham Abigdor) 41, 2.

Raphaël Askhenazi. Lettres à Gamliel Monselice 29, 2.
Raphaël Barukh Benedetti. Consult. 27, 4.
Raphaël Corcos b. Samuel. Consult. 19.

Saadia Gaon תפירת השחר 100, *c.*
Saadia צראפה **b. David.** Consult. 18, 120.
Sabbataï Recanati b. Abraham. Consult. 19.
Salomon Abir (?) Consult. 18, 208.
Salomon b. Adret. Recueils de Consult. 11, 2. 3. 4.
Salomon ibn Attar b. Aron. Consult. 18, 48.
Salomon Hayyim Camaiori. Consult. 19.
Salomon al-Faranghi (?) Consult. 18, 36.
Salomon ibn Ghebirol. וידוי 100, *c.*
Salomon Hodara b. Joseph. Consult. 18, 173.
Salomon b. Isaac (Rashi). Comment. au Pentateuque 4. Notes v. sous Yekoutiel de Cortone.
Salomon Karo. Consult. 18, 198.
Salomon Hallévi b. Eliézer. ספ׳ עבודת הלוי 65, 1.
Salomon Luria. Consult. 18, 76.
Salomon Sforno b. Nissim. Consult. 19.
Salomon Taïtazak. Consult. 18, 158. 224.
Salomon di Urbino b. Abraham. אהל מועד (Synonymes) 43.
Samuel Albilia (אלביליא) **b. Abraham.** פירוש י׳ ספירות 97, 2.
Samuel Gallico. ספ׳ עסים רמונים 76, 2; 79; 80, 1.
Samuel Hachim. Consult. 13, 202. 221.
Samuel Hallévi. Consult. 18, 51. 101. 122. 196.
Samuel David Luzzatto. Trad. et Comment. au livres d'Isaïe, Jérémie et Ézekiel 119.
Samuel Mas'od. Consult. 18, 193.
Samuel de Medina. Consult. 18, 3. 66. 106.
Samuel Meldola. Consult. 27, 6.
Samuel Hannaghid מבוא התלמוד 13, 2.
Samuel David Nantova. Consult. 24.
Samuel David Ottolenghi b. Yehiel. Recueil d'écrits divers 92, 2.
Samuel Portaleone b. Elisha הלכות שחיטה 15, 1; ספ׳ הבדיקה כלליה 15, 2; ספ׳ איסור והיתר ופרטיה 15, 3; Consult. 19.
Samuel ibn Sid (סיד) Consult. 18, 156.
Samuel Tormas (תורמס) Consult. 18, 182.
Samuel Uzziel. Consult. 18, 158.
Samuel al-Valensi. ספ׳ קלים וחמורים 14, 2.
Sanson Baq. Lettre 74, 1.
Sanson Basila b. Salomon. Consult. 19.
Saül Caspi. שירים (מליצות, התנצלויות) 117, 1.
Saül Lévi Mortera. Consult. 18, 75; Tratado de la Verdad de la Ley 130; Preguntas.... respondidas por el haham S. L. M. 55, 2.
Schem tob Palquera b. Joseph. מורה המורה 40, 2; ספ׳ הנפש 40, 2;
Schemtob b. Schaprut ספ׳ אבן בוחן 53.
Schemaya di Medina b. Moïse. Consult. 24.
Siméon b. Yohaï (pseud.) זהר (fragm.) 65, 6; 74, 1. Comment. v. sous Hayyim Vital, Moïse Cordovero, Nathan Spira b. Reüben; תיקוני הזהר 56.
Simha Luzzatto. Consult. 18, 193; 24.

Thomas Aquinas. Écrits philosophiques (trad. par Jehuda Romano) 37.
Todros Abulafia Hallévi. שער הרזים 64, 4.
Tolemée. Almageste v. sour Fergani (al-); ספר הפרי Centiloquium (trad. par Kalonymos) 128, 2.
Tosaphot anonymes aux הלכות d'Alfasi 2.

Vecchio, del. v. sous Moïse Yehiel del Vecchio.

Yehiel Askhenazi. Consult. 18, 157. 222.
Yehiel Bassan. Consult. 18, 124. 170.
Yehiel Melli ספ׳ תפוחי זהב 69; 70.
Yehiel Norzi b. Salomon. Consult. 18, 193.
Yehiel Trabotto b. Azriel. Consult. 27, 1.
Yekoutiel de Cortone b. Salomon הנחות על רש״י עה״ת 4.
Yeschua Lévi b. Joseph ספ׳ הליכות עולם 13, 1.
Yohanan b. Hayyim. Consult. 18, 184. 185.
Yohanan Treves b. Joseph. פסקים 25, 4. 7.
Yomtob ibn Yaïsch. Consult. 18, 64.
Yomtob Zahalon. Consult. 18, 114. 115.
Yona Gherundi b. Abraham. Comment. aux פרקי אבות 14, 3; תפירה 100, *f.*

Zemah Kohen Porto b. Isaac. Consult. 27, 6.
Zerahya Gotto. Consult. 18, 121. 130 (?). 194. 198 (?). 204. 217.

II. — TITRES.
(CLASSIFICATION DES MATIÈRES).

A. — MANUSCRITS.

פרקי אבות (אבות) 1, 2; — Comment. par R. Israël 13, 3 par Maïmonide 1, 2; par Yona Gherundi 14, 3.

ס' אבן בוכן par Schemtob ben Schaprut 53.

ס' אבן השהם par Jacob ibn ציאא 77, 1.

אגרת מוסר par Moïse b. Nahman 69, 2.

אגרת הקדיש v. sous שערי צדק.

אגרת השבת par Abraham ibn Ezra 40, 3.

(אגרות) v. sous Benjamin Espinosa, Elyakim Sanguine, Gad dell'Aquila, Gamliel Monselice, Hayyim Vital, Menahem Azaria di Fano, Raphaël Askhenazi, Sanson Baq.

אהל מועד par Salomon d'Urbino 43.

אוצרות חיים par Hayyim Vital. 73, 1; 74, 1; 75.

אורים ותומים Géomancie 115, 1.

אזהרות לשבת הגדול של פסח anonymes 115, 2b.

ספ' איסור והיתר par Samuel Portaleone 15, 2.

אלפסי v. sous Isaac Alfasi.

באור על מאמר רז"ל anonyme 9, 2.

באור ענין העזאזל anonyme 9, 2.

בית העזר Supercomment. à Abraham ibn Ezra par Benjamin Espinosa 29, 1. 4.

ברייתא דרבי ישמעאל Notes aux 18 מדות 9, 2.

ספ' ברית מנוחה par Abraham de Grenade 66; 67.

ברכות הנהנין par Jehuda b. Isaac ibn Schoschan 14, 1.

בת קול יהודה Comment. au כוזרי par Jehuda Moscato 38.

ס' גורלות attrib. à Abraham ibn Ezra 113 — pour l'an 1654. 115, 2 — אחיתופל 115, 3; דניאל 115, 3.

גרגולים par Isaac Luria 73, 2.

דינים v. sous Benjamin Espinosa — חלוקים על המוקצה anonymes 12, 3.

דיני שופר 107, 2.

דרושים v. sous Benjamin Espinosa. — Anonymes au Pentateuque 31. 32. 33.

דרוש המזל par Hiyya (Rofé?) 36 (add.)

דרך רש"י והרשב"ם וכו' Note anonyme 12, 2.

דרכי התלמוד par Isaac Kanpanton 14, 2.

הגדה של פסח 108.

הגהות sur Rashi au Pentateuque par Yekoutiel de Cortone 4; — הג' מימוניות 11, 1. 10 — הג' הריף par Moïse Yehiel del Vecchio 12.

(הגיון) Logique v. sous Averroès, Jehuda b. Yehiel, Joseph ibn Caspi, Moïse b. Maïmon, Petrus Hispanus.

ספ' הגיון הנפש par Abraham par Hiyya 39.

ספ' הדיכות עולם par Yeschua Lévi 13, 1.

הלכות par Isaac Alfasi 2; par Isaïe de Trani 3 (cfr. add.); par Isaac Bueno 18, 171 cfr. שלחן מלכים.

הלכות יום הכיפורים par Meïr de Rothenbourg (?) 11, 6.

הלכות שחיטה ובדיקה v. sous Samuel Portaleone et Jehuda Reggio.

הלכות תפילין Notes par Benjamin Espinosa 30, 5.

ס' הנהגת הבריאות par Jehuda b. Jacob. 41, 5.

ס' הר אלהים par Jehuda di Montescudo 85, 2.

ס' הר מנן par Jehuda di Montescudo 85, 1.

(ויכוח) Controverse, v. sous Benjamin b. Moïse, Éliah Montalto, Isaac Troki, (Messer) Francesco, Moïse

b. Nahman, Moïse de Salerne, Moïse de Tordesillas, Saul Lévi Mortera, Schemtob ben Schaprut. — Anonyme 51, 3.

וילכט יוסף Recueil de poésies 118; pour les différents auteurs v. à l'article שירים.

ס' הזהר fragm. 65, 6; — Comment. v. sous Hayyim Vital, Moïse Cordovero, Nathan Spira v. aussi תיקוני הזהר.

חדושים par Benjamin Espinosa 30, 3; par Moïse b. Nahman (?) 65, 7.

חדושי אבות par Yona Gherundi 14, 3.

ס' חזוק אמונה par Isaac Troki (trad. éspagn. par Isaac Athias) 55, 1.

ס' חידות וההשנחות (פרונושטיקש) par Hippocrate (trad. hébr.) 127, 6.

חלק (Sanhedrin XI) Comment. par Moïse b. Maïmon 1, 1.

טענות נגד הנוצרים par Moïse de Salerne (?) 51, 1.

טרטרו מהגיון (Parva Logicalia) par Petrus Hispanus (trad. par Abraham Abigdor) 41, 2.

ידים רפות par Benjamin Espinosa 28, 2.

יסוד הקיום par Benjamin Espinosa 29, 2.

ס' הכבוסין par Maistre Gauthier (trad. hébr.) 127, 11.

ס' הכוונות par Isaac Luria 72 (v. aussi sous Moïse Sacuto); par Menahem Azaria di Fano 82; Anonymes 110.

ס' הכוזרי par Jehuda Hallévi 38 — Comment. v. sous Jehuda Moscato.

כנף רננים par Isaac Alatrino 5.

ס' כנפי יונה par Isaac Luria 76, 1.

כתובות Contrats de Mariage 122-126.

ס' לחם הפנים Notes aux Turim par Isaac Lévi Valle 16.

ס' המאור Traité cabbalistique anonyme 58, 2.

ס' מאורות נתן par Nathan Spira 93-96.

ס' מאמרים par Averroès sur « Categoriae » d'Aristote, Comment. par Jehuda b. Yehiel (Messer Léon) 42, 2.

ס' מבוא par Averroès sur l'Introd. de Porphyre. Comment. par Jehuda b. Yehiel (Messer Léon) 42, 1.

מבוא של מלאכת הרפואה par Ibn Honein (trad. hébr.) 127, 4; Anonyme 127, 5.

ס' מבוא שערים Recueil cabbalistique par Hayyim Vital (Isaac Luria?) 87. 88. 89.

ס' מבוא התלמוד par Samuel Hannaghid 13, 2.

ס' מבחר המאמרים Abrégé du ס' זכרון טוב par Nathan b. Samuel 9, 1.

ס' מבחר סודות עליונים Astrologie attrib. à Abraham ibn Ezra 112, 5.

ס' מגלה עמוקות par Nathan Spira 90.

מדרש עשרה הרוגי מלכות 8, 4.

מדרש שמואל 65, 8.

מורה המורה Comment. au מורה נבוכים par Schemtob Palquera 40, 2.

מורה נבוכים par Maïmonide. Comment. par Schemtob Palquera 40, 2; anonyme 40, 4; Introduction v. sous רוח חן.

מכלל יופי Logique par Jehuda b. Yehiel 41, 6.

(מלאכים) Note anonyme sur les anges et les constellations 112, 2.

מלות ההגיון par Moïse b. Maïmon (trad. par Moïse ibn Thibbon) 41, 1.

ס' המליצה par Averroès sur « De Interpretatione » d'Aristote, Comment. par Jehuda b. Yehiel (Messer Léon) 42, 3.

מסורת הברית sur les 10 Sephiroth par Meïr b. Eliézer Hallévi 97, 3.

ס' מעשה חושב par Lévi b. Gerson 46.

ס' נוה צדק par Benjamin Espinosa 29, 4.

נחלת יעקב par Jacob Lévi 84.

ס' הנפש De Anima par Aristote v. sous Aegidius et Jehuda Romano; par Schemtob Palquera 40, 1.

נפת צופים (דרושים) par Benjamin Espinosa 28, 1. 3.

סגולות Recettes v. à l'article רפואה.

ס' סם חיים Traité des Symptômes par Galéne (?) (trad. hébr.) 127, 7.

ס' סתרי תורה par Abraham Abulafia 63.

עבודת הלוי par Salomon Hallévi 65, 1.

ס' עזר האמונה par Moïse de Tordesillas 54, 2 (v. corr.); (fragm.) 52.

עזר הדת par Moïse de Tordesillas 54, 1.

עיגול Note sur une sphère magique, anonyme 112, 16.

ענין המנורה Note cabbalistique anonyme 112, 15.

ענין סדם ועמרה Note anonyme 1, 4.

ענין העזאזל Note anonyme 9, 2.

ס' עסים רמונים par Samuel Gallico 76, 2; 79; 80, 1.

ס' עקרים Sur les 7 fondements de la réligion juive d'après Isaac Arama, note anonyme 77, 2.

י"ג עקרים par Moïse b. Maïmon 1, 1.

ס' עשרה מאמרות par Menahem Azaria di Fano 83.

פטרון של מי כמוך par Moïse Chafaz 115, 3.

פילוסופיא Philosophie v. sous Abraham bar Hiyya, Aegidius de Columna, Albertus Magnus, Alexander Halensis, Jehuda Romano, Schemtob Palquera, Thomas Aquinas — Notes anonymes 1, 3; 40, 4 — Pour les ouvrages de Logique v. sous הגיון.

פירוש . על ספ' איכה, par Abraham Hallévi (?) 8, 3 (cfr. add.) — על הגדת פסח, v. sous Benjamin Espinosa — ספ' יצירה נופת צופים par Abraham b. David 58, 1 — על ספ' ישעיה ירמיה ויחזקאל par Samuel David Luzzatto avec trad. 119. — על מגלת אסתר v. sous Benjamin Espinosa נפת צופים — על ספ' קהלת המרכבה anonyme 64, 2 — v. sous Abraham Farissol et David ibn Schoschan — על ספ' רות par Nathan de Bethel 8, 2 (cfr. add.) על שיר השירים v. sous Abraham Hallévi, Isaac Alatrino, Nathan hajeruschalmi — שם המפורש anonyme 57 — על התורה par Salomon b. Isaac (Raschi) 4 (cfr. add.). Supercomment. anonyme 6 (cfr. add.). Notes à Raschi et à Élie Mizrahi v. sous Benjamin Espinosa על התורה — ידים רפות על דרך המדרש. Commentaire haggadique anonyme 35 (add.). (cfr. corr.) — פי' על v. sous Nathan b. Samuel מבחר המאמרים (קיצור) התורה.

ס' הפליאה Anonyme (Elkana b. Yeruham) codd. 60 61; 62.

פסקים v. sous Abraham Rodriguez, Eliézer Kohen, Gabriel del Rio, Isaac di Urbino, Jacob Aboab, Jacob Berab, Jacob ibn Habib, Jehuda di Boton, Jehuda di Monselice, Moïse Aroukos, Raphaël Benedetti, Yohanan Treves. — Concernant la Communauté de Ferrare 19.

ספקי ריקנטי par Menahem di Recanati 11, 9.

פעולות מארקימיא Alchimie, anonyme 112, 8.

ס' פרדס רמונים (fragm.) par Moïse Cordovero 78.

פרונושטיקש v. sous חידות והשגחות.

ספ' הפרי Centiloquium de Tolemée (trad. hébr.) 138, 2.

פרקי אבוקרט Aphorismes d' Hippocrate (trad. hébr.) 128, 1.

פרקי המרכבה Attribués à R. Ismaël 64, 3.

ס' צורת הארץ par Abraham bar Hiyya 45, 2.

צידה הדויכים Viaticum par Diezzâr (ibn al-) trad. hébr, 127, 1.

צרור הכסף Traité de Logique par Joseph ibn Caspi 41, 3.

קבלה Traités et recueils cabbalistiques et mystiques v. sous: Abraham Abulafia, Abraham Cardoso, Abraham de Cologne, Abraham b. David, Abraham ibn Ezra, Abraham de Grenade, Azriel b. Salomon, Eléazar de Worms, Elkana b. Yeruham, Hammaï Gaon, Hayyim Vital, Isaac Luria, Ismaël b. Elisha, Israël Saruk, Jacob Lévi, Jacob de Kiew, Jehuda di Montescudo, Joseph Gikatilia, Joseph ibn ציאא, Meïr Hallévi, Menahem Azaria di Fano, Moïse Cordovero, Moïse Sacuto, Nathan Spira b. Reüben, Nathan Spira b. Salomon, Samuel Albilia, Samuel Gallico, Schemtob de Léon, Todros Hallévi. Notes anonymes 64, 6; 78, 3; 74, 5.

דרושים v. sous Abraham Cardoso, Hayyim Vital

היכלות Anonyme 117, 2.

ה' ליריאיו. סוד attribué à Hammaï Gaon (Eléazar de Worms) 64, 7 — הפסח par Schemtob de Léon 80, 2.

סודות. Recueils par Moïse de Kiew 68; par Moïse Sacuto 81; par Siméon b. Yohaï (attrib.) 117, 2. — Anonymes 64, 11; 97, 1; 112, 3; 117, 2; 129.

(ספירות) par Meïr Hallévi 97, 3; par Samuel Albilia 97, 2; — anonyme 64, 9; 117, 2.

שאלות ותשובות par Azriel b. Salomon 65, 5; par Haï Gaon 64, 10.

שמות anonyme 57; 64, 8; 117, 2.

קול יהודה Comment au כוזרי par Jehuda Moscato 38.

קיצור ס' אלמגיסטו par Al-Fergani (trad. par Jacob Anatoli) 45, 1.

קיצור המספר par Jehuda ibn Verga 44.

קלים וחמורים par Samuel Alvalensi 14, 2,

קמיעים Amulets et formules magiques 58 (col 38); 98; 111 (col. 56); 112, 12; 129 — en arabe 120 — Rouleau cabbalistique 121.

ס' הקנה anonyme 59.

רוח חן Introd. au מורה נבוכים anonyme 41, 4.

ס' רמז הרומז par Moïse Sacuto 81.

ריציתי Recettes 112, 9.

ס' הרמון Recettes magiques. anonyme 112, 10.

רפואה Médecine v. sous David b Yaïr del Sartal (?), Diezzâr (ibn al-), Galène, Gauthier (Maistre), Hippocrate, Honein (ibn), Nicolaus Praepositus. — Traducteurs : Anonyme, Joseph b. Isaac, Moïse ibn Thibbon. — Traités et notes anonymes 112, 7; 127, 5. 7. 9. 13. — Recettes. Recueils anonymes 111; 112, 6. 9. 11 (méd. et mag.). 14. 17; 114, 2 (méd. et mag.); 127, 8. 13. Alchimie v. sous פעולות מארקימיא.

ס' רפפות 115, 3.

ס' הרקוח Antidotarium par Nicolaus Praepositus (trad. hébr.) 127, 12.

שושן סודות par Jacob de Kiew 68.

שו"ת (שאלות ותשובות) Grands recueils 18; 19; 24; 27. Auteurs v. sous: Abraham לבית חזן, Abraham di Boton, Abraham ibn Loeb, Abraham Monson, Abraham Seralvo, Abraham Yeruschalmi, Aron Abiob, Aron Finzi, Azaria Figo, Azriel Diena, Azriel Rofé; Barukh ibn Eléazar, Benjamin Espinosa, David de Carcassonne, David Egozi, David Gerasi, David Zarapha, David ibn Zimra; Eliah Arbaro, Eliah Montalto, Eliézer Siméoni, Elischa Gallico; Gabriel b. Élie, Gabriel del Rio, Gamliel Monselice; Hananel Pontremoli, Hanania Arobas, Hanania Esperiel, Hanânia Monselice, Hayyim Sabbataï, Hiyya Rofé, Hizkiyya Corcos, Hizkiyya Finzi; Isaac Abudarham, Isaac Adarbi, Isaac al-Bargheloni, Isaac Caprilino, Isaac Dondon, Isaac ibn Faraghi, Isaac Gerson, Isaac Molina, Isaac Saba, Isaac ibn Zimra, Isaïe de Trani, Israël Bassan, Israël Benjamin; Jacob Berab, Jacob Castro, Jacob Finzi, Jacob ibn Habib, Jacob Maioni, Jacob ibn Nahmias, Jehoseph di Leiria, Jehuda ibn Benveniste, Jehuda di Boton, Jehuda Mas'od, Jehuda b. Moïse, Joseph אלענבוט, Joseph Haccohen, Joseph Corcos, Joseph b Jacob, Joseph Karo, Joseph Pazzi, Joseph Saghish, Joseph Taïtazak, Joseph di Trani, Josua Sonzin; Léon Modena, Lévi (?), Lévi ibn Habib; Meïr Arama, Meïr Gavison, Meïr de Rothenbourg, Moïse Almosnino, Moïse Bassan, Moïse Benveniste, Moïse di Boton, Moïse Castellazzo, Moïse Haccohen, Moïse Galante, Moïse Hallévi, Moïse b. Maïmon, Moïse Provenzal, Moïse ibn Sanghi; Mordekhaï Matalon; Nathanel Segre, Nathanel Trabotto, Nehemia Saraval, Pelatya Monselice, Raphaël Benedetti, Raphaël Corcos; Salomon Abir, Salomon b. Adret, Salomon ibn Attar, Salomon Karo, Salomon Luria, Salomon Taïtazak, Samuel Hahim, Samuel Hallévi, Samuel di Medina, Samuel ibn Sid (סיד) Samuel Tormas, Samuel Uzziel, Saül Lévi Mortera; Yohanan b. Hayyim, Yohanan Treves, Yomtob ibn Yaïsch, Yomtob Zahalon, Yehiel Askhenazi, Yehiel Bassan, Yehiel Norzi, Yehiel Trabotto; Zemah Kohen Porto, Zerahia Gotto. — Anonymes: 11, 8. 12; 18, 40-42. 45. 47. 57. 63. 65. 69. 70. 72. 73. 74. 84-96. 130. 131-152. 163-169. 197. 199-201. 207. 216. 218 240; 25, 6. 7.

שיעור קומה (עקרי וכללי חכמת) par Israël Saruk 76, 3.

שירים Poésies v. sous Asher Viterbo, Benjamin Espinosa, Daniel Terni, David Sabbataï di Recanati, Élie Hallévi, Isaac del Vecchio, Israël d'Ancône, Jehuda Ephraïm Viterbo, Joab Arcangelo, Josua Lévi b. David, Moïse di Foligno, Saül Caspi. — Anonymes: 1 (sur les עקרים י"ג); 6 (sur R. Samuel de Padoue); 57; 77, 3; 118, 8-11. 13. 17. 20. 21. 27-31. — Poésies Liturgiques v. sous תפילות.

שער האשרבין anonyme 127, 13.

שער בריאה 74, 6.

שער המדבר השטן (מראות השטן) par Hippocrate (trad. hébr.) 127, 2.

שער עולם העשיה anonyme 73, 3.

שער הקליפות anonyme 74, 5.

שער הרזים par Todros Hallévi 64, 4.

ס' שערי אורה par Joseph Gikatilia 64, 1; 65, 2.

שערי צדק par Joseph Gikatilia 65, 3.

שערי צדק (סוד החיבור) par Moïse b. Nahman 64, 5.

שערי התשובות (קיצור) par Isaac b. Reüben 27, 2.

תולדות האר"י Anonyme 114, 1.

ס' תוצאות חיים par Élie de Vidas 71, 1.

תורת נתן Comment. au זהר par Nathan Spira 92.

תחכמוני par Jehuda al-Harizi (Extraits) 39.

(תכונת השמים) Astronomie v. sous Benjamin b. Abraham, Immanuel b Jacob, Jacob Po'el b. David, Mordekhai Finzi — Notes et tables anonymes 47, 10. 12. 13; 48, 2. 5.
Sur le Calendrier. Notes et tables par Nahschon Gaon 47, 7 — Anonymes 47, 2. 4. 8. 9. 10. 11; 48, 3. 4; 49, 2; 127, 3.
Chronologie 47, 1; 48, 1.
Astrologie v. sous Abraham ibn Ezra (attrib.), Tolemée. — Anonymes 112, 1. 2. 3. 4; 115, 3.

תמונות המזלות Note anonyme 112, 4.

תמרוקי הנשים Anonyme 112, 7.

תנאי הדרשן Homilétique par Moïse ibn Bassa de Blanes 34.

תנחומי אבלים Recueil anonyme d'Oraisons funébres 116.

ס' תפוחי זהב par Yehiel Melli 69, 1; 70.

תפילות Recueils: 99 (rite ital.); 100 (rite rom.).
הגדה של פסח 108.
ברכת כהנים . סדר 103, 1 — חצות 103, 2 — תפילות נשים 105 — תקיעת שופר 107, 1.
סליחות 101; 102.
פיוטים 99, 3.
קינות 103, 3.
Poésies liturgiques v. sous Abraham Segre, Élie Prophète (attrib.), Isaac Luria, Menahem Azaria di Fano, Moïse b. Nahman (attrib.), Nehunya b. Hakkana (attrib.), Saadia Gaon, Salomo ibn Ghebirol, Saül Caspi, Yona Gherundi. — Anonymes 104, 2-6 — Comment. par Joseph ibn Schraga 109. cfr. l'article כוונות.

תקוני הזהר 56.

תקוני השבת par Isaac Luria 71, 2.

תקוני שטרות 27, 7.

ס' תשובות הנוצרים par Benjamin b. Moïse (fragm.) 51, 4.

Titres non hébraïques.

Apologia de la Religion Ebraica etc. 55, 4.

Precetti da esser imparati dalle donne Ebree etc. par Benjamin de Grodno (trad. ital.) 106.

Preguntas que se hizieron de un Clerigo etc. respondidas por el Haham Saül Levi Morteira 55, 2.

Recettes en italien 111.

Tratado de la Verdad de la Ley de Moseh etc. par Saül Lévi Mortera 130.

Versos que composo Lope de Vega etc. 55, 5.

Varia.

Adresse de Consultations. 18, 71. 190. 206. 228. 237. 239.

Contrats et notes de vente et d'achat de manuscrits 2; 10; 47. — Contrats divers 111

Controverse entre les Rabbins de Ferrare et R. Raphaël Norzi 97, 1. — entre les Rabbins de Mantoue 25, 3

Définition du nom propre et du nom commun 1, 3.

Documents sur différents procès (16ème et 17ème siècle) 24; 27, 6. — sur un mariage 116.

Notes, d'emplettes 111 (col. 56). — sur la mort de quelqu'un 99, 11; 111. — diverses 59; 62; 70; 86, 3; 99, 1.

Poésies pour noces par Élie Hallévi 118, 32; par Saül Caspi 117, 40. 41. 68. — anonyme 118, 8-11. — en honneur de l'Empereur Joseph II 118, 15. — pour la conquête de Belgrade 118, 16.

B. — IMPRIMÉS.

אבודרהם 103
האגודה 85
אגור 126
אבות עולם 149
אגרת בעלי חיים 196
אגרת הטעמים 89
אגרת שמואל 99
אדם שכלי 175
איצר החיים 128
אור יי' 112
אור נערב 152
אור עולם על הדבקות 131
אור עמים 164
אור ענים 170
אורח חיים מוסר 164
אורחות חיים 94
אורחות צדיקים 112
אורים ותומים 146
אות אמת 146
אותיאות רבי עקיבה 84
אילת אהבים 98
איומה כנרגלות 119
איסור היתר 179

אלה בני הנעורים 108
אלון בכות 100
(רב) אלפס (הלכות)
האמונות 174
אמונת חכמים 81
אמרי נועם 126
אמרי שפר ר' נ' אשבנזי 161
אמרי שפר ר' נ' שפירא 163
ארבעה טורים 123
ארבעה ועשרים (Bible)
ארזי לבנון 85
אשמורת הבקר 142
אשת חיל 185

באור עה"ת לרע"ס 164
באור עה"ת לרבינו בחיי 91
באור על סמ"ג 136
באור קהלת לר"א גאליקו 108
באורים על פי' רש"י 121
באורים על רבינו בחיי 161
באר הגולה 129
בחור 105

בהינת העולם 198
בית אלהים 159
בית יהודה 130
בית ישראל עין יעקב. 195
בית לחם יהודה 130
בית מועד 147
בית נאמן 119
בית העוזיאלי 132
ברכות מהר"ם 146
בשם קדמון 159

גבורות ה' 130
גדולי תרומה 172
גור אריה על רש"י 130
גלות יהודה 130
גנת אגוז 133
גרושין , ... 152

דבק טוב 174
דבר שמואל. 171
דברי אגור 127
דברי שלום 114
דברי שלמה. 168
דכרים טובים 100
דברים נחומים 100
דעת זקנים 85
דקדוקי רש"י 85
דקדוקים 155
דרך אמת 117
דרכי הגמרא 116
דרש משה הגדה. 154
דרשות הר"ן. 163
דרשות התורה 173

הגדה לליל שכורים 188
הוד מלכות לכבוד מלך 183
הואיל משה. 150
היכל ה' 178
הליכות עולם 179
הלכות גדולות 175
הלכות טרפות 104
הלכות רב אלפס 115
הלכות שחיטה ר' מ' מאירי 146

חגך בני יהודה 196
חבצלת השרון 102
חדושי ב"ב לרמב"ן 158
חדושי ברכות 165
חדושי ניטין. 165
חדושי גמרה 137
חדושי הלכות מהרשא 170
חדושי חולין. 165
חדושי הרשנץ 175
חובת הלבבות 91, 194
חות יאיר 82
חזון למועד 102
חזות קשה 115
חכמת המסכן , ... 136
חכמת שלמה 168
חלקת מחוקק 98
חמדת ישראל 100
חמשה חומשי תורה (Bible)
חן טוב 178
חנוך 90, 194
חנוכת הבית. 154
החסידים 132
חק לישראל. 185
חרבות ירושלם 86
חרדים 105
חשק שלמה. 98

חנהגת החיים 151
השגות הרמב"ן 158
השגות על ר' שם טוב 150
וחרה אפי בו 185
ויעכור אב רם 84
ויקהל משה דרושים 150
ויקהל משה מאמרי זהר 153
ועד לחכמים 111

הזהר 175
זהרי חמה 81
זכות אבות 149
זכרון 117
הזכרון 121
הזכרונות 117
זכרון פורים 198
זכרון תורת משה. 152
זקן שמואל 170
זרע יצחק 117
זרע קדש 153

טוב הארץ 163
טעמי המצות 147

יבין שמועה 175, 198
יד אבשלום 97
יד המלך 191
ידי משה 151
יוסיפון 133
יוסף בסדר 110
יין המשומר 163
ילקוט התורה 174
ילקוט חדש 86, 197
ילקוט ראובני 164
ים של שלמה 168
ימי תמימים 147
יעיר אזן 110
יפה מראה 172
יפה נוף כתבים 86
יפה נוף שירים 181
יפה עינים 172
יפק רצון 116
יצירה 83
יקר תפארת 104
יראים 107
ישא ברכה 181
ישיר ישראל 193
ישע יה 120

כבוד אלהים 137
הכונות 118
כונת שלמה 170
כל בו 86
כל מלאכת הניון 90
כלי חמדה 172
כלי יקר ר' א' לונשיץ 108
כלי יקר ר' ש' לאנייארו 96
כלי פז 96
כנסת הגדולה 110
כסא רחמים 111
כסף מזוקק 138
כסף נבחר , ... 138
כפתור ופרח דיני א"י 108
כפתור ופרח כוונות 127
כתובים (Bible)
כתר שם טוב 173

לב אהרן 96
לב האריה 131
לבוש 160
לוית חן 113
לחם משנה 82
לחם שלמה 168
לישרים תהלה 155
לכל חפץ 107
לקוטי הפרדס 167
לקוטי שושנים 87
לשון הזהב 178
לשון למורים דקדוק 104
לשון למורים מליצה 157

מאה שערים 119
המאור לר' זרחיה 180
מאיר ושמש 128
מאיר עינים 90, 194
מאזני לשון הקדש 83
מאיר איוב 98
מאיר נתיב (קונקורדנציא) 102
מאמין כח 151
מאסף לכל המחנות 166
מבחר הפנינים 198
מבקש ה' 171
מגלה עמוקות 163
מגן אבות על אבות 149
מגן אבות על העקרים 175
מגן אברהם 83
מגן דוד ר' אלישע ב' אברהם 107
מגן דוד רדב"ז 104
מדבר יהודה 131
מדרש הנעלם 176
מדרש רבות 148
מדרש שמואל 148
מדרש שמואל על פ' אבות 149
מדרש תהלים 148
מהלך שבילי הדעת 154
מהרי"ל 127, 195
מהררי נמרים 87
המוסר 128, 195
מורה באצבע 111
מורה נבוכים 155
מזבח יעקב 126
מזמור לתודה 97
מזמור שיר ידידות 137
מזרחי 106
המחברות 185

נביאים ראשונים (Bible)
נביאים אחרונים (Bible)
נהר פישון 113
נוה שלום 84
נורא תהלות 132
נחלה יעקב 125
נחלת צבי 149
נפת צופים 185
נפתלי אלהים 161
נצחון 179
נקודות הכסף 99
נר מצוה על האזהרות 167
נר מצוה על י"ג עקרים 171
נשמת חיים 145

סאה סלת 164
סדר זמירות ולימוד 193
סדר המועד 142
סור מרע 195
סימני המרדכי 160
סליחות (Liturgies)
ספרא 88
ספרא דארם קדמאה 88
ספרי 88
ע' שמות דמטטרון 120
עבודת הקדש 165
עבור שנים 122
עוללות אפרים 108
עולת שבת 132
עורת תמיר 150
עט הזמיר 181
העטור 113
עטרת זקנים 113
עין יעקב 125
עין ישראל 125
עיני משה 99
עיר גיבורים 108
עמודי גולה 116
עמק ברכה 83
עסים רמונים 171
עץ שתול 132
עקדת יצחק 116
עקיצת עקרב 125
עקרים 132
ערוגת הבשם 170
הערוך 198

מחזור (Liturgies)
מחזור קטן מנהג תלמסאן 141
מכילתא 148
מכלול 103, 194
מכלל יופי 169
מראכת מחשבת 154
מרחמות ה' רלב"ג 139
מרכיאל 112
מנהגים 83
מנות הלוי 101
מנחה בלולה 82
מנחת יהודה על רש"י 130
מסורת הברית 145
מסורת המסורת 105
מסורת סיג לתורה 145
מסורת תלמוד ירושלמי 128
מסכת פורים ר' קלונימוס 196
מעיל שמואל 120
מעיני הישועה 113
מעם לועז 119, 197
מעמדות 142
מערכת האלהות 164
מעשה ה' 107
מעשה חכמים 117
מעשה טוביה 178
מעשיות 85
מפעלות אלהים 113
מפתח הזהר 153
מציל נפשות 142
מצת שמורים 163
מקוה ישראל מקוואות 131
מקוה ישראל על עשרת השבטים 145
מקור חיים 172
המקח והממכר 109
מקנה אברם 81, 193
מקרא גדולה (Bible)
מראות אלהים 146
מראות הצובאות 151
מרגליות טובה 83
מרדכי 160
מרפא לנפש מוסר 164
מרפא לנפש תקוני הנפש 34
מרפא לשון דקדוק 153
משבית מלחמות 87
משל הקדמוני 119
משנה תורה 155
משניות 148
משפטי החרם 88
משפטי שבועות 109

קהלת שלמה עין יעקב 126
קהלות משה 92
קול בוכים 99
קול מבשר 83
קול מרין לשיר ולזמר 193
קול רנה 182
קינה 188
קצור פסקי הרא״ש 125
קצירי אבן רשר 90
קריאה ותיקון 143
קריאה לכל זרע יעקב 182
קרית ספר 159
קשת ומגן 175

ראש אמנה 114
ראש יוסף 133
ראשי הבכאים 138
ראשית דעת. 150
ראשית חכמה 106
ראשית חכמה הקצר 106
רב פנינים 98
רוח חן. 193
רוממות אל 97
רוקח 105
רנו ליעקב 182

שאלות ר׳ שאול הכהן 173
שאלתות 84
שבחי תורה 196
שבילי אמונה 145
שבר במצרים 164
שובע שמחות 198
שושנת העמקים 98
שו״ת ר׳ אליה מזרחי 166
שו״ת ר׳ אשר בן יחיאל 90
שו״ת ר׳ בצלאל אשכנזי 91
שו״ת הגאונים 109
שו״ת ר׳ דוד בן זמרא 104
שו״ת ר׳ דוד כהן 103
שו״ת ר׳ יוסף ן׳ לב 134
שו״ת ר׳ יוסף מטראני 136
שו״ת ר׳ יוסף קולון , ... 133
שו״ת ר׳ יעקב וויל 127
שו״ת ר׳ יעקב לוי , ... 127
שו״ת ר׳ יעקב לוי מולין 127

פי אריה 131
פירוש הכתובה 175
פירוש המלות 160
פירוש התורה ר״י בעל הטורים 125
פירוש התורה ר״י אבראנאל 113
פירוש התורה רלב״ג 139
פירוש התורה ר״מ ריקנטי 147
פירוש החורה רמב״ן. 158, 197
פירוש חמש מגילות רלב״ג 139
פירוש כתובים לר״י ן׳ יחיא 138
פירוש למדרש רבה 161
פירוש למדרש ח״מ רבה 161
פירוש מגלת אחשורוש 180
פירוש מגלת אסתר לר׳ אליעזר אשכנזי . 101, 194
פירוש מגלת אסתר לר״א גאליקו 108
פירוש נ״ר לאברבנאל 96
פירוש סדר עבודת יה״כ 152
פירוש קהלת לר״י דמירקדו 100
פירוש תהלים לר״י יעבץ 138
פלגי מים 155
פלח הרמון 146
פסיקתא זוטרתא. 178
פסק ר״י ליאון 88
פסק ר׳ משה פרובינצאלו. 159
פסקי הלכות 147
פסקים וכתבים 121
פעמון ורמון. 171
הפרדס. 167
פרדס רמונים על הגדות 174
פרקי אבות 149
פרקי משה 149
פרקי שירה 142
פתח דברי 89
פתחי לבנון. 89
פתחי שערים 169
פתרון חלומות 166

צחות 83
צידה לדרך. 147
צמח דוד 184
צמח צדיק 131
צפנת פענח. 136
צרור המור 83

קאנון הגדול 90
קדש הלילים 97
קהלת יעקב. 100

שו״ת ר׳ יצחק אלפסי. 115
שו״ת ר׳ יצחק בר ששת 119, 195
שו״ת ר׳ לוי ן׳ חביב 140
שו״ת ר׳ מאיר מרוטנבורג 146
שו״ת ר׳ מנחם עזריה 146
שו״ת ר׳ משה אלשקאר 150
שו״ת ר׳ משה איסרלש 154
שו״ת ר׳ משה אלשיך. 151
שו״ת ר׳ משה גאלנטי 153
שו״ת ר׳ משה זבות 159
שו״ת ר׳ משה בן נחמן 158
שו״ת רבינו נסים. 163
שו״ת ר׳ שלמה בן אדרת 166
שו״ת ר׳ שלמה הכהן 167
שו״ת ר׳ שלמה די מרינה 172
שו״ת בנימין זאב. 91
שו״ת דברי דוד 104
שו״ת דברי ריבות 114
שו״ת משפטי שמואל 171
שו״ת שארית יוסף 135
שו״ת תולדות אדם 166
שו״ת התשבץ 175
שיר מזמור ותפילה לפני מלכים 182
שכחת לקט 161
שם הגדולים 111
שמן הטוב 169
שמע שלמה. 183
שני לוחות הברית 120
שער הגמול. 158
שער ההכנה 187
שער השמים 109
שערי אורה 133
שערי דורא 116
שערי דמעה. 150
שערי פרנסה טובה 187
שערי צדק 133
שערי ציון 162
שערי רחמים 186
שערי רצון 186
שערי תשובה 180
השערים שערי דורא. 116
שפע טל 165
שפתי דעת 108
שרש ישי 99
השרשים לרד״ק. 103, 194

השרשים של ש׳ מוינשטר. 187
שתי ידות 147

תביאת יקב 81
תודה וקול זמירות 185
תולדות אדם וחוה 179
תולדות שמשון 149
תולעת יעקב 146
תומר דבורה 152
תועליות הרלב״ג. 139
תוצאות חיים 106
תורה אור אושר הנפש 138
תורה אור (Bible)
תורה אור ספורי התורה 171
תורת האדם. 158
תורת הבית 165
תורת החטאת 154
תורת הקנאות 125
תורת משה 151
תחנונים. 196
תלמוד בבלי 177
תלמוד ירושלמי 177
תמת ישרים 89
תנא דבי אליהו 89
תנחומה. 197
תניא 180
תעלומות ומקורות החכמה. 165
תעלומות חכמה 126
תפארת ישראל 130
תפארת ישראל ששה דרשות 167
תפוחי זהב יסוד שירים 176
תפוחי זהב קצור ראשית חכמה 106
תפלה למשה 151
תפילות (Liturgies)
תפתה ערוך. 159
תקון (Liturgies)
תקון עולם 96
תקו׳ מדות הנפש 167
תקוני הזהר. 176
התרומה 91
תרומת הדשן 122
התשבי 105
תשב״ץ 173
תשב״ץ (שו״ת) 175

TITRES NON HÉBRAÏQUES.

Alabanças de Santitad. 97
Biblia en lengua Espagnola 92
Biblia Hebraea 194
Biblia Latina 184
Capitolaçoems e Ordenanças (בקור חול ם) . 193
Commentaria in Job 186
Commentaria in Psalmos 186
Commentaria in Sacras Scripturas . . . 188
Conciliador 145
De Amore Dialogi 186
Descrizione della solenne Istallazione del Concistoro Israelitico in Roma 183
De la Resurrecion de los muertos , . . 187
Dialoghi di Amore 186
Dictionarium Hebraicum 187
Discorso circa il stato de gl'Hebrei . . . 188
Il Peccator disperato 195
Lettera Apologetica 183
Matteh Dan 104
Poema enimmatico 188
Praefatio hebraica ad Lexicon Chaldaicum . 105
Riflessioni d'un Israelita 124
Tesoro de Preceptos. 194
Tratado del Temor divino 103

III. — ÉCRIVAINS, CENSEURS, PROPRIÉTAIRES, ETC.

Abiad (Basila) cod. 29, 1.
Abrabanel v. sous Jehuda
Abraham (?) cod. 2.
Abraham Bibago cod. 36.
Abraham Calimani cod. 116.
Abraham Raphaël Ergas col. 151; 176.
Abraham Hallévi cod. 118, 14. 17.
Abraham Monson col. 116.
Abraham Padova b. Elhanan Samuel col. 91.
Abraham Sason cod. 111.
Abraham מאניש col. 116.
Abraham Segre cod. 111.
Abraham Sierra col. 120.
Abtalion di Consigli col. 155.
Alessandro Scipione (cens.) codd. 45; 47.
Aloysius Masius (cens.) col. 100; 105 (v. corr.)
Andreas de Scribanis (cens.) col. 86.
Antonio Fran(cesco) Enriques (cens.) col. 82; 103.
Asher Viterbo cod. 118, 18.
Azaria Barukh Modena col. 107.

Barukh Kohen col. 124.
Benjamin Guastalla col. 161.
Benjamin Portaleone cod. 118, 8-11.
Benjamin (Guglielmo) Portaleone col. 157.
Benjamin Zalman cod. 116.
Bernard(us) Hevesas? (cens.) cod. 71.
Boniforte delli Asinari (cens.) cod. 40; col. 161.

Caesar Belliossus (cens.) col. 96.
Camillo, fra (cens.) col. 180.
Camillo Jaghel (cens.) codd. 3; 8; 42; 65.
Clement VIII, Pape cod. 19.
Clemente Renato (cens.) col. 90.

Daniel b. Benjamin cod. 18, 153. 154.
Daniel Azriel חילי cod. 2.
Daniel Sullam cod. 116.
Daniel Terni col. 149.
David Franco cod. 19.
David Abraham Gallico cod. 118, 1.
David Gerson col. 91.
David Montagnana cod. 111.
David Nissim d'Ancône cod. 118, 5.
David Provenzal b. Abraham cod. 41, 3.
David Sinigaglia col. 113.
David b. Uri cod. 2.
Dante Alighieri, Passages de la Divine Comédie cod. 37.
Diamante Casalaschi femme d'Israël Finzi cod. 116.
Diana veuve d'Isaac Lévi cod. 116.
Dionysius Sburlatus (cens.) col. 133.
Domenico Jerosolimitano (cens.) codd. 5; 9; 12; 41; 45; 47; 48.

Elia da Brescia cod. 106.
Elia Levita col. 85.
Elia di Modena cod. 41, 6.
Élie Aron Lattes cod. 118, 32.
Élie Sabbataï Arcangelo cod. 118, 14.
Eliakim b. Mazliah col. 124.
Eliézer מאציין (?) cod. 99, 11.

Eliézer Hallévi b. Joël cod. 2.
Eliézer Pesaro cod. 116.
Eliézer Raphaël Portaleone col. 135.
Eliézer di Viterbo cod. 19.
Éphraïm Kohen cod. 116.
Esther mère de Sabbataï della Rocca cod. 116.
Ezekiel Cividale cod. 116.
Ezra da Fano cod. 19.

Fr. Alexander Longus Inquisitor (cens.) cod. 40, col. 103; 133.
Fr. Ayel (?) (cens.) col. 167.
Fr. Giov(anni) Montefalc(one) (cens.) col. 97.
Fr. Hipp(olitus) cod. 11, 12; col. 96; 115; 150.

Gabriel Aboab cod. 55, 1.
Gad de Meyrargues cod. 117, 41. 68.
Gallichi, famille cod. 99, 1.
Gamliel Monselice cod. 10; col. 98; 132.
Gérard de Berry cod. 127, 11,
Giovanni Andrea Borgheri cod. 111.
Giovanni Domenico Caretto (cens.) codd. 9; 10; 41; 45; 47; 48; 76.
Gir(olamo) da Dnrallano (cens.) col. 177.
Guidus Monotius (cens.) col. 91; 96.

Hananel Sforno cod. 19.
Hayyim b. Asher cod. 2.
Hayyim Israël שטן cod. 2.
Hayyim Treves col. 103.

Immanuel Lattes cod. 111.
Isaac Arama cod. 77, 2.
Isaac Cases col. 86.
Isaac Finzi cod. 116.
Isaac Forti cod. 47.
Isaac Gerson cod. 19.
Isaac Lévi cod. 77, 2.
Isaac David Lévi Mortera codd. 62; 90.
Isaac (Joseph?) ibn Loeb cod. 18, 127.
Isaac del Vecchio cod. 8.
Isaac Vidal cod. 18, 153. 154.
Isaac Viterbo cod. 118, 14.
Isaac Yaabez b. Joseph col. 112.
Isaia da Roma, frate (cens.) col. 124.
Isaïe b. Asher di Montagnana cod. 111.
Israël di Cortona cod. 4.
Israël de Tolède cod. 13, 3.
Issachâr Baer Eulenburg col. 156.

Jacob ibn Habib cod. 36. (add.)
Jacob Heilbronn col. 173.
Jacob Marcaria col. 139.
Jacob Sason cod. 4 (add.)
Jacobus Geraldinus (cens.) col. 91; 96.
Jehuda Abrabanel b. Samuel cod. 54, 2.
Jehuda Ghiron col. 126; 140; 161; 173.
Jehuda Léon cod. 117, 40.
Jehuda Loeb Saraval cod. 19.
Jehuda Arié Modena col. 173.
Jehuda Raphaël Monselice col. 146.
Jehuda Hayyim Monselles col. 161.
Jehuda Mazliah Padova col. 90.
Jehuda Provenzal cod. 23.
Jehuda Éphraïm Viterbo cod. 118, 17.
Joseph Arama col. 90.
Joseph di Carpi cod. 2.
Joseph Esperiel cod. 19.
Joseph Kara b. Siméon cod. 4. (add.)
Joseph Hayyim Lévi cod. 118.
Joseph Mondolfo col. 147.
Joseph Mortera col. 173.
Joseph ibn Samon col. 86.
Joseph Josua Yona col. 112.
Joseph II Empereur d'Autriche cod. 118, 15. 21.
Josua de Léon cod. 117, 40.
Josua de Rossi cod. 116.

Laurentius Franguelli (cens.) cod. 65.
Léon Modena v. sous Jehuda.
Lévi Mizrahi cod. 115.
Luigi, fra da Bologna codd. 4; 8; 9; 10; 12; 42; 65; col. 86; 114.
Luna Usiglio cod. 118, 8-11.

Manoah Corcos cod. 12.
Marco Marino, Don, da Brescia (cens.) col. 164
Matatia Alatrino cod. 5.
Matatia Nissim Terni cod. 118, 16
Mazliah Padova cod. 74.
Meïr b. Abraham cod. 2.

Menahem Sanson Basila cod. 47.
Menahem Padova col. 149.
Menahem Rabà cod. 42; col. 114.
Michel da Camerino cod. 118, 22.
Moïse Sabbataï Beer cod. 118, 13.
Moïse Haddarschan cod. 4 (add.)
Moïse Israël Foà col. 128.
Moïse Kohen Rapa col. 112
Moïse Lévi da Via cod. 118, 12.
Moïse b. Mordekhaï cod. 57
Moïse Portero cod. 13.
Moïse Provenzal b. Abraham cod. 41, 1. 4. 5.
Moïse Rabà cod. 42.
Moïse Rosso ibn Luniel cod. 54, 2.
Moïse Jehoseph סיני Hallévi cod. 76, 2. 3.
Moïse Zammat cod. 19.
Mordekhaï Tardiol cod. 116.

Nathan Orvieto col. 24.
Nathanel d'Ascoli col. 114.
Nathanel Trabotto b. Benjamin codd. 21; 22.
Nissim de Damas (?) cod. 18, 6.

Obadya b. Uri cod. 2.

Paul III, Pape col. 155.
Paul V, Pape col. 155.
Perez Trabotto cod. 65, 2. 3.
Perla Pugliese cod. 118, 32.
Pietro Martire (cens.) col. 174.
Pinehas b. Abdul-Rahman cod. 57.
Pinehas Monselice cod. 19.

Raphaël Bolaffio cod. 118, 14.
Raphaël Ergas col. 114.
Raphaël חיו col. 119.
Raphaël חילי b. Daniel cod. 2.
Raphaël Sanson Hallévi cod. 118, 4.
Raphaël Levi-Valle cod. 78.
Raphaël Massarani cod. 116.
Raphaël Norzi cod. 27, 1.
Regina, sœur de Saül Caspi cod. 117, 41. 68.
Renato da Modena (cens.) codd. 37; 42; col. 150; 163.
Ricca, fille d'Abraham Segre cod. 111.

Sabbatai di Corio cod. 27, 1; col. 155.
Salomon אביטבול b. Jacob cod. 66.
Salomon Basila cod. 47.
Salomon Hayy Mondolfo cod. 118, 20.
Salomon Pontremoli cod. 116.
Salomon Portaleone cod. 15.
Salomon Rieti cod. 116.
Salomon סאגיש cod. 74, 1.
Salomon שאדיליו col. 112.
Samuel Archivolti cod. 106.
Samuel b. Benveniste col. 112.
Samuel Corinaldi cod. 116.
Samuel ibn Gattinio cod. 59.
Samuel Katzenellenbogen de Padoue cod. 6; col. 156.
Samuel Mas'od col. 166.
Samuel Hayy Morpurgo codd. 62; 80.
Samuel b. Nissim cod. 35. (add.) cfr. corr.
Samuel ibn Schoeb col. 112.
Samuel ibn Thibbon cod. 40, 2.
Samuel Uzziel col. 151.
Samuel del Vecchio cod. 12.
Sanson Baq cod. 74, 1.
Saül Galimidi cod. 18, 153. 154.
Siméon Lévi Askhenazi cod. 18, 184. 185.
Simha (Allegra) di Corio cod. 27, 1.
Simha, femme d'Elia Montedelloimo cod. 116.
Simha Luzzatto cod. 18, 71.
Simha di Sanguine col. 138.
Speranza, femme de Nathan Barukh Castelbolognese cod. 116.

Tavena, Inquisitore (cens.) col. 113.

Vincentius de Matellica (cens.) col. 167.

Yehiel d'Ancône cod. 3.
Yehiel Norzi col. 119.
Yehiel Sinigallia col. 113
Yekoutiel d'Ancône cod. 2.
Yekoutiel b. Salomon cod. 4.
Yeschua Lévi col. 90.
Yomtob b. Abraham cod. 35 (add.)
Yomtob de Joigny cod. 35 (add.)

IV. — NOMS GÉOGRAPHIQUES.

אונטאנייאנא (מ) cod. 111.
אורבינו cod. 26.
אליסנדריא codd. 104, 7; 118, 32.
אנקנה, אנקונה, אנקונא codd. 3; 118, 23.
אסטי cod. 76, 3.
אסקולי col. 114.

בוכארא cod. 57.
בוסיטו col. 135.
כלגראדו cod. 118, 21.

גאליפולי cod. 18, 206.
גואסטאלה col. 161.
נזואל cod. 47.
גראדיסקא codd. 62; 80.

ויטרבו cod. 118, 4.
ויניציא, ויניציאה, ויניזיאה codd. 59; 72; 108
וירונה codd. 62; 80 col. 173.
ירושלם cod. 74, 1.

ליגורנה col. 86.
ליידה cod. 40.

טודינה cod. 41, 6.
מונטפשליר cod. 127, 10. 11.
מונקלוו cod. 76, 2.
מנטווה, מנטובה cod. 118, 8; col. 112
מנטוסקודלו (הר מגן) cod. 85.
מונפיראטו cod. 76, 2.
מירדגאוש cod. 117.

סאובולד (?) cod. 115.
סיניגאליה cod. 118, 20.
סמרקנד cod. 57.
סנגויני col. 138.

פארדוא, פארדואה, פארדווה, פרובה, פארובה codd. 6; 18, 220; 119. col. 114
פאנו cod. 5.
פוליגייו cod. 118, 3.
פונטרימולי cod. 116.
פוסאנו cod. 111.
פיורינצה cod. 34.
פיימונטי cod. 76.
פיסארו cod. 118, 19.
פירדה codd. 12; 58, 1.
פרובינציה cod. 14.
פרפינייאנו cod. 47, 5.

צינגולי cod. 5.
צינטו col. 147.
צפת codd. 18, 228; 72.

קורטונה cod. 4.
קוריו col. 155.
קושטאנטינא cod. 18, 206.
קמירינו cod. 118, 22.
קסאלי cod. 104, 8.

רווירי col. 147.
ריגייו cod. 10.
ריוא דטרנטי col. 114.
ריכאנאטי cod. 26.

CORRECTIONS.

col.	4	ligne	7	au lieu de ניעין	lire גיטין
»	6	»	32	» » de מי יבין	» שניות מי יבין
»	11	»	22	» » de לארץ	» לארץ
»	13	»	20	» » de Daniel	» David
»	14	»	39	» » de n.° 104	» n.° 107
»	15	»	3	» » de Rofèé	» Rofé
»	16	»	13	» » de Meschallem	» Meschoullam
»	33	»	14	» » de מסררי	» מסודר

» 35 à la fin du Cod. 54 ajouter: Écrit. ital. 22 × 16 ff. 111, papier.

»	45	lignes	6 et 7	au lieu de בין בול	lire בית זבול
»	45	ligne	13	» » de מסביל (?)	» מסבול
»	45	»	18	» » de הבטי	» הבכי
»	55	»	16	» » de לזכותיו	» לצרותיו
»	55	lignes	20 et 21	» » de לעולם יאמר לצרותיו	» לעולם די יאמר לצרותיו די
»	59	ligne	13	» » de בחידון	» בחירון (?)
»	67	»	22	» » de אלהיך	» אליך

» 69 lignes 20 et sv. — J'ai observé que le nom de Nachmanide (הרמב"ן) est suivi plusieures fois de l'eulogie ז"ל; j'en deduis que l'Anonime auteur du Commentaire doit avoir écrit au plus tôt à la fin du 13ème siècle. L'hypothèse relative à R. Samuel b. Nissim est par conséquent inadmissible.

»	73	ligne	16	au lieu de דועמא	lire דזמעא
»	73	»	17	» » de פיאה	» פיהא
»	73	»	25	» » de חבוג	» מן חבת
»	74	»	6	» » de את	» זאת
»	88	»	25	» » de והנציפה	» והנויפה
»	91	lignes	31 et 38	» » de מקרה	» מקרא
»	93	ligne	46	» » de מרוי יקה	» מרוייקה
»	105	»	10	» » de Mosius	» Masius
»	126	»	22	» » de בעונותיהם	» בעונותיכם
»	127	»	9	» » de 203	» 302
»	127	»	18	» » de 1556	» 1565
»	134	»	28	» » de והדפיסל	» והדפיסוה
»	136	»	10	» » de (8) × 208	» (8) + 208
»	156	»	38	» » de בקניצות	» בקריצות
»	156	»	42	» » de מר"ת	» מכ"ת
»	178	»	28	» » de ותוחכה	» והוכחה
»	180	»	27	» » de יש	» איש

BINDING SECT. SEP 23 1965

Z
6621
L49

Leghorn. Talmud Tora.
Biblioteca
Catalogue des manuscrits et livres rares hébraïques de la Bibliothèque du Talmud Tora de Livourne

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY